

Macheta și realizarea : compania

Ilustrația copertei : Carmen Nistorescu

Redactarea : Adina Kenereș

Procesare computerizată : Diaha Tătu

Corectură : Mihaela Popescu

Procesare filme : ZOOM-Soft

Tipărit la Multiprint Iași

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
CIMPOEȘLI, PETRU

Simion liftnicul / Petru Cimpoeșu.

București : Compania, 2001

296 p. : 18,5 cm. - (Contemporani)

ISBN 973-8119-26-X

821.135.1-31

BCU-Litere



1100 026 3826

CUPRINS

ZIUA ÎNTÎI (ADICĂ A TREIA) De-a Scufița Roșie	7
ZIUA A DOUA (ADICĂ A PATRA) Partidul Nehotărîților	83
ZIUA A TREIA (ADICĂ A CINCEA) Cutremurul	150
ZILELE URMĂTOARE Pildele lui Simion	224
URMAREA LUI SIMION Parabola blocului de locuințe	271

© compania, 2001

Str. Prof. Ion Bogdan Nr. 16, Sec. 1, 149 București

Tel. : 211 59 64 Fax: 211 59 48

Departamentul difuzare Tel. : 210 66 90 - 210 61 94

e-mail : compania@fx.ro

*Doamne, Doamne,
caută din cer și vezi
și cercetează via aceasta
pe care a sădit-o preasfântă Dreapta Ta
și o desăvârșește pre ea...*

ZIUA ÎNTÂII (ADICĂ A TREIA) De-a Scufița Roșie

În fiecare seară și în fiecare dimineață, Maica Domnului, Preacurata Fecioară, cade înaintea Tronului Ceresc, se închină cu toată smerenia și zice :

« Doamne, eu care, fiind pe pământ și din pământ fiind făcută, în veacurile mai de demult am primit semn prin arhanghelii Mihail și Gavriil și apoi, primind de la ei cea Bună Vestea, am zămislit în chip minunat pe Iisus, fiul Tău, prin care ai binevoit a Te pogorî la firea cea căzută a omului, pentru a-l răscumpăra de păcatul vechi și spre a-l ridica și pe el în împărăția Ta, și petrecînd Iisus ca Fiu al Omului între oameni, le-a statornicit, ca Hristos, Legea nouă, de unde a început altă numărătoare a anilor și alt timp al lumii, și o a întărit ca Legămînt cu însuși scump sîngele Său, jertfin-du-Se pentru ei pe Cruce, cînd a fost răstignit în zilele lui Ponțiu Pilat, rogu-Te acum, Bunule și Multmilostive, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, caută în nemărginita Ta bunătate și în fără număr îndurările Tale și miluiește pe roaba ta :

PELAGHIA

și iartă-i ei păcatele pe care cu voie sau fără de voie, cu lucrul, cu cuvîntul și cu gîndul le va fi făcut în această zi și în toate ale sale zilele vieții, iar cu deosebire groaznicul păcat, păcatul de moarte, nenumit fie-i numele, cu care se îndeletnicește de mai mulți ani, fără să poată a scăpa de el, căci s-a lipit zbuciumatul ei suflet de sufletul aceluia bărbat al cărui nume îl voi trece sub tăcere, căzut-au amîndoi în dulceața patimii trupești din care nu se mai pot dezlipi și s-au împleticit în această greșeală ca doi tei împlețiți, copaci pe care nu-i mai poți despărți decît tăindu-i din

rădăcină... Încă nu-i tăia, Bunule, găsește în nemărginita Ta îndurare și pentru ei o cale de izbăvire și în mulțimea fără număr a milelor Tale miluiește-i, căci, deși prinși în mrejele păcatului, ei caută încă spre Tine cu umilință. Ascultă, Doamne, ia aminte, lubitorule de oameni ! Milostivește-te, îndură-Te și izbăvește sufletele lor cele ticăloase, risipește uneltirile vrăjmașului celui protivnic, ferește-i de rușinea lumii și-i călăuzește cu îndurare pe calea îndreptării, căci n-au alt Dumnezeu și altă nădejde decât pe Tine, Dumnezeul ceresc, Mîngîietorul, Duhul Adevărului, Făcătorul tuturor văzutelor și nevăzutelor, din cer și de pe pămînt. Amin. »

Maica Domnului știe bine ce spune. Căci, înainte de a fi căzut înaintea Tronului Ceresc, ea însăși a ascultat cu luare-aminte ruga smerită și rușinată a doamnei Pelaghia, de la etajul doi. Cuvintele Născătoarei nu fac decât să repete ceea ce Preacurata auzise puțin mai devreme de la această nevrednică roabă a sa.

În fiecare seară și în fiecare dimineață, doamna Pelaghia cade înaintea icoanei Preasfintei Fecioare Născătoare de Dumnezeu, rugînd-o cu rugăminte fierbinte să ceară Fiului ei și Dumnezeului nostru milă și iertare pentru groaznicul păcat, păcat de moarte după *Sfînta Scriptură* și după canoanele cele vechi ale Părinților Bisericii, de care nu se poate nicidecum desprinde, căci s-a lipit zbuciumatul ei suflet de sufletul aceluia cu care păcătuiește. Cu frîngerea inimii se roagă și cu zdrobirea sufletului, făcînd multe metanii și nenumărate, precucernice plecăciuni, mărturisindu-și vinovăția și cerînd în șoaptă iertare, pace sufletească, ajutor în faptele bune, sănătate pentru soțul Costică și părinții dumneai, doamna Alis și domnul Vasile. De prisos a mai spune că toate aceste rugăminți nu rămîn zadarnice. Se întorc îndată și-i mîngîie sufletul ca o binecuvîntare, căci atunci cînd, în sfîrșit, se ridică, cu genunchii amorțiți, se simte mai bine, mai liniștită, mai împăcată cu sine, de parcă ar fi plîns.

Apoi, dacă e seară, merge de se culcă în așternutu-i rece și neprimitor, adică în același dormitor unde și-a făcut în șoaptă și cu ușa încuiată rugăciunea, separat de soțul legitim, care rămîne

în sufragerie și urmărește la televizor vreun meci de fotbal sau vreun *talk-show* pe teme politice, pînă adoarme și dumnealui pe canapeaua de-acolo, biruit de ostenele zilei. Iar dacă e dimineață, doamna Pelaghia își bea cafeluța și fumează o țigară, singura din acea zi, și se grăbește la serviciu. Dar, odată ajunsă pe palier, unde lumina zilei nu pătrunde, fiindcă proiectantul nu s-a gîndit să-i pună ferestre, iar becul care ar trebui să-l lumineze e mereu ars sau mai degrabă lipsă, se oprește preț de cîteva clipe în dreptul găurii lăsate în perete de fostul comutator, smuls din locul lui de forțele întunericii, și, cu un gest aparent neglijent, aruncă acolo un mic, neînsemnat cocoloș de hîrtie, cam de dimensiunile sîmburelui de prună. Gestul, oricît s-ar vrea de neglijent, nu e lipsit de un oarecare risc, căci cele două fire electrice ale fostului comutator, aflate în continuare sub tensiune și neavînd capetele bine izolate, așa cum prevăd normele de securitate și protecția muncii, ar putea provoca oricînd electrocutarea celui care, din inconștiență sau neatentie, le-ar atinge simultan.

Dar există și riscuri mai mari decât electrocutarea, cel puțin în cazul doamnei Pelaghia. Cel care ar avea curiozitatea să urmărească ce se întîmplă mai departe ar vedea că, un sfert de oră mai tîrziu, liftul se oprește la etajul doi. Din lift coboară un domn de vîrstă mijlocie, al cărui nume îl trecem sub tăcere. El traversează palierul cu pas egal, avînd totuși grijă să nu facă zgomote care să atragă atenția vecinilor. Cînd ajunge în dreptul fostului comutator, scoate un pix din buzunar și, folosindu-l cu iscusință, extrage din gaura fostului comutator acel mic, neînsemnat cocoloș de hîrtie de mărimea unui sîmbure de prună...

Cel care ar persista curios în a-l urmări în continuare pe domnul de vîrstă mijlocie l-ar vedea coborînd pe scări cele două etaje. Odată ajuns la parter, scoate din buzunar cocoloșul de hîrtie, îl desface și citește cele scrise acolo. Pe scurt : acela e de fapt un bilețel prin care doamna Pelaghia îl anunță pe domnul de vîrstă mijlocie la ce oră și unde anume se vor întîlni după-amiază, cînd vor ieși de la serviciu. Locul nu e indicat printr-un reper precis.

ci codificat sub forma unei frumoase metafore. De exemplu : « în preajma salciei melancolice » înseamnă de fapt pe malul Bistriței, puțin mai la deal de insula de agrement, unde se află într-adevăr o salcie, melancolică prin natura ei, iar formula « prăjitură cu alune » indică bufetul Zodiac, rezultat din privatizarea prin metoda MEBO a unei foste cofetării. Locul predilect de întâlnire rămîne totuși așa-numitul « dansînd în ploaie », situat în părculețul de lângă linia ferată. Ce înseamnă « dansînd în ploaie » ? Vom afla la momentul potrivit.

Astăzi însă se vor întîlni mai devreme, într-un loc cu totul neprevăzut, căci doamna Pelaghia trebuie să meargă la o înmormîntare, astfel încît locul inițial ales pentru întîlnire, cunoscut sub denumirea conspirativă de « prăjitură cu alune », a trebuit să fie schimbat în ultimul moment. De ce în ultimul moment ? În loc de o lungă și destul de complicată explicație, să spunem mai bine adevărul : doamna Pelaghia uitase că astăzi trebuie să meargă la înmormîntarea soțului unei colege de serviciu. Și-a amîntit abia dimineața, în timp ce se pregătea de plecare, și a tresărit speriată de ceea ce s-ar fi putut întîmpla dacă nu și-ar fi amîntit la timp. A scris la rezezeală bilețelul, în timp ce domnul Costică se bărbiera în baie, pentru a schimba coordonatele întîlnirii, stabilite în ziua precedentă. În locul obișnuitelor formule codificate, se văzu obligată să folosească un limbaj explicit, destul de banal. Dacă altcineva, și nu domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, ar citi biletul, imaginea publică a doamnei Pelaghia, onorabilitatea familiei dumisale ar fi grav afectate, iar doamna Alis împreună cu domnul Vasile ar suferi cumplit.

Din fericire, nimeni nu acordă importanță unui cocoloș de hîrtie ajuns, cine știe cum, în gaura din perete a unui fost comutator. Cu excepția, desigur, a domnului de vîrstă mijlocie, al cărui nume îl trecem sub tăcere. Să reținem că, în dimineața zilei de luni, 5 octombrie, dumnealui nu a mai coborît cu liftul de la etajul cinci, unde locuiește, ci pe scări, și asta pentru că liftul nu funcționa. De ce nu funcționa e o problemă mai complicată asupra

căreia vom reveni. Deocamdată să încercăm a desluși conținutul propriu-zis al bilețelului : « Trebuie să vorbim neapărat. Soția ta a trimis o anonimă părinților mei, mi-a telefonat tata și mi-a spus. Mama nu știe că știu. Ne vedem la ora 11.00, în holul policlinicii cu plată, căci după aceea voi merge la o înmormîntare. Poate mergi și tu ? »

De fapt, nu e nimic de deslușit. La ora unsprezece se vor întîlni în holul policlinicii, ca din întîmplare, vor discuta puțin, apoi vor pleca în direcții diferite, doamna Pelaghia îndreptîndu-se spre locuința colegei al cărei soț a decedat, iar domnul de vîrstă mijlocie așteptînd, pe traseul spre cimitir, convoiul funerar, căruia i se va alătura neobservat de nimeni, desigur cu excepția doamnei Pelaghia. Vor avea apoi la dispoziție cel puțin două ore împreună.

În cazul domnului Toma, de la etajul patru : concepțiile sale au evoluat mult din ziua în care a început să asculte emisiunile BBC în limba română. Nici pînă atunci lucrurile nu stătuseră prea grozav. Felul său sincer și direct de a fi îi adusesese destule neazuri. Ca să nu mai punem la socoteală înclinația puțințel exagerată de a se încrede în sinceritatea celorlalți, din care rezultase treptat, în urma a nenumărate dezamăgiri, o mare neîncredere în oricine și orice. Ani la rînd se holbase ca un tîmpit la televizor (expresia poate părea prea dură, dar trebuie știut că ea îi aparține domnului Toma și că, în linii generale, îi caracterizează modul de gîndire) cu convingerea că tot ce vede acolo e adevărul gol-goluț. Acum, cînd își amintește de acele vremuri, domnul Toma clatină din cap și surîde sceptic. Aproape înduioșat. Nu s-ar putea spune că nu se mai uită deloc la televizor, dimpotrivă, însă acum nimic nu-l mai poate păcăli. Spiritul său critic funcționează necruțător. Faimoasele *talk-show*-uri, care le provoacă altora atitudini verbale nu de puține ori vehemente, pe dumnealui îl lasă rece. Cînd vreun ministru sau parlamentar face o dezvăluire zguduitoare vorbind despre amploarea corupției sau despre mafia comerțului cu țigări,

domnul Toma pufnește pe nas cu amară ironie. În primul rînd că dumnealui nu fumează. Mai bine zis, în al doilea rînd. Fiindcă în primul rînd toate aceste așa-zise noutăți și așa-zise dezvăluiri de senzație îi erau bine cunoscute, cu mult înainte, de la BBC.

Dacă oamenii ar înțelege cît de important e să nu se lase manipulați ! Dar nu vor să înțeleagă, îi tot dau înainte că au văzut cu ochii lor, au auzit cu urechile lor – că se măresc pensiile, bunăoară. În marea dumnealui bunătațe, domnul Toma ar vrea să-i strîngă într-o zi pe toți laolaltă și să le spună : măi, tîmpiților, dar voi de ce nu ascultați ce spune la BBC, că nu sînt bani la buget ? De unde să mărescă pensiile, dacă bugetul e sărac ? De altfel, domnul Toma îi împarte pe oameni în două categorii : cei care ascultă BBC și cei care nu ascultă. Pentru cei care se iau numai după ce se spune la Actualități dumnealui nu are nici o considerație. Îi socotește ne semnificativi din punct de vedere intelectual. Toate opiniile lor sînt greșite, deoarece se bazează pe informații manipulate. Ca să-și susțină punctul de vedere, ei nu știu decît să spună : am văzut la televizor. — Dar la BBC ai ascultat ? îi întrebă domnul Toma. — Nu, dar a dat și la Radio Actualități ! Ce să le mai spui, cum să-i convingi, de vreme ce ei o țin una și bună ? După aceea se dovedește că tot dumnealui a avut dreptate, pensiile au rămas tot mici – dar fără nici un folos, căci data viitoare lucrurile vor decurge absolut identic. Încrederea poporului în toate minciunile care i se bagă pe gît prin mass-media e greu de zdruncinat, fiindcă poporul refuză pur și simplu să-și schimbe mentalitatea. Asupra modului în care ar trebui înțeles acest din urmă cuvînt, domnul Toma are ușoare ezitări dar, oricum, într-o emisiune de la BBC, un mare savant englez a arătat că mentalitățile se schimbă mult mai greu decît s-ar putea crede. Deci e clar : cu asemenea oameni, nu vom ajunge niciodată să vedem luminița de la capătul tunelului, fiindcă gîndirea lor comodă și conformistă e tributară vechilor mentalități, de pe vremea regimului comunist de tristă amintire...

Aici intervine totuși un mic conflict între convingeri și sentimente, căci de pe vremea comunismului are destule amintiri,

defel triste, pe care, deși n-ar vrea să-i mai revină în minte, nu le poate evita din cînd în cînd.

Nu e singura inconsecvență din gîndirea domnului Toma. De multe ori, dumnealui însuși constată că scepticismul care îl caracterizează nu se manifestă pe cît de consecvent și-ar dori. În momentele de neatenție, cade pradă slăbiciunii sale fundamentale – numită bunătațe. Fiind un om milos din fire, se vede nevoit să accepte că pregătirea sa moral-volitivă pentru exigențele economiei de piață lasă mult de dorit.

Într-o după-amiază, cînd rămăsese singur acasă, a sunat cineva la ușă. Ori de cîte ori se aude soneria, ca și atunci cînd sună telefonul, undeva în sufletul domnului Toma se ivește raza unei speranțe indefinite, are loc o mică tresărire de bucurie, ca și cum i s-ar promite o prăjitură. Aceasta e desigur o simplă comparație, căci în general domnul Toma evită dulciurile, din pricina cariilor, însă, dacă ar fi din nou copil și ar avea dantura intactă, e sigur că s-ar bucura întocmai ca pe vremea Odiosului, cînd părinții îi dădeau doi lei să-și cumpere o savarină. Din punct de vedere psihologic, asta înseamnă că are o fire sociabilă și comunicativă. Chiar așa și este.

A privit deci plin de speranțe prin vizor. De multe ori speranțele se dovedesc deșarte, cea care sună fiind femeia de serviciu, care îl roagă să-i umple găleata cu apă ca să spele scările. Sau, mai rău, domnul Ion-șeful-de-scară, cu vreo listă de contribuții pentru deratizarea subsolului ori mobilizîndu-i pe locatari la curățenie împrejurul blocului. Dar iată că, de această dată, în semi-obscuritatea dindărătul ușii se distingea profilul unei persoane tinere care, atît cît se putea zări prin vizor, adică de la jumătate în sus, părea cît se poate de bine intenționată. Era îmbrăcată decent, iar pe cap purta o pălăriuță nostimă, de culoare roșie. Prin urmare, domnul Toma, lăsînd la o parte obișnuitele reticențe, cu atît mai necesare în perioada de tranziție, cînd oamenii nu și-au depășit vechile mentalități și caută să se păcălească unii pe alții, așa încît te poți aștepta la ce e mai rău, deschise larg ușa și o

pofti înăuntru. Însă domnișoara refuză invitația cu un zîmbet politicos, plin de farmec, preferînd să rămînă pe palier, în fața ușii. Ținea în mînă un pachet nu tocmai voluminos, pe care i-l oferi domnului Toma cu aceste cuvinte :

— Bună ziua. Astăzi este într-adevăr o zi norocoasă pentru Dumneavoastră, deoarece ați cîștigat un important premiu, acest filtru de cafea în valoare de trei sute cincizeci de mii de lei, adică DOUĂZECI DE DOLARI, pe care firma noastră vi-l oferă gratuit, într-o campanie promoțională care îi vizează pe cei mai fideli cumpărători ai săi, și vă rog să-l primiți fără nici o obligație din partea Dumneavoastră, vă uitați la televizor ? ați văzut reclama acestui mic aparat de masaj ? costă numai o sută șaptezeci de mii de lei, respectiv ZECE DOLARI, este alimentat cu baterii și poate fi folosit acasă, la serviciu, în tren, oriunde, pentru a vă relaxa îndeosebi mușchii capului și gîtului, a căror încordare provoacă, așa cum bine se știe, stresul și migrenele, firma noastră vi-l oferă gratuit, vă rog să-l primiți fără nici o obligație din partea Dumneavoastră, văd că purtați o distinsă mustață, acest aparat, alimentat de asemenea cu baterii, v-ar putea ajuta să o întrețineți în mod ideal, în plus este un depilator eficient, îl poate folosi și soția, desigur, ați văzut la televizor cum se folosește, o simplă apăsare pe buton, costă ceva mai mult, două sute optzeci de mii, echivalentul a CINCISPREZECE DOLARI, însă Dumneavoastră îl veți primi gratuit, deoarece sînteți clientul privilegiat al firmei noastre, insist să-l primiți, dar mai am ceva pentru Dumneavoastră, acest șorț de bucătărie minunat, împreună cu mănușa și pernuța aceasta, poate l-ați văzut și la televizor, îl poartă bucătarul Petrișor, la emisiunea « Bună dimineața », costă exact o sută cincizeci de mii, NOUĂ DOLARI, vă urez să-l purtați cu plăcere, dar ce-ați spune de un set de bigudiuri pentru soție ? sînt niște bigudiuri speciale, import Canada, așa-zisele bigudiuri invizibile, realizate cu o tehnologie modernă și care le permit doamnelor să-și rezolve problemele casnice în același timp cu coafura, pot fi purtate și în oraș, pe stradă sau la serviciu, deoarece se mulează perfect pe cap și

nu costă decît optzeci de mii setul, firma noastră vă oferă gratuit și fără nici o obligație din partea Dumneavoastră două seturi, ZECE DOLARI, vă rog să le primiți, acum vă rog să evaluați valoarea cadourilor gratuite primite, pentru a putea aprecia efortul pe care firma noastră l-a făcut în scopul satisfacerii depline a exigențelor Dumneavoastră.

— Poftim ? întrebă domnul Toma ușor descumpănit.

Cît timp vorbise tînăra persoană, cu aplombul specific vârstei și privindu-l insistent pe domnul Toma, dumnealui nu auzise propriu-zis nici un cuvînt, ci rămăsese cu ochii agățați de pieptul ei mic și delicat, care se ridica și cobora în ritmul frazelor. Cînd ea spusese « acest filtru de cafea în valoare de trei sute cincizeci de mii de lei, adică douăzeci de dolari, pe care firma noastră vi-l oferă gratuit », domnul Toma întinsese automat mîinile, fără să se gîndească deloc la consecințele gestului său, și la fel procedase mai tîrziu, în urma pronunțării cuvintelor « stresul și migrenele, firma noastră vi-l oferă gratuit, vă rog să-l primiți fără nici o obligație », sau « distinsă mustață, acest aparat, alimentat de asemenea cu baterii, v-ar putea ajuta să o întrețineți în mod ideal ». De fapt, domnul Toma nici nu purta mustață, dar făcu această descoperire mult mai tîrziu, după ce rămăsese singur cu toate cadourile primite și plătise comisionul de rigoare. Căci, văzînd că domnul Toma ezită să răspundă la întrebarea pusă, domnișoara răspunse tot ea :

— Două milioane patru sute treizeci de mii de lei, O SUTĂ CINCIZECI DE DOLARI ! Dumneavoastră ați primit însă gratuit toate aceste produse și nu trebuie să plătiți decît comisionul și taxele de transport, în valoare de patru sute de mii.

Printr-o coincidență miraculoasă, persoana ghicise exact cîți bani avea în casă domnul Toma în acel moment. Preț de numai o fracțiune de secundă, în caracterul dumisale se dădură lupte crîncene. În definitiv, erau ultimii bani pînă la salariu ! Dar nici nu o putea lăsa pe domnișoara aceea atît de gingașă la privit să plece cu mîna goală, după ce-i adusese atîtea cadouri, în valoare

de peste două milioane patru sute de mii de lei, fără a-i plăti măcar comisionul și taxele de transport.

O cu totul altă opinie exprimă doamna Filofteia. Când peste aproximativ o oră și jumătate, după ce terminase programul la magazinul unde lucra ca vânzătoare, dumneai ajunse acasă și își găsi soțul într-o ușoară confuzie, înconjurat de toate obiectele acelea din plastic primite gratuit, deși foarte transpirată, luă îndată un pix și începu să socotească. Rezultatul evaluărilor sale, pe cât de neașteptat, pe atât de neconvenabil, s-ar putea rezuma într-un cuvânt. Totuși, dumneai folosi mai multe.

— Nătărăule, te-a fraierit, te-a dus de nas! Găgăuță! Prostănac!

Se dovedi cu acest prilej că filtrul de cafea poate fi cumpărat de la « ruși » cu numai cincizeci de mii – dar nici atât nu merită să dai pe el, de vreme ce cafeaua la ibric iese mai bună, conform asigurărilor doamnei Filofteia. La acest ultim argument, domnul Toma protestă, însă nu destul de convins. Făcuse între timp o cafea la filtru, în mod experimental, iar despre rezultatul experimentului prefera să nu discute în acel moment. Aparatul pentru îndepărtarea stresului și migrenelor se defectă la prima probă mai serioasă, dar asta numai din cauză că doamna Filofteia îl mînuie nerăbdătoare și cu o anumită brutalitate rău intenționată, cât despre depilatorul eficient care poate fi folosit și la întreținerea mustății, domnul Toma însuși descoperise cu oarecare întârziere, cum am mai spus, că nu poartă mustață. Dumnealui ar fi putut decide chiar din acel moment să-și lase mustață pentru tot restul vieții, însă felul în care soția sa primi o asemenea eventualitate îl demobiliză și-l determină să renunțe. Nici setul de bigudiuri invizibile, deși însoțit de o dedicație specială din partea domnului Toma, nu se bucură de mai mult succes, pe motiv că s-ar găsi altele mai ieftine chiar la magazinul unde lucra doamna Filofteia, în schimb, în mod cu totul surprinzător, dumneai aprecie șorțul de bucătărie împreună cu mănua și pernuța, promițînd că le va folosi pe ultimele două,

atunci cînd va duce căzanelul cu apă clocotită la baie ca să spele rufe ori pentru alte nevoi.

Am încercat să expunem pe un ton calm și civilizât argumentele și contraargumentele mai importante folosite în discuția domnului Toma cu soția sa, dar acum sîntem nevoiți să precizăm că discuția respectivă n-a avut cîtuși de puțin un caracter amabil, abundînd, dimpotrivă, în invective și amenințări, mai ales din partea doamnei Filofteia, care însă rezistă eroic obiceiului ce și-l luase în ultima vreme de a leșina anume pentru a-i face în ciudă soțului, întrucît era prea furioasă pentru așa ceva. La rîndul său, pentru a o ajuta să se mai liniștească, domnul Toma hotărî să o lase singură cîtăva vreme. Dumnealui observase în ocazii similare că, dacă nu o contrazice nimeni, riscul de a leșina scade vertiginos, iar doamna Filofteia devine mult mai conciliantă, în sensul că doar mai bombăne nițel pentru sine, apoi tace. În consecință, domnul Toma își oferii șansa de a face o vizită mai vechiului său prieten, profesorul de biologie de la etajul șapte, cu care avea în comun cel puțin faptul că amîndoi ascultau BBC.

Idea se dovedi cel puțin consolatoare. În întreg apartamentul domnului profesor Eftimie plutea o aromă ispititoare de cafea și, de altfel, domnul Toma nici nu intrase bine de pe hol în sufragerie, cînd prietenul său se grăbi să-l întrebe:

— O cafea?

— A, nu, tocmai am băut una adineauri.

— Dar nu ca asta! E făcută la filtru! Îl asigură profesorul.

Nu mai era nevoie de alte detalii pentru ca domnul Toma să descopere instantaneu tristul adevăr: domnul Eftimie o pășise la fel! Promise gratuit, fără nici o obligație, aceleași cadouri. Numai că, spre deosebire de dumnealui, profesorul purta mustață și, în plus, era burlac. Aceste două motive îl împiedicau în mod evident să sesizeze faptul că fusese victima unei escrocherii. Cei care nu ascultă BBC spun « escrocherii », ceea ce e greșit.

— Dar văd că ați făcut diverse cumpărături, observă domnul Toma insinuant.

— A, nu, de fapt le-am primit cadou de la o firmă străină, răspunse domnul Eftimie, cu un aer de superioritate modestă în glas, ca și cum distribuirea unor asemenea cadouri de către diverse firme străine ar fi constituit un privilegiu secret. Tînăra care mi le-a adus mi-a cerut numai să plătesc taxa de transport. Acest aparat este conceput special pentru aranjat mustața, schimbă dumnealui repede vorba. Merge cu baterii.

Luă de pe masă aparatul și apăsă pe un buton pentru a-l face să bîzîie, apoi îl duse foarte aproape de nas, sugerînd astfel modul în care îl va folosi atunci cînd va fi nevoie. După aceea îl opri și-l puse cu grijă înapoi pe masă. Evident, se temea să nu se defecteze. Deodată începu să explice, vorbind și gesticulînd ușor agitat, de parcă ar fi încercat în același timp să se convingă pe sine de un anumit lucru :

— Trebuie înțeles clar : economia de piață nu înseamnă pur și simplu creșterea nejustificată a prețurilor, așa cum se întîmplă la noi. Ea prezintă o serie de avantaje pentru cei care îi înțeleg corect mecanismele. După cum spunea deunăzi un prestigios analist politic de la BBC, în țările cu democrație avansată, *boom*-ul economic de la finele anilor '60 a fost generat de schimbarea radicală a metodelor de management și de marketing. E bine să învățăm din asta, dacă vrem să intrăm în Europa. Cîtă vreme vom manifesta aceleași mentalități conservatoare și retrograde, refuzînd inovația și spiritul de inițiativă, vom rămîne, așa cum și merităm, niște... balcanici subdezvoltați. Vreau să spun : metodele moderne trebuie încurajate, susținute de noi toți și de fiecare în parte !

Domnul Toma aproba cu deplină convingere ideile enunțate de prietenul său, deoarece le recunoștea autoritatea. Era întrucîtva mîndru că, în pofida gradului lor înalt de abstractizare, le înțelege fără a trebui să facă în acest scop vreun efort mintal deosebit. Deodată, apăru însă un element neașteptat, care îi tulbură confortul intelectual. Pentru a-și exemplifica ideile cu caracter general, profesorul pronunțase un cuvînt nou sau poate mai multe : MLM.

— Am să vă dau un singur exemplu : MLM-ul a dus la creșterea spectaculoasă a vânzărilor în Statele Unite și în Europa Occidentală, practic la dublarea lor, îl anunță profesorul, în vreme ce la noi abia dacă au loc primele tentative în acest sens.

— MLM ? întrebă ușor nedumerit, încercînd totodată să-și ascundă surpriza.

— MLM este prescurtarea lui Multi-Level-Method, explică domnul Eftimie, expresie care în limba engleză înseamnă... Dar renunță să-i mai spună ce înseamnă și trecu direct la prezentarea avantajelor. Un sistem de marketing foarte modern și eficient, inventat de americani, în care cumpărătorul devine simultan și vînzător al produsului respectiv.

— E ceva dialectic ! încercă domnul Toma să completeze cu o formulă pe care o folosea ori de cîte ori noțiunile îi erau neclare dar dorea să mențină discuția la un nivel elevat. Ar fi vrut să mai întrebe cu ce bani cumpără cei care sînt cumpărători, însă renunță în ultimul moment, întrebarea părăindu-i-se meschină.

Mai pe urmă înțelese mai profund cum stau lucrurile. În definitiv, domnul Eftimie încercase să-i explice de ce se lăsase păcălit, și anume, pentru a contribui la ieșirea din criză a economiei naționale. Reieșea cu destulă claritate că, primind cadourile acelea gratuite și plătiind pentru ele comisionul împreună cu taxa de transport, profesorul ar fi fost pe deplin conștient că acționează ca un factor de progres, aspect asupra căruia domnul Toma, amintindu-și cum dumnealui însuși căzuse în capcană, avea serioase rezerve. Nu-l contrazise, tocmai pentru că, judecînd în principiu, prietenul său avea perfectă dreptate. Toți vor să beneficieze de avantajele economiei de piață, dar nimeni nu e dispus să facă sacrificii pentru asta.

Primele efecte favorabile ale MLM-ului nu întîrziară să apară chiar în cursul aceleiași după-amiezi. Era convins că, în afară de dumnealui și de profesor, nici un locatar al blocului nu auzise de această metodă, așa că se grăbi, sub un pretext oarecare, să se întoarcă acasă pentru a o utiliza ca argument în discuțiile cu

doamna Filofteia. Acum posedă, s-ar putea spune, o armă secretă. Rămînea doar să-i testeze eficacitatea, însă nu oricum, ci pe baza unei strategii bine puse la punct. Observației mai vechi că dumneai nu se ostenea să citească în gazete decît horoscopul sau articole despre vreo crimă ori vreun viol îi adăugă mențiunea că avea deplină încredere numai într-un anumit ziar, *Deșteptarea*, care ataca violent orice măsură de restructurare și privatizare luată de guvern. Dacă i-ar fi spus pur și simplu că auzise vorbindu-se la BBC despre Multi-Level-Method, doamna Filofteia ar fi ridicat nepăsătoare din umeri, pentru că făcea parte din categoria numeroasă a celor care se mulțumesc să urmărească o telenovelă sud-americană exact în timp ce BBC-ul transmite cele mai importante știri ale zilei. Dacă însă dumnealui, prefăcîndu-se că citește acel ziar în care doamna Toma avea deplină încredere, ar fi exclamat deodată : ia te uită ce-au mai inventat americanii ăștia, domnule, un sistem de marketing foarte modern și eficient, în care cumpărătorul devine simultan și vînzător al produsului respectiv !, atunci în mod sigur dumneai l-ar fi aprobat, fără să verifice personal veridicitatea informației și, în consecință, fără să-și da seama că fusese atrasă într-o cursă. Cu o formulă concisă : ar fi înghițit hapul ! Lipsei de curiozitate față de tot ce scria în ziare, cu excepțiile menționate mai sus, i se adăuga ignoranța aproape totală în problemele economiei de piață. Ulterior, speculînd cu inteligență acest complex de factori, domnul Toma ar fi reușit să introducă în ecuație expresia Multi-Level-Method și să obțină prin intermediul ei un ascendent moral în disputa privind achiziționarea filtrului de cafea și a celorlalte obiecte de uz casnic sau personal.

De altfel, pînă la acest punct al planului, totul decurse conform previziunilor. O găsi pe soția sa mult mai calmă decît o-lăsase sau poate doar resemnată. În orice caz, în lipsa dumnealui, părea să-și fi defulat o bună parte din frustrările cotidiene asupra rufelor pe care tocmai se pregătea să le întindă la uscat în balcon. În timp ce freca rufe, de obicei sîmbăta după-amiază, doamna Toma construia în imaginație soluții la toate problemele apărute în decursul

săptămîinii, sub forma unor dialoguri euristice între forțele Binelui și cele ale Răului. Asupra conținutului propriu-zis al acestor dialoguri, nimeni nu putuse afla nimic, căci dumneai spunea cu voce tare doar unele frînturi de gînd fără legătură între ele, astfel încît, dacă ai fi stat s-o ascuți, nu auzai decît niște vorbe fără înțeles, despărțite de icneli și suspine, cînd trebuia să ridice ligheanul cu rufe, să le scoată din mașina de spălat sau să le stoarcă deasupra chiuvelei. Totuși, pe baza unor observații sistematice, domnul Toma ajunsese la concluzia că, în concepția dumneai, Binele era reprezentat de doamna Filofteia însăși, în vreme ce reprezentanții Răului erau : patronul magazinului în care lucra, diverși cumpărători cu pretenții exagerate, oameni care merg cu autobuzul și nu-și cumpără bilet, un preot care nu-i dăduse împărtășania, vecinii din bloc împreună cu copiii lor obraznici, administratorul asociației de locatari și așa mai departe – de fapt, toți ceilalți. De această dată, își pusese șorțul primit gratuit de domnul Toma, în cadrul unei campanii promoționale, de la o firmă (străină, precizase domnul Eftimie) care aplica strategii moderne de marketing și, crezîndu-se singură, întrucît nu auzise ușa cînd dumnealui intrase, repeta cu insistență o întrebare căreia se vede că nu-i găsisese încă răspuns :

— De ce, domnule, de ce să plătim mereu tot noi, ăștia săraci ?

Trecînd pe lîngă ușa de la baie ca și cum n-ar fi auzit nimic, domnul Toma intră în sufragerie, se așeză într-un fotoliu și deschise la întîmplare un ziar pe a cărui primă pagină erau atacate vehement ultimele măsuri guvernamentale de restructurare a întreprinderilor de stat cu pierderi. În continuare, aplică o tactică perfidă, în sensul că o lăsă să treacă de mai multe ori cu ligheanul încolo și înoace, în timp ce căra rufe în balcon sau se întorcea de acolo, prefăcîndu-se foarte absorbit de lectura unui articol. Dacă ar mai fi tăcut doar cîteva secunde după ce doamna Filofteia terminase de înșirat rufe pe balcon și se reîntorsese în sufragerie, căutîndu-și de lucru cu macrameurile de pe o servanță, pe care le tot aranja în diverse poziții, în mod sigur l-ar fi întrebat chiar

dumneai ce citește atît de atent. Dar cu puțin înainte de asta izbucni dumnealui, lovind cu dosul palmei pagina de ziar și lă-sîndu-se mult pe spate în fotoliu.

— Extraordinar, domnule, ce deștepți sînt americanii ăștia ! exclamă și plescăi de plăcerea lecturii. Ca să vezi ce le-a mai dat prin cap ! Multi-Level-Method ! Un sistem de marketing foarte modern și eficient, în care cumpărătorul devine simultan și vînzător al produsului respectiv !

Își vorbea de fapt sieși, dar doamna Filofteia nu se putu abține să nu intervină, iar promptitudinea cu care răspunse dovedea că între timp reflectase foarte serios la același lucru.

— Că bine zici ! Poate mai recuperăm ceva din bani. Bigudiurile încerc să le vînd la mine la magazin, iar celelalte le ducem la talcioc !

Să precizăm că inițierea domnului Toma în secretele lui Multi-Level-Method avea loc sîmbătă, 3 octombrie, la ceasurile după-amiezii.

În acest moment, pentru a merge mai departe, trebuie să facem cîtiva pași înapoi.

Într-o bună zi, Dumnezeu hotărî să curme suferințele poporului român. Prea îl încercase de-a lungul veacurilor. Prea îl căl-caseră străinii, încă de pe vremea lui Burebista și Decebal, de nu cumva chiar și mai înainte. Mai dă-o încolo de treabă ! Care cum se trezea că are nevoie de pămînt, hai să luăm de la români, că lor și așa le prisosește ! Ei și-așa nu prea îl muncesc. Hai la ei, că-s blajini, băieți de treabă, primitori, ospitalieri. nu zic nimica. Și așa mai departe.

Acestate nu sînt teorii, acestate sînt fapte confirmate de istorie ! Au fost mai întîi popoarele migratoare, hunii, slavii, goții și alții. Pe urmă, dacă au plecat ăia, au venit turcii. N-a scăpat bine de turci că, poftim, începe primul război mondial și vin nemții. Pe urmă, al doilea, iar pe partea cealaltă intră rușii. Ei, dar mai

dă-o-ncolo de treabă ! Voi cînd aveți de gînd să vă potoliți ? Cînd o să lăsați în pace acest popor atît de greu încercat de istorie ?

Dar Ștefan cel Mare ? Dar Mihai Viteazul ? E de necrezut cît au putut lupta acești eroi pentru poporul lor, cîte bătălii au trebuit să ducă cu toți dușmanii ! Și-apoi, n-au avut românii oameni de valoare ? Ba au avut din belșug, dar n-au prea știut ce să facă cu ei. Trebuie străinii să vină și să-i învețe ce și cum ! Cine a inventat stiloul ? Un român ! Chiar dacă stilourile românești sînt dintre cele mai proaste din lume, invenția e o prioritate incontestabilă. Și cu insulina la fel. Sau atîtea alte și alte lucruri cu care se laudă acum alte națiuni, că cică le-au făcut ele. Chiar și rachetele cosmice ! Le-a făcut tot un neamț de-al nostru.

În ziua în care Dumnezeu a luat hotărîrea Sa supremă, România era o țară ca vai de ea. Trecuseră doi ani de la Revoluție, și nimic. Ziarele anunțau că rata șomajului e mereu în creștere. Inflația la fel. PIB-ul și productivitatea, în schimb, coborau vertiginos. Ca și nivelul de trai. Ce era de făcut ? Conducătorii țării nu știau, se certau toată ziua. Guvernul umbla mai mult în stare de ebrietate. De altfel, domnul Elefterie făcuse mai demult observația că, pentru a pedepsi poporul român pentru păcatele sale, Dumnezeu nu are nevoie să trimită foc de pucioasă asupra lui, sau broaște rîioase, sau nor de lăcuste, sau mai știu eu ce alte plăgi, ca la egipteni. E de-ajuns că l-a pricopsit cu niște conducători tîmpiți. Însă, între timp, lucrurile se mai schimbaseră, iar Dumnezeu hotărîse să ajute poporul să depășească greutățile tranziției. Trebuiau luate măsuri de urgență. Trebuia să le dea nu petrol, cum a dat arabilor – că parcă-i un făcut, unde e un arab, dacă sapi sub el, dai de petrol. Nici invenții, ca japonezilor. Nici mașini, ca americanilor. Nu, românilor trebuia să le dea bani de-a dreptul. Era mai simplu așa. Cu bani poți cumpăra orice. Așa că, Dumnezeu a hotărît să-l trimită pe pămînt pe Ion Stoica. La drept vorbind, îl trimisese mai demult, pe vremea dictaturii comuniste, dar abia acum i-a trasat sarcina de a rezolva problema. Din păcate, domnul Elefterie n-a crezut de la început în această minune, deși

toată lumea vorbea despre ea, iar atunci când a crezut, era prea târziu. Chiar dumnealui va spune peste câțiva ani :

— Hm, popor creștin !... Ce popor, ce creștin ? Dacă era creștin poporul ăsta, nu alerga cu mic cu mare să-i dea banii lui Ion Stoica, la Caritas, își vedea fiecare de treburile lui, de necazurile lui.

Dar asta se va întâmpla abia peste câțiva ani, în a treia zi a lunii octombrie, când, fiindcă liftul va fi rămas blocat, domnul Elefterie va trebui să urce pe scări pînă la garsoniera sa de la etajul cinci. Cu o zi mai devreme, vecina de la același etaj, doamna Vavila, va fi lipit pe pereții palierului tot felul de fotografii în formă de icoană tăiate cu foarfeca de prin reviste, înfățișîndu-i pe Domnul nostru Iisus Hristos și pe Maica Domnului cu Pruncul în brațe, care îi vor prilejui domnului Elefterie observația critică de mai sus.

Însă în ultima zi a lunii aprilie a anului 1994 fenomenul miraculos cunoscut sub numele de Caritas încă mai oferea, cel puțin teoretic, o sumă de opt ori mai mare celor care își depuneau banii la casieriile din municipiul Cluj-Napoca ale « jocului » – cum era dezmiertat în popor – sau « sistemului » – cum îl denumeau oamenii mai instruiți. De fapt, denumirea corectă și completă era : Sistemul de Întrajutorare Caritas. Mai just ar fi fost poate să i se spună « joacă ». Fiindcă era într-adevăr ca o joacă de copii. Nici o sumă nu era prea mică și nici o sumă nu era prea mare. Puneai o sută de lei, primeai opt sute. Puneai o mie, primeai opt mii. Puneai un milion, primeai opt milioane. Și așa mai departe. Simplu, fără efort și fără prea multă bătaie de cap, dacă nu ținem socoteală de faptul că trebuia totuși să stai la o coadă de câțiva kilometri, ca să dai banii. După aceea, la un anumit interval, în ziua când erai programat, mergeai și-ți ridicai frumos cîștigul, trebuind doar să semnezi într-un borderou și să dai ceva de pomană săracilor sau pentru construirea vreunei biserici – dar benevol ! De unde veneau acești bani era o taină pe care numai patronul Ion Stoica o știa. Un reporter de la televiziunea națională i-a luat anume un interviu, încercînd să-l tragă de limbă – dar nimic ! Ion Stoica a confirmat, o dată în plus, ajutorul primit direct de la Dumnezeu, dar n-a vrut să mai dea nici

un fel de amănunte. Pe atunci domnul Elefterie încă mai lucra la fabrica de confecții. A urmărit și dumnealui acea emisiune, realizată cu înalt profesionalism de scriitorul Mihai Tatulici și difuzată la o oră de maximă audiență. L-a impresionat foarte mult. În cele din urmă, a luat hotărîrea pe care soția sa o aștepta de multă vreme. N-a fost însă chiar atît de ușor, întrucît trebuia să-și asume unele riscuri. Gîndurile l-au frămîntat toată noaptea. Mai întîi s-a gîndit să încerce cu o sumă relativ modestă.

— la să vedem : dacă pun douăzeci de mii, voi primi o sută șazeci de mii. Ce-aș putea face cu banii ăștia ? Un frigider costă trei sute de mii, deci nu-mi ajung. Să presupunem că mai împrumut încă douăzeci de mii de la cineva și-i spun că o să-i înapoiez cînd fac un împrumut la CAR. Va să zică patruzeci de mii ori opt face trei sute douăzeci de mii. Deci mi-aș putea cumpăra frigiderul. Dar cu datoria ce fac ? O să-mi ceară banii... O să-i spun să mai aștepte. Dacă îi dau din salariu, nu mai am cu ce plăti întreținerea. Să fur ? Hm, de unde ? Nu, mai bine sărac și curat !

Ajuns cu raționamentul aici, domnul Elefterie își aprinse o țigară Carpați și se lăsă purtat pe aripile reveriei. Trei sute douăzeci de lei pachetul, ori treizeci de pachete pe lună, asta face aproape zece mii de lei. O sumă destul de frumușică – mai bine s-ar lăsa de fumat. Era trecut de miezul nopții și toți ai casei dormeau. Adică soția și cele două fete. Domnul Elefterie se ridică, luă capacul de pe o oală și îl puse înapoi. Nimic interesant.

— Femeia asta nu știe deloc să gătească, mormăi ne-mulțumit.

Pentru cîteva clipe, raționamentul său rămăsese agățat de cei douăzeci de mii pe care trebuia să-i împrumute.

— Dacă tot e vorba să împrumut, de ce să nu împrumut mai mult ? Cincizeci de mii ? Și cu douăzeci ai mei, asta face șaptezeci de mii. Șaptezeci ori opt înseamnă cinci sute șazeci de mii. Doamne, Dumnezeule mare, jumătate de milion – și ceva pe deasupra ! Păi, cu banii ăștia aș putea trăi boierește măcar patru luni. Presupunînd, desigur, că nu-mi mai cumpăr frigider. La urma urmei,

frigiderul mai poate aștepta. Și așa sînt prea scumpe, nu merită banii. Dar dacă și nevastă-mea ar face un împrumut la CAR ?

Imaginația domnului Elefterie dădu din nou în clocot. Reveria sa căpătă din nou aripi, parcă mai ample, mai viguroase ca niciodată. Altul, dacă ar fi fost în locul dumnealui, vreun parvenit dinăștia apărui după Evenimente, s-ar fi gîndit desigur să-și cumpere cît mai multe ghiuluri și lanțuri de aur și un automobil Mercedes cu care să se fiție toată ziua prin centrul orașului, chipurile a ieșit la cumpărături, sau să-și facă o vilă cu douăzeci de camere în « cartierul coloneilor ». Planurile domnului Elefterie erau însă de cu totul altă natură, mult mai elevate. Înainte de orice, dumnealui ar fi alocat o sumă importantă capitolului « pentru suflet » – fiindcă, orice s-ar zice, fără suflet, degeaba trăiești. În primul rînd ar fi sponsorizat construirea unei noi biserici, ca să-i pomenească preotul numele la toate slujbele. În acest fel și-ar fi asigurat și ajutorul lui Dumnezeu în toate acțiunile întreprinse mai departe. I-ar fi plăcut, de asemenea, să ajute oamenii de cultură : scriitori, artiști, muzicieni etc. Oameniiăștia au învățat atîta carte degeaba, săracii ! A fost foarte impresionat de scrisoarea unui grup de intelectuali către guvernul României, în care se menționau principalele neajunsuri din acest domeniu. Producția editorială a fost lăsată la voia întîmplării ; prețul hîrtiei și al tiparului crește neconținut, în timp ce veniturile populației scad ; revistele de cultură se zbat neputincioase în lipsuri financiare, iar celelalte instituții de cultură și artă – teatre, muzee, case memoriale – se degradează de la o zi la alta din aceleași motive. Strigătul lor de ajutor aproape că i-a frînt inima domnului Elefterie. Și guvernul, ce credeți că le-a răspuns ? Cică « să mai vedem ».

Acuma, sincer vorbind, nu e deloc sigur că, dacă domnul Elefterie ar fi ajuns vreodată bogat, ar fi făcut într-adevăr ceea ce, sărac fiind, gîndea că va face. Tot omul sărac zice : ehei, dacă aș fi eu bogat, aș face cutare și cutare lucru, dar orice bogat știe că, pe vremea cînd era sărac, gîndea cu totul altfel, vedea lucrurile într-o perspectivă eronată. Probabil că ar fi dat și la biserică ; mai

mult ca sigur că ar fi dat însă, înainte de asta, și-ar fi cumpărat măcar o Dacia la mîna a doua, deși nu e deloc sigur că ar fi obținut și permis de conducere. Ar fi luat-o numai așa, ca să se uite la ea din balcon. O anumită sumă ar fi pus deoparte pentru a plăti lecțiile de pian ale fetelor, la insistența doamnei Gleofina. Fiindcă dumneaei, cînd a fost odată acasă la o doctoriță, fetița acesteia exersa la pian și atunci doamna Gleofina s-a gîndit cu strîngere de inimă la fetele dumneaei, care nici măcar niște pantofi mai de Doamne-ajută nu au, se încălță cu teniși. Și unde mai pui că ar trebui zugrăvit apartamentul ! Că ar trebui închis balconul ! Că toți și-au faianțat baia și bucătăria, numai domnul Elefterie nu ! De mult se gîndește să spargă peretele de la debara, ca să mai lărgească holul ! Și, în definitiv, dacă tot ar avea bani, de ce să nu facă un schimb și să se mute mai în centru ? Iar cu mobila asta din casă... – asta-i mobilă ?

Pesemne că într-un mod oarecum asemănător gîndesc și oamenii bogați atunci cînd nu le mai rămîn bani nici pentru construirea de biserici, nici pentru sponsorizarea culturii. Cînd domnul Elefterie luă un pix și începu să socotească, îl apucă groaza : după estimări preliminare, suma necesară se ridica la peste cincisprezece milioane de lei ! Și asta fără cheltuielile de la capitolul « pentru suflet ». Ar fi însemnat să depună la Caritas aproape două milioane, iar dumnealui nu avea în casă decît modesta sumă de optzeci de mii de lei. Abia atunci se vădi mîna destinului. Mai precis, a doua zi, cînd doamna Gleofina, convinsă de valabilitatea metodei prin care urmau să intre și ei în rînd cu lumea civilizată, îi destăinuî că avea strînsi deoparte niște bani de care numai dumneaei știuse, așa-zisul Fond Necunoscut Soțului, în valoare de una sută cincizeci mii lei. Nu ajungeau, dar constituiau un impuls, în sensul că indicau fără nici o ezitare calea de urmat. Iar calea de urmat nu era alta decît să facă un împrumut sau mai multe pînă la completarea sumei.

Dacă se va face vreodată o istorie a sistemului Caritas și vreun savant curios din viitor va cerceta arhivele lui, va putea con-

stata că ultimul deponent la Caritas a fost un cetățean din județul Bacău, cu numele predestinat de Elefterie Popescu. Dar toate acestea erau de domeniul trecutului în dimineața zilei de 5 octombrie, mai precis pe la ora nouă, când domnul Elefterie a coborât pe scări cele cinci etaje, cu o importantă sumă de bani asupra lui. Un surîs enigmatic îi flutura pe chip. Soția îi făcuse o cafea tare, la care dumnealui adăugase, din obișnuință, un Rudotel. Pentru că în ziua aceea urma să mizeze la Loto 6 din 49 suma importantă despre care e vorba. De data asta mergea la sigur. Știa dinainte ce numere va juca, fiindcă le visase. Restul era, desigur, o simplă formalitate.

Despre cazul aparte al domnului Gheorghe Compotecras a scris și în *Evenimentul zilei*. Numai că, după prostul obicei al ziarelor de la noi, și de data asta lucrurile au fost prezentate complet anapoda. În vreme ce domnul Gheorghe e sergent major la o unitate de jandarmi, acolo scria că are 52 de ani și a lucrat o vreme la Combinatul Siderurgic din Galați. Lăsînd la o parte faptul că acest combinat se află într-un oraș situat la două sute de kilometri de Bacău și are acum o cu totul altă denumire, a doua regretabilă inexactitate este aceea că, « în urmă cu un an, domnul Compotecras a suferit un infarct care a adus în viața sa evenimente inedite ». Trebuie precizat că, în realitate, « evenimentele inedite » la care se referă ziaristul au apărut în urma unei greve spontane a muncitorilor de la Mașini-Unelte, atunci cînd unul dintre greviști a aruncat spre grupul de jandarmi care păzea Prefectura cu o sticlă de vodcă goală, care l-a lovit în frunte din greșeală pe domnul Gheorghe. În acel moment, greviștii solicitau o întrevvedere cu prefectul, iar jandarmii nu le dădeau voie să intre. Șefa de cabinet le-a comunicat printr-un bilețel scris la calculator că domnul prefect tocmai plecase la București ca să le rezolve la guvern principalele revendicări, adică mărirea de salariu. În realitate, prefectul se ascunsese în cabinetul său, chiar sub birou, ca nu cumva să-l lovească și pe el vreo sticlă de vodcă – prezentată

de ziaristi, printr-o altă regretabilă exagerare, drept « cocktail Molotov » – sau vreuna din pietrele care spărseseră geamurile Prefecturii.

Imediat după coliziunea frontală cu sticla de vodcă, domnul Gheorghe a început să viseze că e copil și că tatăl său îl dă în scrînciob. Iată însă ce spunea ziaristul de la *Evenimentul zilei* : « Pe lîngă faptul că a învățat Tatăl Nostru, o rugăciune pe care nu o știa deoarece nu credea în Dumnezeu, Mihai Compotecras [nu Gheorghe?! – n.n.] a început brusc să scrie poezii. Faptul este cu atît mai ciudat cu cît omul nu a citit în viața lui o poezie. După infarctul suferit, Mihai Compotecras este inspirat în permanență. Se trezește chiar și-n timpul nopții, cu poeziile gata ticluite în timpul somnului. Ieri, cînd am intrat în salonul în care este internat la Spitalul Fundeni, secția chirurgie cardiovasculară, proaspătul poet era înconjurat de colegii săi de salon, care-l priveau mirați. El stătea în pat, cu pixul și caietul în brațe, și scria. Era vădit deranjat de prezența numeroasă din salon, dar spunea că „inspirația nu-i dă pace“. Acum este neliniștit, deoarece urmează să suporte o intervenție chirurgicală dificilă ».

Se impun următoarele precizări :

1. Domnul Gheorghe știa Tatăl Nostru de cînd era mic copil, deci nu era nevoie să învețe în spital această rugăciune bine-cunoscută.

2. De asemenea, domnul Gheorghe a crezut întotdeauna în Dumnezeu dar, pînă la Evenimentele din decembrie 1989, nu-și făcea cruce cînd trecea pe lîngă vreo biserică de frică să nu-l dea afară din serviciu.

3. Domnul Gheorghe a citit de-a lungul timpului numeroase poezii de Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Mircea Cărtărescu și alții, așadar afirmația că « nu a citit în viața lui o poezie » este răuvoitoare, afară doar dacă ziaristul respectiv nu consideră poezii creații ca : *Noi vrem pămînt* de Mihai Eminescu, *Somnoroase pășărele* de Vasile Alecsandri, sau *Levantul*, de Mircea Cărtărescu.

4. Domnul Gheorghe nu a fost internat la Spitalul Fundeni, ci la Spitalul județean Bacău.

Rezultă din ce în ce mai clar că, în reportajul său, ziaristul vorbește despre un cu totul alt Compotecras, deși referirile la inspirația poetică și celelalte se confirmă și în cazul domnului Gheorghe Compotecras din Bacău. Într-adevăr, din clipa în care s-a trezit din vis și pînă aproape de externarea din spital, domnul Gheorghe a vorbit (dar nu a scris, cum pretinde ziaristul !) numai în versuri. Și asta pentru simplul motiv că nu putea altfel. De îndată ce pronunța trei-patru cuvinte, dumnealui simțea nevoia irepresibilă de a le atașa o rimă. Acest lucru devenise de fapt inevitabil și, dacă se poate spune așa, fatal. Firește că, atunci cînd doctorul venea la vizită și spunea :

— Bună dimineața !

Domnul Gheorghe răspundea prompt, deși involuntar :

— O vodcă taie greața !

Dar lucrurile nu se opreau aici. Dacă sora medicală venea cu seringă pregătită și îi spunea :

— Dezveliți-vă la fund, să vă fac un primidon.

Domnul Gheorghe răspundea, executînd totodată comanda :

— Azi vă dau cea bună stîngă, că la dreapta am flegmon.

Chiar și cînd mergea la toaletă ca să facă treabă mare, dînsul medita în versuri la această întîmplare. Găsea numeroase rime în pereche sau crucișe și cînd vrea să facă ca, și cînd vrea ca să se pișe. Bolnavii de prin saloane se-adunau la patul lui, prea mirați de fără seamăn și bogatul talentu-i. Însă medicii, pe baza analizelor de craniu, stabiliră că e vorba de o boală cu-aspect straniu. În zadar veneau să-l vadă cadre foarte competente, pentru boala lui ciudată nu erau medicamente. Tratamentul ce-i prescrie șeful de la traumatisme era : dușuri reci și calde, dar și cît mai dese clisme. Pînă cînd, din întîmplare, aducînd o eprubetă, se interesă de dînsul autentică poetă : laboranta Veronica. Era de serviciu-n tură, debutase la cenaclul de la casa de cultură. Ea veni la domnul Gheorghe, îl privi cu luare-aminte, se gîndi cîteva clipe și rosti șase cuvinte :

— Nu zi stîlp, că zic pîlp !

Colegii de salon așteptau cu nerăbdare ca domnul Gheorghe să-i dea replica, desigur tot în versuri, așa cum obișnuia, dar dumnealui rămase mut minute în șir, incapabil să scoată vreun cuvînt, cu rimă sau fără, deși pe chipul său se citea limpede efortul de a spune ceva. Vorbi, totuși, într-un tîrziu, cînd majoritatea suporturilor se îndepărtaseră dezamăgiți de patul său.

— Pentru aceste cuvinte nu există nici o altă rimă, explică perfect lucid domnul Gheorghe, cu care ocazie medicii constatară nu numai că putea vorbi din nou, dar și că boala de care suferise pînă atunci se vindecase spontan.

La ieșirea din spital, domnul Gheorghe, făcînd bilanțul activității sale profesionale, ajunse la concluzia că incidentul din fața Prefecturii, în urma căruia fusese internat, se datora în cea mai mare măsură insuficienței sale pregătiri fizice și morale. Dacă ar fi fost mai atent și ai fi avut bune reflexe de apărare, ar fi putut evita, chiar și în ultima clipă, sticla zburătoare. După ce merse la biserică și plăti un acatist, aducînd laudă și mulțumire lui Dumnezeu că scăpase numai cu atît, domnul Gheorghe hotărî ca pe viitor să se antreneze neîncetat, fără a precupeți vreun efort, în vederea creșterii capacității sale de luptă, pentru păstrarea ordinii și siguranței publice. Din acest motiv, deși locuia tocmai la etajul șapte, domnul Gheorghe nu folosea niciodată liftul, iar cînd, dintr-un motiv sau altul, liftul se defecta, simțea o veritabilă satisfacție profesională : ocazia de a urca și coborî cele șapte etaje pe scări dobîndea un plus de legitimitate. Nu e exclus ca însuși domnul Gheorghe să fi provocat din cînd în cînd unele defecțiuni ale liftului – aceasta nu este, bineînțeles, decît o ipoteză ! – dar, dincolo de orice speculații, rămîne faptul cert că, pentru domnul Gheorghe, blocarea liftului nu a reprezentat un eveniment demn de luat în seamă și cu atît mai puțin un motiv de a face reclamație sau de a cere repunerea lui grabnică în funcțiune.

Să recapitulăm. Sîmbătă după-amiază, la ora cinci și patru-zeci și șase de minute, domnul Toma urcă pînă la etajul șapte ca

să-i facă o vizită domnului Eftimie, pentru a discuta despre metodele moderne de marketing, și coboară, tot pe scări, la ora șase și cinci. Luni dimineața, la ora șapte și un sfert, doamna Pelaghia de la doi coboară ca să meargă la serviciu ; la scurt timp, o urmează domnul Gheorghe de la șapte, dar el merge în o cu totul altă direcție. Două ore mai târziu, domnul Elefterie va ieși din casă îndreptându-se spre cea mai apropiată agenție a Loteriei Naționale. Înainte sau după aceea, au mai coborât sau au mai urcat femei și bărbați, copii care mergeau sau se întorceau de la școală, pensionari, șomeri, întreprinzători particulari etc., poate și altele persoane aflate cu vreo treabă în imobil.

Au cu toții un numitor comun : locuiesc în același bloc cu opt etaje de pe strada Oilor (fostă Euler) din Bacău. Ei mai au în comun un lucru care nu a putut scăpa perspicacității cititorului : nimeni n-a reclamat faptul că liftul era defect. Doamna Pelaghia, pe motiv că, locuind la etajul doi, precum și din alte motive, preferă să urce și să coboare pe scări. Să presupunem că domnul Gheorghe, ducând o viață sportivă și în permanentă mișcare, de asemenea n-ar avea nevoie de lift – pentru a-și menține forma fizică, dumnealui oricum nu folosește liftul niciodată. Să mai admitem că unii locatari n-au ieșit simbătă din casă la prima oră, iar după aceea, când au ieșit, era deja prea târziu pentru a reclama. Vom merge chiar mai departe și vom accepta ca valabilă explicația că domnul Elefterie, absorbit de gândurile sale la un eventual câștig la Loto, a putut trece nepăsător pe lângă ușa liftului blocat – abia dacă i-a încercat, ca prin vis, ușa. Dar ceilalți ? Singura explicație ar fi aceea că s-au obișnuit. Pînă și domnul Ion-șeful-de-scară, atunci când, în cursul zilei de sîmbătă, a vrut să coboare la parter, unde urma să afișeze un nou anunț important, a constatat că liftul rămăsese blocat... undeva. Dar unde ? Măcar dumnealui ar fi trebuit să se întrebe unde, în calitate de șef de scară. Poate că s-a întrebat, nu știm. Cert este doar faptul că a coborât pe scări ca să pună afișul, a urcat tot pe scări înapoi pînă la etajul trei, unde locuiește și a uitat. Concluzia care se impune este una singură : nu era prima oară că liftul rămînea

blocat undeva, probabil între etaje. Faptul că nimeni nu rămăsese în el, nimeni nu bătea cu disperare în ușă cerînd să fie salvat, nimeni nu-i blestema pe cei de la societatea de întreținere, nu se adunase nici o familie pe palier ca să-l încurajeze pe cel închis înăuntru – acest fapt cu totul singular a putut crea probabil impresia că liftul nici nu era blocat. Deși nu funcționa – adevăr asupra căruia ar fi putut cădea de acord toți cei care au încercat să-l utilizeze. Însă nimeni n-ar fi putut preciza la ce oră se întîmplase evenimentul. Nici măcar a doua zi faptul nu a avut ecou. Ziua de duminică a trecut aproape neobservată. În jurnalul său, domnul Ion-șeful-de-scară nu a consemnat nici un incident. O posibilă explicație ar fi aceea că, de obicei, duminica, locatarii nu prea ies din casă. Stau și se uită la televizor. Sînt emisiuni interesante, meciuri de fotbal, curse de automobile, umor, bingo, *talk-show*-uri, telenovele și, în general, tot ce-și dorește sufletul unui salariat, pensionar sau șomer într-o zi de odihnă. Doar dacă se întîmplă să aibă vreun musafir, acesta anunță gazdele de cum le trece pragul, încă răsuflînd din greu, ca alergătorul de la Maraton : « Știți, liftul e defect ! » – « Știm », spun ei, fără a acorda importanță anunțului, ba chiar cu o mică satisfacție ironică în glas, bine camuflată de zîmbetul ospitalier, căci știrea nu-i afectează direct deocamdată. Abia luni dimineața, dar mai ales luni după-amiază, când se întorc oboșiți de la lucru, iau notă de importanța liftului într-un bloc cu opt etaje.

Pentru membrii formației Prietenia, luni e o zi fără repetiție. Prin urmare, domnul Ilie hotărî, încă de la primele ore ale dimineții, să-și repare motocicletă. Lucrul nu se putea petrece în spatele blocului, căci buletinul meteo, ca și norii adunați pe cer, anunțau vreme umedă, cu averse locale și descărcări electrice. Nici în holul de la intrarea în bloc nu putea risca ; pe acolo trece mereu lume, mai ales copii, care i-ar fi putut șterpeli vreo piesă, numai așa, ca să se joace cu ea, sau chiar să încerce după aceea s-o vîndă în bazar. De aceea, domnul Ilie socoti potrivit să facă reparațiile necesare în propriul apartament, situat la etajul șase. Dar, neplă-

cută surpriză !, liftul nu mergea. Domnul Ilie demontă mai întâi atașul și îl rezemă de perete, apoi cele două roți, cu care porni, de voie, de nevoie, în sus pe scări. Tocmai atunci, domnul Ion-șeful-de-scară cobora cu un nou afiș, întrucât cel scris și lipit cu numai două zile în urmă nu-l mai satisfăcea. Afișul compus în cursul zilei de sîmbătă suna astfel :

« Stimați locatari, întreprinderea de distribuție a gazelor anunță :

Dat fiind faptul că asociația dvs. nu și-a achitat în întregime factura la serviciile oferite, începînd cu data de 15 octombrie se sistează furnizarea gazelor .»

Noul afiș venea cu o completare absolut necesară. El suna astfel :

« Stimați locatari, întreprinderea de distribuție a gazelor anunță :

Dat fiind faptul că asociația dvs. nu și-a achitat în întregime factura la serviciile oferite, începînd cu data de 15 octombrie se sistează furnizarea gazelor.

Vă rugăm să luați măsurile ce se impun. »

— Bună dimineața, vecine ! salută primul domnul Ilie.

— Bună dimineața vecine ! răspunse domnul Ion-șeful-de-scară. Dar ce faceți ?

— Iaca, m-am gândit să-mi repar motocicleta.

— Foarte bine, foarte bine...., mormăi domnul Ion-șeful-de-scară, deși nu era întru totul de acord.

Însă, în Regulamentul Disciplinei și Bunei Conviețuiri Civilizate, pe care-l alcătuisese cu doar o lună în urmă, aducîndu-l deîndată la cunoștința tuturor locatarilor, nu prevăzuse faptul că aceștia nu au voie să execute reparații mecanice în apartament. Aspect ce trebuia reținut, pentru a fi utilizat la următoarea redactare. Înainte însă, la următoarea ședință de bloc, chestiunea urma să fie supusă dezbaterii locatarilor, pentru ca decizia să fie luată într-un cadru democratic.

— Dar ce s-a întîmplat cu liftul ? întrebă, ca din pură curiozitate, domnul Ilie.

— A, da, liftul... Păi, ce să se întîmple ? L-au stricat !

Dacă ar fi fost mai vigilent, domnul Ilie ar fi sesizat o ușoară imprecizie în răspunsul domnului Ion-șeful-de-scară, precum și graba de a trece această chestiune pe planul secund al scurtei lor conversații. Adevărul e, așa cum arătam mai sus, că domnul Ion-șeful-de-scară uitase pur și simplu de lift, copleșit de mulțimea problemelor administrative cărora trebuia să le facă față, ca de obicei, de unul singur. Ceilalți nu se implicau.

— Ar trebui chemați să-l repare, își dădu cu părerea domnul Ilie.

— D-apăi, dacă-i chemi, vin ?

Răspunsul-întrebare al șefului de scară rămase atîrnat de pereții palierului de la etajul întâi, încercînd să-și rezolve enigma propriei bucle logice, întrucît cei doi interlocutori o porniră în sensuri opuse : domnul Ilie, către apartamentul său de la etajul șase, unde avea să ducă pînă la urmă, piesă cu piesă, toată motocicleta, iar domnul Ion-șeful-de-scară, către avizierul de la parter, unde urma să lipească cu prenadex noua versiune a anunțului privind factura de gaze.

Odată ajuns la intrarea blocului, domnul Ion-șeful-de-scară avu însă mustrări de conștiință. Cîțiva copii care se jucau pe scările din fața blocului îl văzură ezitînd îndelung înaintea de a deschide ferestruica panoului avizier — acesta fusese prevăzut cu o mică încuietoare tip Yale, pentru ca persoanele rău intenționate să nu poată rupe afișele și înștiințările expuse acolo. Dar nu acordară faptului atenția cuvenită, deoarece erau niște copii de la alt bloc. În acele momente, domnul Ion-șeful-de-scară reflecta dacă ar trebui să telefoneze mai întâi la asociația de locatari, să sune direct la întreprinderea de servicii pentru ascensoare sau mai bine să verifice starea de lucruri în teren. Această din urmă opțiune avea încărcătura cea mai mare de inițiativă și responsabilitate. În plus, ea îi permitea să-și exercite de o manieră fără echivoc întreaga autori-

tate, să-și pună în valoare perspicacitatea și să adopte măsuri urgente, dacă situația o va impune, deși rămâneau deocamdată destul de neclare atît modul în care situația va impune acele măsuri, cît și condițiile lor concrete de aplicare.

Cu o strîngere de inimă, cu sentimente contradictorii, domnul Ion-șeful-de-scară împături foaia pe care tocmai se pregătea să o lipească și o vîrî în buzunarul interior al hainei. Ea conținea rezultatul efortului intelectual și fizic depus timp de peste o oră, în cursul dimineții. Dincolo de formula sa concisă și imperativă, ceea ce nici unul din eventualii cititori ai anunțului nu avea de unde să știe erau dificultățile pe care domnul Ion-șeful-de-scară trebuia să le depășească în vederea dactilografierii textului. Neavînd antrenamentul și îndemînarea necesare unei asemenea operațiuni, trebuia să găsească din mers literele pe tastatură, lucru nu tocmai ușor la vîrsta dumnealui, și să deblocheze pîrghiile mașinii, după ce, dintr-un motiv de neînțeles, degetul arătător al domnului Ion apăsa simultan pe două taste, deși fusese însărcinat să apese pe una singură. Să nu mai vorbim de corecturile repetate din cauza unor litere ce apăreau fără voie într-un cuvînt, cum ar fi un *r* în cuvîntul *factura*, care astfel devenea *fractura*, dînd ocazia unor ironii răuvoitoare, și care, observat prea tîrziu, cerea redactilografiera întregului material.

Beculețele de doisprezece volți care indică etajul la lifturile noi sau la cele din blocuri locuite de oameni disciplinați erau stinse. Asta nu însemna mare lucru. În ultimă instanță, nu însemna nimic. Ele erau stinse și atunci cînd liftul funcționa la parametri normali, dar nu din cauza locatarilor și nici măcar din vina celor de la întreprinderea de servicii. Ori de cîte ori ar fi fost înlocuite, după cîteva ore de exploatare, se stingeau definitiv. De aceea, prima observație pe care o putu face domnul Ion-șeful-de-scară fu una negativă : nu se putea stabili cu precizie la ce nivel rămăsese blocat liftul. Pentru a se convinge, bătu de cîteva ori zdravăn cu podul palmei în ușa de metal.

Nici un răspuns.

Între timp, domnul Ilie dusese roțile motocicletei în apartament. Acum se oprise în spatele domnului Ion-șeful-de-scară, ținînd în mîini cilindrul cu aripioare de aluminiu, partea cea mai importantă a motorului, și o pedală. Pentru piesele mai mărunte, la următorul drum, intenționa să coboare cu două sacoșe de plastic. Ideea, valabilă în sine, se va dovedi dezastruoasă în practică, datorită calității proaste a sacoșelor.

— Ei, se mișcă ceva ?

— E blocat ! răspuse domnul Ion-șeful-de-scară fără a se întoarce, ascultînd cu atenție liniștea solemnă din spatele ușii de metal, o liniște solemnă ce domina întreg spațiul coloanei de opt etaje a casei liftului, plus cabina scripeților.

— O fi lăsat cineva intenționat ușa deschisă la vreun etaj ? sugeră domnul Ilie.

— Nu cred, îi răspuse domnul Ion-șeful-de-scară.

Îl contrazicea fără nici un temei, numai fiindcă nu accepta ca în acel moment altcineva să aibă dreptate în locul dumnealui.

De fapt, nici măcar nu-l contrazisese, ci spusese doar ceea ce ar fi dorit să gîndească. Însă, în ciuda dorinței sale, ipoteza lansată de domnul Ilie – care, între timp, ofensat întrucîtva de lipsa de considerație ce i se arătase, o luase în sus pe scări, hotărît să nu se mai intereseze niciodată de starea liftului – se înstăpînea cu tot mai multă autoritate asupra celorlalte gînduri ale domnului Ion-șeful-de-scară, astfel că, în cele din urmă, se văzu nevoit să admită evidența : înainte de a respinge o ipoteză, trebuie s-o verifichi. Dacă ar fi aflat despre asta domnul Ilie, nu se știe cum ar fi reacționat.

Înainte de a trece la acțiunea propriu-zisă, domnul Ion-șeful-de-scară socoti necesar să facă puțină ordine în fața blocului.

— Măi copii, voi de la ce bloc sînteți ? îi întrebă pe țincii care se jucau taman pe postamentul de lîngă ușa blocului, încît, ca să intri în hol, trebuia să-ți faci loc cu picioarele printre trupurile lor mici și fragile, atît de moi că parcă-ți era milă să le atingi.

— De la blocul 44, răspuse o fetiță.

— Și de ce nu mergeți să vă jucați acolo, la blocul vostru ?
— Ne bate Ciprian.

De fiecare dată, același răspuns. Domnul Ion-șeful-de-scară își propusese în câteva rînduri să afle cine este acest Ciprian, ce sînt părinții lui, unde lucrează etc., dar amînase din cauza unor activități mai importante sau mai urgente, cum era și cea prezentă. Părăsi grupul de copii fără să fi luat nici o măsură organizatorică, dar notîndu-și în agenda sa mintală să revină ulterior asupra chestiunii « Ciprian », atunci cînd timpul și celelalte îndatoriri obștești i-o vor permite. Deocamdată, copiii nu făceau cine știe ce stricăciuni ; ca de obicei, se jucau de-a Scufița Roșie.

Chiar în momentul în care puse piciorul pe prima treaptă a scării, îi veni o idee cu totul nouă și neașteptată : o serie de materiale ilustrative reunite sub titlul *Ghidul bunului vecin*, cu citate din filosofia Greciei Antice, pe care urma să le extragă din cartea *Un dicționar al înțelepciunii*, de Th. Simenschy. O primise cadou de la colegi, cu ocazia ieșirii la pensie, și apreciasse foarte mult gestul, fără a observa din primul moment că volumul era vechi de vreo cinci ani și fusese cumpărat de la standul de cărți cu prețuri reduse. Domnul Ion-șeful-de-scară s-a pensionat la vîrsta de 55 de ani, datorită specificului muncii prestate, dar funcția de șef de scară a obținut-o mult mai tîrziu, abia la doi ani după Revoluție, cînd fosta șefă de scară, doamna ingineră Fevronia, a decedat ca urmare a unei intervenții chirurgicale greșite. Așa se spune. În realitate, se pare că a fost vorba de un avort provocat. De atunci, soțul dumneaei stă mai mult încuiat în casă, nu participă nici la ședințele de scară, nici la acțiunile obștești, deși plătește la timp întreținerea și celelalte obligații bănești, așa încît vecinii l-au poreclit fără motiv : « Sucitu ».

Pe palierul de la unu se întîlni din nou cu domnul Ilie, care însă trecu mai departe cu două sacoșe goale în mîină, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Domnul Ion-șeful-de-scară se apropie tiptil de ușa liftului și ascultă cu atenție. Nimic. Apoi, de undeva de jos se auzi vocea fetei mai mari care le explica celorlalți :

— Fiți atenți, eu sînt Scufița Roșie, tu ești Bunica, tu ești Mama, tu ești Lupul.

— De ce eu Lup, se împotrivi o voce de băiețel, eu sînt cel mai mic, cum o să mînc o Scufiță așa de mare ? Mai bine să fiu eu Scufița, să mă poată mîncă și cel mai mic Lup...

Domnul Ion-șeful-de-scară ciocăni ușor, cu degetul mijlociu îndoit, ca și cum ar fi cerut permisiunea de a intra.

— Alo ? Întrebă. Alo ? Liftul se află la acest etaj ? E cineva în lift ?

Nu-i răspunse nimeni.

Cînd Temistocle, întorcîndu-se de la școală, ajunsese în fața blocului, domnului Ilie nu i se spărseseră încă sacoșele de plastic pline cu piese de motocicletă, iar jocul de-a Scufița Roșie se afla abia în faza pregătirilor. Fetița mai mare continua să repartizeze rolurile, iar ceilalți se împotriveau vehement. Cearta lor părea că nu se va sfîrși, așa încît Temistocle grăbi pasul și începu să urce scările. Ar fi putut încerca liftul ? Desigur că altcineva în locul lui ar fi făcut-o. Dar Temistocle nu urca și nu cobora niciodată cu liftul, deși apartamentul bunicii Elemosina se află tocmai la etajul opt. Și asta nu pentru că i-ar fi fost frică singur în lift, ca altor copii, ci pentru a nu consuma inutil curentul electric. A învățat la școală, la ora de fizică, despre modul în care se produce energia electrică și, după ce a înțeles cît de greu scot minerii din măruntaiile pămîntului cărbunile, care e transportat apoi pe calea ferată la termocentrală, unde alți oameni trebuie să-l descarce și apoi să-l mărunțească, pregătindu-l pentru introducerea în cuptoare, a hotărît să economisească prin orice mijloace această formă de energie. Pe de altă parte, s-ar putea ca tocmai în timp ce Temistocle se află în lift, altcineva să aibă nevoie de el, o persoană în vîrstă, cu copii în brațe, bolnavă sau neajutorată. Este al doilea motiv pentru care Temistocle, ca și domnul Gheorghe, nu folosește niciodată liftul și de aceea nici nu știe prea bine cînd funcționează și cînd e defect. În sfîrșit, astăzi are și un al treilea motiv : în timp

ce urcă scările, se poate gândi în voie la compunerea despre starea sufletească și la celelalte teme pe care le are de făcut pentru a doua zi. De îndată ce va ajunge sus, va trebui s-o ajute pe bunica Elemosina, poate că dumneai îl va trimite să cumpere pâine sau altceva de mâncare, sau îl va ruga să măture prin bucătărie, astfel că, luat cu treburile, nu va mai avea vreme să se ocupe și de tema pentru acasă la limba română. Ar putea-o amîna pentru a doua zi, căci profesoara le-a acordat un termen de trei zile, însă el cunoaște bine proverbul « ce poți face azi nu lăsa pe mâine » și mai știe că, zilele acestea, domnișoara Zenovia îi va face o vizită la domiciliu, ocazie cu care îl va întreba dacă a început să lucreze la compunerea « Descrieți o stare sufletească ».

Temistocle este elev în clasa a șasea, iar domnișoara Zenovia Sempronian, profesoara lui de limba și literatura română, și totodată diriginta clasei, e convinsă că Temistocle e un geniu. Presupunția dumneai se bazează pe faptul că, aproape de fiecare dată, Temistocle dă niște răspunsuri care o surprind și o intimidează, dovedind o putere de judecată cu totul ieșită din comun, în orice caz, mult peste ceea ce s-ar putea aștepta de la un copil de 13 ani. De data asta, însă, domnișoara dirigintă a cam întrecut măsura. Le-a dat ca temă pentru acasă elevilor dintr-a șasea B să descrie o stare sufletească. Desigur, cei mai mulți vor scrie, ca de obicei, o întâmplare din vacanță. De exemplu, cum au petrecut la bunici, la țară. Sau, dacă au fost în vreo tabără, vor spune ce au făcut acolo. Frazele lor, mai mult sau mai puțin corecte din punct de vedere gramatical, se vor așterne cuminiți, una după alta, pe foile caietului de compuneri, exact atît cît trebuie pentru a primi un cinci sau un șase, dar, pentru a-i încuraja, domnișoara Zenovia le va mări nota cu cel puțin două puncte. Însă dumneai este foarte curioasă să vadă ce compunere va face elevul Temistocle. E miza întregului joc, dacă se poate spune astfel. Domnișoara Zenovia e sigură că, indiferent ce va scrie el, ea îi va da nota maximă. Pentru că are certitudinea că nici de această dată Temistocle n-o va dezamăgi. N-a dezamăgit-o niciodată. Cînd a anunțat în clasă tema

pentru acasă, l-a privit anume, să vadă cum reacționează. Ceilalți copii și-au notat conștiincios în caietul de notițe : « Temă – descrieți o stare sufletească ». El însă nu și-a notat nimic, s-a scărpinat cu capătul creionului după ureche și a rămas cu privirea pierdută pe fereastră, undeva în depărtare, cu ochii aninați parcă de linia orizontului. Domnișoara Zenovia a știut că, din clipa aceea, căpșorul lui inteligent a trecut la treabă.

În mod normal, la această vîrstă, copiii nici nu știu ce este o stare sufletească. Asta însă nu-i împiedică să scrie despre ea ca și cum ar ști, așa cum fac de multe ori și ziaristii, evitînd însă cu grijă să atingă esența subiectului. Ori se limitează la a da definiții de genul : stare sufletească e atunci cînd mama mă ceartă că am stat prea mult afară și am jucat fotbal ; stare sufletească e cînd mă uit prea mult la televizor și mă doare capul ; stare sufletească e dacă plîng. cînd mă bate tata. Pe urmă mai spun cîte goluri au marcat, ce emisiune au văzut la televizor sau de ce au luat bătaie, și gata ! În felul lor, procedează sincer și corect, în deplină concordanță cu ceea ce simt și gîndesc. Sufletul copilului e simplu : bogat în emoții, dar sărac în sentimente. Cum ar putea un copil să scrie despre ceva ce n-a simțit niciodată ?

De fapt, profesoara stagiară Zenovia Sempronian și-a dat această temă în primul rînd sieși. Oare dacă dumneai ar trebui să descrie o stare sufletească, ar primi notă de trecere ? Își puse această întrebare abia după ce ora de limba și literatura română se terminase, în timp ce se îndrepta, cu catalogul sub braț, spre cancelarie. În acel moment, starea dumneai sufletească era cît se poate de bună. Dacă ar fi descris-o, ar fi folosit o metaforă cam uzată și totuși încă valabilă : suflet înaripat ! Dar o simplă metaforă, deși poate spune mult, nu este încă o descriere. Pentru a îndeplini condițiile descrierii, metafora respectivă ar trebui însoțită de explicații, de prezentarea detaliată a contextului psihic afectiv care a generat-o, de numeroase epitete și comparații care ar putea-o legitima. Nu e deloc ușor !

Pe de o parte, se bucura de pe acum de lucrarea deosebită pe care o va compune elevul Temistocle Ștefan, dintr-a șasea B, din care să poată citi pasaje mai interesante colegilor, în cancelarie, în recreația mare, de douăzeci de minute. Ori de câte ori vreun elev de-al dumneai realiza o performanță – de exemplu, un extemporal de nota zece, fără nici o greșeală de ortografie, sau o analiză literară foarte creativă a poeziei *Dan, căpitan de plai*, de Vasile Alecsandri –, domnișoara Zenovia simțea nevoia să-și împărtășească bucuria colegilor săi, fără a ține cont de privirile lor cam invidioase sau de vorbele în doi peri ce urmau lecturii. Unii pur și simplu se plictiseau, mai ales profesorii de matematică și fizică, și ieșeau pe hol să fumeze. Dar atitudinea lor nu reușea să-i umbrească bucuria izbînzii. Se simțea asemenea îndrăgostitului aflat în fața unui peisaj măreț, vreun pisc de munte dominînd înălțimile pînă la cer, sau în lumina intimă a unei mici poienițe înverzite din mijlocul pădurii. Hai să vedem : ce dorește el atunci cel mai mult ? Să-i fie alături persoana iubită. Nu pentru a se fotografia împreună sau a exclama : « Vai, ce frumos ! », așa cum fac turiștii americani cînd văd Mănăstirea Voroneț, ci pentru a tăcea, pentru a-și însuși acea ipostază a binelui numită frumusețe, privind și tăcînd împreună. A-i împărtăși cuiva apropiat fericirea de a fi acolo înseamnă a-i dăruia, profundată și amplificată de propriile sentimente, frumusețea aceluia loc. S-ar putea spune că, descoperind-o astfel, devii, preț de cîteva clipe, autorul, creatorul însuși al acelei frumuseți, adică Poet : o specie ciudată de oameni pentru care frumusețea există numai dacă e comunicată semenilor. Celor cărora cuvîntul Poet le evocă doar imaginea unor indivizi gălăgioși care stau toată ziua la cîrciumă și înjură prin ziare, domnișoara Zenovia le-ar spune cu toată fermitatea că, dacă Dumnezeu n-ar fi fost Poet, n-ar fi creat primul om. Dar așa de mult s-a bucurat Dumnezeu de frumusețea lumii, încît a simțit nevoia să o mai arate și altcuiva, și de aceea l-a făcut pe Adam. Iar acesta, la rîndul său, din același motiv, îi va fi cerut o Evă.

Pe de altă parte, pentru a înțelege în toată complexitatea ei starea sufletească a domnișoarei profesoare Zenovia Sempronian, sînt absolut necesare cîteva precizări. Cu puțin timp în urmă, dumneai a făcut întîmplător cunoștința unui domn necăsătorit care locuiește în același bloc și pe aceeași scară, ba chiar și la același etaj cu elevul Temistocle. Vecinii îi spun Nicostrat-zăvorîțul, fiindcă numele lui mic e Nicostrat și fiindcă stă toată ziua încuiat în apartament, nu participă nici la ședințele de bloc, nici la celelalte acțiuni organizate de domnul Ion-șeful-de-scară. Pleacă nevăzut și se întoarce la fel de nevăzut, probabil că lucrează pe vreun șantier de construcții. Pe căi imposibil de lămurit, ceva s-a aflat, totuși, despre Nicostrat-zăvorîțul, ceva fascinant și în același timp înspăimîntător, și anume că practică exerciții de yoga. Să fi pornit totul de la doamnă Elemosina, bunica lui Temistocle ? O simplă ipoteză, dar nicidecum o certitudine, în favoarea căreia pledează convingător faptul că apartamentul doamnei Elemosina are un perete al dormitorului comun cu garsoniera domnului Nicostrat, perete prin care se pot afla, din cînd în cînd, chiar și fără voie, amănunte din viața personală. Despre această eventualitate însă, domnișoara Zenovia nu are cunoștință, astfel că frecvența mare a vizitelor la domiciliul elevului Temistocle, în calitate de dirigintă, nu a putut atrage atenția nimănui pînă în prezent. Cu excepția, poate, a lui Temistocle însuși, despre a cărui inteligență ieșită din comun am mai vorbit. Dar chiar și pentru el aceste vizite, oricît de frecvente, n-ar fi putut deveni îndeajuns de frecvente deoarece, din nefericire, elevul Temistocle este, la rîndul său, îndrăgostit în taină de profesoara de limba și literatura română Zenovia Sempronian. Dumneai nu a învățat probabil la cursul de pedagogie din studenție că, la copilul precoce, precocitatea nu se manifestă într-o singură direcție, ci în mai multe, astfel că interesul special al lui Temistocle pentru obiectul predat de domnișoara Zenovia ar putea fi parte a interesului mai general pentru persoana ca atare și pentru tot ce are vreo legătură cu ea. Dar să nu vulgarizăm ! Iubirea lui Temistocle este, ca iubirea oricărui alt puști de 13 ani, tot ce poate

fi mai inocent, mai gingaș, mai pur și angelic, tot ce corespunde pe deplin conceptului de « iubire platonice », descris de atîția filosofi și poeți, și nicidecum ceea ce înțelegem prin « dragoste » noi, oamenii căsătoriți.

Putem vedea acum mai bine cum lucrurile încep să se lege, iar metafora « suflet înaripat », privitoare la starea sufletească a domnișoarei Zenovia, dobîndește, în sfîrșit, o nouă semnificație și un plus de consistență. Simțea o greutate ușoară în respirație : îi atîrna de piept și totodată i-l ridica ea însăși, ca și cum ar fi inspirat hidrogen în loc de aer. După-amiază avea întîlnire cu domnul Nicostrat la dumnealui în garsonieră, pentru a continua împreună inițierea în misterele atît de plăcute ale exercițiilor de Tantra Yoga-Kama Sutra ; pînă atunci, timpul se ridica între dumnealor ca un zid de ceață pe care, aparent, îl poți străbate ușor, dar fără să știi în ce direcție mergi, și de aceea chiar și cel mai scurt drum devine un labirint, timpul i se părea o veșnicie. Înainte de a intra în cancelarie, se uită încă o dată la ceas, deși nu era nevoie : adineauri, țîrîitul strident al soneriei anunțase recreația dinaintea ultimei ore de curs.

Imaginea noastră despre funcționarii publici este, în general, negativă, antipatică. Și asta pentru că noi avem mai tot timpul nevoie de serviciile acestor oameni, iar ei de ale noastre, niciodată ! Un lucru aproape exasperant. Există, pare-se, prejudecata – care ar merita poate un studiu psihanalitic – că funcționarii sînt un fel de zei. Cei care au încercat vreodată să-și închipuie un funcționar își mai amintesc probabil că l-au văzut de undeva de jos. Imaginea lui, supradimensionată, era plasată undeva sus de tot, într-un Olimp de birouri, dosare, ștampile, perforatoare, felurite hîrtii ce-și așteaptă rezolvarea, ace cu gămălie și calcule matematice aparent simple (cele patru operații), dar ale căror rezultate afectează destinele a sute, chiar mii de oameni. Domeniul funcționarilor pare a fi misterios, ermetic, ei rămîn întotdeauna reci la suferințele și păcatele muritorilor de rînd, se ocupă de

chestiuni ce ne depășesc puterea de înțelegere, manipulează cu dexteritate obiecte și concepte nouă inaccesibile, iar atunci cînd ni se adresează, o fac în chip aforistic și sentențios ; vorbesc puțin și sînt gravi. Ne temem de zei și de aceea nu-i putem iubi. Dar asta e doar o superstiție, căci, după cum se știe, zei nu există – știința a demonstrat !

Dacă așa stau lucrurile, trebuie spus că domnul Anghel e tot ce poate fi mai îndepărtat de imaginea convențională a funcționarului, așa cum a fost ea prezentată aici. Dumnealui nu întîrzie niciodată cu lucrările, nu strîmbă din nas făcînd pe interesantul dacă trebuie să-și pună avizul pe vreo cerere, nu pretinde mită, nu bate șaua, nu-ți spune să vii data viitoare cu alte acte, ca să înțeleagă calul, nu-și privește de sus vecinii, nu o ceartă pe femeia de serviciu fiindcă n-a măturat bine scările, și așa mai departe. Toate acestea nu vor, desigur, să spună că n-ar avea și unele defecte. Dar despre acestea e preferabil să nu vorbim deocamdată. De obicei, ia prînzul acasă, vine de la serviciu pentru o jumătate de oră, apoi se întoarce și uneori rămîne pînă noaptea tîrziu, adică pînă cînd termină lucrarea ce trebuie predată a doua zi. Șeful dumnealui, un om altminteri foarte exigent, îl apreciază foarte mult și-i permite acest aparent lux, căci între orele unu și două ale amiezii, cînd solicitările publicului sînt la cota cea mai scăzută a zilei, prin birourile de la Administrația Financiară cam toată lumea trage mîța de coadă. A înțeles și a acceptat : domnul Anghel suferă de un început de ulcer gastric, nu poate mîncă orice și oricum, ține regim. Și chiar sora mai mică a șefului de compartiment, care e și colega de birou a domnului Anghel, a pledat cu toată convingerea în favoarea dumnealui. Domnișoara Meletina i-a spus textual fratelui său : « Garantez pentru seriozitatea și conștiinciozitatea acestui om ! »

Coincidență deloc întîmplătoare, domnișoara Meletina este una și aceeași persoană cu colega la a cărei aniversare domnul Anghel a participat duminică după-amiază singur, adică fără soție. Ca s-o convingă pe doamna Aglaia să nu meargă și ea, a trebuit

mai întâi s-o bată. De fapt, dumneai a sărit prima. Mai întâi, a făcut obișnuita criză de gelozie. Că dumneai muncește și la serviciu și acasă, spală, calcă, are grijă de copil, îl duce și îl ia de la cămin, iar când e vorba să se distreze un pic, profitînd că au dus copilul la țară, poftim, « domnul soț » pretinde că n-o poate lua...

— Nu, domnule, sau merg și eu, sau nu te duci nici tu ! Păi da, ți-e rușine cu mine, cred și eu, vrei să-ți faci de cap cu colegile. Foarte bine. Du-te ! Să vedem însă cu ce te îmbraci !

Fiindcă avusese grijă să-i ascundă șosetele și chiloții. Domnul Anghel le-a căutat de-a căpiat. Degeaba. Atunci s-a dus la doamna Aglaia și i-a vorbit pe un ton cît se poate de blînd.

— Multpreaiuitoarea mea soție, te rog să-mi spui sincer unde mi-ai ascuns chiloții, altfel te previn că va ieși scandal.

— N-ai decît ! făcu dumneai pe indiferenta.

— Ah, cît de frumoasă și blîndă ești tu, iubita mea, fiică a bucuriilor, când vorbești astfel. Întoarce-ți ochii de la mine, căci ei m-au smintit.

— Da... zici așa ca să mă păcălești, dar la petrecere de ce nu mă iei ?

— Știi prea bine, izvor nesecat al fericirii mele, că sînt primul care aș vrea să mergi, însă porțiile de mîncare sînt numărate cu strictete și, pe deasupra, nici nu ai straiile pe care le meriți.

— Am rochia cea vișinie, nu se lăsă doamna Aglaia.

— Rochia vișinie ! La trupul tău ghebos precum Galaadul, cu umerii aplecați înainte ? Ar fi o adevărată catastrofă, columba mea, deoarece capul ți-e ca un stog de grîu înconjurat de crini, iar gîtul ți-e scurt și gros precum turnul lui David clădit în rînduri, în timp ce nasul ca o frunză de palmier arată spre Damasc... O rochie vișinie, și pe deasupra decoltată, e tot ce poate fi mai cumplit. Căci ea va pune deîndată în evidență trupul butucănos, cu bucle pe călcîie, și sîinii care atîrnă ca niște oi ieșite din adăpătoare. Și încă toate acestea ar trece neobservate, dacă n-ai mai și șchiopăta din cînd în cînd.

— Aha, îți bați joc de mine !

— Ba nu, căci tocmai mă pregăteam să închei prin a spune că, dincolo de toate acestea, pentru mine ești mai frumoasă decît Sulamita, iar inteligența ta înspăimîntătoare o întrece pe a lui Solomon, mai ales atunci cînd taci. Ape mari nu pot să-mi stingă iubirea și fluvii nu o pot îneca. Unei iepe din carul lui Faraon te asemăn pe tine. Deșteaptă-te, iubita mea, columba mea, și lasă-mă să aud glasul tău spunîndu-mi unde mi-ai pus chiloții. În dulapul meu i-am căutat și nu i-am găsit.

— Nu, domnule, sau mă iei și pe mine, sau nu mergi nici tu ! M-am săturat să tot stau mereu singură în casă. Pînă acum ziceai că din cauza copilului, dar poftim, acum copilul e la țară ! Dacă ți-e rușine să ieși cu mine, n-ai decît să stai și tu acasă.

— Oh, eu știu că toate aceste manifestări oligofrene sînt trecătoare și că în cele din urmă inima ta cea bună va triumfa asupra rațiunii tale sever diminuate. Și chiar dacă altul în locul meu, pierzîndu-și firea, și-ar fi pierdut de mult și răbdarea și ți-ar fi spus că ești o dobitoacă, trecînd poate și la anumite măsuri punitive, pentru mine rămîi cea mai scumpă și mai drăgălașă dobitoacă din lume.

— Dobotoc ești tu !

Spunînd acestea, rotea amenințător în mîină un umerăș de haine, cu care vru deodată să-l pocnească în cap pe domnul Anghel. Dar dumnealui, avînd reflexe bune, i-a prins mîna dintr-o mișcare rapidă și dibace, și i-a răsucit-o la spate. În astfel de situații e bine să acționezi decis, căci orice ezitare te poate costa scump. Noroc că-i sesizase din vreme intenția. Doamna Aglaia încercă atunci să-l lovească cu cealaltă mîină. În aceeași clipă însă, aplicînd principiul « cea mai bună apărare este atacul », domnul Anghel i-a cîrpit una scurtă peste gură, fiindcă tocmai îl scuipase, apoi a eschivat ușor, iar lovitura dumneai s-a destrămat în aer. Atunci încercă să-l muște, fără succes. Îi prinsese și cealaltă mîină, aproape că o imobilizase lîngă perete, dar dumneai se lăsă brusc în jos, iar asta îl surprinse, încît își pierdu o clipă echilibrul. Profitînd de situația nou creată, doamna Aglaia își eliberă mîna în care ținea

umerașul și încercă să-l folosească din nou ca armă. Domnul Anghel i-a ghicit însă la timp intenția și a parat eficient, ba chiar a trecut la contraatac și, apucînd umerașul cu ambele mâini, l-a ră-sucit fulgerător, pentru a o depozita de el. Probabil că un deget al dumneai era prins în cîrligul agățătoarei, căci zbieră atît de tare, încît domnul Anghel se sperie și sări în picioare.

— Criminalule ! Mi-ai rupt DEGETUL ! strigă doamna Aglaia, anume ca s-o audă toți vecinii, după care se puse pe bocit. Răgea în gura mare, ca să-l impresioneze. Rămăsese întinsă pe jos, iar degetul presupus rupt îl ținea ascuns în palmă și acoperit cu cealaltă mîna. Domnul Anghel se așeză pe un taburet, străduindu-se să-și recapete respirația normală.

— Nu mai zbiera așa, că ne aud vecinii și fac reclamație, îi recomandă. Riscăm să fim dați afară din bloc.

Altceva nu mai știa ce să spună. La drept vorbind, i se rupea inima de milă, fiindcă domnul Anghel e o fire foarte sensibilă. Cînd o aude plîngînd, îi vine să plîngă și dumnealui, dar se abține – cu mare efort. Asta se întîmplă ori de cîte ori se bat. După aceea, cînd se împacă, dumneai are pretenția abuzivă de a face dragoste.

În cele din urmă se ridică, resemnată, și scoase de sub o saltea ciorapii și chiloții, pe care îi aruncă în mijlocul camerei. Acompaniat de plînsul dumneai, care acum devenise un sunet prelung și subțire ca un cîntecel îngînat cu gura închisă, domnul Anghel își îmbracă în grabă costumul de mire, vechi de aproape zece ani, dar care arăta ca nou și, peste cîteva minute, plecă spre restaurantul Dumbrava. O mai auzi strigînd în urma dumnealui, în timp ce închidea ușa :

— Mă vei avea pe conștiință !

Dar probabil că după aceea s-a liniștit singură. Doamna Aglaia e o femeie tare de treabă. Pe ăla micu' l-a învățat ca, atunci cînd vecinii o aud plîngînd și-l întrebă de ce plînge mă-sa, să le spună că nu plînge, cîntă « marseieza ».

— Ce-i aia « marseieza » ? a întreat el curios.

— Ești prea mic ca să știi.

Și deși nu știe ce înseamnă, el chiar așa le spune. Iar ei nu mai au nimic de obiectat.

Excesul de activitate fizică, precum și lipsa de antrenament îl obosiseră pe domnul Anghel. La fiecare pas își blestema în gînd nefericita idee de a pune blacheuri la pantofii care bocăneau infernal. Mai ales că era aproape singur pe stradă. Însă fără blacheuri, se rod tocurile, într-o săptămîină sînt gata, parcă ar fi făcute din cretă. Înainte de a intra în separeul restaurantului în care era programată petrecerea, domnul Anghel a trecut pe la toaletă și s-a scărpinat după pofta inimii, mai ales prin locurile pe care le știa mai vulnerabile – un fel de provizie care spera să-l țină cît mai mult. Pe urmă, timp de vreo două ceasuri, aproape că n-a simțit nici o mîncărime. Stofa aspră a hainelor l-a ajutat și ea.

A fost o seară absolut minunată. Dacă ar fi mers și nevas-tă-sa, ar fi ratat-o cu siguranță. A dansat cu toate colegele, dar mai ales cu domnișoara Meletina, sora șefului de compartiment. Desigur, și pentru că dumneai era sărbătorita. Avea o fustă pînă la genunchi, făcută din niște fireturi care se agățau mereu în nasturii de la haina domnului Anghel. Ce mai haz ! Se chinuiau apoi minute în șir să le desprindă. Ceva deosebit de plăcut ! Cînd melodia se termina, îi păstra mîna într-a dumnealui și se depărta numai cîteva centimetri, atît cît să constate că un nasture se agățase iarăși în fireturi. Pînă să-l desprindă, începea altă melodie. Dacă doamna Aglaia ar fi fost de față, toate acestea n-ar fi avut cum să se întîmple.

La miezul nopții s-au spart baloane cu confeti. Au ieșit apoi pe terasă. A luat-o pe domnișoara Meletina de mîna și au făcut cîteva pași împreună. Plimbîndu-se, s-au îndepărtat binișor de restaurant. La capătul aleii se vedeau umbrele negre ale unor boscheți. Simțea nevoia să-i dea cîteva sfaturi în plus.

— Viața nu e deloc ușoară, zise. Dar să știi că tot ce e greu e și frumos. Cîndva îți vei aminti de aceste clipe ca de cele mai frumoase și mai plăcute clipe din viața ta. Anii de tinerețe ne rămîn veșnic în amintire...

Domnișoara Meletina îl asculta disciplinată și îl urma printre umbrele plopilor din apropiere, care foșneau aprobator.

— Important e să ai un scop clar în viață, fără asta nu faci nimic, adăugă domnul Anghel. Acest scop nu poate fi decât unul singur : să-i slujești pe ceilalți, să li te dăruiești, să-i faci fericiți. Mulțumirea de a trăi derivă din sentimentul că ești util. Fiecare dintre noi simte nevoia de a fi necesar celorlalți...

I-a mai încredințat și alte asemenea reflecții. Dar gândul îi era în altă parte, nu se putea concentra prea bine.

Așa se face că, imediat după ce pe ușa blocului a intrat Temistocle, la capătul aleii a apărut silueta grăbită a domnului Anghel. La fel cum se întâmplă aproape în fiecare zi. Totuși, de această dată, apăru și un element inedit : domnul Ilie, venind din spatele blocului cu două sacoșe grele în mână. Mai încolo, grupul de copii care se jucau de-a Scufița Roșie. Încă nu începuseră propriu-zis jocul, deoarece nimeni nu știa cine ar trebui să fie Lupul. În urma a numeroase cedări, fetița mai mare își pierduse mult din autoritate. A doua ei încercare de a ocupa locul vacant de Lup se dovedii un nou eșec. Cea care pînă atunci fusese Bunică și în locul căreia îl numise pe fostul Lup, se opuse din răspuțeri.

Cînd domnul Anghel ajunse în dreptul lor, se opriră, se întoarseră spre dumnealui și spuseră cu toții, aproape în cor :

— Săru'mînaa !

— Bună ziua, copii, le răspunse domnul Anghel cu aerul firesc al unui vechi prieten, deși nu-i cunoștea. Poate îi confundase cu alții copii de la dumnealui din bloc.

Mai avea de făcut numai cîțiva pași pînă la ușa blocului, iar domnul Ilie îl așteptă anume ca să-i cedeze trecerea, în semn de respect și recunoștință. Îi făcea mare plăcere să-i poată spune : « Vă rog, după dumneavoastră ! », considerînd că-i făcea astfel un mic cadou, fiindcă domnul Anghel îl ajuta de fiecare dată cînd formația Prietenia trebuia să obțină vreo autorizație sau să plătească impozitul, în sensul că nu-l lăsa să stea la coadă, ci îl chema în față și-i rezolva problema pe loc. Planul lui fu însă cu totul dat

peste cap de două evenimente minore și de un al treilea, mai grav. În primul rînd, nici nu apucă să-l salute pe vecinul său.

— Bună ziua, vecine ! strigă primul domnul Anghel. Ați făcut piața ?

— A, nu... Repar ceva la motocicletă. Nu mai merge, explică domnul Ilie.

— Da, da, foarte bine, foarte bine ! zise domnul Anghel și trecu, fără să mai aștepte ca domnul Ilie să-i spună : « Vă rog, după dumneavoastră. »

Domnului Ilie nu-i prea conveni acest răspuns, dar nu avu timp să analizeze dacă vecinul său spusese « foarte bine » despre repararea motocicletei sau despre faptul că nu mai merge, căci în clipa următoare mînerul sacoșei din dreapta se rupse brusc și aproape întreg conținutul de componente mecanice se deșertă pe pardoseala postamentului din fața ușii cu un zgomot caracteristic, urmat de zornăitul piulițelor și rulmenților care se rostogoliră în diferite direcții. Cu un gest reflex, încercînd să limiteze efectele catastrofei, domnul Ilie se repezi să prindă cu cealaltă mîna ce mai rămăsese întreg din prima sacoșă, însă efectul fu contrar intenției sale, amplificînd prejudiciul : a doua sacoșă cedă și ea. Desigur că domnul Anghel ar fi dorit din tot sufletul să-l poată ajuta, dar asta ar fi însemnat să întîrzie la birou, ceea ce ar fi pus sub semnul întrebării seriozitatea și conștiinciozitatea sa, pentru care domnișoara Meletina garantase personal. Așa încît privi doar peste umăr, exclamînd : « Vai ! » și o luă grăbit în sus pe scări.

— Ia te uită, ce de jucării ! se bucură băiețelul care mai întîi fusese Lup și apoi devenise, provizoriu, Bunicuță.

Celelalte trei fetițe se apropiară și ele curioase, atrase de grămada pieselor de motocicletă ca de un fenomen miraculos.

— Stați pe loc ! Nu vă apropiați ! îi somă domnul Ilie.

Prea tîrziu însă. Între timp, băiețelul culesese din iarbă prima bilă de rulment avînd dimensiunea unui bob de mazăre, pe care i-o aduse triumfător, țînînd-o sus cu trei degete pentru a nu o

pierde nici o clipă din vedere. Prinzînd curaj, fetițele începură și ele să caute pe-aproape în speranța că, dacă vor găsi vreun șurub sau măcar un căpețel de sîrmă, vor cîștiga și ele bunăvoința domnului Ilie.

Cîteva minute mai tîrziu, domnul Anghel ajunsese la etajul patru, unde îl găsi pe domnul Ion-șeful-de scară cu urechea lipită de ușa liftului.

— Ei, se aude ceva ? întrebă.

— Nimic, răspuse domnul Ion-șeful-de scară, cu îndreptățirea unuia care studiasese îndelung problema.

— N-ar trebui anunțați cei de la ascensoare ?

Domnul Ion-șeful-de scară dădu de mai multe ori afirmativ din cap, cu o anumită înțelegere față de complexitatea situației, dar în realitate respingînd propunerea vecinului său.

— Nu e încă momentul. Numai după ce voi verifica fiecare etaj. Trebuie descoperită mai întîi cauza reală, fiindcă ăia-s niște șmecheri și ne pun la plată dacă liftul s-a oprit din vina noastră.

Ultimele sale cuvinte intrară după domnul Anghel prin ușa întredeschisă, urmărindu-l după aceea în drumul spre toaletă, căci între timp descuiase, intrase în apartament și încuiase la loc, grăbit ca de obicei să-și rezolve problema pentru care venise acasă. Din păcate, nu masa de prînz, nu regimul alimentar, nu începutul de ulcer gastric îl mîneau pe domnul Anghel încoace, zilnic, la orele prînzului, ci altceva – mult mai grav...

Să nu ne ascundem după deget ! O gospodină care, în timp ce gătește tocănița, ascultă muzică de Stravinski, e o femeie ridicolă. Pentru că în timp ce gătești tocăniță e mult mai potrivit s-o asculți pe Corina Chiriac. Tocmai din acest motiv, doamna Alis o preferă pe Corina. Melodia *Strada Speranței, la parter./ Te mai aștept și mai sper* îi trezește de fiecare dată nostalgia tinereții, un rol important în acest sens avîndu-l și coincidența că dumneai locuiește taman pe strada Speranței, dar la etajul întîi. Nu ca doamna Evlampia, vecina de la trei și prietenă cu doamna Alis, care, ca să

audă toată lumea că e melomană, pune caseta cu *Simfonia a V-a* de Beethoven și dă anume casetofonul la maximum.

Doamna Alis nu locuiește în acest bloc, dar e ca și cum ar locui. Alții, ca domnul Teofil-geologul, sînt locatari numai pe hîrtie, mai precis în cartea de imobil – abia de trec pe acasă o dată, de două ori pe lună, sau nici atît. Sau familia domnului Pigasie, plecată cu mic cu mare în Turcia. Sau tinerii aceia, cum îi cheamă ?, care au cumpărat apartamentul, au locuit o săptămîină în el, apoi l-au încuiat, s-au înscris la agenția de turism pentru o excursie în Germania și duși au fost ! Îi mai trimit din cînd în cînd domnului Ion-șeful-de scară bani pentru întreținere. În schimb, doamna Alis este prezentă în fiecare zi pe la ora prînzului, cînd vine să gătească pentru întreaga familie a fiicei sale, căreia îndatoririle profesionale nu-i lasă destul timp pentru așa ceva, dar și pentru a veghea la armonia aceleiași familii, convinsă fiind că, fără veghea dumneai vigilentă și neînteruptă, ar apărea dintr-o dată probleme insurmontabile. Doar sîmbăta și duminica lipsește. Vecinii o cunosc și o salută cu respect, transferînd în acest fel asupra dumneai o părțică din respectul pe care i-l datorează doamnei Pelaghia. La rîndul său, doamna Alis manifestă o deosebită prețuire față de fiecare dintre ei, fără deosebire de funcția și locul de muncă, răspunzînd cu toată bunăvoința întrebărilor despre sănătatea domnului Vasile, soțul dumneai, acum pensionar, dar care pe vremea dictaturii ceaușiste fusese directorul Combinatului de Îngrășare a Porcilor și din acest motiv avea foarte mulți admiratori.

Iat-o, cu șacoșa într-o mînă și poșeta în cealaltă, la capătul aleii, ca de obicei, puțin după ora unu, îndreptîndu-se cu pași mici dar energici spre ușa blocului, aceeași pe care, cu puțin minute în urmă, intra domnul Ilie ducînd un ultim transport din piesele motocicletei, ghidonul propriu-zis. În șacoșă are un kilogram de cartofi, o legătură de morcovi și pătrunjel, cîteva fire de mărar și un litru de borș, toate cumpărate din Piața Mioriței la prețuri îndelung negociate. În poșetă, alături de cîteva fleacuri femeiești strict personale, aduce două scrisori foarte importante, primite

încă de vineri după-amiază. Dar abia astăzi i le va putea citi fiicei sale și vor dezbate împreună conținutul lor. Cel puțin așa speră, avînd toate motivele să creadă că speranțele i se vor împlini, fiindcă azi-dimineață, cînd a ascultat la radio horoscopul, zodiei sale i s-a promis o izbîndă neașteptată într-o problemă ceva mai veche.

Cuvîntul « veche » spune multe ! Căci prima scrisoare și, din punctul de vedere al doamnei Alis, cea mai urgentă este o anonimă plină de venin în care o persoană ce se autointitulează « binevoitoare » îi aduce la cunoștință faptul că bluza mov atît de frumoasă și care o prinde atît de bine, primită cadou la aniversare de la doamna Pelaghia, n-ar fi nouă, ci ar fi, chipurile, cumpărată de la « leftinica ». Doamna Alis nici măcar nu știa ce înseamnă « leftinica » și de ce ar fi condamnable să cumperi ceva de acolo. A lămurit-o însă vecina și prietena dumisale, doamna Evlampia, mai versată în chestiuni de acest gen, pe care o întrebă pe ocolite despre ce e vorba, prin aluzii la o presupusă cunoștință care ar fi cumpărat de acolo o bluză nu mov, ci grenă : « leftinica » sînt toate magazinele cu mărfuri la mîna a doua, *second hand*, sau, cum spunem noi îndeobște, haine la kilogram. Cînd a înțeles în sfîrșit mesajul anonimei în toată complexitatea lui, a fost ca și cum i s-ar fi înfipt un cuțit în inimă. Oare putuse să-i facă fiica dumneaei una ca asta ? La fel ca oamenii aceia care ies an de an în stradă, în preajma Crăciunului, și strigă « Cine-a tras în noi în 21-22 ? », nu dorea decît să afle adevărul și nimic mai mult. Dar, spre deosebire de ei, avea de gînd să acționeze mai inteligent, prefăcîndu-se că o interesează cu totul altceva. De aceea nici nu voia să înceapă discuția cu această scrisoare, ci cu cealaltă, primită de la Mănăstirea Frăsinei. Măicuțele de acolo îi aduc la cunoștință că au primit suma de douăzeci și cinci de mii de lei, trimisă de dumneaei ca danie, îi mulțumesc pentru creștinescul gest, laudă pe Domnul preamărindu-L și făgăduiesc să I se roage conform instrucțiunilor amănunțite trimise de doamna Alis odată cu banii.

Cel puțin o dată pe lună doamna Alis trimite la numita mănăstire un lung pomelnic, mai precis o scrisoare cu un conținut

aparte și confirmare de primire. După cuvenitele cuvinte de început, în care îl preamărește pe Domnul, doamna Alis i se adresează direct stareței, cu rugămîntea de a da dispoziție măicuțelor din subordine să se roage pentru :

– pacea, sănătatea și iertarea păcatelor lui Motănel, adică domnul Vasile, soțul, să nu mai fie nervos, să n-o mai certe și să se lase de fumat ; dacă se poate, să fie ales președinte al organizației municipale a Partidului Pensionarilor, în care activează ca membru fondator, și să ajungă consilier local ; de asemenea, să cîștige mai multe partide de șah cu domnul Bartolomeu, soțul doamnei Evlampia, deoarece doamna Alis a observat cît de mult suferă dînsul cînd domnul Bartolomeu îl bate la șah și după aceea se mai și laudă prin vecini ;

– pacea, sănătatea și iertarea păcatelor doamnei Pelaghia, fiica, să nu-și piardă serviciul, să fie bine văzută de șefii săi și ascultată de subordonați, să aibă liniște și înțelegere în familie (cu o mențiune aparte : « Să-i vină mîntea la cap ! » – formulă retorică asupra căreia doamna Alis păstrează cel mai dep' n secret), să facă un copil și să-l crească, iar copilul să fie sănătos, inteligent și, dacă se poate, să ajungă medic sau avocat ; aici se impune o precizare : doamna Alis nu știe că fiica dumneaei, doamna Pelaghia, și soțul acesteia, domnul Costică, nu mai au de mult relațiile conjugale strict necesare procreării copilului care va deveni medic sau avocat, sau poate chiar vreun savant în domeniul biologiei celulare, ca acela... cum îl cheamă... Palade ?, plecat în Statele Unite, care a luat și premiul Nobel, prin urmare, măicuțele fac o risipă inutilă de rugămînti către Domnul, afară doar de cazul în care El se va îndupleca, în nesfîrșita-I milostivire și fără de număr îndurările Sale, spre a face o uimitoare și nemaîntîlnită minune ;

– pacea, sănătatea și iertarea păcatelor doamnei Alis însăși, din tinerețe și pînă în ziua de azi, ca femeie ce se află nevrednică și păcătoasă înaintea Domnului nostru Iisus Hristos pentru minciunile, clevețirile, ținerea de mîntea răului, iubirea de argint, trufia, mînia, necurăția, scumpetea, mîncarea cea fără sațiu, multa vor-

bire, pentru gîndurile cele rele și viclene, pentru obiceiurile cele rele și pentru îndrăznirea spre păcate, avînd deosebită pornire spre toată pofta cea trupească, din care cauză a trebuit să facă cele opt chiuretaje pe care le-a făcut ;

– și pentru ceilalți oameni, pentru prietena sa, doamna Evlampia, împreună cu soțul Bartolomeu, pentru vecinii cuviincioși, care nu deranjează, nu uită apa deschisă, nu fac mizerie pe scări, nu aruncă gunoii la împlinare pe lîngă tomberon, respectă programul de scuturat covoarele, pentru pomenirea părinților dumneai răposați și ai soțului, și pentru ceilalți oameni necăjiți, familii cu mulți copii și cu venituri mici, oameni care au rămas fără serviciu, pensionari de la CAP, șomeri, greviști, văduve, orfani etc.

Alături de hîrtia cu toate aceste rugămînți și altele pe care nu le-am mai menționat, doamna Alis pune în plic două bancnote de zece mii și una de cinci mii, iar într-un colț face cu pixul o cruce mică, pentru ca plicul să ajungă cu bine la destinație. Cîteva zile mai tîrziu, poștașul îi aduce confirmarea de primire semnată de maica stareță, iar peste alte cîteva zile, primește de la aceasta o scrisoare de mulțumire, împreună cu asigurarea că toate cererile exprimate în scrisoarea respectivă vor fi îndeplinite de către măicuțele din mănăstire și aduse la cunoștința Domnului nostru Iisus Hristos, Preacuratei sale Maici, Sfinților Părinți ai Bisericii și tuturor celorlalți sfinți. Echilibrul sufletesc al doamnei Alis este, cu acest prilej, consolidat o dată în plus. Uită de necazuri, devine mai îngăduitoare, gătește niște papanăși, care îi ies foarte bine, sau face o mîncare de ciuperci cum numai dumneai știe. O singură dată a atins-o pe doamna Alis umbra îndoielii, atunci cînd a aflat că doamna Evlampia, alături de scrisoarea trimisă măicuțelor de la Mănăstirea Agapia, pune o bancnotă de cincizeci de mii dar, în cele din urmă, recitind pasajul din *Biblie* unde Domnul Iisus o laudă pe văduva care a adus la templu doar doi bănuți, și-a dat seama că nici fama turistică a mănăstirii și nici mărimea sumei depuse în plic nu influențează în mod decisiv îndeplinirea cererilor. Ci mult mai important este să fii cuviincios, să ai o atitudine binevoitoare

față de toți oamenii, să mergi cît mai des la biserică, să dai de pomană la cerșetori și, dacă se poate, să ții zilele de post. În ceea ce o privește pe doamna Alis, asta nu prea se poate, pentru că domnul Vasile nici nu vrea să audă de așa-zisul regim vegetarian însă, cu anumite eforturi, dumneai reușește să postească o săptămînă la începutul Postului Mare și una la începutul Postului Crăciunului, apoi cîteva zile din Săptămîna Patimilor, pînă în Vinerea Mare, cînd coace cozonacul și face friptura de miel, fiind nevoită să guste din fiecare. În privința postului, Sfințul Apostol Pavel are perfectă dreptate : cine mănîncă să nu judece pe cei care nu mănîncă, iar cine nu mănîncă să nu judece pe cei care mănîncă. La rîndul său, doamna Alis descoperise oarecum împlător că regulile vieții creștine sînt ca regulile gramaticale. Deși foarte riguroase și cît se poate de amănunțite, dacă nu le respecti, nu pățești, de fapt, nimic. Totuși, e bine să le respecti, fiindcă așa se cuvine.

Niciodată directorul nu se purtase parcă atît de atent cu el. Avea să se gîndească la asta în zilele următoare. I-a strîns cu simpatie mîna, zîbindu-i afectuos, l-a privit drept în ochi, apoi l-a anunțat că va face parte din juriul pentru « Miss Preuniversitaria ». Pe urmă l-a întrebat cum merseseră orele. Ei bine, excellent ! De obicei, elevii nu erau prea atenți la lecțiile de științele naturii, afară doar dacă le vorbea despre reproducere. În rest, îi interesa numai să rezolve cît mai multe probleme de fizică și chimie, să intre la facultate, să iasă ingineri, avocați sau doctori și să-și cumpere mașină – căci e lucru știut, în ziua de azi, dacă n-ai mașină, se uită lumea la tine ca la un infirm. Dar de această dată se petrecuse parcă un miracol cu ei, îl urmăreau captivați, păreau să descopere lucruri la care nu se gîndiseră nicicînd, o lume nouă în jurul lor. Le-a vorbit despre misterul vieții, despre comportamentul ciudat al unor vietăți (știati că, dintre animale, numai porcii disting toate culorile ?), despre bizareria și multitudinea formelor de viață, dar mai ales despre miracolul dezvoltării, dintr-o minusculă sămînță, a unor organisme complexe, adesea uriașe...

— Trebuie să pătrundem, dragi elevi, în esența fenomenelor naturii, în intimitatea lor, iar pentru aceasta, simpla observare exterioară nu e suficientă, ea trebuie să fie însoțită de o profundă reflecție asupra alcătuirii și rostului mai adânc al lucrurilor, de o atitudine filosofică, dacă pot spune astfel...

Ajuns aici, le dădea binecunoscutul exemplu cu portocala : ce culoare și ce gust are portocala ? Care e culoarea adevărată, cea a cojii sau cea a miezului ? Care e gustul real, cel al cojii sau cel al miezului ? De ce, când ne referim la culoare, preferăm coaja, iar când ne referim la gust, miezul ? În fond, ce preferați la o portocală, culoarea sau gustul ? Desigur, gustul, deci esența. Ceea ce numiți în primă instanță portocală, în cele din urmă aruncați — fiindcă noi, când arătăm o portocală, îi arătăm de fapt coaja...

Probabil că ei nu înțelegeau mare lucru, dar erau, orice s-ar zice, foarte atenți. Uneori clasa izbucnea în râs, un râs scurt, o rumoare provocată de vreuna din glumele cu care profesorul își condimenta lecția, repede potolită apoi de continuarea discursului didactic.

— Ai fost astă-vară în tabără ? îl întrebă directorul.

O întrebare cam nepotrivită dar, ce să-i faci, trebuia să înceapă omul cu ceva. Sau poate voia s-o facă pe tacticianul : doar știa prea bine că fusese, el însuși îl trimisese. Totuși, domnul Eftimie răspunse :

— Da.

Pe urmă, vreo zece minute, nu mai avură ce discuta. Directorul deschise televizorul, dar încă nu era meci, și îl închise la loc.

— Și cum a fost ? întrebă în sfârșit.

— N-a fost prea grozav, recunosc domnul Eftimie. Doar știți, cu dracii ăștia (se referea la elevi) nu poți avea o clipă de liniște.

— Da, așa e, sînt foarte obraznici. Mă întreb unde o să ajungem cu ei... Noroc că la fel se întrebau profesorii și pe vremea când noi eram elevi, ha, ha, ha !

Prea se grăbise să rîdă. Fu primul moment în care atmosfera festivă a acelei zile i se păru suspectă domnului Eftimie. Dar directorul, fără a lua în seamă acest moment, ba încă și mai dezinvolt, strigă :

— Lucrețiaaa !

Lucreția era femeia de serviciu, care nu-l auzi. În schimb, îl auzi bibliotecara — biblioteca avînd un perete comun cu cabinetul directorului —, care se duse după Lucreția și-i spuse :

— A zis domnul director să faci repede două cafele. E cu cineva...

Femeia de serviciu nu prinse subtilitatea, n-avea de unde să știe că directorul nu spusese așa ceva și că totul era rezultatul speculațiilor bibliotecarei — oarecum justificate, căci ori de cite ori o chema pe Lucreția la el, directorul comanda una, două sau mai multe cafele —, așa că făcu la repezeală două cafele folosind zățul rămas de la cele pe care le preparase în recreația mare.

— Domnule, nu știu ce să mă mai fac cu femeia asta, de cîte ori o caut, n-o găesc, se plînsese directorul de femeia de serviciu, neștiind că ea va intra peste mai puțin de două minute cu cafelele.

— A, da... Păi, așa-s ele, zise domnul Eftimie.

Desigur, el ar fi vrut să spună ceva mult mai interesant, dar ce poți spune interesant despre femeia de serviciu de la un liceu cu profil de fizică-chimie ? Și-apoi îi era și foame, dimineață băuse numai un ceai, iar directorul încă nu se hotărîse să intre în subiect.

— M-ați chemat, dom' director ? îi contrazise imediat Lucreția pe amîndoi, intrînd cu cafelele.

Oricîtă stimă avea pentru această vrednică femeie care, de când cu bugetul de austeritate, muncea dublu, domnul Eftimie nu putu să nu observe încă o dată că avea niște ochi galbeni pe jumătate închiși, părul ascuns de o basma legată strîmb, deși frumos înflorată, o aluniță mare, păroasă, pe obraz, buzele groase și gura largă, mereu deschisă.

— A, ia te uită ! exclamă admirativ directorul și întinse ambele mîini pentru a-și primi ceașca. Apoi sorbi entuziast prima

înghițitură, dar entuziasmul său se potoli brusc. Doamna Lucreția, trimite-o imediat la mine pe eleva Lenuța Ciobanu, de la doi-sprezece D., completă exigent.

Femeia de serviciu ieși bombănind fără motiv, căci eleva aștepta disciplinată lângă ușa de la intrarea în școală.

Domnul Eftimie bău eroid din cafeaua ce-i fusese încredințată, deși observase pe suprafața ei cerculețele de grăsime caracteristice vaselor prost spălate. În fond, își educa voința. În schimb, directorul puse scîrbit ceașca deoparte și spuse :

— Dacă asta e cafea, înseamnă că pișatul e coniac.

— E acceptabilă, propuse domnul Eftimie și sorbi ultima înghițitură care, nu știi de ce, i se păru sărată.

Cîteva minute mai tîrziu, în cabinetul directorului își făcu apariția eleva Lenuța Ciobanu. Această elevă fusese frunzașă în clasa a noua, dar de cînd îi intrase în cap că seamănă cu Pamela Lee Anderson, încasa numai note sub cinci.

Trebuie spus totuși că, înainte de a intra, bătuse cuviincios la ușă.

— Daaa ! strigase directorul.

Deci ea intră.

— Bună ziua, spuse cu simplitate. M-ați chemat ?

Se lăsă tăcere, ca și cum unul dintre ei ar fi adormit, iar ceilalți ar fi așteptat să se trezească. Eleva rămăsese deocamdată lângă ușă, iar după felul pofticios în care privea cele două șiruri de scaune, așezate de o parte și de alta a mesei de consiliu, se putea lesne deduce că ar fi dorit să se așeze. Directorul și domnul Eftimie așteptau parcă o aprobare în acest sens. De fapt, apariția îi luase prin surprindere. Un timp, directorul mînuie fără prea multă dibăcie un perforator de hîrtie, iar domnul Eftimie privi fix muchia corect trasată a peretelui.

— la loc, pronunță în sfîrșit directorul și se ridică de pe scaunul său. Eleva se așeză, cum era și firesc, pe alt scaun. Știi pentru ce te-am chemat !

— Bineînțeles, recunosc eu.

— Tot mai susții aici, în prezența domnului profesor, afirmația pe care ai făcut-o ieri ?

— Bineînțeles, repetă eleva.

— Dar despre ce e vorba ? se interesă domnul Eftimie, luat cam pe nepregătite.

— Cum, nu știi ?!

— Se prefacă că nu știe, preciză Ciobanu Lenuța.

Directorul ridică demonstrativ-nepuțincios din umeri, îndepărtîndu-și în același timp brațele — « ei da, ți-am spus eu ! » parcă voia să spună gestul său. Cîteva momente lucrurile părură deodată rezolvate, dar nu erau. Înainte de a adăuga ceva, directorul își aprinse o țigară și aruncă o privire pe fereastră. Afară, pe terenul de bitum, elevii de la internat jucau fotbal și se înjurau de mama focului.

— Eleva *Ciobanu Lenuța* (sublinie și o privi amenințător, lăsînd totodată o pauză de efect între cele două nume ale elevei) susține că *dumneata* (îl arătă cu țigara aprinsă pe domnul Eftimie) ai lăsat-o gravidă.

— Cum adică ? întrebă domnul Eftimie fără rost.

— Ei, uite-așa... explică directorul și făcu un gest vag din care reieșea că habar nu avea cum.

Profesorul se ridică decis de pe scaun, se împunse cu degetul mare în abdomen, se îndoii de la mijloc, întrebă :

— Eu ?!

Și rămase astfel în așteptarea răspunsului, care nu veni, fiindcă de fapt nici nu era nevoie.

— Bine, dar e absurd, e, e, e... cum să vă spun...

Observă că se bîlbîia — alt argument solid în defavoarea dumnealui — și tăcu. Se așeză la loc, apucă muchia mesei de consiliu și o strînse cît putu, fără un scop precis. La rîndul său, directorul traversă fără grabă cabinetul, se așeză pe scaunul de la birou, stîNSE mucusul țigării în scrumieră, își împreună tacticos palmele, își împleti degetele, îi cercetă pe rînd stăruitor pe cei doi, și conchise :

— Mda...

Ce-o fi vrut să spună ? Nu se grăbea deloc. Lăsa tăcerea să-și facă de cap. Când tăcerea ajunge să-și facă de cap, urmează să se întâmple ceva teribil de grav.

— Nu ți-e rușine ? întrebă domnul Eftimie.

— Mie ? se miră Ciobanu Lenuța. Nu doresc decît să beneficiez de prevederile legale. Desigur că regret... Dar acum, ce-aș mai putea face ?

— Nu ți-e rușine să minți cu atîta nerușinare ? reluă domnul Eftimie, abia stăpînindu-și furia.

— Dacă e vorba de *rușinea de a minți cu nerușinare*, cum spuneți *dumneavoastră* (apăsă ironic), cred că întrebarea vizează pe altcineva. Doar știți prea bine că nu mint.

— Nu se poate, domnule, eleva asta e de-a dreptul nebună ! strigă domnul Eftimie.

— Să nu ne pierdem cu firea, domnule profesor, îl sfătui protocolar directorul, insultele nu folosesc la nimic, dimpotrivă, pot agrava situația.

— Dar cum credeți că eu am putut avea...

Se opri uimit dumnealui însuși de ceea ce urma să spună. Ar fi vrut să spună că e incredibil pentru oricine ca un profesor să aibă raporturi sexuale cu o elevă, fie ea și Lenuța Ciobanu. Prin raporturi sexuale domnul Eftimie înțelegea de mai mult timp ceva ce îi depășea imaginația. Mai precis, din ziua în care aflase că fosta sa soție, doamna Fevronia, rămăsese însărcinată cu un cîntăreț. Se întîmplase în urmă cu aproximativ doi ani, după ce fuseseră împreună la un concert de muzică pop și rock. Pe drum, se certaseră de la un fleac, dumneaei susținînd cu o încăpăținare de rău augur că solistul acelei formații fusese nemaipomenit, iar dumnealui spunînd că, dimpotrivă, avea o voce de rahat. Atunci dumneaei se oprise în mijlocul trotuarului, îl privise fix drept în ochi și-i arsesse două palme. La care dumnealui răspunsese cu maximă precizie, păstrîndu-și calmul : « Foarte bine, dar tot o voce de rahat are. » A doua zi, întorcîndu-se de la școală, se găsi mobila răsturnată, toate farfuriile sparte, perdelele sfîșiate, majoritatea

hainelor băgate în cada cu apă, aparatul de radio dat la maximum, cecul lipsă și un bilet cu un scurt dar lămuritor conținut : « Rahat ești tu, măgarule ! », lipit pe ușa de la baie.

Directorul așteptă să termine cu această amintire tristă, apoi zise :

— Poate găsim, totuși, o soluție. Trebuie să existe una...

— Ce soluție ? întrebă prostid domnul Eftimie (dar avea scuza că nu se mai putea gîndi la nimic).

— Vorbeam în principiu, explică directorul.

— Soluția e una singură, declară Lenuța Ciobanu, și anume ca el să recunoască și să-și asume paternitatea. În continuare, legea își va face datoria.

— Legea ? se miră domnul Eftimie, holbîndu-se. Care lege ?

— Legea Învățămîntului, presupuse neatent directorul.

— Nu la asta mă refeream, îl corectă Lenuța, e vorba de drepturile și îndatoririle ce decurg din calitatea de părinte.

— Am putea aranja să nu se afle nimic, sugeră directorul. Ea să se transfere la seral, apoi, cînd va termina clasa a douăsprezecea, vă căsătoriți. Poate și mai devrerne, căci acum legea permite... Problema e ca dumneata să recunoști totul și să-ți asumi toate angajamentele în ceea ce o privește. Sînt sătul de scandal, mai adăugă el.

— Să ne căsătorim ? întrebă domnul Eftimie pe un ton aparent normal.

— Dar știi foarte bine că mi-ai promis ! strigă Lenuța. Aminteste-ți de serile petrecute împreună, de plimbările prin pădurea deasă dimprejurul taberei, cînd îmi recitai versuri sub clar de lună, mă țineai de mînă și îmi promiteai atîtea, tangourile pe care le dansam contopiți, atîtea promisiuni, atîtea jurăminte, iar acum... Izbucni în hohote de plîns, printre care mai adăugă : am bănuț eu că ești un ingrat, un farsor !

Cei doi bărbați se priviră jenați. Hohotele de plîns atît de autentice ale elevei erau un argument căruia n-aveau ce-i opune. După aceea directorul își privi ceasul. Era tîrziu, cursurile de dimi-

neață se terminaseră de mult. În schimb, domnul Eftimie își aminti că era lihnit de foame. Iar ea, nici gând să se oprească. În cele din urmă se opri totuși, ce-i drept, cu multă greutate, și spuse :

— Vă rog, dați-mi o țigară... Nu vă supărați, nu ? Oricum, nu mai sînt o elevă în rînd cu celelalte.

Domnul Eftimie căută degeaba prin buzunare, nu era fumător. Directorul scoase tabachera și le oferă amîndurora. Ea luă țigara, ofensată, cu numai două degete, o aprinse la bricheta directorului și se sprijini ceva mai relaxată pe speteaza scaunului. Discuția putea continua. Însă directorul își privi încă o dată alarmat ceasul și spuse :

— Phii ! Fir-ar să fie ! Cred că a început meciul...

Deschise televizorul și se întoarseră cu toții spre noul personaj. Pîna să apară imaginea pe micul ecran, directorul mai spuse :

— Dacă vă interesează, puteți rămîne, nu mă deranjați cu nimic.

Ei însă se ridicară aproape simultan și, înainte de a ieși, Ciobanu Lenuța stîlci țigara în scrumieră.

— Aș vrea să vorbim numai noi doi, spuse domnul Eftimie cînd ajunseră pe culoar.

— Zău ? se arătă ea destul de sceptică.

— Da ! Și o prinse curajos de mîna, asumîndu-și toate riscurile.

Ciobanu Lenuța se întoarse încet către el, cu moliciunea aceea a femeii care acceptă să fie sărutată.

— Poftim, spuse.

— De ce ? întrebă el scurt.

— Nu înțeleg... De ce, ce ?

— Toată mascarada asta... De ce m-ai băgat tocmai pe mine în ea ? De ce minți ?

— Dar știi foarte bine că nu mint !

— Cum adică, vrei să spui că...

— Desigur !

— Ești culmea ! Ești culmea ! exclamă domnul Eftimie.

— Am știut că n-o să recunoști. De aceea m-am și adresat de la bun început directorului... Mă rog, domnului director !

— Nerușinato ! strigă domnul Eftimie, ajuns la disperare. Ești o nerușinată ! Cum poți afirma una ca asta despre un cadru didactic ? Dar cu mine nu-ți merge, te-nvăț eu, n-avea grija, o să mi-o plătești tu ! Și alte asemenea cuvinte de prisos.

— Cred că tu vei fi cel care va plăti, conform legii, replică Lenuța fără să se lase impresionată, desprinzîndu-se fără efort din strînsoarea lui.

Nemaiputînd suporta, domnul Eftimie intră la toaletă. Se privi în oglindă. Un bărbat la aproape 40 de ani, a cărui soție decedase în urma unui avort provocat, la cîteva luni după ce-l părăsise, și acuzat acum de-a o fi lăsat gravidă pe eleva Ciobanu Lenuța, din anul IV D. Obrajii supti, sprîncenele asimetrice, nasul mare, părul deja sur, dat peste cap, ochii albaștri, din care se prelingea o privire perfect imbecilă la acea oră. Profitînd de faptul că era singur și nu risca să impresioneze pe nimeni, începu să plîngă. Un bun obicei, căpătat pe vremea cînd era căsătorit. Soția dumnealui, și așa foarte nervoasă, nu suporta să vadă pe cineva plîngînd în preajmă. De aceea, domnul Eftimie se ascundea în baie. Stimulate și de tăria cloraminei, lacrimile alunecau repede pe obraji și se scurgeau în colțurile gurii. Un plîns introvertit, fără hohote, grimase și alte caraghioslîcuri, care n-ar fi avut nici un rost tocmai fiindcă era singur. Întotdeauna cînd plîngea era singur. Ce să-i faci, s-ar părea că așa e viața.

În cele din urmă se liniști, dădu drumul la apă, își clăti fața, se tamponă cu batista și ieși ușurat, ca și cum ar fi rezolvat totuși ceva. Pielea încă udă, de pe care umezeala se evaporă discret, îi dădea o senzație de igienă și nevinovăție. Își auzi pașii pe pardoseala mozaicată a culoarului, clamp ! clamp !, și se gîndi că poate sînt pașii destinului. Străbătu curtea liceului. Cineva pe care nu-l văzu îi spuse bună ziua. Era o zi înnorată de toamnă.

În stația de autobuz toți se uitau la dumnealui și își spuneau în gînd : « la te uită la prăpăditul ăsta, e profesor de științele naturii

și a lăsat însărcinată o biată elevă. » Deși nu aveau dreptate, pe când urca în autobuz, domnul Eftimie se întrebă, în continuarea unui gând mai vechi : « Ce-ar fi să mă sinucid ? »

— Alo, domnu', dar mata nu iei bilet ? se răsti fără motiv încasatoarea.

— Am abonament, spuse domnul Eftimie.

Ea tăcu, dar îl privi cu expresia aceea de neîncredere specifică încasatoarelor din transportul urban. « N-ai mutră de abonament », părea a spune privirea ei. La a doua sau a treia stație, întrucât nu mai contenea să invite lumea la bilete, pe un ton lipsit de orice urmă de politețe, domnul Eftimie strigă la ea :

— Dar ce-ai, madam, de ești așa țifnoasă azi, nu ți-a venit ciclul ?

În autobuz se făcu o liniște perplexă. Nici măcar încasatoarea nu îndrăzni să mai spună ceva. Doar se uitau toți curioși la domnul Eftimie, parcă s-ar fi pregătit să-i ia la bătaie. Încît, pentru a evita un scandal de proporții, fu nevoit să coboare cu o stație mai devreme.

În timp ce domnul Eftimie începea să urce scările, domnul Anghel tocmai le cobora, grăbit să se întoarcă la serviciu după pauza de masă – atît de grăbit, încît era gata să se ciocnească cu domnul Eftimie. La etajul doi, doamna Alis curăța morcovii și îngîna încet melodia *la te uită ce mai fete*, interpretată cîndva de Dan Spătaru, iar la etajul șase, domnul Ilie curăța de unsoare și pămînt piesele mai mărunte ale motocicletei, punîndu-le apoi în ordine pentru a vedea dacă nu-i șterpeliseră vreuna copiii care îl ajutaseră să le adune. Temistocle ieșea pe ușă, trimis de bunica Elemosina să cumpere orez, căci dumneai avea de gînd să facă niște sarmale. Încă nu găsisese fraza de început a compunerii « Descrieți o stare sufletească », dar știa sigur că era obligatoriu, înainte de orice, să definească termenii « suflet » și « stare sufletească ». În același moment, domnul Elefterie, întorcîndu-se din oraș, se opri lîngă copiii care se jucau de-a Scufița Roșie, supărat în sinea dumnealui

că nu-l iau în seamă și nu-i dau bună ziua. Cu totul altfel ar fi stat lucrurile dacă ar fi coborît dintr-un Cielo. Din fericire, acel moment nu era prea departe. În urmă cu doar o jumătate de oră depusese la agenția Loteriei Naționale biletele de participare la tragerea excepțională 6 din 49. De fapt, își dădea acum seama foarte clar că jocul la Loto e foarte simplu cînd știi numerele care vor ieși. Așa cum jocul de șah e cît se poate de ușor atunci cînd joci singur și, vrînd-nevrînd, anticipezi mutările adversarului. Potrivit afirmației filosofului francez Jean-Paul Sartre, chiar și fotbalul ar fi un joc foarte simplu, dacă n-ar exista jocul adversarului. Or, printr-o întîmplare, căreia unii îi spun pronie cerească sau providență, domnul Elefterie reușise să afle cu cîteva zile înainte ce numere vor ieși cîștigătoare la viitoarea tragere Loto 6 din 49. Mai precis, chiar în noaptea de vineri spre sîmbătă, cînd, din motive deocamdată necunoscute, liftul rămăsese blocat undeva între etaje, dumnealui visase lista întregă a acelor numere afișată pe ecranul televizorului. Ironia sorții face ca două dintre ele să fie numerele 6 și 49 – cine s-ar fi gîndit ? Trecînd peste amănuntul deloc neglijabil că noaptea de vineri spre sîmbătă este chiar noaptea viselor despre care domnul Elefterie știe de mai demult că i se împlinesc, merită reținut și faptul că, în noaptea de duminică spre luni, domnul Elefterie a avut din nou același vis, cu cîteva neînsemnate modificări. De exemplu, deși numerele erau aceleași, ele apăreau acum pe ecranul televizorului în ordine inversă. Așa încît decizia de a juca la Loto rămînea o simplă formalitate. Chiar în *Sfînta Scriptură* (Facerea 41, 32), acolo unde Iosif îl cucuiește visele lui Faraon, se zice : « Iar că visul s-a arătat de două ori lui Faraon, aceasta înseamnă că lucrul este hotărît de Dumnezeu și că El se grăbește să-! plinească. »

Tradus în limbajul zilelor noastre, acest pasaj nu face decît să confirme ceea ce domnul Elefterie a știut din primul moment. Prin urmare, încă din primele ore ale dimineții de luni, dumnealui s-a prezentat la agenția din centru a Loteriei Naționale pentru a completa biletele. În afară de numerele 6 și 49, pe hîrtiuța scrisă

de acasă mai trecuse numerele 13, 20 și 42. Facem abstracție de cele două vise : să fie oare o simplă coincidență faptul că 13 este chiar ziua sa de naștere ? Să fie tot o coincidență faptul că 20 este ziua de naștere a soției sale ? Să meargă pînă acolo coincidența încît numărul 42 să indice vîrsta domnului Elefterie ?

Agenția era însă închisă și așa a rămas pînă la ora unsprezece. Ar fi avut timp să se întoarcă acasă, dar să te întorci din drum cînd ai pornit să faci o treabă atît de importantă se știe că nu e deloc indicat. Așa încît domnul Elefterie s-a mai plimbat un pic prin parc, a trecut și pe la biserică, intenționînd să pună un acatist, dar întrucît și aici era închis, a aprins doar o lumînare, a făcut de cîteva ori semnul crucii și a spus în gînd Tatăl Nostru, apoi a intrat la cofetărie și a băut un suc, s-a mai plimbat o vreme printre tarabele din Pasajul Revoluției... La ora unsprezece fix se afla lîngă ușa loteriei. Agentul tot nu apăruse. Asta explică de ce domnul Elefterie a ales în cele din urma sala de jocuri electronice Decebal.

Dar poate că toate aceste amănunte nici n-ar merita amintite. Lucrul cu adevărat important e altul : cele două bilete de loterie, completate cu numerele care vor ieși cîștigătoare la viitoarea tragere Loto 6 din 49, unul pe numele domnului Elefterie, iar celălalt pe numele soției sale, se află în buzunarul interior al hainei, în portofel, între buletinul de identitate și carnetul de șomer.

... **Dar unde a dispărut între timp** domnul Ion-șeful-de-scară ? Nu a dispărut nicăieri, nu sînt motive de îngrijorare, doar că a fost nevoit să-și întrerupă activitatea în cîteva rînduri. Mai întîi i-a venit o idee foarte importantă, cu privire la cei care lasă deschisă ușa de la toboganul de gunoi, și s-a întors în apartament să și-o noteze. Îi vin deseori idei, mai ales înainte de a adormi, dar fiindcă nu le notează la momentul respectiv, pînă cînd se trezește le uită cu totul. De exemplu, chiar această idee, pentru care a coborît și a urcat două etaje, a mai avut-o și alaltăieri, însă atunci a neglijat s-o treacă în caietul cu idei. Deși sînt prevăzute

cu zăvor, ușile de la balconul toboganului de gunoi rămîn adeseori deschise, din neglijența unor locatari distrați, obosiți sau chiar răuvoitori. Pe moment, lucrul nu are urmări, însă în toiul nopții, cînd vîntul sau curenții de aer fac să se izbească ușile lăsate deschise, toți cei de pe palier, dar și de la etajele vecine se trezesc înspăimîntați, neștiind ce s-a întîmplat, apoi adorm cu greu sau deloc. Nimeni nu se îndură să-și părăsească așternutul cald pentru a rezolva o problemă a tuturor, mai ales că nu poți ști ce te așteaptă la miezul nopții pe un hol întunecat. Domnul Ion-șeful-de-scară a compus un afiș în acest sens, care la rîndul său citează articolul 11 din Regulamentul Disciplinei și Bunei Conviețuiri Civilizate : « Art. 11 – INTERZIS A LĂSA UȘA DESCHISĂ DUPĂ ARUNCAREA GUNOIULUI. » Însă fie că mesajul său nu a fost înțeles corect, fie că oamenii s-au cam săturat să li se tot interzică ba una, ba alta, ori poate că mulți dintre ei nici măcar nu l-au citit, căci afișul cu pricina nu se găsește decît în holul de la intrarea în bloc și nicidecum la locul faptei, adică pe ușile ce trebuie închise. Iată de ce soluția problemei este, pe de o parte, aceea de a compune un afiș în opt exemplare, pe care să-l lipească cu prenză la fiecare etaj, iar pe de altă parte, să nu li se interzică locatarilor ceva, ci dimpotrivă, să fie îndemnați pe un ton prietenos spre o faptă bună. Deci, enunțul afișului va trebui să fie : « ESTE BINE SĂ ÎNCHIDEM ACEASTĂ UȘĂ (de fiecare dată cînd aruncăm gunoiul !!!) PENTRU A PUTEA DORMI APOI LINIȘTIȚI. »

Ar mai fi trebuit să adauge că se sparg și geamurile, dar anunțurile prea lungi sînt neinteresante și, oricum, nu le citește nimeni pînă la capăt.

A doua întrerupere a fost determinată de o necesitate ceva mai gingașă, întrucît, ca orice pensionar, domnul Ion-șeful-de-scară are probleme cu prostata și urinează frecvent. Cu același prilej, doamna Gudelia i-a solicitat să înlocuiască garnitura robinetului de apă caldă de la bucătărie, care picură neîntrerupt de cîteva săptămîni, desigur, numai în orele cînd se livrează apa caldă, solicitare căreia domnul Ion-șeful-de-scară i-a răspuns printr-o

sugestivă ridicare din umeri. Căci, bineînțeles, nu avea să lase deoparte o problemă administrativă mult mai importantă pentru a-și face micile reparații în locuința proprie.

În sfârșit, a treia oară a fost chemat la telefon să discute ordinea de zi a viitoarei ședințe a organizației municipale a Partidului Pensionarilor. Doamna Gudelia ieși pe palier și, cu toate că domnul Ion-șeful-de-scară îi interzisese în mai multe rânduri să strige în gura mare pe scări după dumnealui, tulburînd astfel liniștea locatarilor, nu se putu abține de a-l chema pe numele de alint :

— Neluu ! Neluțuu ! Unde ești ?

— Aici, răspunse sever de la etajul șase domnul Ion-șeful-de-scară.

— Te caută cineva la telefon.

— Cine ?

— Nu știu, nu s-a recomandat.

Domnul Ion-șeful-de-scară înțelese atunci că la celălalt capăt al firului nu putea fi decât domnul Vasile. Apelurile sale aveau de fiecare dată un aer conspirativ, deși Partidul Pensionarilor funcționează în deplină legalitate. Problema era, ca de obicei, cu adevărat serioasă, iar pentru a o discuta pe îndelete, domnul Vasile așteptase mai întâi ca soția sa, doamna Alis, să plece de acasă. Îi aduse la cunoștință inclusiv acest lucru. Activitatea organizațiilor din județ lasă mult de dorit. Trebuie luate de urgență măsurile ce se impun, dar ce măsuri se impun, domnul Vasile evită să-i dezvăluie. În schimb, făcu o cu totul altă propunere, aparent inofensivă :

— Poate ne întîlnim la o partidă de șah și mai discutăm atunci...

Rezulta clar că domnul Bartolomeu îl bătuse din nou și de aceea evita să-l aibă ca partener. Domnul Ion-șeful-de-scară era mai ușor de învins, nu pentru că dumnealui ar fi dorit neapărat acest lucru, ci fiindcă în timpul partidelor de șah gândurile îi zburau fără voie spre probleme mai generale. Totuși, în sinea lui, domnul

Ion-șeful-de-scară considera că se lasă anume învins de domnul Vasile pentru a-i oferi o mică satisfacție după nenumăratele umilințe la care îl supusese domnul Bartolomeu. Pe aceste considerente, între cei doi parteneri se stabilea de multe ori un consens tacit, reciproc avantajos. Terenul neutru, de la sediul partidului, pe care se desfășurau pașnicile lor ostilități devenea o veritabilă punte de legătură și dialog constructiv pe probleme specifice vârstei și preocupărilor fiecăruia.

Cu o strîngere de inimă, domnul Ion-șeful-de-scară refuză propunerea. Astăzi îi era într-adevăr imposibil. Încercînd să-i explice domnului Vasile motivele – liftul blocat și celelalte –, auzi la capătul firului un fel de schelălăit jalnic și suflul i se umplu de milă. Dar nu avea încotro.

— Domnul Ion ! strigă cu ultimele puteri domnul Vasile. Am uitat să-ți spun tocmai lucrul cel mai important. Se va lua în dezbatere cazul Patapievici !

— Ce-i cu el ? întrebă domnul Ion-șeful-de-scară, cu tonul îngăduitor al unuia care știe oricum despre ce e vorba.

— Vom stabili dacă este sau nu un geniu.

Față de cazul Patapievici domnul Ion-șeful-de-scară manifesta unele rețineri, deși domnul Vasile susținea că toată lumea vorbește despre el, iar domnul Toma, la rîndul său, îi confirmase că l-a dat și la BBC. Dacă și-ar fi exprimat direct aceste reticente, desigur că domnul Vasile ar fi atacat din alte direcții, cum ar fi problema constituirii organizației de femei sau a celei de tineret, dar experiența îl învățase că în politică e bine să nu spui niciodată ce gîndești. De aceea preferă o atitudine de compromis.

— Domnul Vasile, uitați cum facem. Imediat ce rezolv problema cu liftul, vă sun eu și mai discutăm !

Această metodă universal valabilă și cunoscută de toată lumea sub numele de « gogoși » se dovedește eficace de fiecare dată. Domnul Vasile însuși o aplicase de nenumărate ori în cariera dumisale de director cînd cineva îi solicita, sub diferite pretexte, cîteva kilograme de carne. Pentru a scăpa de insistențele aceluia,

domnul Vasile îl asigura că, pe moment, este imposibil, dar își nota conștiincios numărul lui de telefon pentru a-l căuta atunci când situația se va schimba. De altfel, pe vremea aceea, agenda sa era plină ochi cu numere de telefon.

Aici ar mai trebui făcută o mențiune : conform opiniei generale, atunci când cineva îți cere numărul de telefon promițându-ți că te va suna de îndată ce va putea să-ți rezolve problema, e clar că nu are de gând să te sune niciodată, dar lucrurile stau de fapt cu totul altfel. În acel moment, nu doar solicitantul înclină să creadă în seriozitatea promisiunii (oricâte triste experiențe anterioare l-ar contrazice), ci și cel care promite este ferm hotărât să acționeze așa cum spune. Deosebirile dintre ei apar ceva mai târziu : solicitantul continuă să aștepte și tresare plin de speranță ori de câte ori sură telefonul, în vreme ce promițătorul a uitat cu totul și își vede liniștit de treburile lui. În cazul nostru, în timp ce domnul Vasile, așteptând cu nerăbdare telefonul domnului Ion-șeful-de-scară, urmărea la televizor un film despre niște femei care își făceau tot felul de mizerii din pricina unui bărbat, acesta urca înapoi la etajul șase pentru a continua investigațiile anevoioase începute la primele ore ale dimineții. Dacă în minutele următoare s-ar fi întâlnit cu vreun vecin care i-ar fi spus : « Vedeți că trebuie să dați un telefon ! », domnul Ion-șeful-de-scară s-ar fi mirat și ar fi întrebant : « Cui să dau telefon ? » În cel mai bun caz, s-ar fi gândit la cei de la Adastra-Service Ascensoare, deși, atunci când îi spusese domnului Vasile : « Vă sun eu și mai discutăm ! », fusese cât se poate de sincer.

Ori de câte ori trebuie să urce la etajele superioare ale blocului, domnul Ion-șeful-de-scară simte un fel de timiditate, are impresia că s-ar afla într-o țară străină. Chiar și oamenii de la aceste etaje i se par ciudați – evită, pe cât posibil, conversațiile prea lungi cu ei. De exemplu, doamna Elemosina, care nu iese niciodată din casă pe motiv că are varice. Sau domnul acela, Nicostrat, cu preocupări misterioase, vizitat frecvent de femei din cele mai diverse categorii sociale. Pînă la etajul patru, hai să zicem cinci,

se simte ca la dumnealui acasă. După aceea însă, i se pare că a nimerit în alt bloc, unde nimeni nu-l cunoaște, și se teme că ar putea fi agresat fără motiv. Etajele șapte și opt sînt, pentru domnul Ion-șeful-de-scară, la fel de departe, la fel de inaccesibile și pline de neprevăzut ca insulele locuite de canibali. Cu toate acestea, își face conștiincios datoria și le vizitează cel puțin o dată pe lună, iar cînd apar probleme deosebite, chiar mai des.

La etajul șapte procedă întocmai ca la celelalte etaje. Ciocăni ușor, cu degetul mijlociu îndoit, ca și cum ar fi cerut permisiunea de a intra.

— Alo ? Alo ? Liftul se află la acest etaj ? E cineva în lift ?

Ca și la celelalte etaje, nu-i răspunse nimeni. Trase de mînerul ușii pentru a se convinge și pe această cale. Lucrurile începeau oarecum să se limpezească. Liftul era blocat undeva între etaje. Dar era inexplicabil faptul că se blocase așa, gol. Totuși, pentru a duce la bun sfîrșit treaba începută, domnul Ion-șeful-de-scară urcă și la ultimul etaj. Repetă mecanic aceleași cuvinte, schimbînd numai puțin ordinea operațiilor, adică ciocănind mai întîi în ușă, trăgînd apoi de mîner și, în sfîrșit, punînd cele două întrebări.

— Alo ? Alo ? Liftul se află la acest etaj ? E cineva în lift ?

— Este ! răspunse înfundat o voce de undeva de sus, dinspre cabina scripeților.

Domnul Ion-șeful-de-scară sări brusc într-o parte, fiindcă nu se așteptase la vreun răspuns. Inima începu să-i bată cu putere în stomac, parcă s-ar fi mutat acolo, amenințîndu-l cu o hipertensiune arterială cît se poate de periculoasă la vîrsta dumnealui. Cu respirația se întîmplă, desigur, ceva asemănător. Noroc că nu suferea de astm, ca doamna Gudelia. Într-o asemenea situație, dumnealui s-ar fi lungit pe pardoseală, cu gura deschisă, învinețindu-se la față. Adunîndu-și forțele, sprijinit cu un umăr de perete, domnul Ion-șeful-de-scară reuși să întrebe, cu vocea doar un pic răgușită, încercînd în același timp să mențină impresia de autoritate :

— Și cine este, mă rog ?

— Simion, de la parter, veni răspunsul.

Auzind acest nume, domnului Ion-șeful-de-scară îi mai veni inima la loc. Răsufală o dată adînc, ca unul ce trecuse pe lîngă o mare primejdie, reușind totuși să scape nevătămat.

— Cizmarul ?

— Întocmai.

— Ah, nea Simioane, dumneata erai ? M-am speriat, nu știam ce să mai cred... Era bucuros și în același timp dezamăgit, pesemne se așteptase la ceva mult mai grav. Ce faci acolo, nea Simioane ?

Această din urmă întrebare avea un ușor ton de reproș, altminteri destul de îndreptățit.

— Îmi fac rugăciunea de dimineață. Mă rog lui Dumnezeu pentru toți locatarii blocului acestuia, orașului acestuia, ai tuturor satelor și orașelor țării acesteia, precum și pentru toți oamenii în general.

— N-ar fi mai bine să te rogi în garsoniera dumitale ?

— Nu pot, fiindcă mereu se găsește cineva să trîntească ușa liftului. Nu mă pot concentra. În plus, acolo sînt prea mulți țîntări.

Domnul Ion-șeful-de-scară chibzui cîteva momente. Într-un fel, Simion avea dreptate. Modul în care numeroși locatari manevrau liftul venea în contradicție cu instrucțiunile de folosire. Ghinionul lui Simion era că avea garsoniera la parter, tocmai lîngă ușa liftului. Pe de altă parte, apa adunată la subsol constituia un adevărat focar de infecție și, bineînțeles, locul ideal de înmulțire a țîntarilor. Chiar dacă stai toată ziua cu geamul închis, urcă prin coloana de aerisire și tot ajung unde vor ei. Cîntărind lucrurile cu toată înțelepciunea, domnul Ion-șeful-de-scară socoti mai nimerit să rezolve cazul pe cale amiabilă.

— Bine, dar măcar, după ce-ți termini rugăciunea, să dai drumul la lift, ca să-l poată folosi cetățenii, recomandă dumnealui, ca și cum, odată cu această recomandare, problema ar fi fost deja rezolvată.

— După aceea încep rugăciunea de prînz, anunță scurt Simion. Apoi pe cea de seară și pe cea de noapte.

Cu acest răspuns cam lipsit de menajamente, problema se complica dintr-o dată, riscînd să conducă la o situație tensionată și să genereze ulterior conflicte între cei doi locatari. Totuși, dovedind mult tact, domnul Ion-șeful-de-scară evită încă o dată să treacă la măsuri mai severe.

— Cînd mai mîncîci, cînd mai dormi, cînd îți mai faci nevoile ? Întrebă dumnealui, ca și cum preocuparea față de hrana, somnul și celelalte necesități ale lui Simion ar fi trecut înaintea necesității deblocării liftului.

— Am descoperit o metodă, zise misterios Simion.

— Uite ce e, nea Simioane ! Nițel iritat, domnul Ion-șeful-de-scară evită în ultima clipă cuvintele aspre pe care și le pregătise. Oamenii au nevoie de lift. Trebuie să înțelegi, nu ne jucăm de-a liftul, nu mai sîntem copii. Dacă vrei să te faci sfînt, mergi la mănăstire. Locatarii au dreptul să se folosească de acest lift fiindcă plătesc pentru el !

— În zece ani, de cînd s-a construit blocul ăsta, eu n-am folosit niciodată liftul, și totuși, de plătit am plătit la întreținere ca toți ceilalți, răspunse calm Simion.

— Bine, dumneata locuiești la parter, e normal, dar gîndește-te la cei care trebuie să urce pînă la etajul șapte sau opt ! Vin obosiți de la serviciu, poate unii sînt bolnavi, alții mai înaintați în vîrstă, sau sînt unele femei însărcinate, cu copii în brațe...

Dar nici coarda sentimentală și umanitară pe care domnul Ion-șeful-de-scară o încercase nu avu mai mult succes.

— În blocul ăsta nu e nici o femeie însărcinată, răspunse cu deplină siguranță Simion. Cît despre ceilalți, lasă, mai mergeți și pe scări. Abia vă întîlniți mai des, mai schimbați o vorbă. N-ai observat că, din cauza cutiei ăsteia, v-ați izolat unii de alții ? Fiecare se suie în ea, apasă pe buton și după aceea intră direct în casă.

— Nea Simioane, spune drept : dumneata ai ceva cu noi ? Vrei să ne pedepsești ? Poate ți-a făcut careva dintre vecini vreun necaz și vrei să te răzbuni...

— Nicidecum, n-am nimic cu nimeni, dimpotrivă, vă iubesc pe toți ca pe frații mei.

— Atunci dă drumul la lift !

— Ei, asta nu se poate ! Liftul e blocat, dragul meu.

— Păi deblochează-l !

— Nici asta nu se poate. N-aș mai avea unde să-mi fac rugăciunea.

— De ce nu te rogi la biserică ?

— Vai, vai, vai, vorbești de parcă n-ai ști ce înghesuială e acolo și cum se calcă lumea în picioare ! De parcă n-ai ști că mulți se duc la biserică numai pentru că au nevoie de un alt Ceaușescu – pentru ei, Dumnezeu este înlocuitorul lui. Afîă de la mine, Nelule : dacă Ceaușescu n-ar fi murit, ei n-ar fi simțit niciodată nevoia să meargă la biserică !

Aceste din urmă cuvinte îl cam puseră pe gînduri pe domnul Ion-șeful-de-scară, fiindcă și dumnealui începuse să se ducă la biserică abia după Evenimente. Devenea din ce în ce mai clar că, orice argumente ar fi adus, Simion ar fi găsit de fiecare dată ceva să-i răspundă. Totuși, deși negocierile de pînă atunci nu duseseră la nici un rezultat pozitiv, domnul Ion-șeful-de-scară era mulțumit că măcar discutau. Cîtă vreme discutau, mai erau șanse să găsească o soluție. Dar, la un moment dat, Simion tăcu. Îngrijorat, domnul Ion-șeful-de-scară întrebă de mai multe ori :

— Nea Simioane, ești acolo, ai pățit ceva ? Nea Simioane ?

Simion răspunse într-un târziu, oarecum grăbit :

— Gata, trebuie să plec, m-a chemat îngerul.

Iar după aceea, chiar că nu mai scoase nici o vorbă.

Aplicațiile psihanalizei în domeniul politic și social conduc la concluzii demne de tot interesul. Bunăoară, din punctul de vedere al teoriei lui Freud, evenimentele Revoluției din decembrie '89 ar putea fi sintetizate în expresia « Marele Orgasm » sau « Marea Juisare ». Formidabila descărcare de energii emoționale și psihice acumulate în deceniile de frustrări impuse de dictatura comunistă

s-a produs, în decembrie 1989, cu totul necontrolat, haotic, într-un regim nocturn și dionisiac, și a fost însoțită de un fel de uitare de sine și chiar de o anumită voluptate, cu vociferări necontrolate, excese gestuale și ușoare tendințe sado-masochiste, ceea ce îndreptățește comparația cu descărcarea orgasmică de la finele actului sexual. Mergînd mai departe, întrucît Freud însuși a comparat actul sexual cu o microepilepsie, putem la rîndul nostru observa spasmele epileptico-erotice ale societății românești în perioada postcomunistă și face unele analogii cu situațiile descrise de marele savant. Aceste spasme, constînd la început în mișcări bruște, dezarticulate, inconștiente, paroxistice, însoțite de rigidizarea membrilor organismului social și de respirația grăbită, sacadată, frenetică a factorilor politici, au fost urmate, potrivit evoluției standard a crizei, de un somn prelungit, letargic, în timpul căruia s-au consumat alegerile din '90, '92 și '96. În sfîrșit, în faza a treia, în care ne aflăm acum, trezirea din nou la realitate este însoțită, ca și în cazul epilepsiei și al actului sexual, de o cumplită dezamăgire și de un dezgust de sine, un fel de inerție psihică și nervoasă, o mare lehamite și lipsă de apetență pentru orice tip de acțiune – este starea melancolică și neputincioasă, cunoscută și descrisă de specialiști sub numele de *post-coitum*.

Oricît ar părea de neverosimil, considerațiile de mai sus au fost formulate în cursul unei ceremonii funerare. Doamna Pelaghia le asculta cu luare-aminte, încercînd în același timp să observe cu coada ochiului dacă nu se mai afla și altcineva pe aproape care să le audă. Vorbind cu voce joasă, domoală, ca și cum ar fi spus o rugăciune, domnul de vîrstă mijlocie, al cărui nume îl trecem sub tăcere, mergea cu doar o jumătate de pas în urma dumneaei, aproape atingîndu-i umărul, ușor aplecat, într-o atitudine firească de penitență. Se simțeau bine mergînd atît de aproape unul de altul, anonimi pierduți în mulțimea celorlalți participanți la trista ceremonie și protejați de ei, acompaniați de cîntările preotului, care se mai și oprea din loc în loc pentru a da citire unor pasaje din *Sfînta Scriptură* probabil. Întîlnirile lor erau de fiecare dată pline

de neprevăzut, iar ideea de a însoți pe ultimul său drum un om pe care nici măcar nu-l cunoscuseră îi plăcuse cu atât mai mult domnului de vîrstă mijlocie, socotind-o expresia unei gîndiri superioare, neconformiste.

Acum, cînd dumneai tocmai se pregătește să traverseze strada, așteptînd mai întîi culoarea verde a semaforului, așa cum nu fac majoritatea pietonilor, pentru a se îndrepta apoi, prin spatele magazinului alimentar, spre intrarea blocului în care locuiește, își poate confirma că a avut în definitiv o zi reușită din toate punctele de vedere, în pofida micilor incidente de la cimitir. Rudele din Botoșani ale răposatului și-au manifestat încă de la slujba din biserică nemulțumirea față de prestația preotului care, după ce că întîrziase, devenise dintr-o dată grăbit și, ca să nu zicem altfel, părea cam distrat. A citit la repezeală prohodadele, iar la urmă a zis : « Hai, săltați-l ! » Nici măcar nu i-a lăsat pe cei apropiați să-și sărute mortul la despărțire. Cîcă : « Lasă, că-l pupați la groapă ! » Dar traseul de la biserică la cimitir trece, din păcate, peste linia ferată. Iar cînd jumătate de convoi trecuse, cu tot cu preot, cu mesele cu prescuri și pomeni, precum și cu steagurile acelea pe care sînt reprezentați sfinți, numite prapuri, bariera s-a lăsat, iar cealaltă jumătate a convoiului a rămas în spatele ei. Asta n-ar fi fost prea grav dacă în jumătatea de convoi rămasă în spatele barierei nu s-ar fi aflat și camionul care-l transporta pe defunctul însuși. Dacă bariera ar fi fost acționată manual, ca altădată, probabil că s-ar fi putut ieși din încurcătură. Dar cu barierele automate nu poți negocia. Chiar și în această situație lucrurile s-ar fi rezolvat într-o manieră acceptabilă și decentă, dacă trenul n-ar fi întîrziat prea mult. Din motive pe care nimeni nu le cunoștea, deși trecuse mai bine de un sfert de oră, bariera nu dădea nici un semn de bunăvoință. O mulțime de mașini se adunaseră de o parte și de cealaltă, iar întristata adunare rămăsese divizată, în timp ce tensiunea creștea cu fiecare minut de întîrziere a trenului (mai bine zis, a trenurilor, căci se va dovedi ulterior că erau două, plus un marfar cu lemne pentru fabrica de hîrtie Letea, staționat ceva

mai la vale), căci șoferii începuseră să claxoneze nerăbdători. O mulțime de gură-cască se adunaseră pe trotuare să vadă ce mai urmează. Rudele mortului erau aproape desperate. Cîțiva inși duceau mesaje dintr-o parte în alta, însă pesemne că părțile nu reușeau să ajungă la un acord. Preotul susținea că cimitirul e destul de aproape și n-ar avea rost să mai aștepte venirea trenului ; rudele susțineau, dimpotrivă, că n-are nici un rost să ajungă la groapă fără mort. În cele din urmă, foarte supărat, preotul și o parte din cei care îl însoțeau, precum și cîteva persoane aflate de cealaltă parte a barierei porniră cu orice risc spre cimitir. În acest grup se afla și doamna Pelaghia, împreună cu domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere. De asemenea, cîteva rude se alăturară grupului în pofida voinței lor, sau mai degrabă pentru a complica și mai mult lucrurile. Căci, odată ajunși la locul de înhumare, întrucît preotul nu mai contenea să se uite la ceas și să amenințe că, dacă mortul nu ajunge acolo în următoarele cinci minute, el pleacă acasă, rudele din Botoșani nu-și mai putură stăpîni nemulțumirea.

— D-apoi, părinte, poți să pleci, că și așa n-ai făcut cine știe ce mare lucru, zise unul dintre ei. Nu știu ce fel de preot ai fi matală, că pe la noi preoții îs altfel. Au respect.

— E de pe vremea lui Ceaușescu, vorbi altul. Apoi adăugă mai încet : popă bolșevic !

Cu asta chiar că se umpluse paharul. Preotul îi auzi remarca veninoasă și se întoarse spre el.

— Auzi dumneata ? Să nu mă faci bolșevic pe mine ! În primul rînd că sînt mai în vîrstă ! Eu am fost disident ! se adresă apoi celorlalți, pe cel în cauză neconsiderîndu-l demn de o asemenea mărturisire. Am fost închis la Jilava !

Din cine știe ce motiv, poate amintindu-și ceva neplăcut din perioada detenției, cîteva secunde mai tîrziu luă o hotărîre neașteptată și în aceeași măsură gravă, pornind către poarta cimitirului.

— Eee ! Păi, dacă-i pe-așa, aduceți-vă alt preot, care nu e bolșevic, zise.

O femeie se desprinsese din grup și se repezi după el.

— Lăsați, părinte, iertați-i, că sînt nervoși, au călătorit toată noaptea, li s-a mai stricat și mașina, taman la ieșirea din Pașcani. Mai stați numai puțin, că trebuie să sosească și mortul îndată.

Preotul se opri. Cîteva clipe păru că se gîndește cum e mai bine să procedeze. Ridică un deget spre femeie pentru a-i atrage atenția asupra a ceea ce urma să spună.

— Să știi dumneata un lucru ! Toți avem probleme. Și eu m-am sculat dis-de-dimineată, am făcut slujba la biserică, n-am mîncat nimic azi, răspuse. Eu am fost închis la Jilava ! mai adăugă, pe bună dreptate ofensat.

Dar sentimentul datoriei se dovedi mai puternic, astfel că în cele din urmă se întoarse la locul de înhumare, așezîndu-se demonstrativ de cealaltă parte a gropii, față în față cu rudele răzvrătite. Ca să-l îmbuneze, femeia, și ea rudă cu cel decedat și tot din Botoșani, rupse o bucată dintr-un colac de pe masa cu pomeni și i-o dădu să-și mai astîmpere foamea.

Pe moment, conflictul părea că se stinsese. Problemele erau însă departe de a-și fi găsit rezolvarea. Între timp, cei care rămăseseră să aștepte ridicarea barierei, mai ales dintre colegii de serviciu ai defunctului sau ai soției acestuia, se întorseseră în oraș, socotind pesemne că își făcuseră datoria atît cît se putea. Cînd mașina cu sicriul intră în sfîrșit pe poarta cimitirului, nu o mai urmau decît patru femei în vîrstă și un bărbat, pe nume Pantelimon. Groparii dispăruseră și ei nu se știe unde. Cîteva cerșetori, mai ales țigani, pîneau cu ochii sticlind de poftă, gata să se repeadă la mesele cu pomeni. Cîte un puradel mai îndrăzneț se apropia și fura o bomboană sau o prună uscată, apoi fugea și se ascundea în spatele grupului – deh, copil. Dar să pună mîna careva să ajute la coborîrea sicriului de pe platforma camionului, nici gînd ! Se uitau unii la alții și parcă așteptau să se întîmple o minune. Preotul începu, de bine, de rău, să cînte niște psalmi sau cam așa ceva, nu se înțelegea nimic din ce spunea. Stropi cu aghiazmă, luă apoi o sticlă de vin, ca să verse din ea, făcînd semnul crucii,

peste coșciug, dar dopul nu ieșea. Îl întrebă ceva din priviri pe dascăl, obținînd tot din priviri un răspuns negativ. Bătrîna care ținea o găină subsoară intră în panică și începu să strige cu vocea ei foarte subțire după Pantelimon, plecat să caute groparii, căci el avea un briceag cu tirbușon. Pantelimon se întoarse în cîteva clipe, luă sticla și începu să înșurubeze tirbușonul. Se făcuse dintr-o dată liniște, toți cei prezenți așteptînd să vadă dacă va reuși sau nu să scoată dopul de plută. Cînd ieși dopul, preotul reîncepu să cînte, întinse mîna să ia sticla, dar Pantelimon îi dădu drumul prea devreme. Sticla căzu, se rostogoli pe malul gropii, și vinul curse din ea gîlgîind.

S-ar fi convenit, așa cum se obișnuiește, să fie scos capacul sicriului, iar preotul sau vreunul din apropiații defunctului să spună cîteva cuvinte emoționante. Dar cînd traseră sicriul mai aproape, constatară că groapa era prea scurtă. Unuia dintre gropari îi veni abia atunci ideea s-o măsoare. Rudele din Botoșani strigară la el și amenințară că vor face reclamație. Femeia – aceeași care îl întorsese pe preot din drum, încerca să-i potolească.

— E bătaie de joc ! Asta e bătaie de joc ! repeta unul dintre ei și tot ridica mîinile, lovindu-se apoi peste coapse.

Preotul se grăbi să termine ce avea de spus și plecă, urmat îndeaproape de dascăl. În aceeași clipă, țiganii se repeziră la mesele cu mîncare, pe care aproape că le răsturnară.

— Părinte, dar stați, că vă luăm cu mașina, mergem îndată și noi...

— Nu mai merg nicăieri, răspuse preotul, fără să se întoarcă măcar să vadă cine îi vorbise.

Doamna Pelaghia se afla acum pe aleea din fața blocului, la marginea căreia, pe spațiul verde, trei fetițe și un băiețel se jucau de-a Scufița Roșie. Iși aminti cum, alături de domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, se retrăsese deoparte și urmărea fascinată, cu sentimente contradictorii, acele întîmplări neverosimile, proiectate parcă în ireal. Nu îndrăznea să-l întrebe nimic, nici măcar în șoaptă, temîndu-se că orice cuvînt rostit ar spulbera vraja

clipelor atât de fericite petrecute împreună. El o luase de mână, timid ca un adolescent, iar din când în când o strângea discret, pentru a-i atrage atenția asupra anumitor semnificații. Se comporta atent și prevenitor, așa cum se cuvine să se comporte în public un bărbat față de soția lui. Mai ales acest lucru îi plăcu doamnei Pelaghia, întrucât complicitatea lor dobîndea un fel de legitimitate *sui-generis*, aflată deasupra servituților și prejudecăților sociale, reușind chiar o conciliere provizorie cu propriile exigențe religioase. Căci pentru dumneai era foarte important ca, fără a le depăși sau contrazice, să le atenueze întrucîtva rigoarea dogmatică și să le adapteze condițiilor vieții concrete, mai precis, propriilor sale resurse sufletești. Pe măsură ce se apropia momentul în care avea să-și facă rugăciunea de seară și, căzînd în genunchi dinaintea icoanei Preasfintei Fecioare, să-și ceară iertare pentru toate greșelile de peste zi, cele cu voie și cele fără de voie, tensiunea morală se agrava, conflictul dintre minte și inimă lua proporții dramatice, Pelaghia celestă și Pelaghia terestră se îndepărtau una de cealaltă și se priveau cu dușmănie sau, în cel mai bun caz, cu dispreț. Pînă acolo însă, mai era de trecut testul nu tocmai ușor al chestionarului cotidian la care o va supune doamna Alis, bună cunoscătoare a sufletului femeiesc, căreia nu-i scăpa aproape nimic, cu privirea dumneai pătrunzătoare și cu bogata experiență în ale vieții.

ZIUA A DOUA (ADICĂ A PATRA) Partidul Nehotărîților

Cei care au proiectat blocurile noastre de locuințe au pornit de la presupunerea că omul este bun și vrea binele semenilor săi. Cei care locuiesc în aceste blocuri se conving însă zilnic că lucrurile stau cu totul altfel. Din motive greu de înțeles, domnul Ion-șeful-de-scară hotărî să țină deocamdată secretă cauza reală a blocării liftului. În plus, din aceleași motive, amîna să solicite intervenția celor de la Service-Ascensoare, cu care asociația locatarilor avea contract. Ceea ce însă dumnealui a pierdut din vedere atunci cînd și-a asumat o asemenea răspundere este tocmai faptul că într-un bloc de locuințe nu există secrete (în treacăt fie spus, dacă ar exista secrete, acest roman nu s-ar fi putut scrie). Într-o lume cu oameni ideali, preocupați numai de probleme serioase, oameni pe care nu-i interesează discuțiile particulare ale celorlalți – probabil lumea ideală pe care au avut-o în vedere proiectanții și constructorii blocurilor noastre de locuințe –, discuția domnului Ion-șeful-de-scară cu Simion ar fi rămas într-adevăr un secret de nimeni știut. În lumea reală în care trăim, cu izolarea fonică a pereților și ușilor care lasă mult de dorit, bunica Elemosina, auzind o voce pe palier, s-a apropiat și s-a uitat prin vizor, să vadă ce se aude. Evident, și să audă mai bine. Profitînd de faptul că Temistocle, plecat să cumpere orez, întîrzia, dumneai a putut urmări nestingherită dialogul dintre domnul Ion-șeful-de-scară și... altcineva – n-a reușit să-și dea seama din primul moment cine. La început, neauzind decît vocea domnului Ion-șeful-de-scară, presupuse că dumnealui vorbea cu ușa liftului. Îl văzu gesticulînd de unul singur, apropiindu-se și depărtîndu-se, scărpinîndu-se în cap sau trăgînd de

mînerul uşii şi în sinea dumneaei simţi un ciudat amestec de compasiune şi satisfacţie, socotind că bietul om şi-a pierdut minţile. Abia mai târziu reuşi să distingă ce spunea şi îl auzi, la un moment dat, întrebînd : « Nea Simioane, spune drept : dumneata ai ceva cu noi ? », de unde deduse că vorbea cu Simion sau cu alt-cineva, crezînd totuşi că vorbeşte cu Simion.

Pe moment, această coincidenţă – cum altfel am putea-o numi ? – nu avu nici un fel de urmări. Domnul Ion-şeful-de-scară se întoarse în apartamentul său fără a-i da explicaţii doamnei Gudelia (la întrebarea inevitabilă : « Ei, cum e, i-ai dat de capăt ? », răspunse enigmatic : « Să vedem ce se mai întîmplă ! »), iar bunica Elemosina îşi văzu de treburile casei aşteptînd ca Temistocle să se întoarcă de la magazin cu orezul, fără a bănui că în acest timp Temistocle se afla la biblioteca judeţeană şi căuta în *Dicţionarul explicativ al limbii române* cuvîntul « suflet ». Spre seară, domnul Toma şi soţia sa, domnul Gheorghe, doamna Pelaghia şi soţul dumneaei, apoi domnul Anghel, domnul profesor Eftimie, precum şi ceilalţi locatari, domni şi doamne împreună cu familiile dumnealor reveniseră din oraş, de la serviciu ori din locurile în care îşi petrecuseră ziua, îşi puseră de mîncare, discutară privind vreo emisiune la televizor sau se ocupară, ca domnul Gheorghe, de proiecte mai vechi căroră nu le găsiseră încă soluţia ideală. Domnul Elefterie, de exemplu, avu o discuţie mai tensionată cu doamna Gleofina despre ce vor face cu banii cîştigaţi la Loto, din pricină că dimineată dumnealui pierduse o sumă destul de importantă, cincizeci de mii de lei, la pokerul electronic, unde intrase doar în aşteptarea orei de deschidere a agenţiei. Cum, în lipsă de alte argumente, domnul Elefterie insista că suma pierdută este neglijabilă în raport cu suma pe care o vor cîştiga în urma tragerii Loto 6 din 49, doamna Gleofina lansă o ipoteză îndrăzneată.

— Şi dacă nu cîştigi ? întrebă dumneaei, luîndu-l prin surprindere. Cu ce plătim întreţinerea ?

— Exclus ! răspunse cu deplină siguranţă domnul Elefterie.

Asemenea discuţii aveau loc tot mai frecvent de cînd dăduse faliment firma de confecţii la care lucra dumneaei, iar patronul, supărat, îşi trimisese acasă toţi lucrătorii. Unii dintre ei constatară atunci uimiţi că patronul nu le înregistrase cărţile de muncă, nu plătise asigurările sociale şi, ca o consecinţă logic inevitabilă, nu puteau beneficia de ajutorul de şomaj. Din nefericire, doamna Gleofina făcea parte tocmai din această categorie. Descoperise însă o metodă foarte eficientă se a se calma, luînd cîte două pastile de Rudotel odată, iar domnul Elefterie îi urmă exemplul. Numai că Rudotelul, pe lîngă faptul că îi calma aproape instantaneu pe amîndoi, le provoca o somnolenţă accentuată – încît adormeau în faţa televizorului chiar şi la emisiunile-concurs cu premii. Atunci, pentru a combate somnolenţa, îşi făceau cîte o cafea tare şi, peste numai cîteva minute, se instalau într-o veritabilă exaltare interactivă, în cursul căreia ghiceau cu maximă precizie toate răspunsurile corecte la întrebările moderatorului. Însă puţin mai târziu, nu se ştie din ce cauză, simţeau nişte furnicături în palme şi pe spinare, deveneau irascibili, erau nemulţumiţi de poantele nesărate ale prezentatorului sau de mutra vreunui concurent, ori de calitatea emisiunii ca atare. Domnul Elefterie se apuca să zapeze, căutînd vreun canal pe care se transmitea fotbal sau box, în timp ce doamna Gleofina pufnea stăpînindu-şi tot mai greu iritarea, pînă cînd exploda într-un reproş veninos, şi cearta izbucnea din nou. Atunci, pentru a nu speria fetiţele, care din cauza ţipetelor nu-şi puteau face temele, luau din nou Rudotel. Supus unor adevărate duşuri scoţiene, cu alternanţa ritmică Rudotel-cafea-Rudotel, sistemul nervos al fiecăruia devenise în ultima vreme tot mai labil, iar pe acest fond, izbucnirile de violenţă verbală, uneori şi fizică, erau tot mai frecvente.

Cazul domnului Elefterie şi al soţiei sale este, totuşi, unul special şi ar merita să fie tratat cu mai multă atenţie în altă parte. Vorbînd despre ceilalţi, trebuie să recunoaştem că majoritatea vecinilor de pe coloana garsonierelor – respectiv domnii Ilie, Gheorghe, Nicostrat, Silvestru şi alţii –, trăind relativ izolaţi, nu aveau

acces la știrile de ultimă oră despre ce se întâmplase în blocul ai cărui locatari și coproprietari erau. Domnul Ilie, după ce reușise să-și urce motocicleta în casă, se ocupase toată după-amiaza de curățirea pieselor componente, spălarea cu benzină, ungerea și apoi asamblarea lor. Domnul Nicostrat probabil că meditase la tehnicile de yoga, dacă nu cumva primise vizita vreunei discipole dornice să se inițieze în Kama-Sutra. Iar domnul Gheorghe lucrase, desigur, la perfecționarea praștiei cu lunetă, armă cu care doboră, după lăsarea întinericului, tranzistoarele de la blocul vecin, scoase pe balcon și date la maximum, sau spărgea din când în când parbrizele celor care claxonau excesiv, tulburând liniștea cetățenilor. În schimb, în familiile propriu-zise – cu soț, soție și, uneori, copii –, știrea despre blocarea de către Simion a liftului ajunse încă în cursul serii, deși domnul Ion-șeful-de-scară nu vorbise nimănui despre asta. Pasiunea dumnealui pentru secrete data de pe vremea regimului comunist, când lucrase – cel puțin așa presupuneau vecinii – ca ofițer de Securitate. De fapt, domnul Ion-șeful-de-scară a fost un simplu electrician la instituția respectivă, ieșind la pensie, ca urmare a măsurilor de restructurare, imediat după Evenimente cu gradul de plutonier-major, dar, fiindcă nu poți spune « plutonier major de Securitate », acceptase cu secretă mulțumire zvonul că ar fi fost ofițer, deși asta nu-i aducea nici un beneficiu. Prestigiul de securist îi conferea, să zicem, o oarecare autoritate asupra celorlalți locatari, grație căreia fusese ales prin vot secret șef de scară – în rest, nimic. În definitiv, domnul Ion-șeful-de-scară este un om mai degrabă timid. Răspunsul dumnealui la toate agresiunile vieții constă într-un nou regulament, un nou afiș, o nouă reclamație la asociația de locatari sau o nouă ședință de scară la care participă de fiecare dată mai puțin de jumătate plus unu din cei convocați.

De prisos să mai spunem că cei mai mulți, după ce se vor fi întrebat, ușor nedumeriți, ce l-a apucat pe bătrînul acela de treabă de la parter la care mergeau din când în când să-și repare încălțăminte să se blocheze singur în lift, taman la etajul opt, nu și-au manifestat în nici un fel nemulțumirea sau indignarea și

nici n-au intrat în panică. Dacă, prin absurd, domnul Ion-șeful-de-scară ar fi organizat o ședință și ar fi supus la vot, majoritatea celor prezenți s-ar fi pronunțat împotriva unor măsuri severe, cum ar fi evacuarea forțată sau intervenția celor de la Ascensoare, aprobând întrutotul atitudinea calmă și înțeleaptă adoptată de dumnealui, admirabil sintetizată în formula : « Să vedem ce se mai întâmplă. » Poate cîțiva de la etajele superioare ar fi avut unele palide obiecții, însă ar fi fost îndată contraziși cu argumente puternice de domnul Gheorghe, dumnealui însuși fiind proprietarul unei garsoniere de la penultimul etaj.

Prin urmare, chiar dacă domnul Ion-șeful-de-scară nu desținuise nimănui adevăratul motiv al blocării liftului, cu toții îl cunoșteau. Pe de altă parte, chiar dacă îl cunoșteau, sau poate tocmai de aceea, a doua zi lucrurile decurseră ca și cum nimeni n-a fi știut nimic. Cu foarte mici, neînsemnate variațiuni. De exemplu, în zori, când domnul Toma ieși din apartament, uitînd că liftul e blocat, se îndreptă instinctiv spre ușa acestuia și apăsă pe buton. Firește, liftul nu răspunde la comanda sa. Dar, în loc să murmure ca altădată : « Țștia ar trebui împușcați ! » – cu referire destul de imprecisă la cei de la Ascensoare, poate și la administrația municipală, sau la autoritățile locale și centrale în general, domnul Toma doar flutură mîna într-un gest mai degrabă împăciuitor și porni în jos pe scări. Se grăbea la serviciu. De asemenea, ceilalți locatari (le vom spune în continuare astfel, pînă cînd ne vom obișnui cu noul termen, mai adecvat, de « proprietari ») au repetat, cu o anumită grijă pentru detalii, gesturile lor obișnuite din fiecare dimineață. Parcă s-ar fi înțeleș.

Abia pe la ora zece, în fața blocului își făcu apariția domnul Vasile. Era îmbrăcat în trening, avea în mîină o sacoșă de plastic, iar pe cap purta o scufie de culoare roz, tricotată de soția sa, ceea ce-i dădea un aer tineresc și deosebit de energetic. Dacă cititorul a uitat, trebuie să-i amintim că domnul Vasile, tatăl doamnei Pelaghia, nu locuiește în acest bloc. Și totuși, aflînd – desigur, prin intermediul doamnei Alis – despre discuția secretă din ajun dintre

domnul Ion-șeful-de-scară și Simion, venise pentru a exploata din punct de vedere politic situația creată. Nu e de mirare. Oricare ar fi situația, creată sau nu, întotdeauna se găsește cineva care încearcă să o exploateze politic.

Cum se va vedea îndată, pretextul demersurilor sale era cât se poate de legitim. Aparent, dumnealui dorea să afle opinia lui Simion în legătură cu cazul eseistului Patapievici. A fost, de altfel, prima întrebare cu caracter general care i s-a pus lui Simion în noua sa calitate de îndrumător spiritual. Dar să nu anticipăm.

Înainte de a ajunge să discute cu Simion, domnul Vasile socoti cât se poate de normal să i se adreseze mai întâi șefului de scară, în persoana domnului Ion. Cu o zi în urmă, cei doi ar fi trebuit să se întâlnească la sediul Partidului Pensionarilor, așa cum promisese domnul Ion-șeful-de-scară. Dacă întâlnirea n-a mai avut loc, desigur au existat motive întemeiate. Domnul Vasile dorea să le afle.

— Da, da, am avut niște probleme..., răspuse evaziv domnul Ion-șeful-de-scară, păstrînd în continuare secretul convorbirii sale din ajun cu Simion.

Adevăratul secret, pe care nici domnul Ion-șeful-de-scară nu-l știa, era însă cu totul altul : acela că toți coproprietarii aflaseră că Simion de la parter s-a blocat intenționat în lift și nu mai vrea să iasă de acolo.

— Mda, mda..., se prefăcu neîncredător domnul Vasile. De fapt ați făcut foarte bine că nu ați mai venit. Nici eu nu mai calc pe-acolo. M-am hotărît să demisionez !

Domnul Ion-șeful-de-scară se miră și ridică sprîncenele pentru a exprima acest sentiment. Cunoștea foarte bine rolul important al domnului Vasile în cadrul organizației municipale. Aproape că nu fusese ședință la care să nu fi luat cuvîntul. În mod sigur, la viitoarele alegeri, ar fi fost trecut pe lista candidaților la funcția de consilier.

— V-ați depus demisia ? întrebă, asemenea unui reporter de la *Deșteptarea*, bucuros că a pus mîna pe o știre de prima pagină pentru cititorii ziarului.

— Nu încă. Probabil o voi face în zilele următoare. O zicală din popor, continuă domnul Vasile, zice : « Cine nu are bătrîni, să-și cumpere. » Dar eu vin și zic : « Cine are prea mulți, să mai vîndă din ei. » Acest partid este, din punctul meu de vedere, nu doar îmbătrînit, ci și lipsit de principii doctrinare. Ce îl deosebește de Partidul Automobiliștilor sau de Partidul Bicicliștilor ? Fără să mai punem la socoteală un alt aspect, mult mai grav, că nu promovează tinerii, valorile reale și oamenii cu adevărat competenți. Mai e de mirare că în sondajele de opinie obține sub unu la sută ? Și asta, țineți cont, în condițiile în care, potrivit ultimelor statistici, pensionarii reprezintă circa șaiszeci la sută din populația activă a României.

Despre motivele imediate ale nemulțumirii sale, nu puține, domnul Vasile preferă să nu vorbească. În primul rînd vine faptul că propunerea dumisale de creare a unei organizații de tineret, așa cum au toate partidele serioase, fusese respinsă, sub pretextul că, prin natura lucrurilor, pensionarii nu pot fi tineri. Degeaba argumentase dumnealui că există o mulțime de pensionari pe caz de boală, care pot fi socotiți tineri, iar pe de altă parte, înșiși tinerii aflați actualmente pe băncile școlii constituie viitori pensionari, deci viitoare cadre de nădejde ale partidului. În al doilea rînd, partidul abandonase ideea înființării județului Troțuș, cu capitala la Onești, și a celorlaltor județe abuziv neînființate. Dar, în definitiv, motivul secret cel mai important era acela că domnul Vasile nu fusese inclus în delegația care urma să participe la dezvelirea statuii lui Ștefan cel Mare din centrul municipiului Bacău. De aceea se gîndise să-și constituie propria formațiune politică, deși nu era încă prea hotărît. La acest motiv făcuse dumnealui aluzie atunci cînd observase că Partidul Pensionarilor are mai puțin de unu la sută în sondajele de opinie. Căci tot dumnealui continuă :

— Ca să nu mai spun că proporția celor nehotărîți este de treizeci, patruzeci la sută... De ei cine se ocupă ?

Domnul Ion-șeful-de-scară ridică din umeri. Problemele, așa cum le punea de fiecare dată domnul Vasile, erau clare, dar consecințele, greu de prevăzut.

— Nimeni ! răspuse tot domnul Vasile. Ei sînt, ca să zic așa, ai nimănui !

Oftă cu toată sinceritatea. În acel moment i-ar fi fost de mare folos ideile politice ale eseistului H.R. Patapievici.

Să ne oprim puțin și să ne întrebăm : ce vor, de fapt, toți oamenii ăștia, ce caută ? Răspunsul nu poate fi decît : caută o confirmare de sine, un sens. Sensul vieții ? Nici măcar – mai degrabă un sens al propriilor iluzii, cel mult sensul prezentului, al zilei de azi, rareori și al celei de mâine. Elevul Temistocle încearcă să descifreze tainele stării sufletești, oricare ar fi ea. Domnul Gheorghe a inventat praștia cu lunetă doar pentru a materializa un simbol al dreptății sociale, de care nimeni nu se mai preocupă. Doamna Pelaghia dorește o conciliere între sentimentele sale față de un domn al cărui nume îl trecem sub tăcere și exigențele dogmei creștin-ortodoxe. Domnul Elefterie are urgentă nevoie de bani, în timp ce domnișoara Zenovia ar fi fericită să se scufunde pentru totdeauna în Nirvana, versiunea Tantra Yoga. Despre domnul Ilie ne vom putea pronunța după ce va termina de reparat motocicletă. Pentru domnul Anghel, lucrul cel mai important este să se vadă scăpat de ceea ce dumnealui consideră a fi rîie. Domnul Eftimie ar dori ca eleva Lenuța Ciobanu să fie convinsă că nu dumnealui a lăsat-o gravidă. Și așa mai departe.

Există însă și preocupări superioare, cu caracter mai general. De exemplu, domnul Vasile dorește să-și înființeze propria formațiune politică și să dea o rezolvare cazului Patapievici. Are voga bănuială că Patapievici ar fi un nou geniu românesc și vrea să se stabilească în mod clar acest lucru. Pentru cine nu știe și dorește să afle, H.R. Patapievici este autorul cărții de eseuri *Politice* și al altor cărți și articole apărute în mai multe gazete.

Se impun aici cîteva precizări. Autorul acestor rînduri nu crede, spre deosebire de mulți intelectuali români contemporani, că Patapievici ar fi un geniu. Sau chiar admitînd că e geniu, și asta numai pentru a le face pe plac acelor intelectuali, nu e un geniu destul de inteligent. Vom arăta fără întîrziere de ce.

Să presupunem că ar fi supusă unui referendum următoarea lege : toți pietonii care traversează strada pe culoarea roșie a semaforului sau prin locuri nemarcate trebuie amendați. Ar fi ea votată de popor ? Logic e să presupunem că ar fi respinsă, și asta din simplul motiv că majoritatea românilor trec strada pe roșu. Atragem atenția că aici nu mai e vorba de un nenorocit de român, șomer sau muritor de foame, căci, din momentul în care e chemat la urne, el devine cetățean ! În calitate de cetățean, are o serie de drepturi ! Garantate de Constituție ! Cine crede că românul e atît de prost încît să se amendeze singur se înșală amarnic. Dar la fel de eronată ar fi și concluzia că poporul român e prost și nu știe să voteze, că nu-i place ordinea, sau că, Doamne ferește, n-ar fi de acord să intre în Europa. Or, taman la o asemenea concluzie ajunge eseistul Patapievici. El afirmă textual că poporul român nu a vorbit direct în istorie, iar cînd a început să vorbească (votul universal și egal), a început să spună numai prostii. « Cred cu convingere că garanția progresului în România este votul cenzitar : România va evolua numai în măsura în care poporul, *misera plebs*, nu va avea acces direct la decizie. » Acest mod de a judeca a declanșat imediat furia patrioților de profesie. Virtușii ctitori de așezăminte de pe întreg cuprinsul țării s-au ridicat și ei într-un glas ca să-l pună la zid pe tinerelul teribil și cam slăbănog care s-a găsit – tocmai el ! – să le dea lecții. Firește, intelighenția a sărit îndată să-l apere. Așa a apărut un caz Patapievici. Cum cu destulă justețe observa domnul Vasile după ce s-a delectat cu volumul de eseuri *Politice*, principalul defect al judecăților lui Patapievici este că încearcă să-l deștepte pe popor demonstrîndu-i cît e de prost, în timp ce adversarii săi, un Corneliu Vadim Tudor bunăoară, reușesc să prostească poporul repetîndu-i la nesfîrșit că e deștept,

după metoda mereu eficace a șușilor care te împung cu cotul în coaste ca să nu simți când îți cotrobăie în buzunar. S-ar putea obiecta – e unul din argumentele folosite de chiar eseistul nostru – că adevărul nu se stabilește prin plebiscit. Răspunsul e previzibil : nu prin plebiscit se stabilește nici dacă strada poate fi traversată pe roșu. Numai că, dacă nu ții cont de părerea majoritară, degeaba stabilești regula, lumea va traversa dezinvolt pe roșu, ca și pe verde. Oricît ar fi de prost, poporul ar putea accepta în cele din urmă că e mai bine să traverseze pe verde decît pe roșu, dacă știi să argumentezi inteligent. Un bun dascăl are răbdare cu elevul său și, chiar dacă îl ceartă, se îngrijește să nu-i lezeze demnitatea sau vanitățile, ci, dimpotrivă, încearcă să i le valorifice în sensul dorit de actul educației, ceea ce constituie și o dovadă de generozitate din partea lui ; ura și disprețul nu au fost vreodată buni pedagogi. Or, Patapievici e prea patetic și prea lipsit de tact pentru a fi un bun dascăl.

Nu același lucru se poate spune despre domnul Vasile, pe care, dimpotrivă, generozitatea l-a caracterizat încă de pe vremea cînd era director la Combinatul de Îngrășare a Porcilor. Dăm încă o dată exemplul dumnealui, tocmai pentru a arăta cum un modest pensionar, deși nu se exprimă în fraze atît de estetic potrivite ca Patapievici, se poate face înțeles și aprobat, fără să jignească pe nimeni. Dacă ar fi să ținem cont numai de felul în care a condus discuția pentru a-l convinge pe domnul Ion-șeful-de-scară să se alăture inițiativei de înființare a Partidului Nehotărîților, și tot ar fi de-ajuns. Mai întîi s-a referit la neajunsurile celorlalte partide (al Pensionarilor, al Automobilistilor etc.) ; a atras atenția asupra slabei lor aderențe la electorat, sub unu la sută ; a indicat apoi că există un electorat potențial și l-a caracterizat succint ca fiind nehotărît ; în fine, a oferit soluția problemei, prin crearea unui partid care să răspundă dorinței de nehotărîre a acestui electorat – cu alte cuvinte, să-și asume riscul de a lua hotărîri în numele lui. Așa stînd lucrurile, nu e de mirare că domnul Ion-șeful-de-scară l-a aprobat în toate etapele discursului său. Că nu a fost vorba

doar de o aprobare formală, din politețe, o dovedește spiritul critic manifestat la un moment dat, mai precis, atunci cînd a întreat :

— Păi, stați puțin, cum luăm hotărîrea de înființare a partidului dacă sîntem nehotărîți ?

— Nu e nici o contradicție, explică domnul Vasile. Viața arată că orice partid începe prin a-și contrazice fundamentele doctrinare. Nu știm oare că inițiativa de înființare a Partidului Popescu a aparținut unuia pe care îl chema Haritonovici ? Sau ce legătură poate fi între domnul Cașcaval și Partidul Miracol, pe care dumnealui dorea să-l înființeze în urmă cu cîțiva ani, dînd un anunț la ziar ? Nici măcar cei care au înființat Partidul Comunist nu erau inițial comuniști, ci social-democrați, iar acum, după Evenimente, s-a întîmplat invers.

Dar ce este, în definitiv, sufletul ? Dacă luăm *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția din 1975, așa cum a procedat de altfel și Temistocle, vom vedea că « sufletului » i se acordă 41 de rînduri, cu 4 mai mult decît cuvîntului « corp », dar cu 4 mai puțin decît cuvîntului « ureche ». Pentru comparație, cuvîntul înrudit, « psihic », beneficiază de numai 6 rînduri, « rațiune » este expedit în 9 rînduri, « spirit » în 23, în vreme ce cuvintelor « coadă » și « cap » le revin 73, respectiv 102 rînduri. Ia să vedem, cuvîntul « cuvînt » în cîte rînduri este explicat ? În 50. Deși genial, Temistocle era totuși prea mic pentru a aprecia valoarea științifică a unor asemenea statistici, pe baza cărora numeroși savanți și-au obținut titlul de doctor în filologie.

Dicționarul oferă două înțelesuri de bază ale cuvîntului « suflet », unul materialist, altul idealist. Din punct de vedere materialist, sufletul este totalitatea proceselor afective, intelectuale și voliționale ale omului. Altfel spus, o mulțime de lucruri ! În schimb, în filosofia idealistă și în concepția religioasă, ne explică același dicționar, sufletul este o substanță spirituală care îi dă omului viață și care este socotită de origine divină și cu esență veșnică. Acest al doilea caz amintește de raționamentul lui Nietzsche, potrivit

căruia în afirmația « fulgerul luminează » introducem în mod fraudulos ipoteza unei existențe în sine căreia îi aparține lumina și care o produce – atribui unui efect rolul de cauză și-l învestesc ca subiect. E ca și cum așa spune « el luminează », fără a observa că « el » este tocmai efectul de lumină numit « fulger ». Dar, dacă, gândesc fulgerul separat de lumina lui, nu l-am negat deja ? Cum să facem ca să fie bine și toată lumea să fie mulțumită ? Temistocle nu știa încă nimic despre filosofia lui Nietzsche și nu e deloc sigur că argumentele acestuia l-ar fi ajutat la scrierea unei compuneri de nota zece despre stările sufletești. Or, el tocmai asta dorea. Sentimentele lui față de domnișoara profesoară Zenovia și celelalte procese afective, intelectuale și voliționale pe care prezența ei sau numai gândul la ea i le provocau trebuiau descrise într-un mod cât mai adecvat.

Întâmplător, răsfoind colecția revistei *Magazin*, găsi un articol care lămurea într-un chip neașteptat problema. Este vorba despre articolul cu titlul « O femeie a văzut Sufletul », de Ion Țugui. Nici nu se putea altfel, avînd în vedere faptul că bărbații sînt mai puțin sensibili la asemenea lucruri. « Două informații sosite în anul din urmă din Anglia par să se confirme în fenomenologia paranormală – „cîntărirea“ cu aparate de mare sensibilitate a „ceva“ ce dispăre din corpul omenesc în clipa cînd moare și înmulțirea fără precedent a persoanelor care se pomenesc din senin cu capacități extrasenzoriale », ne asigură pentru început autorul. Dar asta e numai introducerea. Mai încolo vedem și cum ar putea să arate sufletul, grație mărturiei șocante a doamnei F., dintr-un oraș de cîmpie. Ia te uită, la fel ca Bacăul ! Altă coincidență : doamna F. este o profesoară respectată, ca și domnișoara Zenovia. Păcat că autorul uită să-i dea numele întreg, și nici numele orașului de cîmpie nu ni-l divulgă, i-am fi putut trimite o felicitare. Întâmplător, dumneaei a fost chemată în comuna natală să asiste la moartea unei rude apropiate. Dar mai bine să dăm din nou cuvîntul autorului, care, la rîndul său, citează cu precizie spusele doamnei F : « Mă uitam la fața muribundeii, prin minte îmi treceau atîtea

amintiri. În studenție mă ajutasă. Eram ca două surori. Dar gândurile mi-au dispărut în momentul cînd am zărit, fără nici o îndoială, ieșind pe gura muribundeii un abur alb. Mă aflam într-un unghi potrivit, nu bătea nici o lumină, nici un artificiu nu exista în locul respectiv. Dar aburul l-am văzut ieșind lent, parcă prea ușor pentru a se desprinde de mască și, dintr-o dată, la cîteva centimetri de fața moartei (știam că murise de cîteva clipe), ceea ce mi se păruse a fi un abur s-a conturat într-o sferă de mărimea unei mingi de tenis. Era albă și compactă. Mi-au dispărut lacrimile, tristețea, durerea, și m-am pomenit uitîndu-mă la jocul acelei „mingi albe“ ușor transparente. Plutea. Avea o mișcare ordonată în încăpere. Părea că măsoară spațiul, că cercetează oamenii sau că îi atinge ușor, fără ca ei să simtă. Mișcarea sferei prin odaie a durat vreo cinci minute, pînă cînd toată lumea a spus că trebuie să se apuce de rînduile pentru înmormîntare. Cînd sfera s-a apropiat de mine, am simțit o căldură ciudată, ca atunci cînd te lovește în obraji un curent cald și plăcut. Ultima oară am zărit sfera călătorind pur și simplu pe tavanul odăii, iar cîteva minute mai tîrziu a dispărut. Nu știu unde, cum... »

Mărturia doamnei F. dintr-un oraș britanic de cîmpie e mai puțin neobișnuită pe cît pare la prima vedere și nici măcar n-ar trebui să ne mire. Oare nu ne asigură Origen, în *Despre rugăciune*, că trupurile îngerilor sînt sferice ? « Nu trebuie să ne închipuim că ființele cerești au trupuri și genunchi ca și noi, din moment ce s-a demonstrat de către cei care au cercetat temeinic această problemă că ele posedă trupuri sferice. » În aceste condiții, e cît se poate de normal ca sufletul prietenei doamnei F., devenită prin moarte naturală o ființă cerească, să fi dobîndit forma sferică a unei mingi, fie ea și de tenis.

Pentru Temistocle, lectura acestui articol a fost ca o iluminare, căci, spre deosebire de explicațiile abstracte din dicționar, aici se vorbea de ceva concret. Sufletul nu mai era ceva confuz, ascuns îndărătul unor cuvinte cu un conținut destul de problematic, ci devenea un obiect pe care, dacă voiai, puteai să-l și

desenezi. Căldura aceea ciudată, ca atunci cînd te lovește în obraji un curent cald și plăcut, o simțea și el de fiecare dată cînd domnișoara Zenovia trecea pe lîngă banca lui, fără să știe însă că s-ar datora « unui abur în formă de minge de tenis ». De emoție, în prima seară n-a putut scrie nimic.

A doua zi însă, în timp ce se întorcea de la școală, se întîlni pe trepte cu domnii Vasile și Ion-șeful-de-scară. Ceva mai devreme, dumnealor tocmai constituiseră grupul de inițiativă pentru înființarea unei noi formațiuni politice, iar acum urcau către etajul opt, întrucît domnul Vasile își exprimase dorința de a-i lăsa lui Simion niște pantofi la reparat. Firește, o dorință cu conotații politice, deși domnul Vasile adusese într-adevăr într-o sacoșă de plastic niște pantofi mai vechi pentru a-și demonstra și pe această cale bunele intenții. În realitate, urmărise doar să-l convingă pe domnul Ion-șeful-de-scară că are neapărată nevoie de serviciile lui Simion, obligîndu-l în cele din urmă să-i mărturisească adevărul : Simion nu mai locuia acolo !

— Dar unde s-a mutat ? întrebasese domnul Vasile, prefăcîndu-se că nu știe nimic. Trebuie neapărat să-mi repar pantofii ăștia, nu mai am cu ce mă încălța, adăugase dumnealui.

Domnul Ion-șeful-de-scară ezitase mult înainte de a-i răspunde, întrevăzînd în argumentul domnului Vasile o posibilă soluție a problemei. Simion trebuia convins că oamenii au nevoie de serviciile sale : nu va putea să le mai repare încălțămintea dacă stă tot timpul închis în lift. Dar, pe de altă parte, dacă ar fi recunoscut față de domnul Vasile că știe unde « s-a mutat » Simion și, mai mult decît atît, i-ar fi indicat și locul — în lift, la etajul opt —, ar fi pierdut pentru totdeauna posesiunea secretului al cărui mic deținător credea că este și care îi dădea, într-adevăr, sentimentul reconfortant al unei puteri oculte. Faptul că, la ora la care Temistocle se întorcea de la școală, dumnealor tocmai urcau către etajul opt spune multe despre capacitatea de persuasiune a domnului Vasile și despre talentul său diplomatic (aviz domnului

Patapievici !). Trezînd pe lîngă cei doi, Temistocle le dădu bună ziua, după cuviință, suind apoi cîte două trepte și grăbindu-se să le-o ia înainte, ca nu cumva să i se pună vreo întrebare din acelea atît de obișnuite la oamenii în vîrstă, de genul : « Măi băie-țaș, ia spune, ți-s dragi fetele ? »

Și totuși, oricît s-ar fi grăbit, cînd ajunsese pe palierul de la etajul opt, se opri cîteva clipe și privi spre ușa liftului. Poate pre-simțea ceva ?

Cu două etaje mai jos, domnul Ion-șeful-de-scară și domnul Vasile aveau următorul dialog :

— Bine, dar presupunînd că cineva mă întrebă dacă vrem să accedem la guvernare, ce-i răspund ?

— Noi nu vrem să guvernăm, noi vrem un singur lucru : să se știe !

Cu mici deosebiri, erau tocmai cuvintele pe care, cîteva minute mai tîrziu, domnul Ion-șeful-de-scară le va auzi și de la Simion. Cînd ajunseră sus, dumnealui făcu mai întîi un semn discret cu palma către domnul Vasile, cerîndu-i să nu mai facă nici un zgomot. Își apropie urechea de ușa liftului și ascultă. Apoi făcu doi pași înapoi, își drese glasul și întrebă :

— Nea Simioane, mai ești acolo ?

— Dar unde să fiu ? veni răspunsul.

— Păi... acasă, în garsoniera dumitale ! Uite, te caută cineva, a venit cu niște pantofi la reparat. Pofțiți, domnule Vasile, veniți mai aproape, spuneți-i și dumneavoastră ce credeți.

Ușor emoționat, domnul Vasile făcu cîteva pași mărunți spre ușa liftului și puse o întrebare cam nelalocul ei.

— Bună ziua, domnule Simion, ce mai faceți ?

— Cine întrebă ?

— Vasile, fost director la Combinatul de Îngrășare a Porcilor.

— A, salut, nea Vasile. Cum e, te mai țin pantofii ?

Era întrebarea obișnuită a lui Simion față de toți clienții, dar, pe moment, domnul Vasile se fistici, nu știu ce să răspundă.

— Bine, mulțumesc de întrebare, zise.

Văzîndu-l în încurcătură, domnul Ion-șeful-de-scară sări să-i dea o mîină de ajutor.

— Ascultă, nea Simioane, de ce stai dumneata aici, de ce nu te potolești în casa dumitale ? În definitiv, ce scop urmărești ?

— Nu urmăresc nimic, vreau doar ca să se știe !

Cei care au remarcat că, în ultima vreme, domnul Anghel devenise mult mai distant ca altădată aveau perfectă dreptate. Nu cunoșteau însă motivele acestei distanțări. În definitiv, în primele zile, nici măcar dumnealui nu pricepuse ce-ar putea fi. Mai întîi îi apăruseră niște punctișoare roșii deasupra gleznei, numai cîteva, chiar acolo unde elasticul șosetei se strînge pe picior. Le pipăia uimit, le scărpinga puțin, tampona cu vată și spirt... Să fi apărut din cauza apei ? De la o vreme, apa asta e în stare de orice. Și are un gust de parcă ar fi spălat cineva scutece în ea. Ce să mai spunem de miros ! Deși, prin natura ei, cel puțin teoretic, apa este incoloră, inodoră și insipidă. În fine, locatarii o folosesc așa cum li se furnizează. Cîteodată face niște clăbuci de mai mare dragul, nu-ți mai trebuie nici săpun, nici șampon, nimic. E de-ajuns să intri în cadă și să dai de cîteva ori energic din picioare – te-ai acoperit tot de spumă ! Mai greu e cînd vrei să faci un ceai. Se umflă și dă în foc, parcă ar fi lapte. E bun și ceaiul. Numai că miroase a amoniac. Iar amoniacul, la rîndul lui, miroase a urină. L-a întrebat într-o zi pe domnul Ion-șeful-de-scară : « Dumneavoastră ce părere aveți ? S-o fi montat greșit vreo conductă pe undeva ? » « Pe dracu, apa e la fel în tot orașul, din cauza combinatului chimic. »

Deci așa. Din fericire, apa nu avea nici o vină, lucru de care domnul Anghel s-a convins însă foarte tîrziu. Bubușele se lățiseră între timp pînă pe la genunchi și îl gîdilau cu apropouri tot mai insinuante și cam vulgare, cu deosebire înainte de a adormi. Odată avusese niște mîncărimi din astea de la ciorbă. Naiba știe din ce motive, făcuse diaree. Zile în șir nu-i mai trebuise nici un fel de mîncare – numai cît vedea farfuriile, parcă îl strîngea ceva la burtă,

o lua la fugă spre toaletă și cînd colo dădea afară, ce ? Un fel de terci, o zoaie gălbuie și puturoasă. Nici n-ai fi crezut că lichidul acela era în stare să producă niște reacții atît de violente în organism... Dar nu era nici de la mîncare. A mai întrebat în stînga și în dreapta printre vecini : « Cum vă simțiți ? Vreo intoxicație, ceva mîncărimi, colite, crampe ? » Nici gînd !

Noroc cu nevastă-sa ! Doamna Aglaia are un spirit practic cu totul remarcabil deoarece lucrează, ca și doamna Filofteia, soția domnului Toma, în comerț.

— E rîie, dragă ! Cine știe de la ce tîrfă ai luat-o...

Exagera, ca de obicei. Se putea foarte bine s-o fi luat în autobuz. De ce neapărat de unde presupunea dumneaei ? Numai așa, ca să se certe iarăși. Dacă trece o zi și nu se ceartă, doamna Aglaia are insomnie. Așa, după cîte o ceartă zdravănă, doarme tun. Bineînțeles că dumnealui încearcă de fiecare dată să evite momentele de tensiune, vorbindu-i și purtîndu-se cît mai politic.

— Dar, scumpa și neprețuita mea soție, știi foarte bine că tu ești singura și adevărata mea dragoste !

— Da ? Dar atunci ce căutai ieri cu aia pe stradă ?

— Care aia ? Am stat toată ziua la birou !

— Te-a văzut vecina cu una pe stradă, nu se lasă ea.

— Singura mea iubire, știi bine că vecina noastră e tîmpită !

Vrea cu orice preț să ne distrugă căminul, e geloasă pe fericirea noastră.

— Dar alaltăieri ? Își amintește brusc doamna Aglaia.

Și așa mai departe. Femeile judecă întotdeauna subiectiv, dintr-o perspectivă îngustă și egoistă. E rezultatul evoluției lor istorice. Deci ele n-au nici o vină. Chiar și atunci cînd doamna Aglaia face cîte o tîmpenie care îl scoate din minți, domnul Anghel știe că tot pentru fericirea dumnealui o face. În această privință, nu are a-i reproșa nimic, decît că se întîmplă cam des.

A fost și la doctor. E destul de jenant să aștepți și aici la coadă, fiindcă pe ușă scrie « dermatovenerice ». Liniuța aceea dintre « dermato » și « venerice » mustește de aluzii nu tocmai decente. În

sfirșit. O femeie care, pînă să intre, a împletit aproape jumătate de pulover l-a întreat :

— Mata ce ai ?

— Alergie.

— Alergie la ce ?

— Așa, în general.

Doctorul s-a uitat mult la bubuțe și tot clătina din cap.

— N-o fi lepră, doctore ?

— Dracu să mă ia, nici eu nu știu ce să mai spun. Pare a fi totuși o formă de scabie, dar foarte rezistentă. Deocamdată

încearcă unguentul cu sulf, pe urmă mai vedem noi.

Numai că unsoarea cu sulf lipsea momentan din farmacie.

Așadar, încerca să o țină pe loc cu oțet. Oțetul e bun, în sensul că te calmează pe moment, dar nu are nici un alt efect. Și ustură a naibii, parcă te jupoaie ! Ca să mai spunem ce miros răspîndește. Dacă îl întreba cineva, zicea și dumnealui că probabil a transpirat. Observase că și alții miros a oțet cînd transpiră. De fiecare dată, farmacistul zicea : « Am avut, dar s-a terminat. » Nu-i vorbă, farmacistele astea mai și mint. Începuse a intra la bănuiele. Se uita după cîte unul pe stradă – și ăsta o fi avînd ? Ca să te lămuiești, trebuie să-i urmărești mai multă vreme. Așa, pe moment, nu-ți dai seama. Domnul Anghel cel puțin avea grijă să se scarpine cît mai discret, ca din întîmplare. Adevărul e că uneori îl mușca din piele cu o lăcomie feroce : ici ardea, colo ustura, dincolo tăia, alături frigea – un delir ! I-ar fi trebuit vreo două duzini de miini ca să se descurce.

Tot trecînd zilnic pe la farmacie, aproape că se împrietenise cu fata aceea. O fată destul de drăguță, numai că avea o alunică păroasă la colțul gurii și ochii tulburi, ca de vacă. Înainte de a intra, domnul Anghel se învîrtea cîte un sfert de oră pe lîngă farmacie, prefăcîndu-se că se uită la borcanele de porțelan din vitrină pe care scria ceva latinește, așteptînd astfel ora închiderii sau un alt moment prielnic, cînd nu erau prea mulți clienți. Atunci intra, își spunea în șoaptă dorința, farmacistul făcea anume pe

surda, pentru ca dumnealui să repete, privind precaut în toate părțile, parcă ar fi conspirat. Întindea gîtul pe deasupra raftului și rostea pe un ton implorator : Unguent antiscabic. « Oricum, parcă sună mai altfel. » « N-avem ! » Sau : « Am avut dar s-a terminat. »

Pînă la urmă a obținut totuși o cutie de unguent și a venit bucuros cu ea acasă. Țăla micu', crezînd că e șerbet, și-a întins rapid pe o felie de pîine și a mușcat lacom din ea. Noroc că n-a înghițit decît o dată. A vărsat, săracul, două zile. Alt scandal cu nevastă-sa – parcă dumnealui avea vreo vină ! Nici nu băgase de seamă cînd mica bestie pusese laba pe cutia cu sulf, căci intrase la toaletă ca să se scarpine. Dar dumneaii cică : « Ar fi trebuit să-ți dai seama, doar știi cît e de mîncăcios ! »

— Dar, groaznica mea iubire, aveam de rezolvat o necesitate intimă foarte urgentă ! Iar această spurcăciune dulce și adorabilă, care e rodul iubirii fatale ce ne-a unit în urmă cu mulți ani, m-a pîndit și mi-a înhățat cutia. Poftim, deci, și judecă, dacă ești în stare, ce vină am eu !

— Ești neglijent, asta e ! Ai lăsat-o pe masă, iar dracul de copil a luat-o, crezînd că e de mîncare.

— Ba nu, poți să-l întrebi, am ascuns-o în șifonier !

— Ce să-l mai întreb, nu vezi că nu poate vorbi ? Cum deschide gura, vomită.

Unsoarea aceea, cît a mai rămas din ea, nu i-a fost de prea mare folos. Mai avea și un miros împutit, de turbărie, de ou clocit sau pur și simplu de chinez mort. Cel mai mare neajuns e însă altul : pătrunde în haine, care devin oarecum jilave, solzoase și grele, foșnesc ciudat, iar pielea se usucă, se face pergamentoasă, iar după o vreme începe să cadă, ca o văruială coșcovită. Deși, după cîte scrie în prospect, unguentul e lipsit de toxicitate și nu are contraindicații. « Se unge tot corpul 3 serii consecutive, după care se face baie și se schimbă lenjeria ». Da ? Asta s-o creadă ei ! Domnul Anghel s-a uns în treizeci de serii consecutive, și tot degeaba. Farmacistul nici nu voia să-l mai vadă, zicea că a consumat rația de unguent a întregului oraș. A fost nevoit să meargă

din nou la doctor, să-i dea altă rețetă. Și el a zis la fel : asta nu e scabie – dacă era scabie, trebuia să se vindece.

Bubuțele dispăreau ici, apăreau dincoace. I s-au vindecat picioarele, a început să-l mănânce spinarea. Uneori mîncărima apărea în același loc de unde o izgonise cu o zi în urmă. Dacă n-ar fi fost pauza de prînz, cînd putea da o fugă pînă acasă, nu se știe ce gest nebunesc ar fi făcut, cîci între timp ajunsese la cap. Cu două săptămîni înainte de a se fi blocat liftul, l-a vizitat frate-său, care e sondor. Lui i-a putut spune totul, în chipul cel mai sincer. A dat gînditor din cap. Hm ! Și destul de încurcat. Domnul Anghel n-a îndrăznit să-l întrebe dacă și el avea sau avusese. Experiența altuia s-ar fi putut dovedi utilă.

— N-ar trebui să te mai scarpini. Cum ești tu căpos și te scarpini mereu, nu e de mirare că s-a întins pe tot corpul, îi zise. Îl știa așa de cînd erau mici, se băteau mereu. Într-o zi, domnul Anghel i-a tăiat cu toporul un deget de la picior. N-ai răbdare, asta e ! Trebuie să n-o mai scarpini. Sau, dacă ai luat-o de la o femeie, ai putea scăpa dînd-o altei femei. Așa i s-a întîmplat unui maistru de la sonda mea. S-a dus la una, i-a dat-o ăleia și a doua zi nu mai avea nimic. Pielea, roză ca de prunc. Hm, da, cam asta e, a mai zis și a plecat.

S-a întors peste cîteva zile să-i aducă o sticlă cu ceva care mirosea a petrol lampant. Domnul Anghel crezu mai întîi că e petrol de la sonda unde lucrează frate-său, dar se înșela. Era Lindavet, o substanță cu care se tratează oile. Îi explică el :

— Fii atent ! Tu ești cam încăpățînat și parcă văd că-ți dai foc cu asta. Pui zece grame la trei litri de apă și cu soluția aceea, care e albă ca laptele, te dai de trei ori pe zi. Dezinfectezi și lenjeria și hainele, tot. Acționează rapid și eficace. Vezi să nu-ți bea ăla micu' din ea, crezînd că-i lapte...

— Ustură ?

— Ia te uită la el ! Și ce dacă ustură ? O să te usture un pic, acolo, dar cum vrei să scapi ? Am știut eu că ești un încăpățînat

fără pereche, așa ai fost de mic. Te-ai învățat cu rîia asta și nu mai vrei să scapi de ea...

— Doctorul zice că poate nu-i rîie, încercă domnul Anghel să se apere.

— Ei, poftim ! Vezi ? Iar mă contrazici ! Dar ce e, dacă nu e rîie ?

— Zicea că trebuie să fie altceva, nici el nu știe ce, un fel de alergie...

A plecat destul de supărat fratele atunci. Îi intrase în cap că numai el îl poate vindeca. Altădată i-a adus un spray pe care scria « Optimist – spray contra gîndacilor ».

— Atacă numai animalele cu sînge rece, îl asigurase. Pentru animalele cu sînge cald nu e toxic.

Mda, numai că asupra rîiei n-a avut cine știe ce efect. Deși e și ea un fel de animal cu sînge rece. Într-adevăr, cît timp pulveriza spray-ul acela pe piele, nu-l mai mînce. Dar de cum l-a terminat, mîncărimile au revenit. Extraordinar cît de rezistent poate fi un animal cu sînge rece ! De altfel, nici nu mai trăgea nădejde să scape vreodată de el. Are dreptate frate-său : s-a obișnuit. Dacă, prin absurd, mîine nu l-ar mai mînce pielea, s-ar simți oarecum stingher, neliniștit, i-ar trebui o perioadă de acomodare.

Ca de obicei, la orele prînzului, domnul Anghel urca în grabă scările pentru a profita la maximum de așa-zisa pauză de masă, obținută printr-o favoare de la șeful său. Atît de grăbit încît, fără să vrea, o ajunsese din urmă pe domnișoara profesoară Zenovia, care tocmai urma să facă o vizită la domiciliu elevului Temistocle, în calitate de dirigintă. Domnul Anghel nu făcuse cunoștință cu domnișoara profesoară, totuși, fiindcă o văzuse de cîteva ori prin preajma blocului, gîndind pesemne că se mutase aici de curînd, sau din simplă politețe, o salută ca și cum ar fi cunoscut-o.

— Sărut-mîna.

— Bună ziua, domnule, răspunse ea. Nu vă supărați... Deși teribil de grăbit, domnul Anghel se opri pentru a asculta continuarea frazei : Aici locuiește elevul Temistocle ?

— Da, desigur, la etajul opt, răspuse dumnealui.

Întrebarea fusese pusă anume pentru ca domnul Anghel să nu creadă din proprie inițiativă că dumneaei ar merge în altă parte, dar fiindcă se arătase atât de amabil, trebui să asculte și următoarea întrebare.

— Este un copil bun, respectuos ?

— Da, foarte bun.

Răspunsul însă nu o mulțumi.

— Scuzați-mă, nu vă cunosc, dar cred că pot să vă mărturisesc un lucru : după părerea mea, este un copil genial !

— Tot ce se poate, admise domnul Anghel.

— Cândva voi fi mândră că am fost diriginta acestui copil.

— De ce ? întrebă dumnealui neatent, ceea ce o făcu pe domnișoara Zenovia să-l privească un pic cam ciudat.

— Fiindcă e un geniu ! șopti dumneaei, ca și cum i-ar fi destăinuit un mare secret.

Dar poate că și domnul Anghel avea dreptate în felul său. Cândva fusese și dumnealui un copil genial, știa o mulțime de poezii și învățase să cînte la acordeon, toți îi prevedeau un viitor strălucit, numai că, de la o vreme, lucrurile începură să meargă din ce în ce mai prost, mai ales după ce se însurase.

Cei doi se despărțiră la etajul patru, urîndu-și o zi bună în continuare. Domnul Anghel intră direct la toaletă, de dezbrăcă cu mișcări precipitate și începu să se frece pe sub coaste și printre picioare cu un burete aspru, de plastic, gîfîind de plăcere. După aceea se unse cu oțet și pulveriză soluția adusă de fratele său, care îi dădea senzația că pielea i-a luat foc. La urmă se mai unse pe ici, pe colo și cu unguentul sulfuros cumpărat de la farmacie.

În acest timp, domnișoara Zenovia ajunse la etajul opt, dar în ultima clipă, în loc să apese pe butonul soneriei de la apartamentul în care locuia Temistocle, așa cum făcea de obicei, bătu ușor, după un cod stabilit în prealabil, la ușa garsonierei domnului Nicostrat...

Apa vine de undeva de sus. Mai întîi urcă : gîlgîie prin țevile groase, susură prin cele subțiri, uneori mai și fisîie cînd vreo gospodină dă drumul la robinet ca să spele vasele... Apoi țîșnește zglobie pe undeva, printr-o crăpătură mică, și începe să se prelingă pe țeavă către subsol. Cînd țeava ajunge în contact cu peretele, un firicel mai aventuros părăsește firul principal, găsindu-și drum printre zgrunțurii de ciment și prin porii lui. Fenomenul astfel rezultat a căpătat numele de infiltrație sau igrasie și, de obicei, este însoțit de un puternic miros de mucegai.

Aceasta pare să fie regula generală, dar, în anumite cazuri, ea nu se verifică. De exemplu, situația garsonierei domnului Nicostrat e puțin diferită. Apa necesară fenomenului descris adineauri nu mai urcă, pompată prin țevi, pînă la etajul opt, ci coboară direct de pe acoperiș atunci cînd stratul impermeabil de asfalt devine permeabil. Lucru care se întîmplă în mod natural, cîteva zile la rînd, după fiecare ploaie. De aceea una din posturile yoga preferate ale domnului Nicostrat este stînd în cap, complet dezbrăcat. Așa a văzut dumnealui cîndva un yoghin la mare, în stațiunea Costinești. Este o postură care îi permite să vadă cum apa, în loc să coboare, urcă. Prin concentrarea energiilor pozitive, ascensionale, domnul Nicostrat reușește uneori nu numai să facă să urce apa, ci și să reducă, milimetru cu milimetru, dimensiunile petei de igrasie din colțul tavanului. Din păcate, de îndată de termină exercițiul de meditație și revine, ca să zicem așa, cu picioarele pe pămînt, lucrurile reintră în normal.

Domnul Nicostrat nu este inginer, așa cum crede domnișoara Zenovia. Are numai liceul, dar faima dumnealui a depășit de mult granițele județului. Din pricina activității clubului de Tantra Yoga, înființat pe vremea regimului comunist, domnul Nicostrat a fost socotit chiar un element subversiv. Caracteristica cea mai seducătoare a acelui club era că oferea totul și nu cerea nimic : cursanții puteau fi mari gînditori fără să gîndească, așa cum puteau deveni și mari filosofi citind doar cele două-trei cărți recomandate de dumnealui, cărți care circulau clandestin. În final, se ale-

geau totuși cu un fel de inițiere practică în tehnicile sexuale, numai că denumirile exotice, misterioase ridicau mult nivelul intelectual al acelor plăcute experiențe. Îmbinarea spiritualului cu sexualitatea este tot ce-și poate dori mai mult un tânăr sau o tânără, iar clubul domnului Nicostrat tocmai asta le oferea cursanților, desigur contra unei modice cotizații. Cum educația sexuală în școli lăsa și încă mai lasă de dorit, inițiativa dumnealui a avut, mai ales în rândurile adolescenților, un succes enorm, care i-a făcut să intre la bănuieli pe anumiți tovarăși. Atunci, tovarășii au luat măsuri. Deoarece sexualitatea, fiind o formă de exprimare a libertății, submina siguranța națională, domnul Nicostrat a devenit fără să vrea martir și disident. L-au interogat, i-au interzis și după aceea i-au dat drumul. De la Evenimente încoace, alegerea partenerului sexual nu mai este considerată un delict, astfel că toate felurile de yoga s-au putut dezvolta nestânjenite. Totuși, domnul Nicostrat a continuat să acționeze cât mai discret cu putință, nu fiindcă s-ar teme acum de represalii politice, ci pentru a nu plăti impozit. De fapt, nimeni nu știe unde funcționează clubul său de yoga, dacă mai funcționează sau nu. Judecând după vizitele frecvente ale unor admiratoare, sau numai discipole, s-ar crede că da. Dar, dacă vreun vecin sună la ușa dumnealui, nu-i răspunde nimeni. Probabil că tocmai în momentele acelea meditează.

Cei care au adăugat la numele domnului Nicostrat porecla Zăvoârțului nu știu însă un adevăr elementar : spre deosebire de ușile celorlalte apartamente, ușa de la garsoniera dumnealui stă mai tot timpul descuiată. Pentru a constata acest lucru, nu trebuie să folosești soneria ; e suficient să ciocănești ușor, de două ori la rând și apoi, după o anumită pauză, încă o dată, așa cum a procedat domnișoara Zenovia ; vei auzi o voce dinăuntru care îți spune : « intră ». Este chiar vocea domnului Nicostrat.

Domnișoara Zenovia îl găsi, ca de obicei, în postura sa favorită, de « lumânare », complet dezbrăcat. Prima dată când îl văzuse astfel se speriasse un pic, așa cum i se întâmplă oricărui novice, neputându-și lua ochii de la *linga*-ul care îi atârna în voie de-a

lungul abdomenului. După aceea însă, pe măsură de domnul Nicostrat reușise să o inițieze, învățînd-o mai întîi cele 64 de reguli din *Kama-Shastra*, apoi primele zece capitole din *Chatushshashti*, temerile de la început îi trecuseră cu totul. De fapt, primele trei subiecte, respectiv îmbrățișarea, sărutul și zgîrierea cu unghiile sau cu degetele, se dovediseră foarte ușoare. Abia cînd ajunseră la *jataveshitaka* (« înlănțuirea șarpelui ») și după aceea la *vrikshadhirudhaka* (« cățărutul în copac »), domnișoara Zenovia se văzu pusă în situația de a lua o decizie importantă : mergem mai departe sau ne oprim aici ? Căci în *vrikshadhirudhaka*, bunăoară, femeia « punîndu-și un picior pe piciorul amantului, celălalt pe una din coapsele sale, își trece unul din brațe pe sub șalele sale și celălalt pe umeri, murmură cu voce joasă, ca și cum ar gurguri și vrea, în vreun fel, să se cațere pe el pentru a-l săruta », de unde și denumirea de « cățărarea în copac ». E destul de complicat. Ce să mai spunem de *tila-tandulaka*, adică « amestecatul boabelor de susan și orez » ? Asimilarea tuturor acestor cunoștințe, inclusiv pronunțarea corectă, în sanscrită, a numelor respective, n-a fost deloc ușoară. Ea trebuia însă precedată de alte numeroase achiziții teoretice și practice, cum ar fi a zecea regulă din *Kama-Shastra*, « fixarea unor bucăți de sticlă pe un panou-mosaic », apoi « jocul paharelor muzicale umplute cu apă », care constituie a douăsprezecea regulă a aceleiași doctrine, sau cele nouă feluri de mușcăături, dintre care domnișoara Zenovia prefera « linia de giuvaieră », « norul destrămat » și « mușcătura mistrețului », aceasta din urmă lăsînd rînduri dese, cu intervale roșii între ele, imprimate pe umeri și pe sîni. În etapa următoare, întrucît, după clasificarea învățatului Babhravya, domnișoara Zenovia făcea parte din categoria femeilor *mrigi* (« căprioară »), datorită *yoni*-ului de mică profunzime, iar potrivit aceleiași clasificări, domnul Nicostrat era « cal », grație *linga*-ului său prelung și noduros, uniunea lor fiind din categoria foarte înaltă, poziția larg deschisă s-ar fi presupus a fi cea mai indicată, dar dumneai ar fi preferat totuși « fenta bambusului ». Mai tîrziu, în cursul unor

ședințe suplimentare, obținut de asemenea anumite cunoștințe despre « poziția crabului », « poziția suspendată » și « săritura ti-grului », putând face unele observații personale referitoare la avantajele și dezavantajele fiecăreia. Legat de toate acestea, nu lipsită de dificultate s-a dovedit a fi învățarea diferitelor moduri de a lovi și a sunetelor siflante (*sit*) recomandate într-o situație sau alta. La început, totul părea într-adevăr foarte dificil, însă cu timpul, dovedind răbdare și perseverență, obținut rezultate mai mult decât acceptabile. Cel puțin, domnul Nicostrat o asigură că însușirea sunetelor tunătoare și gungurite era aproape perfectă, rămânând să le mai exerseze pe celelalte : *him*, *phut*, *phat* și *sut*. Dar pentru a-l cita încă o dată pe Babhravya : « Regulile din *Shashtra* se pot aplica doar atîta timp cît pasiunea bărbatului este potrivită ; dar, odată pornită roata iubirii, nu mai există nici *Shashtra*, nici reguli. » Asta nu înseamnă decât că, sărind peste anumite etape, domnișoara Zenovia a putut ajunge într-un timp relativ scurt la examenul cel mai dificil, *aparishtaka*, în fața căruia se afla astăzi, fără să fi fost prevenită.

Din nefericire pentru el, Temistocle fusese martorul involuntar și neputincios al aproape tuturor etapelor inițierii dirigintei sale, ceea ce, bineînțeles, dumneaei nu avea de unde să știe. Dimpotrivă, era ferm convinsă că frecvența vizitelor sale la domiciliul elevului Temistocle, expresie a atenției deosebite pe care o acorda unui elev excepțional dotat, nu atrăsese atenția nimănu și cu atît mai puțin elevului în cauză. La încheierea fiecărei vizite, după ce ieșea din apartamentul bunicii Elemosina și își lua rămas bun de la gazde, se îndrepta în chip convențional spre lift dar, în loc să coboare (totuși, uneori cobora un etaj sau două, de formă, pentru a urca îndată înapoi), se răzgîndea brusc și, după ce-și scotea pe furîș ochelarii de vedere, ascunzîndu-i în poșetă, bătea încet la ușa domnului Nicostrat, fără a se îndoii o clipă de eficiența micii sale stratageme și fără a bănuși măcar că, în tot acest timp, bunica Elemosina stătea cu ochiul lipit de vizor. Înțelegem abia acum de ce, încă din prima zi, sîmbătă, cînd majoritatea locata-

rilor blocului nici măcar nu știau prea bine ce se întîmplase, domnișoara Zenovia a fost una din persoanele cele mai profund afectate de blocarea liftului. Bătuse nervoasă de cîteva ori cu podul palmei în ușa grea de tablă, trăsese de mîner – degeaba ! Se întreba uimită și revoltată de ce nu face nimeni reclamație. Dar cine să-i răspundă ?

De fapt, problema dumneaei nu era aceea de a urca opt etaje, ci de a găsi o modalitate de a se strecura neobservată în garsoniera domnului Nicostrat. Or, nemaiputînd utiliza stratagema cu liftul pentru că, practic, nu mai exista lift, trebuia să se gîndească la altceva, iar pentru asta avea nevoie de timp. Abia marți la prînz, cu inima ticăind de emoție, hotărî să urce cît mai discret pe scări pînă la ultimul etaj și, asumîndu-și toate riscurile, să intre direct în garsoniera domnului Nicostrat, urmînd ca după aceea să facă și vizita de rigoare la domiciliul elevului Temistocle. Spre norocul dumneaei, tocmai atunci domnul Anghel venea de la serviciu pentru « pauza de masă », astfel că merseră împreună pînă la etajul patru și discutară cu însuflețire despre calitățile excepționale ale lui Temistocle. Cînd ajunse la etajul șase, domnișoara Zenovia auzi niște voci de bărbați și se gîndi cu groază că ar putea fi lucrătorii veniți să repare liftul. Dacă ei se aflau într-adevăr acolo, la etajul opt, aveau s-o vadă atunci cînd, înainte de a bate la ușa domnului Nicostrat, își va scoate ochelarii și-i va ascunde în poșetă, iar după aceea aveau să-și arunce ocheade, deși, la urma urmei, n-ar trebui să-i intereseze. De fapt, normal ar fi fost ca ei nici să nu știe unde locuiește domnul Nicostrat și unde elevul Temistocle, să nu facă deosebirea între ușa unuia și a altuia – dar ce mai e normal în ziua de azi ?

Vocile de bărbați pe care le auzea domnișoara Zenovia erau însă cea a domnului Ion-șeful-de-scară și cea a domnului Vasile. Dumnealor tocmai coborau scările după întîlnirea cu Simion, în cursul căreia domnul Vasile îi pusese anumite întrebări, fără a obține însă și răspunsurile dorite.

— Ei, ce părere aveți ? întrebă domnul Ion-șeful-de-scară.

Domnul Vasile părea destul de confuz, pe jumătate nedumerit, pe jumătate dezamăgit. Desigur, pilda cu tabla înmulțirii era cît se poate de limpede și lesne de înțeles. (Pe scurt, această pildă spune că, pe vremea lui Ceaușescu, cînd elevii treceau obligatoriu clasa, fie că știau ceva, fie că nu, un profesor de matematică din Moinești ajunsese cu elevii săi în clasa a douăsprezecea fără a reuși să-i învețe măcar tabla înmulțirii. Ca s-o învețe, îi bătea în fiecare zi și le dădea tot felul de pedepse, în zadar, căci morala este : bătaia singură n-a învățat niciodată pe nimeni tabla înmulțirii.) Dar, pe de altă parte, Simion nu se lăsase convins să participe la constituirea Partidului Nehotărîților. Din contră, afirmase că este cît se poate de hotărît.

— Știu eu ce să spun ? Problema merită, în orice caz, studiată.

Dar acum nu despre asta e vorba. Ci despre faptul că, la puțin timp după ce domnișoara Zenovia trecuse de dumnealor, răspunzîndu-le cuviincios la salut, și intrase în garsoniera domnului Nicostrat așa cum își dorise, adică neobservată de nimeni, Temistocle, care tocmai își răsfoia caietul de teme la limba română, pregătindu-se să înceapă lucrul la compunerea « Descrieți o stare sufletească », auzi venind din apartamentul vecin niște zgomote ciudate și voci pronunțînd cuvinte greu de reprodus, deoarece erau în limba sanscrită. Însă lucrul cel mai supărător nu era că vorbeau o limbă necunoscută, ci că una dintre voci semăna perfect cu a domnișoarei profesoare Zenovia. Prin țeva de calorifer se insinuă mai întîi clipocitul unui sărut nominal, însoțit de cîteva cuvinte în limba română despre dificultățile pe care dumneaei trebuie să le înfrunte pînă cînd ajunsese la etajul opt și de întrebarea « cînd se repară liftul », la care domnul Nicostrat nu prea știa ce să răspundă. Urmară pîcîiturile cîtorva săruturi palpitate (« atunci cînd fata, lăsînd un pic deoparte pudoarea, vrea să atingă buza care îi atinge gura și, în acest scop, își mișcă buza inferioară »), însoțite de ceea ce în partea a doua, capitolul șapte din *Kama-Sutra* lui Vatsyayana (« Despre lovituri, sunete amoroase și sus-

pine ») este numit « gunguritul prepeliței ». Puțin mai tîrziu, după o pauză presărată cu zgomote înfundate și scîrțituri ale arcurilor unui pat, se auziră exclamațiile : « Mamă ! Tată ! », iar gunguritul îi luă locul un sunet subțire și plîngăreț, întrerupt de mici suspine dar acoperit, la scurte intervale, de vocea mai groasă a domnului Nicostrat, care repeta insistent cuvîntul *kshiraniraka*, adică ceea ce se talmăcește prin « amestecarea laptelui cu apă ». Cîteva minute se lăsă liniștea, dar imediat de după același perete răzbătu pînă în camera în care Temistocle își făcea temele, sau mai precis încerca să și le facă, tînguirea a două voci ce exprimau stări complete diferite : cînd vocea mai subțire urca, cea mai groasă cobora, și invers.

În acest răstimp, biata minge de tenis pe care o adăpostea micul trup al elevului Temistocle se agita neputincioasă, pradă unor convulsii alimentate de tendințe antagoniste, producînd valuri de frig și de fierbințeală în obraji și pe șira spinării. Brațele i se îngreunaseră, picioarele îi amortiseră începînd de la tălpi. Dacă ar fi trebuit să-și descrie atunci starea sufletească, Temistocle ar fi început prin a recunoaște că respirația i se făcea din ce în ce mai anevoioasă. Un lichid fierbinte, un fel de smoală topită, sau mai curînd vaporii înecăcioși ai acesteia îi umpleau pieptul, în timp ce pe ecranul minții alergau tot felul de imagini confuze, lipsite de formă, dar producînd prin ciocnire un fel de fulgere sau jocuri de artificii al căror evantai se arcuia amplu peste obiectele din afară. Strîngîndu-și tare pumnii săi mici, Temistocle înțepenise pe scaun într-o poziție incomodă, lesne asimilabilă unei posturi yoga, care scurtcircuita cele două serpentine de energie vitală ale corpului și membrilor, efectul imediat fiind saturarea obiectelor exterioare cu sarcini de forță psihică și fluidică. De altfel, fără să știe, în acele momente el participa involuntar la ceea ce oculțiștii au denumit « acuplarea fluidică prin piromagie », adică lipsită de contact fizic. Mai pe înțelesul nostru, organismul bietului băiat se comporta ca într-o criză de spasmofilie. Conectat la întîmplările din camera alăturată, pe care și le reprezenta potrivit experienței

sale de copil, el le reconstitua și le retrăia la o tensiune insuportabilă, pe care o persoană adultă ar fi comparat-o poate cu aceea a unui orgasm prelungit dincolo de orice limite rezonabile. Noroc că bunica Elemosina intră tocmai atunci în cameră și, prefăcându-se că ar căuta ceva în dulapul de haine, îl întrebă dacă n-ar vrea să meargă afară, să joace fotbal, așa cum fac toți copiii de vârsta lui.

— Ești cam palid, observă dumneai în treacăt, adică fără a acorda acestei observații atenția pe care ar fi meritat-o.

Intervenția bunicii Elemosina nu era deloc întâmplătoare, căci dumneai monitoriza de la geamul bucătăriei toate intrările și ieșirile din bloc, astfel încît nu i-ar fi putut scăpa tocmai apariția domnișoarei Zenovia. Dar, fie că apreciasse greșit timpul necesar pentru a urca pînă la etajul opt, fie că avea pe foc vreo cratiță pe care n-o putea lăsa nesupravegheată, fie că, în sfîrșit, se temea ca Temistocle să nu-și dea seama de ce îl îndeamnă nitam-nisam să iasă la joacă, fapt e că amînase momentul în care avea să intre în camera lui pentru a-l întreba dacă nu s-a săturat de atîta carte și a-i sugera totodată că ar trebui să mai bată și mingea. Chiar și așa, Temistocle înțelese imediat cum stau lucrurile, fiindcă era un copil precoce. Știind adevărul, nu avea însă și dreptul să-l exprime, și cu atît mai puțin să se împotrivescă intențiilor ascunse îndărătul unei propuneri aparent altruiste. Se ridică și ieși din cameră, apoi și din apartament cu sentimentul că a comis un act de trădare față de profesoara sa, al cărei gungurit de prepeliță urma să susure mai departe în urechile averse ale bunicii Elemosina.

Dar cînd ajunse pe palier, drumul pînă la parter i se păru nesfîrșit de lung și de obositor. Simțea că nu-l mai țin puterile să coboare pe scări toate cele opt etaje. Era poate pentru prima dată cînd ar fi preferat să coboare cu liftul, fără să-l mai intereseze nici economisirea energiei electrice, nici eventuala dorință de a-l utiliza a altor locatari mai îndreptățiți, numai că tocmai atunci liftul era blocat. Temistocle se așeză cu fundul pe treapta de sus a scării și își lăsă capul pe genunchi. Îi venea să plîngă, fără vreun motiv

anume. Apoi, pentru a mai prinde curaj, se gîndi la moarte și la cum va fi pe lumea cealaltă. La slujba de duminica trecută, preotul îi asigurase pe cei prezenți că lumea aceea e un loc cu multă verdeață, un loc de odihnă și de lumină, de unde a dispărut toată întristarea și suspinarea, iar Temistocle își închipuise ceva ca o stațiune balneoclimaterică în care oamenii petrec veseli și fără de griji, atîta doar că niciodată nu se face noapte – dar din cînd în cînd el ar fi vrut să mai și doarmă, ca să-i viseze pe mama și pe tata, și nu putea adormi dacă nu stingea lumina. Ar fi vrut să știe măcar dacă va avea și acolo prieteni cu care să joace fotbal sau jocuri pe calculator, dar nu găsea pe cine să întrebe. Rămase așa cîtva timp, gîndindu-se la mama și la tatăl lui, despre care bunica Elemosina îi vorbea din ce în ce mai rar. Dumneai credea că el nu știe, dar el știa : plecaseră într-o țară străină, de unde nu aveau să se mai întoarcă decît atunci cînd el va fi pe lumea cealaltă. Nu-și mai amintea chipurile lor, dar era sigur că, dacă i-ar fi întîlnit, i-ar fi recunoscut din prima clipă. Dacă i-ar fi lăsat măcar o fotografie...

Într-un tîrziu, auzi o voce în spatele lui strigîndu-l pe nume și tresări.

— Ce faci tu acolo, băiatul moșului, de ce ești abătut ?
Temistocle se întoarse, dar nu văzu pe nimeni.

Era în pat. În jur, o dezordine infernală. De cînd îl părăsise soția nu mai făcuse curățenie. Doar cît schimba lenjeria de pat din cînd în cînd și mai punea uneori aspiratorul dacă păianjenii se înmulțeau prea de tot. Multe lucruri rămăseseră așa cum le găsisese întâmplarea în ziua plecării ei : dulapurile cu ușile deschise, hîrtii și cărți împrăștiate în toată casa, de-a valma cu ciorapi de damă și bărbătești, cămăși purtate, mototolite, încălțăminte veche, pixuri fără mină, scaune răsturnate, farfurii întregi sau ciobite, șervețele de hîrtie, bibelouri de porțelan sparte, nasturi, butoni desperecheați, cutii goale, becuri arse, cuie, chei de la lacăte pierdute, fiole și pastile, tacîmuri, sîrme, piulițe și cîte și mai cîte. Un cearșaf sau poate o bucată de perdea – cine să mai știe după

atîta timp ! – acoperea jumătate din oglindă. Geamurile fuseseră astupate cu hîrtie inițial albastră. Sub pat, o cratiță în care scuipa cînd se gîndea la ceva mai greșos. În fotoliul din dreapta, un televizor defect, iar în cel din stînga, telefonul care – amănunt oricum inutil – nu mai sunase de jumătate de an. Așa-zisa masă de lucru era, putem spune, un rezumat al camerei, avînd un singur colț, de aproximativ un sfert de metru pătrat, liber. Oarecare ordine era numai în bucătărie, dar bucătăria se afla, deocamdată, alături.

— Ce naiba am făcut eu astă-vară în blestemata aceea de tabără ? se întrebă domnul Eftimie, punîndu-și mîinile sub cap. Și iată ce își aminti.

În gară, ceasul era defect. Casierîța era una grasă, urîță și cu ochelari. Ca și cum toate acestea n-ar fi fost suficiente, purta o bluză roșie.

Trenul a venit cu o întîrziere de douăzeci de minute.

Au urcat într-un vagon necompartimentat.

Aglomerare și zăpușeală.

Cei zece elevi care erau cu el se adunaseră pe două banchete din capătul vagonului și ascultau muzică la un casetofon.

În alt colț al vagonului, un soldat și cîțiva tineri în civil jucau bîza.

Pe bancheta din fața lui, o femeie mîncă parizer cu pîine proaspătă (se vedea că e proaspătă după cum o strîngea între degete). Lîngă el, alta, intelectuală, slabă, uscată, adormise și respira cu gura deschisă. Cetățeanul de lîngă femeia care mîncă se descălțase și fuma gînditor.

Trenul a oprit în plin cîmp, a stat jumătate de oră, apoi a pornit din nou.

Au coborît într-o haltă. Era seară. Curentul electric se întreprusese. Nu-i aștepta nimeni. Au pornit la deal, tîrîndu-și cu greu bagajele și blestemîndu-și tinerețile.

Directorul taberei era un tip apatic, slab și defetist. Avea un ochi de sticlă, dar asta s-a putut constata abia a doua zi, cînd și-a scos, din întîmplare, ochelarii.

Domnul Eftimie fu numit comandantul detașamentului nr. 5. În toate dormitoarele mirosea năprasnic a DDT.

Pragul de la baie era prea înalt și se împiedica mereu de el.

La concursul de orientare turistică, echipa detașamentului nr. 5 a ocupat ultimul loc.

Focul de tabără nu s-a mai ținut fiindcă ploua cu găleata. S-a ținut numai balul de adio. Eleva Ciobanu Lenuța a fost aleasă Miss Tabără...

— Eleva Lenuța Ciobanu ! remarcă sardonice domnul Eftimie și se ridică. Era seară, amiază sau dimineață ? Hîrtia cu care astupase geamul nu-l lăsa să deducă. Ceasul, neîntors de mult timp, stătuse. Formă la telefon numărul robotului.

— La semnalul următor va fi ora optsprezece, douăzeci și trei de minute și douăzeci de secunde : piip !

— Vă mulțumesc foarte mult...

Și puse receptorul la loc. N-avea chef de conversație azi. Alteori însă, avea, și atunci stătea de vorbă minute în șir cu ea, îi povestea tot felul de întîmplări de la școală sau din autobuz, iar ea, fie că asculta, fie că nu, răspundea tenace : « La semnalul următor va fi ora douăzeci și trei, șase minute și patruzeci de secunde – piip ! La semnalul următor va fi ora douăzeci și trei, șase minute și cincizeci de secunde – piip ! La semnalul următor va fi ora douăzeci și trei, șapte minute și zero secunde : piip ! » Pînă cînd dumnealui, obosit sau somnoros, îi spunea : « Bine, bine, noapte bună, vă mai sun eu mîine », și închidea. Odată venise nervos de la școală, formase numărul și-i spusese așa, fără motiv : « Du-te dracului, cu ora ta exactă cu tot ! Uite ce fac eu în ora ta exactă ! » – și scosese un sunet o-ri-bil, imposibil de transpus în litere... Dar regretase imediat. În noaptea aceea visase o femeie cam între două vîrste care îl certa : « Bravo ! Frumos ! Profesor de științele naturii, da ? Ce să zic, așa educație faci și copiilor ! Felicitări ! » Asta în vis, căci în realitate, a doua zi, cînd formase din nou 058 și-și ceruse scuze, ea îi răspunse : « La semnalul următor va fi ora șapte, două minute și treizeci de secunde : piip ! » cu o

desăvârșită bună-cuviință și o luciditate din care nu se putea deduce dacă îl iertase sau nu.

Va să zică, șase și douăzeci și trei, gândi domnul Eftimie. Iar cu dracul ăsta de elevă ce va face? Nu-i venea în minte nici o soluție. Și asta numai fiindcă nu avea spirit practic. Să încerce s-o convingă de gravitatea afirmațiilor sale, de situația în care îl pune față de corpul didactic al liceului, de urmările tragice ce ar decurge de aici... Și dacă nu va reuși? Cum va demonstra că între ei n-au existat nici un fel de relații... din cele pe care ea le revendică? Cît tupeu au fetele astea în ziua de azi! În tabără n-au fost văzuți niciodată împreună, normal, ea era la alt detașament, dar poate fi asta o dovadă? Doar se știe că astfel de relații neprincipiale se petrec în cel mai strict secret... Va trebui să cedeze, să accepte înfrângerea, rușinea, compromiterea, poate va fi chiar nevoit să se căsătorească cu ea, s-o aibă în fiecare zi aici în casă, să doarmă cu ea în același pat, să-i suporte nazurile... Ptiu! Mai bine închisoarea!

În timp ce se gîndea la toate acestea, începuse, fără să-și dea seama, să facă ordine în casă. Dusese la baie cratița pentru scuiapat. Strînse cîteva rufe de pe jos, le aruncă în cadă și dădu drumul la apă peste ele. Începu apoi să clătească cratița cu mișcări mecanice...

Și ce mai fuma, a naibii, picior peste picior, ca o femeie în toată firea! Păi sigur, de-acum e majoră, are 18 ani! Bine dezvoltată!... De fapt, femeile se maturizează fizic mai repede decît bărbații, e un lucru cunoscut. Totuși, fumatul ar putea dăuna sarcinii...

Adună hîrțiile de pe jos, le puse într-un sac de polietilenă, strînse și plapuma, duse farfuriile la bucătărie. Celelalte – cioburi, bucăți mici de hîrtie sau cîrpe, nasturi, ciorapi – le aruncă în coșul de gunoi. Cărțile le aranjă la locul lor, în raft.

La drept vorbind, în astfel de situații n-ai cum să-ți dovedești nevinovăția... Și atunci, cum ar putea fi domnul Eftimie sigur de nevinovăția sa? Oare chiar i-a recitat versuri sub clar de lună, așa cum susține ea? Dar cum, cînd?

Făcu oarecare ordine și pe masa de lucru, mută televizorul de pe fotoliu pe măsuta lui, aranjă telefonul pe noptieră, la capul patului.

O soluție trebuie să existe, directorul are dreptate, dar care o fi aia? Va trebui să încerce să-i vorbească altfel, s-o ia mai ușurel, cu violența nu faci nimic. Să-i vorbească între patru ochi și cu mult tact. Altfel, toată lumea îi va da ei dreptate, despre dumnealui se va zice: « Mîța blîndă zgîrie rău, apa liniștită e adîncă. Ai văzut, domnule? Dăm copiii la școală să învețe carte și, poftim!, se găsește cîte un nemernic de-ăsta... Sigur, închisoarea îl așteaptă! Poate numai dacă ar accepta să se căsătorească cu el, urmărirea penală ar înceta... Dar ce vor zice părinții ei? »

Strînse ce gunoaie mai găsi și puse aspiratorul în funcțiune. În acest moment, cineva sună la ușă. Adică nu *cineva*, căci nu putea fi decît domnul Toma. Domnul Eftimie îi deschise.

— Vă salut, spuse domnul Toma. Dormeați?

— A, nu, nu, nu..., răspuse domnul Eftimie.

Domnul Toma intrase cu o revistă literară sub braț și se opri în sufragerie, vădit surprins. Ca unul de-ai casei, știa bine rostul dezordinii care domnise multă vreme aici, dar nu făcu nici un comentariu în acest sens, ci se așeză într-unul din fotoliile devenite libere.

— Ați luat ultimul număr? întrebă și arătă revista. Are niște cuvinte extraordinare! Am venit să mai discutăm despre ele.

— Foarte bine, spuse domnul Eftimie.

Domnul Toma deschise larg revista și începu să citească în gînd.

— Foarte interesant ce spune aici! comentă. Hm, dar ce-o fi însemnînd *circumspect*?

— Prudent, neîncrezător, cam așa ceva, explică domnul Eftimie.

— Hm, deci era destul de simplu, observă domnul Toma. De exemplu, eu sînt *circumspect*. E corect așa?

— Da...

— Multe cuvinte mai sînt pe lumea asta. Cîteodată mă gîndesc că, dacă aş fi avut în tinereţe un prieten aşa, ca dumneavoastră, care să ştie toate cuvintele, acum eram mult mai deştept şi nu mai munceam la trei schimburi... Şi domnul Toma oftă. Lăasă apoi revista deoparte, băgă mîna în sîn şi scoase de sub halatul de casă o sticlă de jumătate de litru. Ia te uită ! se miră.

— A, nu, nu trebuia, protestă domnul Eftimie.

— De ce ? Doar e rusească !

— Nu mă simt prea bine... Numai aşa, puţin...

Trecu în bucătărie şi aduse pahare.

— Trebuie să ne respectăm şi noi un pic, ce dracu ! zise domnul Toma. Dacă tot aşteptăm de la alţii, ne mîncîncă cîinii. Şi scoase un pachet de ţigări americane. Le-am cumpărat de la un bişniţar. Două de mii pachetul, dar merită ! Dacă ar şti nevastă-mea, m-ar împuşca ! Femeile astea-s... o ca-la-mitate... Am zis corect ?

— Da, desigur... (Cîtă dreptate avea omul ăsta !)

— Dar şi « circumspect » e un cuvînt frumos, merită să-l foloseşti, continuă domnul Toma. I-auzi : cir-cum-spect ! Are nu ştii ce, aşa, ca un miros de doctorie în el, nu ? Un cuvînt cu adevărat nobil ! E ca şi cum ai trage un fum dintr-o ţigară de-asta... (vru să-i spună numele, dar se temu că nu-l nimereşte şi renunţă). Te face să te simţi de o mie de ori mai deştept decît atunci cînd fumezi Carpaţi. Şi o aprinse de la brichetă. Dar luaţi !

Domnul Eftimie luă totuşi o ţigară. Apoi domnul Toma îl servi cu foc. Bricheta cu gaz, nichelată, era cumpărată de la nişte turişti de peste Prut, dăduse cincizeci de mii de lei pe ea.

De cîte ori fuma, pe domnul Eftimie îl apuca un fel de somnolenţă, însoţită de o teribilă durere de cap şi, ca să scape de ea, trebuia să vomite. Domnul Toma nu ştia aceste amănunte. Nici dumnealui nu era fumător pasionat, dar îi plăcea, cînd venea în vizită la profesor, să fumeze o ţigară bună împreună. Aşa cum îi plăcea dumnealui, putea foarte bine să-i placă şi prietenului său.

— În con-cep-ţia mea, spuse domnul Toma şi pufăi dîndu-şi oarecare importanţă, fiecare om al muncii ar trebui să se aboneze

la o revistă literară. Am să iau odată cuvîntul în şedinţa de sindicat şi am să propun...

Se lăuda, fireşte. Domnul Eftimie ştia că nu va lua niciodată cuvîntul în vreo şedinţă, şi cu atît mai puţin într-una de sindicat, dar nu-l contrazise. Se ridică, trecu în bucătărie, căută, găsi şi înghiţi o aspirină, apoi se întoarse în sufragerie, cu un aer vinovat. Aceste pastile, atît de lăudate pentru virtuţile lor multiple, nu reuşeau să-i ia durerea de cap, în schimb, la circa zece minute după ce le înghiţea, îi venea să vomite.

— Ce spuneţi de treaba asta ? întrebă pe neaşteptate domnul Toma. Nea Simion de la parter s-a blocat singur în lift şi nu mai vrea să iasă de acolo ! Iar domnul Ion-şeful-de-scară ţine secret acest lucru, în loc să-i cheme pe cei de la...

De la Poliţie ? De la Pompieri ? De la Ascensoare ? Nu ştia nici dumnealui prea bine, şi abia aşa înţelese că poate din acelaşi motiv nici domnul Ion-şeful-de-scară nu făcuse nimic.

— A declarat greva foamei ? întrebă fără vreo curiozitate domnul Eftimie.

— Nu încă.

Răspunsul domnului Toma conţinea o promisiune involuntară, lăsînd cumva să se înţeleagă că ar şti mai mult decît spune, ceea ce însă nu era adevărat. Dar lipsa de interes a profesorului îl dezamăgi şi nu mai insistă.

— Ştiti ce-am făcut azi ? întrebă pentru a da un nou impuls conversaţiei. M-am urcat şi nu am luat bilet. Anume ! Aia se uita la mine, şi eu la ea, ea la mine, eu la ea... Făceam pe prostul. Domnul, dar mata nu iei bilet ? strigă ea. Aşteaptă şi mata juma' de ceas, cum te-am aşteptat şi eu ! zic. Lumea se prăpădea de rîs. Făcu o pauză. Aştia cu autobuzele ar trebui împuşcaţi ! conchise.

Domnul Eftimie îi răspunse cu un surîs sceptic. Evident, domnul Toma făcuse pe grozavul, căci avea abonament. Altfel, s-ar fi conformat urgent apelului casieritei... Limita celor zece minute se apropia nemilos. Începu să transpire.

— Și, altminteri, ce mai faceți ? Întrebă abia acum domnul Toma.

— Bine, minți frumos domnul Eftimie.

— Văd că ați făcut ordine... Așteptați pe cineva ?

— A, nu, dimpotrivă ! replică domnul Eftimie, speriat de observația prietenului său.

— Ce mă enervează pe mine cel mai mult este felul în care folosește nevastă-mea aspiratorul. Se poartă ca o brută ! Când o văd cum umblă cu el, îmi vine s-o împușc ! Știu că e o prostie, dar asta e. Poate vă găsiți și dumneavoastră pe cineva care să vă ajute, mai strecură o aluzie.

— Poftim ?!

Domnul Eftimie era cu gândul în altă parte și, în plus, domnul Toma vorbise la urmă încet și bolborosit, temîndu-se că aluzia sa l-ar putea supăra.

— Eh, ziceam și eu... Femeia e un rău necesar !

În loc să-l contrazică, domnul Eftimie se ridică brusc din fotoliu, spuse printre dinți un « scuzăți » scurt și se repezi spre toaletă.

În lipsa dumnealui, domnul Toma se gândi cum să-l determine să se căsătorească cu vară-sa, care era asistentă medicală și divorțase de câteva luni, a doua oară. « E un misogin iremediabil », cugetă pesimist domnul Toma. « Totuși, ce i-o fi venit cu ordinea asta ? » Și întrebîndu-se, își băgă distrat un deget în nas.

Domnul Eftimie se întoarse peste câteva minute de la toaletă și stătură de vorbă pînă noaptea târziu, cînd sticla de vodcă rusească ajunsese cu desăvîrșire goală.

« **Operația de mărire a penisului costă** un milion și jumătate. » Privirea doamnei Gleofina ocoli cît putu acest titlu, dar pînă la urmă trebui să-l citească, chiar și fără voia dumneaei, deoarece ultima întrebare a testului « Vă este soțul fidel ? » se termina puțin mai sus de articolul cu pricina. Ca să-și facă o idee cît mai corectă despre întâmplările viitoare ale destinului, dumneaei citea în fiecare

dimineață horoscopul din mai multe ziare pe care le cumpăra domnul Elefterie pentru anunțurile de mică publicitate cu noi locuri de muncă. Pînă să plece în oraș, dumnealui răsfoia ziarele și, dacă găsea de cuviință, dădea cîteva telefoane. Mai înainte de asta însă, își făceau și beau împreună o cafea tare.

Doamna Gleofina era Taur, iar domnul Elefterie, Vărsător. O combinație destul de nepotrivită, la drept vorbind, dar de acest lucru s-au convins amîndoi abia după vreo zece ani de căsnicie, cînd fetița mai mare mergea deja la școală. În ziua aceea, a patra de cînd liftul rămăsese blocat, la Taur scria clar : « Aveți un chef nebun să ieșiți fie la o plimbare, fie la restaurant, de-ar fi să cheltuiți o chenzină. V-ați săturat să numărați mărunțișul pînă la ultima sută de lei » — ceea ce era foarte adevărat. Totuși, la plimbare ieșise, ca de obicei, domnul Elefterie, în timp ce doamna Gleofina rămăsese să « se plimbe » de una singură acasă, cu mașina de cusut. În schimb, la Vărsător se spunea : « Necazurile sînt pe terminate, dar probabil că și nervii dvs. sînt la fel și nu mai aveți răbdarea necesară să așteptați deznodămîntul. Încercați să rezistați » — ceea ce voia să spună, cu alte cuvinte, că nervozitatea domnului Elefterie se agrava pe măsură ce ziua tragerii excepționale Loto 6 din 49 se apropia. De aceea nici nu mai avea răbdare să stea în casă, ci ieșea și umbla pe străzi, pradă unei agitații interioare tot mai greu de stăpînit. Celor două predicții din *Monitorul de Bacău* li se adăugau recomandările din *Evenimentul zilei*, unde la Taur scria, printre altele : « Intrați prea ușor în panică și faceți niște valuri enorme pentru un fleac », iar Vărsătorul era atenționat : « Nu ați ales momentul cel mai potrivit pentru a vă începe ofensiva. » Cît despre ziarul *Deșteptarea*, doamna Gleofina îl citea numai fiindcă aici, de fiecare dată, predicțiile sau recomandările zodiacului se nimereau taman pe dos. Dacă, de exemplu, scria : « Veți câștiga o sumă de bani modestă, dar importantă pentru dvs. în acest moment », însemna că, în loc să primească de la vreo clientă banii pentru rochia lucrată, cu care să mai acopere din cheltuielile casei, trebuia să se aștepte ca, dintr-un moment în altul,

domnul Ion-șeful-de-scară să sune la ușă pentru a-i aminti încă o dată că nu plătise întreținerea de mai bine de jumătate de an.

Însă numărul de marți al *Deșteptării* mai conținea și « Testul săptămânii », pe baza căruia cititorii puteau afla o mulțime de secrete intime, atât ale lor înșiși, cât și ale celorlalți. Completarea răspunsurilor era, la prima vedere, cât se poate de simplă, fiecare întrebare fiind însoțită în acest scop de două pătrățele în care nu aveai de făcut decât un X. La urmă, după calculul punctajului, obțineai răspunsul corespunzător. De exemplu, la întrebarea din această săptămână : « Vă este soțul fidel ? », răspunsul era FOARTE FIDEL, dacă obțineai peste 1 300 de puncte ; FIDEL, dacă obțineai între 1 100 și 1 300 de puncte ; NU TOCMAI FIDEL, sub 1 000 de puncte și TRĂDARE SIGURĂ !, sub 800 de puncte. Întrebările propriu-zise din test se refereau la aspecte dintre cele mai diverse ale vieții de zi cu zi : Soțul dumneavoastră doarme mai des pe partea stângă sau pe cea dreaptă ? Când se îmbracă, ce picior bagă mai întâi în pantaloni, stîngul sau dreptul ? Dacă vă aduce un cadou, cu ce mîină vi-l oferă, cu stînga sau cu dreapta ? – doamna Gleofina nu mai primise de mult cadouri de la soțul său, așa că închise ochii și puse un X la întâmplare. La urmă, după ce completă și răspunsurile la celelalte întrebări și calculă punctajul, constată cu stupeoare că domnul Elefterie nu reușise să obțină decât vreo 300 de puncte din cele 1 500 posibile. O bănuială cumplită se ivi în mintea, dar mai ales în imaginația dumneaei. « Hm, deci așa ! Din ăștia îmi ești, cumetre Lefter ! », murmură, explicîndu-și abia acum de ce, sub pretextul că își caută un loc de muncă, domnul Elefterie pleca în fiecare dimineață de acasă și se înapoia tocmai după orele prînzului, fără nimic palpabil. Rezultatul testului era totodată în concordanță cu amînarea *sine die* de către domnul Elefterie a anumitor îndatoriri conjugale, pe motiv că ar fi stresat. De cînd avea hemoroizi, doamna Gleofina devenise foarte suspicioasă. Un gînd mai vechi, aproape uitat, îi reveni în minte, însoțit de imagini care făceau să-i sfîrșie inima, ca pusă pe jărat : acela că domnul Elefterie o înșela deoarece dumneaei avea nasul

prea mare – constatare care data încă de pe vremea cînd era domnișoară. La baluri sau, cum li se spune acum, discoteci, băieții nu prea se înghesuiau să o invite la dans. Acest lucru o mirase foarte tare la început, fiindcă nu se considera cu nimic mai prejos decât alte fete, era curățel îmbrăcată, avea pantofi de lac și cu toc înalt, la fel ca ele, și se parfuma din belșug tocmai ca să atragă cât mai mult atenția, pînă cînd taică-său îi spusese într-o zi, destul de încruntat : « Păi tu nu vezi ce nas mare ai, cum o să te invite băieții la dans cu un asemenea nas ? » Domnișoara (pe atunci) Gleofina alergă îndată la oglindă și văzu cu groază că avea dreptate, mirîndu-se cum de putuse pînă atunci să nu observe un lucru mai mult decât evident – poate din cauza obișnuinței. Într-adevăr, nasul dumneaei, altfel decât la celelalte fete, curgea de-a lungul feței drept în jos, rotund ca un cîrnaț, iar la capăt se îndoia nițel deasupra buzelor, aproape acoperindu-le. Multe zile la rînd se tot privise apoi în oglindă, ba acoperindu-și nasul pe jumătate cu palma, ba apucîndu-l cu două degete, ba apăsîndu-l pe vîrf și răsucindu-l puțin în sus, ca să-l facă măcar mai nostim... În cele din urmă, poate că obosise, poate că se obișnuise încă o dată cu propriul nas, poate că nici nu avea încotro. Iar după ce se măritase, întrucît se mai și îngrășase un pic, aproape uitase cu totul de el. Iată însă că testul psihologic din ziarul *Deșteptarea* o obliga să reînvie trecutul, cu amintirile lui dureroase.

Doamna Gleofina aruncă pe furie o privire articolului privitor la operația de mărire a penisului. Oare doctorii ăștia, dacă pot mări ceva, nu pot și micșora ? Cît ar putea să coste ? Cine știe, dacă Lefter ar cîștiga la Loto... Se ridică și trecu în baie pentru a-și măsura încă o dată nasul în oglindă sau numai pentru a-l raporta la celelalte dimensiuni ale feței. Ceea ce văzu o întristă și mai mult : era, într-adevăr, o femeie neconcludentă. Tare ar fi avut chef să plîngă un pic, numai așa, ca să se ușureze.

Întîmplător (dar oare întîmplător ? – cititorul să decidă, după ce va parcurge și rîndurile care urmează), în ziua aceea domnul Elefterie întîrzie chiar mai mult decât în celelalte zile.

La anul una mie nouă sute nouăzeci și șapte s-a inaugurat în târgul Bacăului o impunătoare statuie ecvestră a domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt, creată de sculptorul Mihai Marcu. Ștefan ține cu o mână frâiele calului, iar în cealaltă duce Crucea. Orientată nord-sud, statuia are cu totul cam cincisprezece metri înălțime și domină intersecția din fața hotelului Moldova, unde se întîlnesc simbolic străzile Mihai Viteazul, Unirii, Nicolae Bălcescu, Oituz și George Bacovia. Imediat în dreapta se află Parcul Trandafirilor, locul preferat al fetelor venite de la țară, al vânzătoarelor de semințe prăjite și al țigăncilor care își ghicesc cu ghiocul, dacă vrei. Dacă nu, te înjură și își văd mai departe de treburi. În cealaltă parte a pieței se află catedrala Sfântul Nicolae, iar în spatele statuii se ridică foarte încet, din lipsă de bani, viitoarea catedrală Înălțarea Domnului, ajunsă deocamdată, după aproape zece ani de eforturi, la nivelul zero.

Dar atunci când se va scrie istoria acestui important monument, vor mai trebui adăugate cel puțin două detalii. Mai întâi acela că, inițial, concursul de machete organizat de Ministerul Culturii a fost câștigat de o altă statuie, cu o concepție artistică mai îndrăzneată (a sculptorului Gorduz), pe care însă « comitetul pentru ridicarea statuii » (căci a existat un asemenea comitet, format din veterani de război și pensionari, care a funcționat vreme de vreo cinci ani) a refuzat-o pe motiv că, în macheta respectivă, Ștefan era prea mic iar calul era prea mare. Pînă la urmă, în ciuda argumentelor așa-zis estetice ale celor de la minister, pensionarii și veteranii și-au impus punctul de vedere, în baza argumentului hotărîtor că cine plătește lăutarii comandă și muzica, astfel încît băcăuanii au acum o statuie a lui Ștefan care seamănă cu orice altă statuie a oricărui alt voievod de oriunde.

Celălalt detaliu este și mai interesant. El se referă la una din minunile pe care statuia lui Ștefan cel Mare și Sfânt le-a făcut încă de la dezvelirea sa, în blînda toamnă a anului 1997. Se aflau la picioarele sale cele mai de seamă notabilități ale momentului, de la primul-ministru Victor Ciorbea și ministrul Culturii Ion Cara-

mitru la primarele urbei, prefectul județului și o seamă de directori ai instituțiilor locale, ale căror nume istoria le va uita cît de curînd, dacă nu le-a și uitat deja. S-au ținut discursurile de rigoare, s-au spus poeziile obișnuite de preamărire a trecutului glorios, corul a cîntat ce se obișnuiește în asemenea ocazii, fanfara a intonat bineînțeles *Deșteaptă-te, române!*... Momentul de intensă vibrație patriotică și națională se apropia de apogeu. Pensionarii din comitetul pentru ridicarea statuii își scoaseră prevăzători batisatele pentru ca șuvoiul lacrimilor de emoție să nu-i prindă nepregătiți. Cineva aduse capătul sforii pînă la primul-ministru, pentru ca, de îndată ce dumnealui va fi tras de ea, statuia să fie dezvelită și întreaga asistență să izbucnească în aplauze.

Numai că... Ei, drăcie! Pînza cu care era acoperită statuia nu se mișcă din loc. Primul-ministru a tras mai întîi delicat, ca să iasă bine la televizor, pe urmă ceva mai ferm, după aceea cu toată forța lui de intelectual, dar degeaba. Pînza se agățase undeva sau poate dinadins voievodul nu-i dădea drumul. Ca să-l scoată din încurcătură pe domnul prim-ministru, domnul primar îi preluă sarcina. Dar nici mușchii considerabili ai primarului nu rezolvară problema. Se produse un moment de uluială, fiindcă nimeni nu știa cum se procedează în asemenea situații. Unul din directorii primăriei, profitînd de confuzie, socoti că i-a sosit momentul de glorie: va dezveli el statuia și astfel va intra în memoria posterității. Luă deci sfoara, se înfășură cu ea și trase din răsputeri, folosindu-și nu doar mușchii și inteligența, ci și greutatea propriului corp, egală cu masa ori accelerația gravitațională. Dar zadarnic. Domnitorul rămînea ascuns vederii, înfășurat în mantia-i misterioasă.

Pînă la urmă, tehnica secolului douăzeci și-a spus cuvîntul: a fost adusă o macara de la pompieri, un lucrător al primăriei s-a urcat pe statuie, a desprins pînza din vârful crucii, unde se agățase, și a dat-o la o parte, cu un gest ce se dorea a fi cît mai firesc. Astfel că întreaga asistență l-a putut vedea pe marele domnitor în toată splendoarea lui. Numai că asta nu prea mai interesa pe nimeni.

Toate aceste întâmplări ar fi putut să nu aibă nici o legătură cu povestea noastră, dacă la ele n-ar fi participat, în calitate de gură-cască, însuși domnul Elefterie care, înainte de incidentele descrise mai sus, hotărâse deja să aloce un procent important din viitorul său câștig la Loto ridicării unei statui dedicate altui mare domnitor român, Mihai Viteazul, supranumit Domnul Unirii. La un moment dat, dumnealui îl zări și pe domnul Gheorghe la comanda unuia din plutoanele de jandarmi care asigurau ordinea și disciplina și îi făcu semne amicale cu mâna, însă domnul Gheorghe, aflat la acea oră în exercițiul funcțiunii, se prefăcu că nu-l observă, conform regulamentului militar. De aici domnul Elefterie trase concluzia că se va îmbogăți în curînd, pe baza superstiției că așa și se întâmplă cînd o persoană care te cunoaște nu te mai cunoaște dacă te întâlnești cu ea. Apoi dumnealui intră la farmacie ca să cumpere niște supozitoare Hemorzon, așa cum îi ceruse încă de dimineață doamna Gleofina, iar după aceea, desigur, se grăbi spre casă.

Dar... prea tîrziu ! Între timp, crizei de hemoroizi a doamnei Gleofina i se adăugase o cumplită criză de gelozie, astfel încît nici măcar sticluța cu parfum promoțional pe care domnul Elefterie o primise gratuit de la farmacie odată cu supozitoarele Hemorzon nu mai reuși s-o calmeze. S-ar putea spune chiar că, în loc să ușureze situația domnului Elefterie, sticluța de parfum o agravă, căci era însoțită de un bilețel sub formă de panglică albastră cu o dungă albă, pe care scria ceva – domnul Elefterie nu avusese curiozitatea să vadă ce anume.

— La dă-o-ncoace ! Ce-i asta ? Ce scrie aici ? întrebă doamna Gleofina. Și tot dumneaei citi apoi cu voce tare, nevenindu-i să-și creadă ochilor : « Pentru un bărbat elegant... încrezător în sine... și căruia îi plac jocurile seducției »... Cînd termină, îl fulgeră cu privirea. De unde o ai ?

Aici dumnealui făcu o greșeală fundamentală. În loc să recunoască deschis că era un cadou promoțional de la farmacie, primit odată cu supozitoarele pentru hemoroizi, socoti că ar putea

trece în contul sticluței cu parfum o parte din pierderile financiare suferite la sala de jocuri electronice.

— Am cumpărat-o, răspuse.

Dar privirea sa vinovată îl dădu de gol. Doamna Gleofina nici măcar nu făcu vreun efort pentru a-și da seama că soțul o mințea. Rezultatul testului din ziarul *Deșteptarea* se confirma sută la sută. Faptul că știa ceva ce domnul Elefterie nici nu bănuia îi dădu brusc sentimentul unei puteri copleșitoare, cu care nu prea știa ce să facă. Ar fi vrut să-l chinuie cu întrebări cît mai amănunțite, să-l lase anume să se afunde și să se împotmolească în propriile minciuni, pentru ca la urmă să-l demaște fără milă, dar undeva în adîncul inimii parcă mai rămăsese puțin loc și pentru o eventuală iertare, dacă dumnealui își va fi recunoscut la timp greșeala. Simțindu-i momentul de cumpănă, sau doar pentru a scăpa de presiunea privirii sale iscoditoare, domnul Elefterie încercă să schimbe subiectul.

— Liftul stă blocat de patru zile și nimeni nu face nimic. O să mă duc la șeful de scară să reclam ! promise dumnealui.

Doamna Gleofina ridică sticluța de parfum la înălțimea ochilor sau chiar mai sus și rosti, apăsînd semnificativ pe anumite cuvinte :

— Acest parfum NU a fost cumpărat ! Acest parfum a fost PRIMIT ! De la CINE ? ASTA te rog să-mi spui !

Domnul Elefterie trase aer mult în piept și, recunoscîndu-se învins, dădu răspunsul corect :

— De la FARMACIE !

— Minți !

— De data asta chiar că nu mint. Zău !

În ochii doamnei Gleofina se ivi licărirea unei inspirații neașteptate. Ultimul răspuns al soțului îi sugerase involuntar calea de urmat.

— Ești în stare să juri ?

— Bineînțeles, confirmă domnul Elefterie.

Dar vocea îi era parcă un pic cam nesigură, și pe bună dreptate. Căci era de așteptat ca, după ce dumnealui ar fi depus

jurământul în legătură cu sticluța de parfum, doamna Gleofina să continue să-l întrebe una și alta, să insiste să afle și alte amănunte.

Așa se și întâmplă. Cu gesturi solemne, dumneaei coborî mai întâi icoana Maicii Domnului din cuiul în care era agățată, apoi luă și *Sfînta Scriptură* dintr-un raft al dulapului de la bucătărie, unde o ținea la îndemînă. Toate aceste pregătiri aveau un aer sinistru, amenințător, care îi dădu domnului Elefterie fiori pe șira spinării. La urmă, aduse un taburet și îi ceru soțului să îngenuncheze îndărătul lui, cu fața spre răsărit. Dumnealui se lăsă în genunchi și își făcu cruce, fără ca doamna Gleofina să i-o fi cerut. În schimb, luă un macrameu de pe servantă, îl puse pe taburet, iar deasupra așeză *Sfînta Scriptură*. Se apropie cu icoana în mînă și îi ceru, cu o voce joasă, aparent calmă :

— Fă-ți cruce și sărută icoana.

Domnul Elefterie se conformă de îndată.

— Acum pune mîna pe *Sfînta Scriptură* și repetă după mine, continuă dumneaei.

Înainte de a-i îndeplini porunca, domnul Elefterie îi aruncă o privire temătoare, încercînd să ghicească dinainte cam cît de grea era pedeapsa care îl aștepta în caz de nereușită.

— În fața Ta, Doamne Dumnezeule, Tată Atotțiitorule, Iisuse Hristoase și Duhule Sfinte, care pretutindenea ești și toate le vezi și le împlinești, eu păcătosul, nevrednicul și ticălosul, robul tău Elefterie...

Aici se opri, pentru a-i da domnului Elefterie răgazul să repete cuvintele respective. Deoarece însă dumnealui vorbea cam încet, îi ceru pe un ton imperativ :

— Mai tare ! Ce, ți-e frică ?

— De ce să-mi fie frică ? Întrebă la rîndul său domnul Elefterie.

— Lasă, că știi tu ! Repetă după mine : eu păcătosul, nevrednicul și ticălosul, robul tău Elefterie... Jur !

— Eu păcătosul, robul tău Elefterie... Jur !

— Că această sticlă cu parfum a fost primită de la... Spune tu lui Dumnezeu de unde ai primit-o, deși El oricum știe prea bine.

— De la farmacie, răspunse domnul Elefterie.

— Care farmacie ?

— Cea de lîngă magazinul *Luceafărul*.

— Mă rog, spune asta cu glas tare, concedă doamna Gleofina, un pic dezamăgită.

Dar în timp ce domnul Elefterie spunea exact ceea ce dumneaei îi ceruse, doamna Gleofina începu să aibă unele muștrări de conștiință. Deocamdată căuta să cîștige timp, în așteptarea unei idei.

— Jură ! adăugă. Dacă am mințit, să dea Bunul Dumnezeu să nu cîștig nici un leu la tragerea Loto 6 din 49 – ceea ce domnul Elefterie jură cu multă seninătate, fiind sigur că oricum va cîștiga.

Asta încurcă și mai mult lucrurile în mintea, dar mai ales în inima dumneaei. Începu abia acum să se întrebe dacă testul acela din *Deșteptarea* fusese conceput de o persoană competentă ori de vreun om fără caracter. Ce legătură are fidelitatea conjugală cu piciorul pe care-l bagi mai întâi în pantaloni ? Puse deoparte icoana Maicii Domnului, pe care o ținuse pînă atunci în fața soțului, și întrebă de formă, fără mare curiozitate :

— Unde ai întîrziat ?

— Am fost la dezvelirea statuii lui Ștefan cel Mare. Și Sfînt, adăugă, fiindcă uitase.

Vorbînd, domnul Elefterie se ridică în picioare, simțînd din vocea soției sale că trecuse testul cu bine.

Se întâmplă destul de rar să ai o zi în întregime reușită. Și totuși, se mai întâmplă. Cîte o zi în care aproape totul îți merge din plin, tot ce ți-ai propus de dimineață iese, și bine. Și totuși, te întorci acasă trist. Ți pare rău după ziua aceea, care a trecut.

Cam așa i se întâmplase și doamnei Pelaghia. În timp ce se îndrepta spre intrarea în bloc, simțea că se despărțea de ceva drag și-l pierdea pentru totdeauna. Dacă cineva ar fi întreat-o ce anume

pierduse, n-ar fi știut din primul moment să răspundă. Inima îi era caldă și de undeva venea peste ea o dogoare liniștită, potrivnică pe de-a-ntregul melancoliei acelei după-amiezi de 37 de ani trecuți. I se părea îngrozitor de important adevărul că *el* era aproape, acolo, că îl reînvia de fiecare dată când se gîndea la el, că nu se uzase nimic din imaginea care-i dădea bucurie și un anume sens de atîta vreme. Uneori, de emoție, nici nu-l putea privi, dar îi simțea prezența și aproape că nu știa cum să facă să nu strice limpezimea acelei clipe, cînd un anumit fel al lui de a zîmbi stins era chiar bucuria dumneaei de a fi. Nu putea fi sigură cu adevărat că o iubește, dar era copleșitor cît de mult o înțelegea, ca și cum viața dumneaei întreagă ar fi fost în mîinile lui.

Dimineață se văzuseră doar pentru cîteva minute și a fost, așa, ca și cum l-ar fi așteptat într-o gară, i-ar fi spus cîteva vorbe amabile, mai mult ar fi tăcut, și abia după plecarea trenului i-ar fi fost ciudă de toate lucrurile rămase nespuse. Desigur, păreau atît de importante și construiau ele singure un întreg scenariu despre ce ar fi răspuns el și apoi ce-ar fi adăugat dumneaei și tot așa... – și se iroseau apoi rostindu-se singure. După o vreme, părea că așa s-a și întîmplat, și sufletul i se așeza încet-încet, liniștit la locul său, ca și cum tot ce era de spus fusese spus, și chiar mai mult de-atît. În acele cîteva minute, îl primise cu o mare împăcare în inima dumneaei, pentru care a simți era mai mult decît a vedea și decît a ști, și pe urmă inima dumneaei înflorise ca o garoafă roșie.

Cînd ajunse la birou, află că în ziua aceea nu vor lucra: întîmplător, sindicatului i se năzărise să declare grevă de avertisment. La drept vorbind, doamna Pelaghia nici nu știa prea bine ce înseamnă asta și cum ar trebui să se comporte într-o asemenea situație. Dumneaei plătise de fiecare dată cotizația, din simplul motiv că cineva o trecuse pe un tabel. I se părea firesc să fie așa. Dar greva îi oferi neașteptata ocazie a unei excursii de cîteva ore la Moinești. Căci, atunci cînd îl sună pe domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere ca să-l întrebe cum e mai bine să procedeze în această situație cu totul nouă pentru dumneaei – desigur, doar

un pretext pentru a-i auzi vocea la telefon –, el îi răspunse că cel mai bine ar fi să meargă împreună la Moinești, unde avea de rezolvat o mică problemă de serviciu.

Domnul de vîrstă mijlocie al cărui nume îl trecem sub tăcere lucrează la o firmă privată de calculatoare și servicii Internet. Afacerile merg destul de prost fiindcă nu numai Elena Ceaușescu se temea de calculatoare, ci și directorii de azi ai întreprinderilor sînt la fel de îngrijorați de ele. Unii își spun manageri și cred cu toată convingerea că Internetul este semnul Fiarei 666 care, potrivit Apocalipsei lui Ioan, prevestește sfîrșitul lumii. De aceea se feresc de calculatoare ca de dracu, deși e de presupus că se tem și mai mult de propria incompetență, pe care calculatoarele o scot la iveală fără să vrea. Fiindcă un computer nu gîndește, el nu poate fi nici mințit. De exemplu, nu te poți preface față de el că știi să vorbești englezește. Pe de altă parte, nici el nu poate minți, din același motiv. De aici decurg o serie de neajunsuri. În ceea ce îl privește pe domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, neajunsul este că vînzările de calculatoare ale firmei mergeau destul de rău. Acum însă trebuia să plece la Moinești, unde una din secretarele care lucrau la computer băgase discheta invers și nu mai putea cu nici un chip s-o scoată, deși folosise în acest scop tot soiul de instrumente, inclusiv penseta din trusa personală de unghii. Alarmat, directorul îl sunase pe patronul care îi vînduse acea invenție diabolică. La rîndul său, patronul îi dădu domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere mașina firmei și îl rugă să se grăbească, deoarece clientul era din domeniul petrolului și spera ca, în cele din urmă, să-l convingă să mai cumpere cîteva calculatoare. Astfel apărură pe neașteptate ocazia unei plimbări împreună cu doamna Pelaghia, bineînțeles, dacă era și dumneaei de acord și dacă putea pleca de la serviciu pentru cîteva ore. Inițiativa grevei de avertisment picase la țanc, sindicatul dovedind, în sfîrșit, că nu încasează cotizațiile chiar degeaba!

Numai că, în cazul domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere, de multe ori ceea ce la început pare foarte simplu și lesne

de îndeplinit devine dintr-o dată și în chip imprevizibil complicat. Desigur, nu numai din vina lui. Statisticile arată că la fel li se în-tîmplă majorității celor care lucrează în domeniul informaticii, cu excepția lui Bill Gates. Ei se pot dovedi foarte competenți cîtă vreme stau în fața unui calculator sau dacă trebuie să discute lucruri legate de domeniul lor. Puși însă în fața problemelor practice, ale vieții de zi cu zi, devin timizi și adeseori se comportă lamentabil.

În mod normal, de la birou și pînă la locul de întîlnire stabilit cu doamna Pelaghia, orice alt șofer ar fi ajuns cu o mașină Dacia în cel mult zece minute. De altfel, dumneai ajunse acolo în doar cinci minute, luînd un taxi. Locul respectiv se afla aproape de ieșirea din oraș, la intersecția străzilor Mioriței și Energiei, în stația de autobuz dinaintea de pasarela peste calea ferată. Aleseseră acest loc pentru a nu fi nevoiți să străbată prea multe străzi împreună pînă la ieșirea din oraș, riscînd astfel să fie văzuți de vre-o cunoștință și să le iasă apoi vorbe. Dar, după aproape treizeci de minute, mașina condusă de domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere tot nu se zărea. Iar doamna Pelaghia stătea singură în stație și număra autobuzele care se îndreptau, unul după altul, spre gară. Ce-or fi gîndit oamenii aceia care urcau și coborau despre dumneai, care numai stătea și se uita, e greu de spus.

A avut chiar și un moment de cumpănă, cînd s-a gîndit că mai bine s-ar întoarce la birou, să continue greva de avertisment. Totuși, a hotărît să mai aștepte cîteva minute, măcar pînă ce trec spre gară alte două autobuze. Cele două autobuze au venit însă neașteptat de repede și la intervale foarte scurte, așa că doamna Pelaghia a renunțat să le mai ia în seamă. Din fericire, după puțin timp, a apărut în sfîrșit mașina cu cel mult așteptat. Domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere respira mai însuflețit decît de obicei și era ușor transpirat. Poate că se defectase pe drum ceva la mașină? se interesă cu îndreptățită îngrijorare doamna Pelaghia. Nicidecum. Motivul era cu totul altul. Îi povesti cum s-a bătut cu un om pe stradă. Arăta foarte mulțumit de această ispravă. La un semafor, acela se hotărîse să traverseze pe roșu, deși în mod

normal ar fi trebuit să acorde prioritate mașinilor și, mai mult decît atît, nici măcar nu traversă perpendicular, ci oblic, anume pentru a-l face pe domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere să aștepte, parcă ghicind cît de tare se grăbea. Atunci el lăsase în jos geamul portierei și, trecînd prin dreptul lui, îi strigase: « Măi boule, de ce nu aștepți să se facă verde? » Dar imediat după asta, semaforul își schimbă culoarea și trebui să oprească. Pietonul, jignit, se apropie pe la spate de mașină, apucă un ștergător de parbriz și îl îndoi în semn de dispreț. Așa a început. Domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere coborî din mașină și se apropie de celălalt, fixîndu-l cu privirea. Fusese ca o îmbrățișare, deoarece simțise prin contact direct trupul omului aceluia. Se luaseră efectiv în brațe, se lipiseră și se frecaseră unul de altul, dîndu-și ghionturi și cîte un pumn moale peste fălci, îi simțise respirația foarte aproape și mirosul gurii. Fusese o luptă fără cuvinte, tăcută, și era o senzație stranie să țină în brațe un trup străin de bărbat, încercînd să-l ridice sau să-l aplece într-o parte și în cealaltă. La un moment dat, celălalt, care era și cam gras, încercase o figură de karate, însă domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere îl prinsese de picior și îl ținea așa – de fapt, nu prea știa ce ar fi trebuit să facă în continuare, din copilărie nu se mai luptase niciodată cu cineva.

Scurta lui povestire o sperie pe doamna Pelaghia, mai ales că ștergătorul de parbriz din dreapta, răsucit într-o poziție nefirească, în sus, împreună cu mica umflătură de pe pomete, locul unde primise probabil o lovitură mai serioasă, ilustrau convingător cele relatate. În timp ce mașina se strecura printre căruțe și bicicliști spre Mărgineni, dumneai își permise să-l certe pe domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere. Se comportase ca un copil! Oare nu se gîndise că s-ar fi putut întîmpla ceva grav? Dacă acela ar fi avut un cuțit sau o altă armă la el?

— Era, totuși, un om de treabă, cred. Avea, așa, aerul unui om cumsecade, răspunse el pipăindu-și oarecum mîndru vînația, ca și cum ar fi fost vreun trofeu. Mi-a dat și el cîteva, dar i-am dat și eu!

Cînd ajunseră într-un loc mai puțin aglomerat, opri și coborî pentru a îndrepta brațul ștergătorului de parbriz. Apoi se urcă la volan și o întrebă, încruntîndu-se la un gînd care îi venise chiar în acea clipă și îl găsisese nepregătît :

— Dar dacă a fost un semn ? Dacă Dumnezeu mi l-a trimis anume pentru a mă smeri ? Poate că m-am luptat, fără să știu, cu un înger !

Fiindcă totul se petrecuse pe neașteptate, repede, și i se părea acum suprafiresc. Părea că-și amintește nu o întîmplare aieva, ci un vis. În fața unor presupuneri atît de îndrăznețe, doamna Pelaghia nu știa să spună decît că o contrariau. Dumneai se ferea să vorbească despre Dumnezeu, neștiind propriu-zis despre ce ar vorbi. Dar el, vai Doamne, ce fel îndrăzneț de a spune asemenea lucruri, îi provoca fiori de teamă ! Bunăoară, cum să afirmi despre Iisus Hristos că El este INTERFAȚA ? Și totuși, domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere nu numai că făcu această afirmație, ci o și dezvoltă, comparînd Sfînta Treime cu un calculator în care hardul ar fi Dumnezeu-Tatăl, softul, Duhul Sfînt, iar Iisus, interfața.

— De fapt, ce înțelegem prin interfață ? întrebă apoi. Și răspunse tot el : mai întîi, o intersecție în care fiecare sistem își conservă proprietățile, rămîne el însuși, dar transmite și « dincolo » mesajul său. Interfața se află la limita interioară a două sisteme, este chiar marginea lor interioară comună, locul unde fiecare îl învâluie pe celălalt. Iisus este intersecția universului divin cu cel uman. Din această perspectivă, evreii au ales bine răstignirea pe cruce, care e tot o intersecție. Dintr-un alt punct de vedere, nu : crucea e o intersecție plană, în spațiul euclidian. Or, ea ar trebui reprezentată în hiperspațiu, unde intersecția nu s-ar mai produce într-un punct, ci ar genera un nou spațiu. Iisus este ca intersecția vinului cu apa, Dumnezeu și om deplin.

— Se cuvine oare să vorbim astfel despre Dumnezeu ? întrebă dumneai.

— De ce nu ? Dar Sfîntul Spiridon, cînd s-a dus la sinodul acela cu o cărămidă și, ridicînd-o în fața tuturor, a explicat cum

în ea sînt împreunate Apa, Focul și Pămîntul, pentru a ilustra felul în care cele trei Persoane ale Sfintei Treimi coexistă în Unul Dumnezeu, învingîndu-l astfel pe Arie, împreună cu ereticii lui, nu a procedat oare la fel ? Dacă ar fi trăit astăzi, Sfîntul Spiridon ar fi luat cu el un Macintosh, arătînd cum hardul fără soft, sau softul fără hard, sau acestea împreună, fără interfață, nu pot face nici o lucrare.

Doamna Pelaghia nu-l contrazise și nici nu-l aprobă. Se întrebă însă dacă nu cumva tocmai acest mod năstrușnic al lui de a vorbi, sau chiar îndrăzneala de a se lua la bătaie pe stradă cu un necunoscut, alături de sinceritatea uneori brutală, alteori jucată histrionic, duioșia, gesticulația bogată, oroarea de formalisme și toate celelalte contrarii din care părea alcătuit o făceau să aibă atîta nevoie de el. Prezența și, aproape în egală măsură, absența lui îi procurau acea neliniște și încordată așteptare a ceva care să dea un sens ritmului cotidian, ceva din spectrul entuziasmelor mărunte, și era greu de explicat cum ele generau un efect de libertate și-i recuperau pe această cale identitatea de femeie. Explicațiile lui erau întotdeauna convingătoare, deși rămîneau totuși ciudate și de multe ori neînțelese pînă la capăt. Curajul lui de a pune întrebări elementare, de a repeta adevărurile directe, demult știute, dar pe care oamenii le-au uitat și le uită în fiecare zi, trimitea gîndul spre o profunzime necunoscută și-l conecta la o tensiune care transforma obiectele neînsemnate în preliminarii ale unui exercițiu de cunoaștere fundamentală. Dacă ar fi știut atunci la ce se gîndește, ar fi rîs de ea. Fiindcă el era împotriva « excesului de imaginar » – cauză a tuturor erorilor noastre – și construisese odată acest paradox : nu putem pur și simplu gîndi un om fără imaginar, deci trebuie să ni-l imaginăm ; să ne imaginăm un om lipsit de imaginar, pentru a-l înțelege mai bine pe Iisus ca om.

Coborau dealul de la Grigoreni și, după ce ieșiseră din sat, privindu-l cu coada ochiului, în timp ce el căuta să-i explice cum rîsul și lucrurile care ne fac să rîdem pot caracteriza nu doar o persoană, ci și o epocă, pentru a ajunge la concluzia că umorul

de tranziție, care ne caracterizează perfect epoca, este un umor grosolan, de tip « Vacanța Mare » — într-o sală de câteva sute de oameni izbucnesc hohote când unul de pe scenă se scarpină la prohab —, doamna Pelaghia se întrebă : « Oare este cu adevărat îndrăgostit de mine ? », iar această simplă întrebare făcu să o străbată un fior de fericire. Teoriile lui o găseau de fiecare dată nepregătită, deși se străduia din răspuțuri să se mențină la nivelul exigențelor intelectuale pe care le presupuneau asemenea teorii. Poate că era un pic prea instabil, poate că se manifesta aici și o oarecare frivolitate din partea lui. Sărea prea ușor de la una la alta. Doamna Pelaghia nu reușea să vadă legătura între umorul de tip « Vacanța Mare » și ceea ce urmă, deși bănuia că în ambele cazuri era vorba despre o nemulțumire de sine mai profundă.

— Trei lucruri le-au lipsit cel mai mult românilor pe vremea lui Ceaușescu : mîncarea, televiziunea și chiuretajele. În consecință, după 1990, în aceste trei direcții s-au făcut și se fac cele mai mari excese.

— Poate că și Dumnezeu, îndrăzni doamna Pelaghia să adauge.

Spre suprinderea dumneaei, observația făcută găsi o aprobare necondiționată.

— Exact ! Și în privința asta vedem cele mai urâte excese ! Nu sînt prea convins că Dumnezeu are nevoie de toate linguşelile noastre, de performanțele noastre sportivo-religioase. Ca și cum, după decenii de ateism, ne-am ambiționa să devenim dintr-o dată un fel de campioni mondiali...

— Dar e un mod de a-L recupera ! protestă dumneaei.

— Exces de zel, cum ai uda în fiecare zi, cu maximă conștiinciozitate, niște flori de plastic. Din punct de vedere religios, asta înseamnă să faci ciorba cu agheazmă în loc de apă. Nietzsche spunea că e prea multă bere în protestantismul german. Îmi vine să spun că la noi e inutil de multă limonadă, cu pretenții de agheazmă.

— Totuși, agheazma e altceva decît berea.

— Bineînțeles. Măcar că berea germană a condus la o altă morală decît agheazma românească, observă el. Românii au o morală specială, ale cărei reguli generale sînt recunoscute de toți și în gura mare, ba poate chiar într-un chip cam exagerat, căci se vorbește mai tot timpul despre calități ca cinste, sinceritate, devotament etc., dar regulile valabile în general nu se aplică deloc în cazurile particulare, ale indivizilor concreți. Înclinai să crezi că românii cred într-un Dumnezeu puțin ciudat care, deși interzice în principiu minciuna, furtul, vicleșugul și celelalte păcate, în anumite cazuri particulare, pare să le îngăduie cu o mare larghețe — un Dumnezeu care ne permite să facem rău cu conștiința împăcată. Numai așa se poate explica cum oameni foarte religioși, care merg în fiecare duminică la biserică și au acasă pereții căptușiți cu icoane, mint cu cea mai mare seninătate, caută să se înșele unii pe alții, iau ce nu li se cuvine, fură pîinea de la gura săracului, ba uneori, fără a se gîndi vreun moment că interdicțiile Dumnezeului la care se închină riguros, de trei ori pe zi, i-ar viza în vreun fel, ajung să-i blesteme pe alții, dorindu-le chinurile veșnice ale iadului, pentru fapte cu totul mărunte.

Doamna Pelaghia se gîndi o clipă că în categoria aceluiași păcate ar intra și adulterul, pe care el evitase totuși să-l enumere în rînd cu celelalte. Asta ca să nu mai amintim că, puțin mai devreme, se luase la bătaie pe stradă cu un necunoscut pentru că acela traversase pe culoarea roșie a semaforului. Dar nu îndrăzni să-i atragă atenția asupra acestor inconsecvențe.

— Dumnezeu românilor dă totul și nu cere nimic, continuă la fel de patetic domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, asumîndu-și cumva toate aceste chestiuni teoretice ca și cum ar fi fost vorba de probleme care îl priveau direct, în timp ce mașina ajunsese de-acum la Scorțeni și trecea în viteză pe lîngă biserica despre care se spune că ar fi fost pictată de Luchian. Un Dumnezeu foarte solicitat la repartizarea de bunuri și avantaje personale. Dar, pentru mine, lucrul cel mai trist e altul. Am impresia că și preoții încurajează credința într-un astfel de Dumnezeu defensiv : bun,

milostiv, blînd, dar retras din lume sau lipsit de puterea de a face ordine (de unde ar rezulta că trebuie suplinit !), în vreme ce diavolul, dimpotrivă, pare mai viu, mai energic, mai prezent ca niciodată, incarnat în oricine ne încurcă socotelile. Explicația subtilă a acestei atitudini mi-a furnizat-o un articol dintr-o revistă consacrată mai ales oamenilor culți. Ea s-ar putea rezuma la următoarele considerații, dezvoltate acolo împreună cu multe citate și argumente filosofice : diavolul se manifestă prin actele concrete ale celorlalți în raport cu noi ; prin urmare, atunci cînd, încalcînd norma religioasă care spune că nu trebuie să faci rău semenului tău, îi dai totuși cu ciomagul în cap, de fapt nu acționezi împotriva individului ca atare, ci împotriva principiului răului adăpostit de el, sprijinind astfel un act de justiție la nivel cosmic. Firește că acest raționament de inspirație inchizitorială se poate extinde la oricare dintre actele noastre, căci tot ce ne împiedică să ne împlinim o dorință legitimă (sau care ni se pare legitimă doar pentru că ne aparține) pare a fi produsul forțelor demonice, împotriva cărora orice mijloace de luptă sînt permise.

« Nu mă iubește », își spuse dezamăgită doamna Pelaghia tocmai în timp ce șoseaua se curba spre nord, la intersecția cu drumul către Sănduleni. Dacă m-ar iubi, n-ar vorbi cu atîta pasiune despre toate lucrurile astea, ar observa că nu mă interesează. Însă, un pic mai tîrziu, trebui să-și corecteze această impresie, cînd mașina ajunsese în dreptul Tescanilor și, de partea cealaltă a șoselei, pe deal, se zăreau îndărătul șirului de plopi pete albe din conacul care adăpostește așezămîntul « George Enescu ». Mai încolo, sub poala pădurii, păștea o mică turmă de oi, risipită printre pomi. Aproape toată coasta era acoperită de livadă ; mai la vale, aproape de gîrlă, cîțiva țărani culegeau via. El tăcuse de cîtva timp, iar cînd vorbi din nou spuse cu totul altceva, cu vocea schimbată și pe un ton atît de liniștit, încît toate considerațiile de mai înainte deveniseră umbra unei aventuri eșuate.

— La vară vom veni și vom sta în marginea viei de colo.

Deci văzuse și el locul acela. Așa o amăgea de fiecare dată, și dumneai se lăsa atît de ușor amăgită fiindcă avea nevoie să-l creadă. Nu era decît un biet suflet de femeie, ușor de amăgit, greu de convins, imposibil de schimbat.

La intrarea în Moinești există un fel de monument alcătuit din litere de beton care compun cuvîntul DADA, monument închinat memoriei lui Tristan Tzara, născut acolo. Opriră cîteva minute să-l vadă mai bine : privite de aproape, literele erau chiar urîte, aveau ceva neprietenos și grosolan. Domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere își aminti că mai era pe undeva o casuță ca pentru pitici, denumită pompos « Casa memorială Gheorghe Gheorghiu-Dej ». Doamna Pelaghia află abia acum că fruntașul comunist lucrase o vreme la atelierele de reparații petroliere de aici. Dintr-un spirit de frondă față de veleitățile dictatoriale ale urmașului său, moineștenii i-au păstrat vie amintirea în toți anii dictaturii ceaușiste. Tzara și Gheorghiu-Dej sînt două figuri emblematice ale Moineștilor, contradictorii numai în aparență, căci, la o analiză mai atentă, se vedește că dadaismul și comunismul au mai multe asemănări decît deosebiri. Figura aproape legendară a rabinului Moses Rosen, originar și el din Moinești, completează cît se poate de potrivit imaginea unui oraș cu personalități dintre cele mai extravagante.

Pe urmă, doamna Pelaghia rămase o vreme singură la magazinul universal, aflat în apropiere de Trustul Petrolului, iar domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere se grăbi să rezolve problema de serviciu pentru care venise. Se întoarse într-adevăr după mai puțin de un sfert de oră, așa cum promisese, și-i propuse să meargă la izvoarele de ape minerale, lăudînd pe drum calitățile lor curative. Nici despre aceste izvoare dumneai nu auzise pînă atunci. Erau undeva în spatele gării, într-o rîpă năpădită de salcîmi și bălării, poreclită de localnici parc. Bine măcar că avea cîteva alei betonate. Lăsară mașina în stradă și coborîră pînă la izvorul cel mai faimos, potrivit spuselor domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere, de unde altădată unii luau apă în damigene și o duceau în alte județe, s-o vîndă și să se îmbogățească, fiindcă era foarte

bună pentru toate bolile de ochi. Acum însă nimeni nu mai părea interesat de asta, nu întâlneam nici un om cu damigeană. Domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere își umezi degetele și dădu pe la ochi, îndemnând-o și pe doamna Pelaghia să facă la fel. Apoi traversară pârul pe un podeț, ca să meargă la izvorul cu apă sulfuroasă, recomandată în dischinezia biliară și alte boli digestive. În timp ce umplea două bidonașe de plastic pentru acasă, el își aminti dintr-o dată :

— Apa asta are un ușor gust de mîl, care îmi evocă un moment din copilărie : eram în tabără la mare, la 2 Mai, și, fiindcă acolo nu curgea apă la robinet, ne spălam cu apă minerală de Biborțeni, puțin sulfuroasă. De cîte ori beau, îmi amintesc diminețile acelea. Vrei să guști ? o întrebă pe doamna Pelaghia. E foarte bună.

Pentru a-i dovedi, luă el mai întâi cîteva înghițituri. De dragul amintirii lui din copilărie, dumneaei duse bidonașul la gură și înghiți cu mare efort de cîteva ori, închizînd ochii. Mirosul și mai ales gustul de ou clocit al apei îi provocară greață.

— Ei, ți-a plăcut ?

— Da, e foarte bună, minți cu toată convingerea doamna Pelaghia.

— Știi cum o să facem ? O să-ți aduc în fiecare dimineață într-o sticlucă, ca să ai cu tine la serviciu, promise domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere. Apa asta e un adevărat miracol ! Păcat că nu-i exploatată cum trebuie.

În fața blocului, doamna Pelaghia se opri o clipă, ca și cum ar fi simțit o pietricică în pantof. Sau ca și cum ar fi avut pînă atunci o ureche înfundată. Poate să pară un lucru derizoriu dar, cînd ți se înfundă urechea, ai o ușoară, mirată dezorientare – lumea întregă, confiscată de acest mărunț handicap, vine spre tine dintr-o altă perspectivă, cumva exterioară, primești altfel confirmările despre realitate și chiar sinele se oferă percepției dintr-un recipient străin, stabilește alte raporturi cu tine, întrucîtva mai distante și mai severe. Pe urmă, cînd urechea se desfundă, e ca o

eliberare, ca un acces spre interiorul lucrurilor – e aproape o ușurare și în același timp o nelămurită spaimă cînd simți asta, de parcă te-ai teme că între timp s-a întîmplat ceva ce tu nu vei afla nici odată. Avea impresia că, în drum spre casă, străbătuse un tunel. Amintirile zilei pe cale de-a se încheia îi ațineau calea, punîndu-i întrebări, o însoțeau ca niște mici duhuri care parcă aveau puterea să-i ia o clipă inima în mîna lor de lumină și să i-o arate : « Iată, aceasta este inima ta vie, cu înveliş fraged ! » Imagini înfiorate de o tristețe senină ca o melodie fără cuvinte, caldă și tristă deopotrivă, din care nu poți reconstitui decît sunete, cu atît mai intense cu cît îi este cu neputință gîndului s-o audă pe de-a întregul.

Temistocle, care tocmai atunci ieșea pe ușa blocului, dar poate că anume o pîndise, veni direct spre dumneaei și, după ce spuse cu voce tare « săru-mîna », îi șopti :

— Simion vrea să se facă sfînt. Vrea să ajungă în rai.

— Temistocle, nu e frumos să vorbești astfel despre un om în vîrstă. Trebuie să-l respecti, îl dojeni dumneaei.

Abia după aceea își dădu seama că, de fapt, băiatul nu spusese nimic necuviincios.

La plecare, domnul Vasile îi lăsase o copie a proiectului de statut al Partidului Popescu, împreună cu recomandarea de a-l citi cu toată atenția, pentru a se inspira din el la alcătuirea unui nou statut. Era necesar să se acționeze operativ, căci presa vorbea tot mai insistent de alegeri anticipate, care i-ar fi putut găsi nepregătiți. În primul moment, domnul Ion-șeful-de-scară nu înțeleșese acest argument. « De vreme ce nu dorim să accedem la guvernare, ce rost are să ne înscriem ca partid pînă la alegeri ? » fusese întrebarea dumnealui, aparent legitimă. Însă domnul Vasile îi explicase că nu trebuie confundată una cu alta. De fapt, nu-i explicase nimic, ci-i spusese doar atît : « Să nu confundăm una cu alta ! » Astfel că domnul Ion-șeful-de-scară se văzu obligat să întocmească de urgență noul statut, iar în etapa următoare să treacă la atragerea de noi membri.

Deocamdată răsfoia gânditor statutul Partidului Popescu, ale cărui obiective erau prea puțin diferite de cele ale Partidului Nehotărîților și, în general, de cele ale oricărui alt partid. Într-un scurt preambul era prezentată situația social-economică a României, cu o serie de critici subtile la adresa clasei politice actuale, incapabile de a scoate țara din criză. Urma prezentarea obiectivelor majore ale noii formațiuni politice, pornind de la observația că sînt o mulțime de inși pe care îi cheamă Popescu și ale căror interese ar merita să fie reprezentate de un partid corespunzător – într-o notă de subsol se preciza că denumirea (Partidul Popescu) era provizorie, pînă la găsirea unei titulaturi mai cuprinzătoare sau mai sugestive.

Apoi veneau o serie de articole cu care domnul Ion-șeful-de-scară era perfect de acord. Această nouă formațiune politică urma să-i ajute pe cei mai necăjiți Popescu să depășească cu succes greutățile tranziției: bunăoară, prin organizarea de tombole, oferind apoi, din banii strînși cu această ocazie, ca și din alte sponsorizări, posibilitatea anumitor membri să-și petreacă concediul la mare sau chiar în străinătate. Mai tîrziu s-ar putea crea o agenție de turism proprie și, cu timpul, s-ar putea construi cabane și case de odihnă în care ar avea acces, firește, numai membrii partidului, respectiv persoane cu numele Popescu. Treptat, serviciile s-ar diversifica. O mulțime de lucruri neplăcute sau grele, cum ar fi plata facturii telefonice, căratul mobilei sau zugrăvirea apartamentului, ar putea fi preluate de angajați ai Partidului Popescu, ei înșiși demni purtători ai numelui Popescu. Avînd în vedere și celelalte servicii și afaceri ale Partidului, se înțelege că rata șomajului în rîndul persoanelor Popescu ar scădea simțitor, rezolvîndu-se pe această cale o problemă socială. Asta ar atrage tot mai mulți Popescu în rîndurile partidului, iar pe cei ce nu se numesc Popescu i-ar determina să reflecteze la avantajele oferite de acest nume.

În capitolul următor se stabileau drepturile și obligațiile membrilor. Fiecare membru al partidului are dreptul și obligația de bază de a-și plăti la timp cotizația și de a păstra secretul de partid.

Se recomanda, de asemenea, ca fiecare membru să posede o legitimație cu fotografie. Probabil vor exista și niște Popescu mai căpoși care, fără să se înscrie în partid și fără să-și plătească la timp cotizația, vor încerca să beneficieze de avantajele de membru. Cum îi vom depista? Iată, deci, că legitimațiile sînt absolut necesare. Trebuia obținut prin repartiție de la primărie un sediu corespunzător, o clădire cu cît mai multe etaje, situată în centru și cu spații comerciale la parter, unde se va înființa un bar cu discotecă, pentru atragerea de noi membri. Ulterior, prin închirierea sediului către diferite firme, sau prin înființarea propriilor firme, se puteau obține fonduri suplimentare necesare bunei funcționări a partidului etc.

În ceea ce-i privește pe unii care nu se numesc Popescu și nici nu au rude sau ascendenți cu acest nume, sau sînt membri ai altor partide, se admitea posibilitatea ca ei să-și schimbe legal numele pentru a putea fi înscrși în partid. Iar dacă nu-și schimbă numele oficial, pe buletin, ei trebuie să dovedească prin fapte, în situații foarte precise, că adevăratul lor nume este Popescu, deși în restul timpului îi poate chema oricum. De altfel – amănunt semnificativ, asupra căruia domnul Ion-șeful-de-scară reflectă îndelung – Partidul Popescu nu le interzicea membrilor săi să se înscrie și în alte partide: ei puteau fi simultan membri ai PNȚCD, PNL, PD, PDSR sau ai oricărui alt partid, cu condiția, totuși, să se afle la guvernare și să ajute în primul rînd, prin toate mijloacele, Partidul Popescu și pe membrii acestuia. În acest fel era evitată și migrația de la o formațiune politică la alta, în funcție de rezultatele ultimelor alegeri sau de interese oculte. Urmau o serie de precizări privind funcționarea internă, organul de presă, echipa de fotbal...

Pe măsură ce domnul Ion-șeful-de-scară înainta în lectura proiectului de statut, ideile politice, la început destul de confuze, i se limpezeau, îmbogățindu-se cu noi sugestii. Vedea acum cu toată claritatea că, chiar dacă pînă la urmă Partidul Popescu nu mai fusese înregistrat la tribunal și nici nu avea propriu-zis o denumire, care mai mult ar fi încurcat lucrurile, el funcționa mai bine decît celelalte partide, deși oarecum neștiut, în clandestinitate.

Ar fi putut însă Partidul Nehotărîților să adopte aceeași strategie ? Dacă dumnealui s-ar fi mulțumit să copieze articol cu articol din statut, schimbînd doar denumirea, adică scriind Partidul Nehotărîților în loc de Partidul Popescu, ar fi terminat treaba destul de repede și ar fi putut apoi raporta domnului Vasile : « Misiune îndeplinită ! » Dar, din momentul în care încep să interpreteze unele alineate și paragrafe, lucrurile se complică aproape iremediabil.

Un prim amendament, asupra căruia se consultă telefonic cu domnul Vasile, privea însăși denumirea partidului. În loc de Partidul Nehotărîților, dumnealui propuse, iar domnul Vasile aprobă, recunoscînd că nu vine în contradicție cu ideile de bază, denumirea « Partidul Creștin al Nehotărîților ». Dă mai bine, nu ? Dar, pornind de la această inițiativă încununată de succes, domnul Ion-șeful-de-scară se adînci fără voia lui în alte gînduri și presupuneri. Dumnealui ar fi dorit totuși ca partidul să participe măcar la alegerile locale, în vreme ce domnul Vasile, consultat din nou, susținea contrariul, și anume că tocmai neparticipînd la nici un fel de alegeri, Partidul Creștin al Nehotărîților va rămîne preferatul electoratului, « pentru că toți cei care nu merg să voteze vor vota cu noi, tocmai prin refuzul de a vota, fiind nehotărîți ».

— Cum să vă explic eu ca să înțelegeți mai bine... La celălalt capăt al firului, domnul Vasile se gîndi cu tristețe că nivelul intelectual relativ modest al domnului Ion-șeful-de-scară nu-i permitea să înțeleagă gîndurile atît de complexe care-i treceau dumnealui atunci prin cap. Domnu' Ion, fiți atent : orice partid e ca un fel de Caritas în care bagi o anumită sumă și iei înapoi de opt ori mai mult, sau uneori chiar de zece sau de o sută de ori. Dar, dacă vă mai amintiți dumneavoastră, la jocul Caritas al lui Ion Stoica mai era o posibilitate – de fapt, aici era tot misterul, căruia puțini i-au rezistat. Și anume, se putea ca, atunci cînd mergeai să-ți ridici drepturile cuvenite, să depui din nou o parte din sumă, mai mică sau mai mare. Să zicem că ai depus un milion de lei și urmează să primești înapoi opt milioane. Poți lua numai șase milioane, iar două le depui încă o dată, pentru a încasa mai tîrziu

șaisprezece. Vedeți avantajul ? Dacă nu ridici nici un leu și îi depui pe toți încă o dată, vei avea de primit șaiszeci și patru de milioane. Iar data viitoare, dacă nu le ridici nici pe acelea, vei putea deveni posesorul frumoasei sume de... șaiszeci și patru ori opt, asta face...

— Cinci sute douăsprezece milioane, îl ajută domnul Ion, mai sprinten la calculele matematice.

— Poftim ! Vedeți ? Deci ați început să înțelegeți.

— Ba, ca să spun drept, nu prea înțeleg, îl contrazise politicos domnul Ion-șeful-de-scară.

— Marele secret era că mulți depunători n-au ridicat nici un leu. Pentru a cîștiga cît mai mulți bani, ei reinvesteau de fiecare dată suma care li se cuvenea. În felul ăsta, după trei-patru ture, ajungeau, cel puțin teoretic, deținătorii unor averi fabuloase, de ordinul cîtorva miliarde de lei.

— Adică erau multimiliardari, cu condiția să nu-și ceară niciodată banii înapoi, ci să-i lase în conturile lui Ion Stoica ? încercă domnul Ion o concluzie.

— Exact ! Și așa au rămas pînă în ziua de azi !

Domnul Ion-șeful-de-scară puse receptorul în furcă, cu sentimentul reconfortant că mai depășise un obstacol dificil, dar un-deva, în adîncul sufletului, totuși nedumerit. Potrivit explicațiilor șefului său pe linie politică, ar fi urmat că Partidul Creștin al Nehotărîților putea conta pe cel puțin treizeci la sută din electorat, cu singura condiție să nu-i solicite voturile, căci în acest caz s-ar fi putut produce o catastrofă asemănătoare celei care a pulverizat Caritas-ul lui Ion Stoica și l-a ras de pe fața pămîntului, cînd depozenții și-au cerut banii înapoi. Ceva foarte asemănător se produse cu puțin timp în urmă în Albania, unde se ajunsese în pragul războiului civil. Noroc că la noi generalii și coloneii au reușit să-și ridice la timp drepturile cuvenite, ba uneori chiar cu anticipație.

Cînd privești lucrurile astfel, la nivel global, micile neajunsuri ale situațiilor particulare tind să se estompeze, iar sufletul se întărește cu niște energii deosebite și o mare disponibilitate de a face bine întregii omeniri. Conștient că aici nu mai era vorba de

un afiș oarecare privind comportarea civilizată la bloc, ci de asumarea unor responsabilități majore, domnul Ion-șeful-de-scară reluă cu și mai multă râvnă lucrul la statut. Însă nu pentru multă vreme, căci în timp ce se referea la drepturile și obligațiile membrilor, îi veni ideea că dumnealui nu va fi niciodată ales în organele de conducere din cauza trecutului său de securist în acea perioadă, senatorul Ticu-Dumitrescu tocmai se zbatea să introducă în Parlament o lege în acest sens. (Între timp, Legea Ticu-Dumitrescu privind accesul la dosarele Securității a fost votată, dar nu prezintă nici un pericol pentru domnul Ion-șeful-de-scară, și cu atât mai puțin pentru foștii săi colegi sau colaboratori – *n.a.*) Dintr-o dată i se perindă prin fața ochilor întreaga mizerie a luptei politice, așa cum o cunoștea de la televizor, cu fățărnicia, intrigile, denigrările și josniciile aferente. Se văzu înconjurat din toate părțile de indivizi suspecti și avizi de putere, inși pe care aproape că-i poți recunoaște după mirosul lor respingător, după felul în care se îmbracă sau după rîs, niște lepre, oameni fără căpătîi, cărora nu le e dragă munca cinstită, gata să-l vorbească de rău și să-l judece pentru anii cît fusese în slujba apărării orînduirii socialiste multilateral dezvoltate, desigur din modesta poziție de electrician, schimbînd becurile arse sau siguranțele din tablourile electrice. Dar nu, ei vor spune că, în realitate, monta microfoane și instalații de ascultare! Sau că lucra sub acoperire, ca agent de legătură! Nu numai că nu vor fi dispuși să-i recunoască meritul de-a fi fost din primele clipe mîna dreaptă a domnului Vasile și de-a fi redactat statutul partidului, dar poate vor inventa și cine știe ce murdării despre viața dumnealui personală, pe care aflîndu-le, doamna Gudelia în mod sigur va face o criză de astm, care s-ar putea chiar să-i fie fatală! Or fi fiind ei nehotărîți pînă se înscriu în partid, dar cînd se apucă să facă politică, devin foarte hotărîți – aici domnul Vasile are perfectă dreptate!

Parcă ghicindu-i zbciumul interior, doamna Gudelia aduse din bucătărie o farfurie cu clătite, fiindcă știa că-i plac foarte mult, și o așeză tăcută pe colțul mesei, ca să nu-l deranjeze. Domnul

Ion-șeful-de-scară se prefăcea că scrie, deși pixul îi încremenise neputincios în mîna de cîteva minute. Aroma de vanilie se ridică și pluti ca un nor invizibil peste foile statutului împrăștiate pe masă, apoi se îndreptă decis spre nările domnului Ion-șeful-de-scară, accentuîndu-i înclinația spre reverie melancolică. Imaginile din junețe, de la Joile Tineretului organizate de întreprinderi și instituții băcăuane, bătură dureros la porțile sufletului. Doamna Gudelia nu fusese niciodată aleasă regina balului și uneori suferea din cauza asta chiar și acum, la bătrînețe. Poate că ar fi meritat, măcar o dată, fiindcă era o fată destul de drăguță și la locul ei. Pe atunci nu era atât de grasă și nici crizele de astm nu începuseră, ele au apărut abia la cîteva luni după darea în folosință a Combinatului de Îngrășăminte Chimice. Își mai aminti cît de mult o speriasă ideea dumnealui de a semna împreună, înainte de a se prezenta la starea civilă, un contract cuprinzînd toate clauzele unei căsnicii fericite, de la fidelitatea conjugală reciprocă pentru toată viața și numărul de copii pe care îi vor zămisli, pînă la repartizarea îndatoririlor gospodărești sau felul în care își vor petrece concediul; era mai degrabă un regulament de ordine interioară, căci aptitudinile dumnealui pentru alcătuirea de regulamente și instrucțiuni începuseră să se manifeste încă de pe atunci. Dar dumneai s-a speriat și a plîns, și apoi, cîteva săptămîni, n-a mai vrut să vină la nici o întîlnire, pînă cînd a căutat-o la căminul de nefamiliști și a rupt în bucățele mici în fața dumneai foile pe care erau organizate în amănunt, pe capitole, paragrafe și alineate, prevederile viitoarelor fericiri conjugale... Apoi o văzu zăcînd lată și fără simțire pe pardoseala din bucătărie, cu gura deschisă după aer și obrajii congestionați, la aflarea din ziar a veștii calomnioase că dumnealui ar avea, chipurile, o amantă, în timp ce ultima clătita arde în tigaie și se face scrum, răspîndind un fum înecăcios...

— Neluțu! Neluțu! Dar nu auzi telefonul, dragă?

Domnul Ion-șeful-de-scară tresări ca și cum ar fi fost surprins făcînd un lucru necuviincios. Într-adevăr nu auzise, absorbit de fantomele tineretii. Se grăbi să ridice receptorul, cu presenti-

mentul că se întâmplase ceva grav. Vocea domnului Vasile i se păru din primul moment schimbată, nesigură.

— Alo, domnul Ion? Vă salut! Ei, cum merge treaba?

— Merge, merge, îl asigură domnul Ion-șeful-de-scară, trecînd sub tăcere faptul că de la ultima lor convorbire telefonică nu mai adăugase practic nici un rînd la statut.

Domnul Vasile își dresese glasul, nițel încurcat. Ar fi dorit oare să audă un alt răspuns?

— Ghm, mda... Foarte bine. Dar eu zic să nu vă grăbiți, totuși. Să vedem, să mai analizăm eșichierul politic.

Aceste două din urmă cuvinte conțineau o mare doză de imprevizibil. Domnul Ion-șeful-de-scară se gîndi fără să vrea la sistemul de întrajutorare Caritas și la cei care l-au distrus, tocmai prin dorința lor nesăbuită de a intra primii în posesia miliardelor, pentru a-și cumpăra televizor în culori, mașină și alte asemenea lucruri, într-un moment critic.

— Politica de alianțe. Aici e marea artă! Aici e totul! mai adăugă domnul Vasile, desigur pentru a-și ascunde pe cît posibil adevăratele intenții. Era ca și cum, într-o partidă de șah, ai ceda regina în schimbul unui pion, pentru ca adversarul să nu observe că turnul îl amenință cu mat.

Fiindcă, de fapt, dumnealui vorbise cu cineva de la Partidul Moldovenilor, primise un telefon. Aveau nevoie urgentă de un președinte de filială. Față de domnul Ion-șeful-de-scară se prefăcu încurcat.

— S-ar putea să fuzionăm cu ei... Au și sediu, au tot ce trebuie... Nu m-am hotărît, deocamdată, am zis să mă consult mai întîi cu dumneavoastră. Ce părere aveți?

Domnul Ion-șeful-de-scară văzu cu tristețe cum toate eforturile sale din acea după-amiază deveneau inutile și se simți oarecum trădat, știind dinainte că, indiferent de răspunsul său, domnul Vasile va accepta oricum propunerea venită de la Partidul Moldovenilor. În primul rînd, fiindcă ei aveau sediu. Poate îi părea rău că și-a dat demisia din Partidul Pensionarilor și de aceea înfiin-

țase alt partid: îi trebuia un loc unde să joace în tihnă o partidă de șah. Dar mai exista încă un motiv, cel puțin la fel de serios, pe care chiar domnul Vasile îl dezvăluie: acela că președintele filialei intra automat primul pe lista candidaților pentru Parlament. « Ce, credeți că nu m-aș descurca? Pînă la urmă, și Parlamentul ăsta e tot un fel de combinat de îngrășare a porcilor », argumentă dumnealui. Iar dacă venea vorba de convingeri, cu atît mai mult! Partidul Moldovenilor se preocupă în primul rînd de problemele moldovenilor, de care toate celelalte partide par să fi uitat. Felul în care moldovenii sînt văzuți în restul țării lasă mult de dorit. Se spun despre ei tot felul de anecdote răuvoitoare: ba că nu se spală pe dinți, ba că sînt puturoși, dar nu e așa, unii dintre ei se mai și spală. Prin urmare, un partid care să le apere interesele la nivel național e mai mult decît necesar.

— Domnul Ion! Contez în continuare pe sprijinul dumneavoastră! Bineînțeles, tot cu Iliescu votăm! mai adăugă domnul Vasile.

La toate aceste argumente, domnul Ion-șeful-de-scară răspundea aprobînd de formă, în semn de respect față de domnul Vasile, însă, în realitate, undeva în forul său interior, luase deja hotărîrea de a ieși din viața politică. Aruncă o privire deznădăjduită spre masa de lucru unde, alături de clătitele aduse mai devreme de doamna Gudelia, acum deja reci, zăceau inutile foile din statut la care lucrase toată după-amiaza.

— Da, domnul Vasile, bineînțeles, confirmă dumnealui, fără să știe cu precizie ce anume.

Cîteva minute mai tîrziu, după ce convorbirea se încheiase, Partidul Creștin al Nehotărîților era de domeniul trecutului. Undeva în același bloc, dar la un etaj superior, se auziră primele bătăi de tobă ale domnului Ilie, care tocmai își începea repetiția. Erau, oricît ar fi de greu de crezut, semnalele unui alt om care suferea de melancolie. Pentru prima dată de cînd îl auzea, domnul Ion-șeful-de-scară avu impresia că tobele acelea exprimau chiar stările sale sufletești, atît de contradictorii.

ZIUA A TREIA (ADICĂ A CINCEA) Cutremurul

Pe măsură ce lucrurile merg tot mai prost, setea de miracole a sufletului popular e din ce în ce mai mare. Pînă aici, majoritatea analiștilor s-au pus de acord. De altfel, observația nu e deloc originală – ea are un caracter universal și a fost făcută de multe ori în decursul istoriei. Dar există și un aspect asupra căruia nu credem că vom obține la fel de lesne acordul analiștilor : cu cît nevoia de miracole a maselor e mai mare, cu atît crește realmente probabilitatea producerii lor. Asupra acestui din urmă aspect ar merita să stăruim, fiindcă aici se află un mare mister. Cine a avut o experiență religioasă autentică știe că darul cel mai de preț al credinciosului și miracolul cel mai mare de care el se poate învrednici este credința însăși. Puterea credinței și problema raportului ei cu realitatea așa-zis obiectivă scapă de fapt oricărei analize. Cărțile sfinte ne arată că Dumnezeu nu i-a vorbit numai lui Avraam, ci și lui Isaac și apoi lui Iacob, nu numai lui Moise, ci și lui David și prorocilor de după el, iar mai încoace apostolilor și sfinților, pînă în ziua de azi, cînd le vorbește anumitor oameni aleși de Dînsul – căci viu este Domnul ! Între altele, aceasta face ca rugăciunile noastre să aibă sens, iar cererile îndreptățite să-și găsească răspuns. Căci, dacă n-ar fi viu, la ce-ar mai folosi suferința, lacrimile de pocăință, postul, rugăciunile, acatistele, slujbele duminicale sau fuga din lume a celor care aleg sihăstria ? Păstrarea în ființă a lumii este neconținută creație – și, de fapt, pe această bază putem vorbi de Dumnezeu cel viu. El este viu și este prezent fiindcă creează în permanență lumea (unii socot că nici creația lumii, nici facerea omului nu s-au terminat încă !). Se poate spune că omul

colaborează la creația lumii chiar în acest moment ; mai rămîne de văzut doar în ce fel și cu ce rezultate.

Referindu-ne strict la români, specificul lor, sau elementul lor de originalitate este că ei nu-și doresc miracole majore, de genul celor de care s-au învrednicit cîndva evreii, cînd Dumnezeu a despărțit în două Marea Roșie pentru ca triburile lor, urmărite de egipteni, să poată trece nevătămate, sau cînd le-a trimis din cer mană și o mulțime de prepelițe, să aibă ce mânca. Românul s-ar mulțumi cu niște miracole modeste, ușor accesibile și avînd un caracter oarecum privat : de exemplu, să cîștige un miliard de lei la Bingo. În zilele în care scriem aceste rînduri, milioane de creștini de pe tot cuprinsul țării stau la coadă ca să-și dea pensia sau, asemenea văduvei din Pilde, ultimul bănuț primit ca ajutor de șomaj, în schimbul unor bilețele rozalii, verzi sau albastre, după caz, pe care le bagă apoi în niște cutii transparente de plastic, nădăjduind că peste o zi sau două Dumnezeu va face o minune, înmulțindu-le banii precum Iisus a înmulțit odinioară pînile și peștii la Marea Galileei, în părțile Tiberiadei. În sufletul poporului persistă, precum se vede, îndrîjita convingere că « la Dumnezeu toate sînt cu putință » (Matei 19, 26), deși nenumărate experiențe ar putea-o eventual contrazice. Creștinește vorbind, se poate afirma că nu sîntem cu nimic mai prejos în aceasta decît alte neamuri.

Se pare totuși că e vorba de o confuzie. Pentru înmulțirea banilor, nu-i deloc necesară intervenția directă a lui Dumnezeu – e de-ajuns ca guvernatorul Băncii Naționale să semneze o dispoziție pentru a porni mașina de tipărit bancnote. Dacă asta poate fi socotită sau nu o minune, îi lăsăm cititorului plăcerea de a decide, noi mulțumindu-ne doar să atragem atenția că o astfel de minune se repetă întruna de vreo zece ani încoace, cu efectul previzibil al creșterii inflației.

Aceste cîteva considerații preliminare nu trebuie să ne înșele în privința conținutului adevărat al credinței, deși ele rezumă, și într-un fel chiar rezolvă problematica tuturor miracolelor românești postcomuniste, de la *Noul Ierusalim* al lui Marian Zidaru pînă

la sistemele de întraajutorare Caritas din Cluj sau Gerald din Focșani, și mai departe, la câștigarea alegerilor din '96 de către Convenția Democrată. Cititorul care va observa că toate minunile enumerate mai sus au un factor comun – să-i zicem « cacealma », ca în jargonul jucătorilor de poker – a început deja să înțeleagă fondul problemei și să-și explice de o manieră satisfăcătoare setea tot mai mare de miracole a sufletului românesc contemporan, pe măsură ce țara noastră înaintează fără succes spre economia de piață. Între altele, așa se explică de ce, înainte ca Simion să fi făcut vreo minune, vecinii săi de bloc erau ferm convinși că făcuse mai multe, cum vom vedea îndată.

În dimineața zilei a cincea din a zecea lună a anului o mie nouă sute nouăzeci și șapte, la ora nouă și câteva minute, domnul Ion-șeful-de-scară puse la avizier următorul anunț :

« Se convoacă Adunarea Generală de Scară pentru ziua de 5 octombrie 1997, orele 19.30, cu următoarea ordine de zi :

1. Problema liftului
 2. Diverse
- Șef Scară,
ss. indescifrabil »

Un anunț surprinzător de laconic, avînd în vedere stilul obișnuit cu amănuntele al domnului Ion-șeful-de-scară. Așa cum cititorul a putut vedea deja, pentru dumnealui, orice anunț, oricît de neînsemnat, era un bun prilej de a le împărtăși celorlalți ceva din experiența proprie de viață și de a face recomandări cu caracter educativ. Dacă, totuși, de această dată preferase o formulă pe cît de concisă, pe atît de severă în concizia ei, motivul era că redactase și apoi afișase acest anunț împotriva voinței sale. Să ne înțelegem : nimeni nu-i ceruse domnului Ion-șeful-de-scară convocarea ședinței – fusese inițiativa sa strict personală. Dar această inițiativă venea în contradicție flagrantă cu interesele și sentimentele dumnealui. Ea fusese cumva luată sub presiunea evenimentelor. Un vag indiciu în acest sens oferă chiar primul punct

al ordinii de zi. În condiții normale, dumnealui ar fi putut scrie : « 1. Problema vecinului Simion, de la parter, care s-a blocat în mod abuziv în lift, obligînd restul locatarilor să urce și să coboare pe scări, ceea ce nu e corect. Liftul ne aparține tuturor în egală măsură ! » Dar, în loc să facă aceste precizări, care i-ar fi edificat pe cititorii anunțului asupra atitudinii și a celor mai judicioase măsuri de luat, dumnealui preferă să nu pomenească numele lui Simion, lăsînd cauza blocării liftului oarecum în suspensie. Mai mult decît atît, anunțul nici nu se referea la blocarea liftului, ci la o așa-zisă « problemă ». Cunoscută, de altfel, tuturor.

Vom avea ocazia să revenim asupra sentimentelor domnului Ion-șeful-de-scară. Deocamdată, să consemnăm că, după ce lipise afișul, dumnealui se retrase pentru tot restul dimineții în apartament ca să poată lucra în liniște la redactarea materialului pe care urma să-l prezinte la ședință și ca să nu fie nevoit să răspundă unor întrebări inoportune, deși din punct de vedere administrativ ar fi putut răspunde că toate întrebările vor căpăta răspuns la ședința convocată în acea seară – fără să știe că ședința nu va mai avea loc din motive independente de voința sa.

Domnul Vasile apăru pe aleea din fața blocului în jurul orei zece, în aceeași ținută din ziua precedentă. Văzîndu-l pe fereastră, în timp ce căuta să se inspire pentru a exprima cît mai sugestiv conținutul de idei al materialului respectiv, domnul Ion-șeful-de-scară crezu mai întîi că se răzgîndise în privința înscrierii în Partidul Moldovenilor, ceea ce ar fi însemnat o nouă răsturnare de situație, pentru care nu era deloc pregătit. Îi dădu deci îndată dispoziție doamnei Gudelia ca, în caz că-l caută cineva, oricine ar fi, să spună că e plecat în oraș după cumpărături. Dumneaei cugetă clipind des, în timp ce asculta instrucțiunile, apoi întrebă :

— Dar dacă te caută domnul Vasile ?

— Am spus : oricine ar fi ! preciză încă o dată domnul Ion-șeful-de-scară. Sau ești surdă ?

Era, pe bună dreptate, supărat. Dar și doamna Gudelia avea dreptate în felul dumneaei, ceea ce o făcu, roșind de indignare,

să respire tot mai greu, pînă în pragul unei noi crize de astm : fiindcă domnul Ion-șeful-de-scară se supărase fără motiv și îi vorbise urît. Respectul față de domnul Vasile, în calitate de fost director la o mare unitate agroindustrială, precum și convingerea proprie că minciuna are picioare scurte, și de aceea e un păcat, îi transformau indignarea într-o chestiune de demnitate, generînd simultan un conflict interior care împiedica asumarea oricărei decizii. Din fericire pentru armonia familiei, dar și spre nedumerirea amîndurora, în următoarele minute nimeni nu sună la ușă s-o întrebe pe doamna Gudelia dacă soțul dumneai este acasă. Pesemne că domnul Vasile alesese altă destinație, conform cu interesele sale imediate. După ce se foi cîtăva vreme prin casă, așteptînd dintr-o clipă în alta să audă soneria și totodată să verifice loialitatea soției sale, domnul Ion-șeful-de-scară înțelese că nu mai exista nici un pericol să fie deranjat și, întrucîtva dezamăgit, se întoarse la masa de lucru și se adînci în redactarea materialului pentru ședință.

Între timp, domnul Vasile intrase în apartamentul doamnei Pelaghia și înfuleca prăjituri dintr-o farfurie. Venise mai devreme pentru a da cîteva telefoane, dar bineînțeles că doamna Alis nu trebuia să afle. De cînd devenise liderul local al Partidului Moldovenilor, era într-o continuă agitație al cărei scop principal era atragerea de noi membri. Încă din primele ore ale dimineații îi contactase telefonic pe mulți din foștii săi subordonați de la combinat și chiar cîtiva foști colegi de liceu, încercînd să le explice avantajele oferite de acest nou partid, însă prețul ridicat al impulsurilor telefonice îl împiedica să-și dezvolte pe larg ideile, astfel încît, în cele din urmă, ideea de a vorbi de la un alt telefon, a cărui factură nu era minuțios verificată de doamna Alis, se impusese cu necesitate. Ar fi putut, desigur, apela în continuare și la serviciile domnului Ion-șeful-de-scară, al cărui spirit de ordine și disciplină se putea dovedi util, mai ales în faza incipientă a organizării filialei, însă adevărul e că domnul Vasile făcuse un calcul nițel cam parșiv : lăsase anume nerezolvată problema înființării

Partidului Nehotărîților, ca pe o soluție de rezervă, în caz că raportul de forțe din cadrul Partidului Moldovenilor i-ar fi devenit la un moment dat nefavorabil.

Domnul Vasile aranjă celelalte prăjituri în așa fel încît doamna Alis să nu-și dea seama că cineva luase din ele, apoi hotărî să dea telefon la sediul central din Iași pentru a-i propune domnului Simirad schimbarea denumirii partidului în Partidul Creștin al Moldovenilor. Era aproape sigur că inițiativa sa va fi apreciată pozitiv, chiar dacă n-ar fi aprobată, căci în domeniul politic valoarea unei inițiative nu decurge neapărat din efectele aplicării ei, ci din însuși faptul că există ; de aceea s-a și spus, cu deplin temei, că dacă n-ar exista acțiunea politică, toate partidele ar fi perfecte. Înainte de a forma numărul, se duse la fereastră și se uită afară ca să se asigure că nu va fi surprins de doamna Alis vorbind la telefon fără să fi cerut voie. Văzîndu-l pe domnul Toma, îi veni dintr-o dată ideea că profilul său moral și statutul social îl recomandau ca foarte potrivit pentru a deveni membru al Filialei Bacău a Partidului Moldovenilor.

La celălalt capăt al aleii din fața blocului, domnul Toma tocmai se oprise în dreptul unui grup de copii pentru a le atrage atenția că deteriorează spațiul verde. Pe vremuri, acolo exista o plăcuță « NU rupeți florile, călcați iarba ! » –, care după Evenimente dispăruse. Poate că acest lucru n-ar fi contat prea mult dacă domnul Toma ar fi reușit să vîndă la talcioc filtrul de cafea achiziționat cu cîteva zile în urmă prin metoda Multi-Level. Dar regulile economiei de piață se dovediseră neîndurătoare : talciocul era plin de filtre de cafea, aparate de masaj cu baterie, precum și o mulțime impresionantă de dispozitive acționate electric pentru întreținerea mustății. Astfel încît, după cîteva ore în care dumnealui așteptă zadarnic să fie întrebat de cineva, măcar din politețe, ce preț au obiectele de plastic expuse pe taraba la care se grăbise dis-de-dimineață să prindă loc, se decise să le bage înapoi în sacoșă și să se întoarcă cu ele acasă. Celălalt motiv

de nemulțumire era legat de faptul că dumnealui lucrase în schimbul de noapte, în locul unui coleg care avea un botez în familie. Ieșise din schimb la ora șase, ajunsese acasă pe la șapte fără un sfert apoi, fără a apuca să se mai culce, mîncase în grabă și băuse o cafea, după care plecase la talcioc să-și valorifice bunurile de prisos din gospodărie. Acum, în timp ce se îndrepta agale spre ușa blocului, se întreba dacă n-ar fi făcut mai bine să le fi aruncat încă de dimineață la tomberon : ar fi dormit aproape patru ore în plus ! Cine nu a lucrat niciodată în trei schimburi nu are de unde să știe prețul a patru ore de somn, oricît i-am explica-o noi.

În holul de la parter îl aștepta însă domnul Vasile, prefăcîndu-se că studiază cu deosebită atenție conținutul anunțului prin care domnul Ion-șeful-de-scară îi convoca pe toți locatarii blocului la ședința programată în seara aceleiași zile. Pentru a-l atrage pe domnul Toma în Partidul Moldovenilor, dumnealui alesese tactica muncii om la om.

— Ați văzut anunțul ? îl întrebă îndată după ce-și dăduseră binețe și-l întrebase dacă fusese la cumpărături, iar domnul Toma mințise că da. Într-adevăr, foarte interesant !

Domnul Toma era prea obosit pentru a mai întreba ce găsisese domnul Vasile interesant în acel anunț. Ceea ce nu-l împiedică pe domnul Vasile să-și continue ideea.

— Se aude că iar se va scumpi întreținerea.

— Aștia ar trebui împușcați ! remarcă indiferent și cam grăbit domnul Toma. Spusese aceste cuvinte în mod automat, fără a-și întrebuința deloc gîndirea abstractă.

— Azi-dimineață, la BBC, au spus că e foarte posibilă o remaniere guvernamentală. N-ar trebui să rămînem indiferenți. Coaliția aflată la putere...

Ca să se facă ascultat, domnul Vasile îl prinsese de mîneca hainei și-l ținea aproape cu forța lîngă dumnealui. Domnul Toma nu apucase să asculte BBC-ul fiindcă fusese de serviciu în tură.

— Toți sînt niște hoți, admise dumnealui cu un fel de generozitate cuprinzătoare, anticipînd cumva sensul afirmației preopinentului înainte ca aceasta să fi fost enunțată integral.

— Răul e în altă parte, îi destăinuî domnul Vasile. Actuala clasă politică s-a dovedit incapabilă și coruptă. Atît cei aflați la putere, cît și cei din opoziție.

Acest lucru îi era cunoscut domnului Toma de mai multă vreme din emisiunile BBC. Nu însă și măsurile care ar trebui luate. Or, după cum rezulta din spusele domnului Vasile, soluția ieșirii din criză nu putea fi decît înființarea unui nou partid, cu adevărat reprezentativ. Dar domnul Toma împărțăsea o cu totul altă opinie :

— Ca să intri într-un partid, trebuie să fii sau fraier, sau șmecher, rezumă dumnealui.

Dintr-o perspectivă apolitică, cuvintele sale nu exprimau decît dreptul la oboseală sau lehamitea unui om care nu dormise toată noaptea. Însă din punctul de vedere al domnului Vasile ele reprezentau debusolarea clasei muncitoare, lipsa ei de orizont și nivelul scăzut al conștiinței civice, toate acestea repercutîndu-se în cele din urmă negativ asupra nivelului de trai. Dacă nici Partidul Moldovenilor, al cărui program politic se adresa în primul rînd maselor largi din zona Moldovei, pe care le apăra împotriva tendințelor antimoldovenești, nu reușea să-i mobilizeze pe muncitori, solicitîndu-le o atitudine mai responsabilă, ce să mai spunem de alte partide, ale căror obiective sînt complet străine aspirațiilor populare ? Trebuind să renunțe la tentativa de a-l atrage pe domnul Toma în partid, nu știa cum ar fi mai bine să încheie discuția fără a lăsa impresia că s-ar da bătut.

Noroc că tocmai în acel moment intră fredonînd domnul Anghel, care plecase de la serviciu pentru pauza de masă un pic mai devreme decît de obicei. Graba de a se închide mai repede singur la toaletă îl făcea să pară sprinten și dezinvolt. În plus, imediat după ce se va fi uns cu Lindan, avea de gînd să urce pînă la etajul opt pentru a sta de vorbă cu Simion. Voia să-l întrebe dacă nu cunoaște vreun remediu – asta, presupunînd că

nu s-ar afla nimeni prin preajmă care să tragă cu urechea. Domnul Anghel apreciasse intervalul dintre douăsprezece și douăsprezece treizeci ca fiind cel mai potrivit, întrucât la acea oră cei care se aflau în bloc pregăteau masa de prînz. Teoretic cel puțin, planul său era aproape perfect. Întîlnirea cu domnii Vasile și Toma în holul de la intrare ar fi putut complica lucrurile. Totuși, îi salută ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Iar dumnealor îi răspunseră la salut în același fel, fiindcă, într-adevăr, nu se întîmplase nimic. Luat prin surprindere, domnul Vasile nu găsi cea mai potrivită metodă pentru a-l reține la o discuție pe teme politice, în timp ce asupra domnului Toma oboseala acționa ca un drog : începuse să viseze cum fiul său a terminat facultatea și s-a însurat cu fiica unui parlamentar perpetuu. De aceea salutul său fu mai rezervat, întrucîtva absent.

Oricum, domnul Anghel era prea grăbit pentru a acorda importanță acestor detalii neconcludente. De cîteva zile se gîndea tot mai insistent la domnișoara Meletina și la cel mai potrivit mod de a o răsplăti pentru eforturile ei, însă dacă ar fi invitat-o în oraș, la o cafea, exista riscul să fie văzut de vreo vecină și să afle iar nevastă-sa. Intervenea și celălalt inconvenient : pielea dumnealui, iritată pe mari suprafețe, ar fi putut-o pune pe gînduri pe domnișoara Meletina, mai ales dacă, după un timp, ar fi început și dînsa să simtă mîncărimi în anumite zone. Domnul Anghel știa din proprie experiență că problemele sentimentale sînt întotdeauna complicate. De aceea hotărîse să se consulte mai întîi cu Simion, avînd certitudinea că se va alege cu un sfat bun, mai ales că îl ajutasese cîndva să obțină autorizația de cizmar fără să trebuiască să mai stea la coadă. În zilele următoare, cînd printre vecini va circula zvonul că Simion reușise să-l vindece pe domnul Anghel de o boală foarte grea, căreia medicii nu reușiseră să-i dea de leac, nimeni nu se va mai preocupa de natura bolii și nici măcar de modul în care Simion reușise această primă minune. Nouă însă fie-ne îngăduit să venim cu cîteva precizări pentru a risipi de la bun început orice superstiții.

Într-adevăr, după ce intrase în casă și se scărpinase bine, ca în fiecare zi, frecîndu-se în plus cu un prosop îmbibat cu oțet și apoi pulverizîndu-și pe piele soluția de Lindan obținută de fratele său de la un sondor care avea acasă cîteva oi, domnul Anghel urcă pînă la etajul opt, la drept vorbind, fără prea mari speranțe. Se lăsă mai curînd condus de convingerea irațională că « ceva are să se întîmple », dobîndită în urma unui vis destul de ambiguu. Domnul Anghel se visase urcînd cu liftul, care însă nu se opri la etajul patru, ci merse, pînă la opt, și după aceea încă mai sus, pe niște cabluri, în așa fel încît îl transportă pe deasupra orașului într-un alt bloc, din alt oraș sau dintr-o altă țară, unde îl aștepta domnișoara Meletina foarte sumar îmbrăcată, și așa mai departe.

— Domnu' Simion, am auzit că dumneata faci minuni, e adevărat ?

— De unde să știu eu, dragul moșului ? Se prea poate.

— Păi cum, faci minuni fără să știi ?

— D-apoi, Doamne iartă-mă, dumneata crezi că icoana făcătoare de minuni a Născătoarei, cînd face vreo minune, știe ea de minunea făcută ? Bunăoară, se prea poate ca, ori de cîte ori pocnesc din degete, un stol de porumbei să-și ia zborul de pe acoperișul Primăriei, dar eu nu-i văd de aici. Ce fel de minune o fi asta ? Minunile le face numai Dumnezeu, dragul moșului.

— Eu am o problemă, mărturisi domnul Anghel.

— Mai bine să ai o problemă decît două. Ia spune-o, s-o auzim ! Dar vorbește un pic mai tare, că abia te aud.

Domnul Anghel se apropie și mai mult de ușa liftului, aproape că se lipi de ea. Mai întîi ascultă cu atenție zgomotele de pe scară, ca să-și dea seama dacă se apropie cineva, fiindcă ceea ce urma să spună conținea unele informații strict confidentiale. Apoi oftă.

— Am o boală, zise.

— Ce fel ?

— Rîie. Mă mîncîncă pielea, se înroșește, face bășicuțe roșii, cîteodată îmi vine să mă frec cu peria de sîrmă... M-am dat și cu

sulf, și cu tot felul de alte doctorii, am luat și niște pastile care fac să te doară capul, dar degeaba.

— Păi atunci înseamnă că nu e rău ! Cu miere ai încercat ?

— Cum adică, cu miere ?

— Uite-așa, te ungi cu miere pe tot corpul și după aceea faci o baie. Am avut și eu odată boala asta din cauză că beam prea multă cafea. Doctorul zicea că trebuie să fie o lipsă de calciu, dar m-am dat cu miere și mi-a trecut.

— Ar putea să fie de la cafea? Întrebă nesigur domnul Anghel, socotind în gând cam câte cafele bea zilnic.

— D-apoi, cine știe, dragul moșului ? Zic și eu. Cîteodată aștia mai vînd și cafea mucegăită, o dau mai ieftin și s-ar putea să ți se tragă de aici...

·Cîteva etaje mai jos, se auzeau pașii cuiva.

— Da, da... Bine, am să încerc cu miere. Mulțumesc, nea Simioane, se grăbi domnul Anghel să încheie, fiindcă pașii se auzeau tot mai aproape, urcau spre ultimul etaj.

Se desprinsese de lângă ușa liftului și începu să coboare dezinvolt, fredonînd din vârful buzelor melodia care îi plăcuse cîndva și lui Albert Camus, *St. James Infirmary*, cîntată de Louis Armstrong. Este de fapt un cîntec funerar (« M-am dus la Infirmeria St. James/ Și mi-am văzut iubița acolo,/ Întinsă pe o masă lungă, albă,/ Și era atît de rece, atît de dulce, atît de cumsecade.../ Las-o să se ducă, Dumnezeu s-o binecuvînteze oriunde o fi,/ Poa' să caute ea în lung și-n lat,/ Că nu mai găsește un băiat așa bun ca mine... »), dar pe domnul Anghel îl binedispunea, amintindu-i de vremea studenției, cînd făcea plajă la Lacul Tei cu iubita sa de atunci, Claudia, de la care mai tîrziu se alesese cu o blenoragie. Un etaj mai jos, pe palier, îl întîlni pe Temistocle, care tocmai se întorcea de la școală, destul de abătut. Domnișoara profesoară Zenovia îl certase fiindcă nu-și făcuse tema la română. Toți elevii scriseseră compunerea despre suflet, numai el nu. Dumneaei găsea motivul lipsei de inspirație, invocată de Temistocle, complet nesatisfăcător și nesincer, mai ales că, în ajun, cînd venise în vizită la

domiciliul său, nu-l găsisese acasă. Rămăsese uimită cînd bunica Elemosina îi spusese că, în loc să-și facă temele, băiatul ieșise să joace fotbal în spatele blocului.

— Temistocle, ce se întîmplă cu tine ? Ești pe un drum greșit, să știi ! Mă dezamăgești !

Temistocle nu răspunse în nici un fel reproșurilor dureros de juste ale dirigintei sale. Doar se înroșise pînă în vârful urechilor, de rușine sau, poate, de ciudă. I-ar fi putut răspunde că și dumneaei îl dezamăgise, însă nu voia s-o rănească. Începuse să înțeleagă cîte ceva din cele ce se întîmplau în garsoniera domnului Nicostrat tocmai pentru că acele întîmplări nu o priveau exclusiv pe domnișoara Zenovia – ceea ce, din păcate, dumneaei nu avea cum să știe. În alte zile, alte domnișoare la fel de dornice să se inițieze își dădeau silința să învețe gunguritul prepeliței și principalele etape ale *auparishtaka*-ei, dintre care dumneaei, fiind la început, ajunsese abia la mușcătura laturilor, cînd, la insistențele domnului Nicostrat, îi acoperise *linga*-ul cu degetele strînse în formă de boboc de floare și-i apăsase apoi marginile cu buzele, folosind puțin și dinții, întocmai așa cum recomandă manualul învățatului hindus Vatsyayana.

Dar adevărul e că nu dezamăgirea provocată de diriginta sa îl împiedicase pe Temistocle să-și scrie compunerea, ci descoperirea că sufletul e un fel de prăpastie de care e bine să nu te apropii prea tare, fiindcă, dacă apuci să cobori doar cîteva pași pe povîrnișurile ei abrupte, nu se știe cum mai urci înapoi. După lectura articolului despre suflet din revista *Magazin*, Temistocle crezuse că a găsit soluția problemei care îl preocupa, însă nu era deloc așa.

— Bună ziua, nene Simioane.

— Bună ziua, băiatul moșului. Iar ești abătut.

— Domnișoara dirigintă mi-a pus nota trei la limba română, fiindcă nu mi-am făcut tema despre suflet.

— Păi, cred că trebuia să ți-o faci.

— Da, dar nu știu ce să scriu despre o minge de tenis. Am citit într-o revistă că sufletul e așa, ca o minge de tenis.

— Nu, băiatul moșului, sufletul e ochiul lui Dumnezeu în tine, vede tot și nimic nu-i poți ascunde – dar și ochiul tău întru Domnul, căci prin el vedem, când e luminat, lucrările cerești. Lumina ochiului acestuia e iubirea, prin care sufletul se aprinde și arde, luminează și se istovește – și de aceea sfinții mor tineri. Ea face legătura între lumea dinlăuntru și cea dinafară, unește cele despărțite. Fără ochiul dinăuntru, nu vezi nimic nici afară. Când iubirea te luminează pe dinăuntru, Domnul vede și se bucură, iar când ura te întunecă și sufletul orbecăie, Dumnezeu se mînie că-l ții la întuneric și te părăsește, sau își întoarce fața de la tine. Dar cu ce-l voi mai asemena ? Sufletul e ca un fruct în grădina Domnului. Cum crește trupul omului, așa crește și sufletul lui, împreună cu el, căci altminteri ar trebui să fim aceiași de la naștere și pînă la moarte. Domnul a sădit sămînța și așteaptă să culeagă roadă bună. În fătul nou-născut, el e abia un mugure, în copil e o floare și numai în omul ajuns la desăvîrșire sufletul e fruct copt, din care să guste bucurîndu-se Bunul Dumnezeu. Cui îi plac acriturile, sau fructele căzute înainte de vreme, sau cele mucegăite și viermănoase ? Acestea vor fi scuipate cu scîrbă. Bucura-se-vor cei din care va gusta Domnul ! Căci după cum noi gustăm din sfînt trupul Lui la împărtășanie, spre a ne mîntui, așa gusta-va și El din sufletul celor drepti, la Judecata de Apoi, spre a mîntui lumea.

Pe vremuri, directorul iubea la nebulie ceremoniile de tot felul și se dedica trup și suflet ședințelor de analiză a activității, pe care știa ca nimeni altul să le transforme în adevărate evenimente, atît în viața școlii cît și în cea a fiecărui cadru didactic. Cu cît durau mai mult acele ședințe, cu atît erau mai reușite. Dacă, să zicem, ora de începere era șase seara, pe la unsprezece noaptea profesorii puteau fi văzuți ieșind din clădirea școlii, obosiți, transpirați, tăcuți, dar mulțumiți. Puțini știu ce satisfacții îți poate oferi o ședință reușită, și mai puțini se pricep să organizeze și să conducă o astfel de ședință, să-i valorifice pe de-a-ntregul resursele stimulatorii, conferindu-i un caracter organizatoric, profesional

și, în egală măsură, educativ, iar dintre aceștia făcea parte, printre primele rînduri, și directorul liceului la care lucra domnul Eftimie.

Din păcate, vremurile acelea s-au dus și nu se știe dacă se vor mai întoarce vreodată. Acum directorul se mulțumește că organizeze cîte o ședință operativă, odată la cîteva săptămîni, iar discursurilor inspirate de altădată le-au luat locul scurte informări despre situația la învățătură și disciplină, unele comunicări din partea inspectoratului (« expectorate de inspectorat », zic unii care vor să pară disidenți, neștiind că nu mai e cazul) sau expeditivitate cuvinte de încheiere cuprinzînd sarcinile ce-i revin fiecăruia în perioada de evaluare. Această bruscă schimbare de atitudine a fost, la vremea ei, îndelung comentată în cancelarie și s-au emis tot felul de ipoteze despre cauzele ei – nimic precis. S-ar părea că, după una din cele mai reușite ședințe, la care participase și cineva de la inspectorat, prilej pentru director de a-și da măsura capacității sale de sesizare a neajunsurilor ce persistă în viața școlară și de identificare a celor mai potrivite măsuri pentru înlăturarea lor, întorcîndu-se în cabinet, îl găsi șezînd la biroul său pe administrator, care îi era și văr de-al doilea, venit cu niște hîrtii la semnat.

— Salut, Jenică, zise administratorul.

— Salut, dar ți-am spus de atîtea ori să nu-mi mai zici Jenică, nu e pedagogic, se supără directorul. Și-apoi trebuie să acționăm pentru înlăturarea fenomenelor de nepotism și familiarism din mediul școlar.

— Ei, nu te supăra și tu pentru o nimica toată, vezi mai bine ce-ai acolo, răspunse administratorul și îndreptă pixul spre abdomenul directorului, partea inferioară.

— Ce să am, nimic !

— Nimic pe dracu' ! Se vede ceva alb ! nu se lăsă administratorul.

— A, da, e un colț al cămășii (sau un nasture al cămășii ? sau un nasture pur și simplu ? – aici intervin aproximațiile de care am vorbit). Ce faci atîta caz pentru un colț de cămașă ?

— Dar nu fac deloc caz, ți-am arătat numai ! Nu știam ce naiba o fi.

— Ei, vin de la toaletă, e normal...

— N-ai fost la ședință ? Întrebă fără milă administratorul.

— Ba da, dar, venind înapoi, am trecut pe la toaletă...

— Cum naiba, că doar taman adineaori am ieșit și eu de-acolo și nu te-am văzut, nici măcar n-am auzit ușa. Și doar am auzul perfect !

— Lasă asta și dă-mi hîrțile să le semnez, răspunse aparent calm directorul.

Acest calm aparent și momentan nu l-a putut salva însă de urmările dezagreabile ale micului și, în fond, nevinovatului incident. De atunci, ori de cîte ori se afla în fața unei mulțimi de oameni, directorul manifesta o mefiență accentuată, pe un fond de disforie și anxietate, cu unele simptome hipermnezice și de dismorfofobie (« impresia de modificare a corpului în întregime sau a unei părți din corp »), complicat cu tendința spre palilalie (« același cuvînt sau aceeași frază sînt repetate de mai multe ori în șir »), însoțite de vagi indicii ale unui sindrom temporal constînd în pipăirea involuntară, la anumite intervale, a nasturilor de la cămașă, haină și pantaloni, stereotip pe care el îl credea neobservat de cei prezenți.

Am considerat necesare aceste cîteva precizări pentru înțelegerea concursului de împrejurări ivit chiar în ziua a treia (adică a cincea) de cînd Simion se blocase în lift.

În cancelarie se desfășura ședința de analiză de la jumătatea trimestrului. Unii răsfoiau gînditori cataloagele, alții modificau cîte o notă, alții corectau de zor extemporale, numai domnul Eftimie, preocupat de cazul elevei Lenuța Ciobanu, privea în gol, fix dar fără nici o intenție polemică, întors spre celălalt capăt al mesei, unde vorbea directorul. Observînd aceasta, directorul reacționează conform schemei de diagnoză : se încruntă, își pipăie nodul cravatei, apoi verifică un nasture de la pantaloni, iar pentru a trece la următorul, și ca să distragă atenția auditoriului, întrebă :

— Apropo, domnule Eftimie, ce-ai mai rezolvat cu problema aceea, cu problema aceea ? Fără a bănuși că întrebarea îi fusese adresată din considerente tactice, domnul Eftimie se ridică în picioare, încercă să ia poziția de drepti, dar genunchii i se mușieră. Privi neajutorat în jur, vru să deschidă gura și se îneacă cu salivă, flutură evaziv din mîini, dînd a înțelege că se lasă în mîinile destinului. Transpirat tot, începu să tremure, cuprins de frisoanele panicii și își zise în gînd : gata, pînă aici mi-a fost ! Cum între timp directorul îi făcuse semn să ia loc, ieși, străbătu năuc cele patru coridoare de la parter ale școlii, ajunse la cabinetul de științele naturii, intră și se prăbuși pe primul scaun care i se nimeri în cale. Inima îi ticăia cu iuțime, ca la vrabie, justificînd și pe această cale denumirea ei de « motor al organismului ». Într-adevăr, parcă zbîrnîia. Zgomotul ei amplificat s-ar fi asemănat perfect cu al unui motoruș în doi timpi. Cu inima stătea, din fericire, bine, altfel, ar fi fost de mult îndreptățit să facă un infarct, cu agitația asta din ultimele zile.

Atunci intră eleva Lenuța Ciobanu și spuse simplu :

— Bonjur.

Domnul Eftimie observă că era fardată. Ochii elevei aveau niște iriși mari, de culoarea toporașilor. La asta nu se așteptase.

— la loc, zise, străduindu-se din răspuțeri să-și readucă respirația și pulsul în limite normale.

Eleva păși printre un viezure și un cocostîrc, ambii împăiați, și se așeză trăgîndu-și sîrguincioasă, dar fără succes, marginea rochiei peste genunchii ei perfecți – niște genunchi ideali pentru reclamele la ciorapi.

— Ce oră ai ? o întrebă domnul Eftimie.

— Geografie, dar chiulesc, Nu-mi trebuie la admitere.

— Te rog să mă ierți, alaltăieri eram... eram cam nervos și...

— Ah, nu face nimic.

Cam atît. Amabilitatea reciprocă îi puse pe amîndoi în încurcătură. Ce sîni nerușinați ! gîndi domnul Eftimie. Își turnă apă într-un

pahar, dar în ultimul moment constată că nu-i era sete deloc și i-l oferi ei.

— Mersi, zise eleva, care luă paharul și sorbi afectat.

Se vedea că unghiile fuseseră cojite de curînd : urme de oja mai rămăseseră, sub piele, în minusculul taluz dimprejur. Mda... Niște degete lungi și subțiri, cu pielea albă, fină.

Un timp rămăsese numai liniștea aceea inefabilă, ca după o gafă. Într-o atitudine aparent relaxată, priveau amîndoi la același obiect : tocul ușii. Apoi domnul Eftimie se ridică, își dresе glasul și merse la fereastră. Nici nu știa cît e ora. Ce vreme ! gîndi. Cerul, de o culoare tragică – un vînt, o răceală și o liniște adîncă și pură veneau parcă dintr-acolo, înfiorîndu-l. Trebuie să renunț, s-o las baltă, mai gîndi dumnealui și, în continuare, gura i se umplu de rime : haltă, maltă, înaltă, saltă, daltă... Cînd se întoarse, văzu că ea venise primejdios de aproape și aștepta. Mirosea agresiv a deodorant Rexona.

— Cu noi cum rămîne ? îl întrebă, afișînd un calm autoritar.

— Tocmai la asta mă gîndeam, minți domnul Eftimie. Trebuie să căutăm o soluție...

— Trebuie s-o găsim, preciză Lenuța.

— Cel mai potrivit lucru ar fi să-mi spui cine e... tatăl (se uită expresiv la abdomenul elevei) și să discutăm cu el... Să ajungem la o înțelegere. N-aș vrea să fac pușcărie degeaba.

Lenuța Ciobanu îl privi stăruitor, micșorîndu-și dinadins ochii. Colțurile gurii ei mici și cărnoase coboară încet, în semn de dispreț.

— Nu te-aș fi crezut atît de laș, spuse cu regret, după o pauză bine calculată. Va să zică, toate serile acelea parfumate de august, toate plimbările noastre, toate poeziile pe care mi le-ai recitat, toate reflecțiile filosofice pe care le-am făcut împreună și care mi-au marcat decisiv existența s-au redus la un tîrg meschin și jalnic, ca eu să « recunosc între patru ochi ». Dar știm noi ce înseamnă acești patru ochi, c-ar fi fost altul ! Da, ai dreptate, era într-adevăr altul, fiindcă tu erai altul atunci cînd îmi spuneai că fără

mine n-ai putea trăi, că viața ta de pînă acum a fost o aproximație a lui zero... Chiar nu ții minte ?! « De fapt sîinii îți sînt ca două merișoare/, de fapt, vrînd să mă înfrupt din trupu-ți/, vreau să mușc din carnea lor tare », recită ea din memorie, după care o podidi plînsul. M-ai dezamgit cumplit, dragul meu. Ai profitat de inocența și de devotamentul meu, de tinerețea mea neștiutoare, naivă, iar acum te debarasezi de mine ca de un șervețel de hîrtie folosit... Dar la situația mea concretă de ce nu te gîndești ? Nici n-am terminat liceul, fir-ar el blestemat să fie de liceu. Compromisă, nemăritată și cu un copil fără tată, poftim, că fac și eu versuri !

— Dar, Lenuța, înțelege-mă, te înșeli, nu pot fi eu tatăl acestui copil... Aș vrea, desigur, să te ajut, chiar mi-ar face plăcere, dar cum ?

— Cum, cum, cum ? De ce nu m-ai întrebat atunci cum ? Nu vezi că nu există decît o singură soluție ?

— Ce soluție ?

— Să ne... căhăsăhătorihihihiiim ! Și izbucni iar în hohote de plîns.

— Dar nu e posibil, gîndește-te !

— De ce ? întrebă Lenuța și se opri din plîns în așteptarea răspunsului.

Domnul Eftimie ridică mîna în dreptul bărbiei pentru a explica însă, în loc de răspuns, o lăsă să cadă și oftă. Porni spre catedră. Ființa asta era cu adevărat diabolică !

Cîteva minute în șir, nu spuse nici unul nimic. Dumnealui rămăsese în picioare și răsfoia mecanic un atlas de anatomie cu diferite detalii ale corpului uman, iar eleva lăsase capul în piept și plîngea încet, abia auzit. O privi încă o dată și i se făcu milă.

— Să presupunem că eu aș fi acela. Dar nu-mi amintesc nimic, absolut nimic, pe cuvînt de onoare !

— Eh, parcă își amintește vreunul... Toți sînteți la fel, asta e ! Pe tine te credeam totuși o fire mai sensibilă, dat fiind că ești profesor de științele naturii și știi care e valoarea unei vieți.

Domnul Eftimie privi cu dușmănie catedra. Ah, ce poftă avea să se izbească de câteva ori cu capul în ea ! Dar nu se încumetă. Ar fi fost un gest gratuit.

— Uite, Lenuța (să-i spună și numele de familie i se părea nepotrivit), să presupunem că tu ai dreptate. Deocamdată doar presupunem. Gîndește-te, nu ne-am potrivi deloc ! În primul rînd, diferența de vîrstă, ne despart atîția ani !

— Dar atunci cînd mă îmbrățișai și-mi spuneai : « Vreau să respir numai suflarea ta, să umblu umbuletul tău, să fiu în tine și să fii în mine », atunci nu erai cu mult mai în vîrstă ?

— Știi foarte bine că toate astea sînt invenții, n-am spus în viața mea asemenea lucruri stupide și obscene !

— Ca să fiu sinceră, mie îmi plăceau.

Domnul Eftimie își prinse capul între mîini și închise ochii. Amețise. Nimeri pe bijbîite scaunul și se lăsă în el.

— Lenuța, i se adresă cu o voce stinsă, gîjîtită, apelez la simțul tău etic, nu se poate să nu fi auzit vreodată de așa ceva, filosoful Kant susține că ne naștem cu el *a priori*. Ceea ce vrei să faci tu cu mine e monstruos, e... o crimă morală ! Trebuie să înțelegi : un profesor nu poate lăsa gravidă o elevă, etica profesională exclude așa ceva. Desigur, există anumite afinități, mă rog, simpatii, sentimente chiar mai profunde, dar ascunse cu grijă, cenzurate la timp... Eu însumi recunosc că eram tulburat uneori cînd, în timpul lecțiilor, îți întîlneam privirea avidă de cunoaștere, uite, vezi, recunosc, te-am și visat de câteva ori, în anumite împrejurări, desigur fără nici o intenție, dar de aici și pînă la ce susții tu...

— Frumoase fraze, îl întrerupse Lenuța. Ca și cum de filosofia lui Kant mi-ar arde mie acum, îl întrerupse Lenuța, oarecum agasată.

— Voi încerca să te ajut, se grăbi domnul Eftimie să completeze, am pe cineva care cunoaște un medic ginecolog... Totul foarte discret, înțelegi...

— Ei bravo ! Și mai vorbeai de etică ! De morală ! Ha, ha ! Mă faci să rîd, deși n-am nici un chef. Îți dai seama că propunerea ta echivalează cu o crimă ? Că tot vorbeai de crime.

— Ce... crimă ? se bîlbîi domnul Eftimie.

— Crima de pruncucidere ! Un profesor de științele naturii ar trebui să știe care e valoarea unei vieți, ar trebui să știe că șansa ei e unică în eternitate !

Domnul Eftimie lăsă, învins, capul în jos și strînse și mai tare din ochi. Vorbi așa, cu ochii închiși.

— Ah, sînt într-adevăr un om distrus... Nevasta m-a părăsit pentru un cîntăreț de muzică ușoară... Retribuția mi-e derizorie... Întreținerea crește de la o lună la alta... Și pe deasupra, ai mai apărut și tu... Nu văd nici o soluție, nici una, crede-mă !

Se porni pe bocit. Plîngea ca o vacă. Dar nici nu se mai putea altfel. Atîtea zile de tensiune și de hărțuială, emoții peste emoții, transportul în comun, ședințele, colegii intriganți, elevii obraznici, liftul care se blocase sau fusese blocat dinadins, toate acestea îi măcinaseră în ultimul hal nervii. El, care își făcuse o regulă din a nu plînge de față cu cineva, iată că plîngea acum pentru a stîrni compasiunea elevei Lenuța Ciobanu. Ditamai profesorul de științele naturii ! Fusese un copil precoce, un elev premiant, un student strălucit, însă toate acestea nu-i foloseau nici cît negru sub unghie. Viața e dură, să ne fie clar !

Plîngea și se simțea din ce în ce mai bine, avea chiar o mărunță satisfacție că găsisese acest mod de a se răzbuna. Și avea tot dreptul la răzbunare. Nimeni nu l-a înțeles niciodată. În afară, poate, de domnul Toma.

Lenuța Ciobanu care, în primul moment, oarecum surprinsă de reacția profesorului, încetase să mai plîngă, își reluă și ea hohotele și miorlăiala. Desigur, din cu totul alte motive. Dar ce mai contează, cînd plîngi, din ce motive plîngi !

Într-un târziu, se apropie pe la spate de profesor și, încă plîngînd, trase de el ca să-l încurajeze, dar nu-l putu cînti, și atunci își lăsă capul pe umărul lui și se aciuă lîngă el. Acum plîngeau

împreună, un plîns ce părea, într-un anume sens, o parabolă a existenței cosmice.

Directorul îi găsi în această poziție : profesorul Eftimie pe scaun, cu capul căzut pe masă, acoperit cu ambele mîini, iar eleva lîngă el, în picioare, dar mult aplecată și sprijinindu-și capul pe umărul profesorului, părul ei acoperindu-i spatele.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă alarmat directorul.

— Cred că putem ajunge la o înțelegere, anunță Lenuța, fără a încerca să-și ascundă satisfacția. Sînt pregătită să fac unele concesii.

Călătorul care venea cu trenul din nord, dinspre Suceava, Botoșani sau Piatra Neamț, putea zări pînă deunăzi, la intrarea în gara Bacău, pe partea stîngă, o umbră sau o siluetă care se agăța parcă de aer și trăgea cu disperare de el : e bine să se știe că aceea era statuia lui Vasile Roaită, personaj controversat, despre care trebuie totuși spus că manualele de istorie ale părinților noștri aveau o părere excelentă. Statuia a fost ridicată pe vremea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej în centrul Bacăului și surghiunită aici mai tîrziu, cînd la conducerea țării a ajuns Nicolae Ceaușescu, iar în noul context, denumit de analiștii politici « perioada dezghețului », eroul ceferiștilor a trebuit să cedeze locul din centru unui poet, Bacovia. Avantajul e că, de atunci, nimeni nu s-a mai legat de el. Vasile Roaită se află, bine mersi, înfipt într-un soclu de beton înalt de vreo trei-patru metri, într-o poziție aproape grațioasă, deși cam incomodă : ușor aplecat înainte, cu piciorul drept îndoit, iar stîngul întins în spate și cu amîndouă mîinile ridicate deasupra capului, una mai sus, alta mai jos. Pentru tinerii de azi, semnificația acestei poziții nu lasă loc nici unui dubiu. Pe oricine ai întreba, îți va răspunde fără să ezite că, acolo sus, Roaită dansează rap. De aici vine și numele pe care cei doi îndrăgostiți clandestini l-au dat locului – « Dansînd în ploaie » –, precum și de la faptul că, prima dată cînd s-au întîlnit în acest loc, ploua.

Acolo, în preajma lui Vasile Roaită, se întîlniră și de această dată, după terminarea orelor de program, doamna Pelaghia și domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere. Se ghemuiseră unul lîngă altul pe o băncuță, în timp ce mai încolo cîțiva puști din cartier jucau fotbal. Atunci cînd puștii din cartier joacă fotbal, e recomandabil să nu te afli în prezența unei doamne, căci îndemnurile pe care și le adresează unul altuia în joc denotă o mare disponibilitate pentru tot felul de extravagante sexuale, învățate de la mămicile și tăticiii lor. În astfel de situații, te-ai simți mult mai confortabil dacă nu ai ști nici o boabă românește. Pentru a le acoperi strigătele, domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere se străduia să-i distragă doamnei Pelaghia atenția vorbindu-i despre ceea ce el numise « creștinismul cu ochii deschiși ».

— Căci există și o formă de creștinism superficial, buimac, automaț, cu ochii închiși, ale cărui efecte le vedem, din păcate, la tot pasul. Oare cum ar trebui înțeles faptul că unul din cele mai evlavioase popoare ale Europei, mă refer desigur la români, are totodată cel mai scăzut nivel de trai, combinat, desigur, cu cea mai ridicată rată a avorturilor – asta ca să nu mai amintim de cel mai mic consum de pastă de dinți pe cap de locuitor ? Sau ce interpretare să dăm statisticilor care arată că, în România, una din zonele cu cele mai multe mănăstiri și biserici, cu cel mai mare procent de participare la slujbele duminicale, fără a mai aminti de îmbulzeala la sărbătorile religioase de peste an, este totodată și una dintre cele mai subdezvoltate ale țării ? Înclin să cred că e vorba de un exces de simbolism în creștinismul acesta și de un exces de imaginar : e un creștinism somnambul ! Toți am vrea să ne puștem bine cu Dumnezeu, să fim sfinți etc., numai că de cele mai multe ori îl înțelegem greșit și îl căutăm unde nu trebuie – în memorie, în trecut, în povești. Adică... ni-l imaginăm ! Credința ar trebui curățată de iluzionism. Ca să ne adresăm Dumnezeului adevărat, trebuie să-l căutăm în prezent, fiindcă ne adresăm unei prezențe. De aceea e nevoie, mai întîi, să facem efortul de a fi prezenți în noi înșine, adică să refuzăm autohipnotizarea. Pentru

că altfel vom ajunge să credem sau nu în Dumnezeu la fel cum credem sau nu în previziunile meteorologice.

Doamna Pelaghia ar fi preferat ca, în loc să-i spună atât de multe lucruri interesante, s-o ia de după umeri, să-și lipească obrazul de al dumneaei și să rămână astfel multă vreme, tăcuți, privind peste linia ferată, dincolo de cimitirul de locomotive, undeva în depărtare.

— Totuși, discuția a pornit de la Simion, îi reaminti dumneaei, și de la întrebarea dacă este îndreptățit sau nu să se blocheze în lift, pe care eu aș formula-o chiar mai îndrăzneț: cum ar fi posibilă sfințenia la bloc, în condițiile vieții de azi?

Înainte de a-i răspunde, domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere mai avea de spus câte ceva despre cuvinte și simboluri.

— Se știe de multă vreme că limita cunoașterii umane este conceptul. Lumea în care trăim nu e altceva decât... o mulțime de cuvinte. Lumea este totalitatea propozițiilor adevărate, Wittgenstein. Fiindcă nu putem gândi fără cuvinte și, îmi vine să spun, nu putem nici vedea sau auzi fără ele. De aici obișnuința de a considera că realitatea este sinonimă enunțului despre ea, că n-ar putea exista în afara acestui enunț, când de multe ori lucrurile stau taman invers. Un om de bun-simț ar fi profund contrariat dacă i-ai spune că, în realitate, viteza nu există, că e doar un raport construit mental între distanța parcursă de un mobil și timpul necesar parcurgerii acelei distanțe. Afirmatia că mobilul respectiv are o viteză de cincizeci de kilometri la oră poate să fie perfect adevărată, dar ea nu are totuși nici o legătură cu realitatea, din simplul motiv că « viteză », « kilometri » și « oră » sînt toate niște secreții mentale. Atunci când vorbim despre Dumnezeu, când îi aplicăm conceptele noastre, situația rămîne aceeași, motiv pentru care sfinții din vechime preferau să spună ce nu este și cum nu este Dumnezeu, ajungînd desigur la concluzia că nu este nimic din ceea ce poate fi numit, fiindcă pentru El conceptele sînt neîncăpătoare.

— Dacă nu e nimic, înseamnă că nu există?

— Problema nu este de a ști dacă există sau nu, problema e de a-l defini într-un mod cît mai adecvat. Altfel spus, de a crede în Dumnezeu adevărat și de a ne închina Lui – presupunînd, desigur, că El dorește într-adevăr acest lucru... În limita conceptelor, într-adevăr, este Nimicul. Dar trebuie ținut cont că « nimic » este tot un concept, o limită umană: sîntem închiși în lumea conceptelor la fel cum, din punct de vedere biologic, sîntem închiși fiecare în celula sa de bază, în limitele ADN-ului său. Realitatea maximă a lui Dumnezeu e dincolo de cuvinte, iar pentru a ne face o vagă idee despre cum l-am putea cunoaște, ar trebui să ne golim cu totul de ele, ceea ce se întîmplă, bunăoară, în stările de extaz mistic. De aceea Dionisie Areopagitul nu se sfia să-l caute (și să-l găsească!) în eros: iubirea, sentimentele în general cunosc fără cuvinte, în vreme ce cunoașterea pur rațională, fără sentiment și lipsită de pasiune, e mai degrabă tautologie. Desigur, și iubirea e tot un cuvînt, dar măcar știm cît de cît la ce se referă, chiar și atunci când tace. Cel care iubește s-a eliberat de concepte, a spart limita! Căci iubirea promite o formă accesibilă de infinit...

În acest timp, doamna Pelaghia se gîndea cum să formuleze următoarea întrebare, pentru a fi la înălțimea discuției. Asemenea teorii o puneau adesea în dificultate, aproape că nu le mai asculta, concentrîndu-se exclusiv asupra consecințelor directe pe care le-ar putea avea asupra ei. Simțea un fel de umilință tulburată, ca atunci când citea în vreo revistă un articol atât de savant scris, încît nu înțelegea nimic, decât că e o proastă – dar faptul că îl citea devenea deja un privilegiu de care era mîndră. După o vreme găsi în chiar argumentația domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere o mică fisură, în sensul că și « realitate » e tot un cuvînt, ca și Dumnezeu, de altfel, rezultatul unor aproximări conceptuale – deși seara sau dimineața, în timp ce-și spunea rugăciunea, lucrurile deveneau dintr-o dată mult mai simple, dumneaei știind prea bine că nu unui concept i se închină. Însă tocmai atunci domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, referindu-se la iubire, pronunțase acest cuvînt cu un fel de neglijență supradozată, din care s-ar fi putut deduce

eventual dorința de a-l evita, iar doamna Pelaghia tresări. Pentru a fi cât mai convingător, el se ridicase de pe bancă și umbla încolo și înapoi, explicându-i cum e cu limita conceptelor și cum ar fi cu puțință realitatea unui deget în lipsa oricărui termen care să-l denumească. Gesticula atât de energic încît, dacă i-ar fi văzut cineva de la distanță, ar fi putut crede că o ceartă sau că îi reproșează ceva. Intenționa să se refere apoi și la alte obiecte din imediata apropiere sau mai îndepărtate, pînă la norii și stelele de pe cer, și în cele din urmă, la toate, pentru a vedea lumea cu ochii unui copil, lumea lipsită de orice formă de limbaj conceptual : nu cumva ar fi chiar Paradisul ? Dar trebui să se oprească fiindcă unul dintre jucători dăduse un șut greșit în mingea care se rostogoli prin iarba și ajunsese foarte aproape, astfel încît domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere socoti cât se poate de firesc să dea un exemplu practic de cunoaștere neconceptuală, prin act. Într-adevăr, pentru a lovi o minge cu piciorul nu e necesar să întrebuițezi nici un fel de concept. În schimb, e obligatoriu să-ți potrivești bine pașii și să-ți coordonezi celelalte mișcări corespunzător, altfel riști să lovești fie în pămînt, fie în aer. Un risc pe care domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere și-l asumă în deplină cunoștință de cauză : cu brațele îndoite și ținînd pumnii bine strînși, făcu un pas mare, apoi cîțiva mai mărunți. Nu lovi nici în aer, nici în pămînt, dar nici în minge. Se auzi un icnet scurt – nimeni n-ar fi putut spune ce se întîmplase. El va susține după aceea că nu apucase să mai slobozească lovitură propriu-zisă, întrucît piciorul din spate îi alunecase prematur pe iarba umedă. Mingea se rostogoli puțin mai încolo, oarecum din proprie inițiativă, în timp ce domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere zăcea întins pe spate. Doamna Pelaghia sări speriată de la locul său pentru a-i veni în ajutor. Unul din micii fotbaliști se apropie și recuperează mingea, o roți în aer și o lovi acrobatic-demonstrativ cu genunchiul, prinzînd-o apoi iarăși în mîini.

— Cît despre Simion, faptul că s-a blocat în lift trebuie privit ca adiacent. Mă întreb dacă nu va fi ajuns și el la același gen de cunoaștere prin har, în afara conceptelor, socoti necesar să pre-

cizeze domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, deși nu mai era nevoie.

De fapt, în momentul acela s-ar fi putut întreba orice altceva, dar, din motive de simetrie, nu putea lăsa neîncheiată discuția începută mai devreme. Se ridică, scuturîndu-și pantalonii de gunoie și pipăindu-și discret anumite porțiuni ale părții dorsale. Doamna Pelaghia mai observă că avea nasul puțin transpirat.

— Te-ai lovit ? întrebă îngrijorată.

— Eh, o nimica toată !

Iată, de aceea îl iubesc, își spuse dumneaei și lăsă fiorul acela fierbinte care se ivise de undeva, din preajma inimii, să-i străbată tot trupul de la un capăt la altul. Faptul că domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere se dovedise atât de neîndemînatic într-o împrejurare mai degrabă ridicolă o umplu de duioșie. Dar e sigur că, dacă el ar fi lovit cu pricepere mingea, trimițînd-o cu precizie în direcția dorită, doamna Pelaghia ar fi găsit și în asta un nou motiv de a-l iubi. Numai că în loc de duioșie ar fi simțit altceva, poate mîndrie.

Și domnul Ilie citește în fiecare zi *Deșteptarea*. Și pentru dumnealui lectura acestui ziar, declarat de editorii săi « liderul presei băcăuane », este ca un fel de vitamină a sufletului. Dar pe domnul Ilie nu-l preocupă, ca pe alți cititori fideli, nici evenimentele mai importante din viața primarului, nici horoscopul și nici măcar anunțurile mortuare, care fac deliciul oricărei lecturi serioase. Dumnealui s-a specializat în vînzări, cumpărări și schimburi de locuințe, iar primul rezultat practic al acestei specializări a fost chiar achiziționarea garsonierei pe care o deține în prezent la etajul cinci.

Pînă în urmă cu cîteva luni, domnul Ilie locuia într-un modest apartament cu două camere decomandate, situat la etajul întîi al unui bloc din zona Tic-Tac, undeva pe lîngă spitalul județean. O poziție destul de bună, s-ar putea spune mulțumitoare. E multă verdeață acolo, e și parcul pe-aproape, blocul nu se afla chiar la stradă, ca să te asurzească toată ziua huruitul mașinilor. Totuși,

blocul nu e casă, domnule, nu ai peticul tău de ogradă, nu poți crește nici măcar o găină, ca să nu mai spunem că, din cauza vecinului de la etajul doi, bolnav de nervi, domnul Ilie nu putea să repete în liniște la tobe. Imediat ce-și punea în funcțiune bateria, se auzeau și primele bătăi în țeava caloriferului. Stresant. Uneori, când începea să cînte cu formația la restaurant, zgomotul furculițelor și al cuțitelor de pe la mese îl inhiba într-atît pe domnul Ilie, încît pierdea măsura și rămînea în urmă. Șeful formației observase lucrul acesta și îi atrăsese atenția : « Ilie, iar n-ai exersat la baterie ! Bateria nu te mai cunoaște, domnule ! Dacă nu exersezi zilnic, mîinile, degetele își pierd iscusința, elasticitatea. » « Parcă tai lemne, domnule ! », îi reproșă altă dată.

Pe atunci, domnul Ilie nu citea nimic. Doar cînd mergea să mai stea de vorbă cu Roxana, fata de la bar, fiindcă o găsea mereu citind, parcă s-ar fi pregătit pentru facultate, lua și dumnealui vreo foaie de ziar, ca să nu stea chiar degeaba. Barmanița căuta în secret oferte de muncă în străinătate, dar se prefăcea preocupată de schimbul de locuințe. Ca s-o ajute și ca să mai stea și dumnealui de vorbă cu cineva în pauze, începu să citească ofertele imobiliare. Treptat, lectura începu să dea roade. Mai întîi, domnul Ilie observă că erau o mulțime de case de vînzare atît în oraș cît și în împrejurimi. Apoi Roxana plecă pe neașteptate în Cipru cu o trupă de balerine, iar domnul Ilie rămase să citească în continuare mica publicitate. Mulțimea caselor scoase la vînzare creștea neîncetat. Case modeste din cartierele mărginașe, nu prea scumpe, cu o mică grădină și cișmea în curte, exact așa cum și-ar fi dorit domnul Ilie. Unele aveau gaze sau canalizare ; altele, situate de obicei în afara orașului, erau înconjurate de vie sau de pomi fructiferi. Cîteodată se preciza « fîntînă în curte », sau « bucătărie de vară », sau « grajd pentru animale » – toate aceste amănunte exercitau asupra imaginației domnului Ilie efectul unei supradoze de atropină, și, bineînțeles, îi stimulau înclinația spre reverie...

Pînă la urmă, asta trebuia să dea un rezultat ! În noaptea aceea, domnul Ilie se visă cumpărînd doi saci cu varză. Îi lăsa puțin

deoparte, într-un loc ferit, plecînd să caute un taxi, pesemne ca să-i ducă acasă, dar cînd se întoarse, mai găsi în saci doar două verze foarte mici, veștede. În realitate, cîteva zile mai tîrziu, se pomeni proprietarul unei case în satul Itești, la zece kilometri nord de Bacău, și al unei motociclete cu ataș, de fabricație sovietică, marca IJ. În schimb, nu mai avea apartamentul de lîngă spital. Casa era întocmai ca în anunț, adică situată la șosea, ceea ce nu constituie neapărat un avantaj. Pe la ora trei dimineața, cînd începeau să circule camioanele dinspre Roman, care se îndreptau cu marfă spre angourile din București, toți pereții se zgîlțiau ca la cutremur. Cu via, altă bătaie de cap ! Căci via cere osteneală, trebuie îngrijită, săpată, lăstărită, ridicată pe araci – treburi complicate, pentru care dumnealui nu era cîtuși de puțin pregătit. Domnul Ilie ieșea seara în grădină pe furis, ca să nu-l vadă vecinii, și privea dezolat cum cresc buruienile. Atunci descoperi cîtă dreptate au cei care susțin că una e să te gîndești cum dai cu sapa și alta să prășești efectiv. În primele zile, cînd incompetența sa în probleme de agricultură încă nu se manifestase plenar, încercase, desigur, să prășească și dumnealui, întocmai cum văzuse că procedau ceilalți vecini, după ce în prealabil studiasse cu toată atenția indicațiile și desenele din *Manualul viticulturului*. Așa cum bine va spune la un moment dat Simion : « În viață nu e ca în cărți », dar asta nu din vina cărților – neajunsul e al vieții și, eventual, al oamenilor. Cînd se va înțelege bine unde trebuie căutată eroarea, viața va deveni mai puțin imperfectă, iar cărțile mai puțin perfecte.

Domnul Ilie își cumpără mai întîi o sapă și un hîrleț de la magazinul specializat din Piața Centrală, le ascuți bine, le ținu cîteva zile rezemate de peretele șopronului, fiindcă îi plăcea să le privească rînduite astfel : arătau exact ca în *Manualul viticulturului*. Pînă cînd, văzînd că începuseră să ruginească, trebui să-și ia inima în dinți și să iasă cu ele în grădină. Cînd se uită în lungul rîndului, capătul i se păru hăt departe și se întrebă cu o strîngere de inimă dacă va trăi destul ca să ajungă vreodată acolo. Întîmplător, imediat ce doborî primele buruieni ieșite în cale, își lovi

un deget de la piciorul drept, din neatenție sau poate ca o consecință a lipsei de antrenament : tăișul sapei trecu ușor prin pînza cauciucată a pantofului sport și făcu o creștătură destul de serioasă în buricul degetului mare, care începu îndată să sîngereze abundent. Din acel moment, practic toate lucrările de întreținere viticolă erau compromise, iar destinul viței-de-vie, pecetluit. Nici mai vechiul său vis, acela de a se dedica zootehniei, căci îndrăgise de mic copil animalele domestice, nu avu un destin mai fericit. În mod normal, ar fi putut ține cîteva găini în șopronul din spate, dar aici se pune o întrebare : cine să aibă grijă de ele ? Cumpără de la Avicola zece pui de găină, dintre care cinci pleacă din prima noapte într-o lume mai bună, unde nu e așa frig și unde cei care se încumetă să cumpere pui știu să le asigure și condițiile de viață necesare. Ceilalți cinci rezistă printr-un miracol sau printr-o mutație genetică spontană, în schimb, nu se puteau deloc acomoda cu lipsa de hrană și de apă. Grăunțele de porumb li se păreau prea mari, nu le puteau înghiți. Umblau toată ziua de colo-colo prin ogradă, ca năuci, nedîndu-le prin cap că și iarba e bună de mîncare. Domnul Ilie le cumpără cîteva pîini de la magazinul sătesc, însă puii ăștia de carne sînt ceva cu totul special : se scoală și la miezul nopții ca să mănînce ! Sau așa fuseseră învățați la crescătorie ? În plus, casa pe care domnul Ilie o obținuse, împreună cu motocicletă IJ, în schimbul apartamentului de lîngă spital nu avea, ca altele, fîntînă în curte. Pentru a da apă puilor, sau pentru nevoile proprii, dumnealui trebuia să meargă cu găleata la o fîntînă care se afla la vreo sută de metri. Una peste alta, ceea ce în reveriile sale părea atît de plăcut și ușor de îndeplinit se dovedi, în realitate, nu doar greu, ci chiar imposibil. Mai ales, cu totul inacceptabil era faptul că, pentru a face treabă mică, trebuia să iasă de fiecare dată din casă și să parcurgă cel puțin treizeci de metri pînă la closetul din fundul curții. Să ne închipuim, în plus, că e noapte și, pe deasupra, mai și plouă ! La prima ploaie, acoperișul de tablă își dezvălu numeroasele curențe, sub forma finală a unor picături de apă care cădeau din tavan direct pe sobă. E cazul să mai

amintim de duș, de cadă, de programul de apă caldă la două zile – toate pierdute definitiv odată cu plecarea de la bloc ? Domnul Ilie era ferm convins că, dacă mai rămîne mult timp în casa aceea, într-o bună zi are să-și opărească picioarele scăpînd din mîini căzanelul în care încălzea apă pe aragaz. Pentru ca eșecul aventurii sale imobiliare să fie deplin – pe lîngă că motocicleta se defectă după numai o săptămînă de exploatare, așa că se văzu nevoit să facă naveta la oraș cu autobuzul, iar cînd rămînea pînă după miezul nopții la restaurant și nu mai circulau autobuzele, se întorcea acasă cu trenul – domnul Ilie se dovedi incapabil să sacrifice viața unicului pui de găină ajuns la maturitate (de ceilalți se ocupase vreun dihor) fiindcă stabilise cu el o relație afectivă imposibil de eludat : într-un moment de neatenție, îi dăduse numele de Ițac, fără a lua în calcul posibilele consecințe neconvenabile, iar acestea nu întîrziară să se manifeste. Ițac era numele unui prieten din liceu pe care, în timpul regimului comunist, îl omorîse Miliția în bătaia fiindcă își exprimase deschis intenția de a emigra în Australia. Zadarnic încercaseră oamenii în uniformă să-l convingă prin toate mijloacele că ar fi mai bine să plece în Israel, avînd în vedere faptul că era evreu. Întîmplător, domnul Ilie aflase exact care era persoana responsabilă de moartea prietenului său, dar nu putea face nimic, de frică să nu pățească și dumnealui la fel. Fiindcă, între timp, mai precis după victoria în alegeri a CDR, acea persoană ajunsese șeful Inspectoratului Județean de Poliție. Exact așa se întîmplase. Într-o zi de joi îi spusese : « Ițac, băiatule, nu-i nevoie să-ți mai spun cît de mult țin la tine, dar acum ai crescut destul de mare, gata, ajunge, azi mîncăm ciorbică, astăzi trebuie, dragul meu, să te tai ! » Înainte de asta, îi explicase pe scurt legile naturii și motivele pentru care trebuia să procedeze la o asemenea măsură. Aceste cîteva cuvinte avură un ecou profund în sufletul domnului Ilie. Cînd să treacă la fapte, îl podidiră lacrimile. Carnea de pui sau de orice altceva e bună dacă o cumperi de la magazin – atunci ea aparține unor animale anonime, puțînd fi digerată fără muștrări de conștiință. Dar cum să-i tai gîtul și să-l mănînci tocmai pe puilul care poartă

numele prietenului tău cel mai bun din liceu? Pentru așa ceva, domnul Ilie nu era deloc pregătit. Lăsa cuțitul să-i cadă din mână – puiul ciugulea cam nedumerit niște firimituri de pâine, căci mintea lui de găină nu-l ajuta deloc să înțeleagă cât de complicate erau lucrurile și ce se întâmplase de fapt, hotărînd în aceeași clipă să vîndă casa și să se mute din nou în oraș.

Cînd anunțul de vînzare apără în ziar, domnul Ilie se simți pe de o parte oarecum ușurat, pe de alta, mîndru de parcă ar fi debutat cu o poezie în revista *Ateneu*. Spre deosebire de ceilalți ofertanți, domnul Ilie găsisese o formulă subtilă, cu incontestabile valențe comerciale. Dumnealui anunța public că dorea să vîndă nu o casă, ci o gospodărie : cu vie, anexe și animale – aici avea în vedere puiul de găină, situată într-o poziție excelentă, la 10 km de Bacău. Numai că amatorii de un asemenea chilipir nu prea se înghesuiau. Poate că, dacă ar fi avut telefon, ar fi primit cîteva apeluri de circumstanță de la inși care să se intereseze de preț și după aceea să închidă imediat. Dar așa, după ce anunțul apăruse în *Deșteptarea* cinci zile la rînd, abia dacă opri la poarta casei un Trabant al cărui proprietar îi propuse direct să-i lase Trabantul în schimbul casei. Nu se învoiră. În săptămîna următoare domnul Ilie se adresă unei agenții specializate în astfel de tranzacții. Doi tineri veniră, văzură casa și îl asigurară că au cumpărător pentru ea. Era o familie de penticostali cu opt copii. Ca să se vadă mai repede întors în oraș, domnul Ilie lăsa mult din preț, astfel că, pentru a-și cumpăra garsoniera, trebuia să facă un împrumut de douăzeci de milioane la CEC cu dobîndă de cincizeci la sută pe an. În schimb, păstră motocicleta. La plecare, avu grijă să le recomande noilor proprietari, referindu-se la Itac : « Să nu-l tăiați, e un pui foarte bun ! » Dar s-ar părea că pentru ei puiul acela era cu adevărat anonim, așa că-i tăiară gîtul imediat ce domnul Ilie și camionul în care își ducea lucrurile dispărură în lungul șoselei.

Astfel ajunse domnul Ilie proprietar al garsonierei de la etajul cinci, pe care o cumpără de la moștenitorii răposatei doamne Te-reza, Dumnezeu s-o odihnească în pace, fostă contabilă la Insti-

tutul de Proiectare Județean, devenit după Evenimente SC General Proiect SA, unde acum lucrează doamna Pelaghia. Cînd vecinii l-au văzut descărcînd din camion motocicleta și apoi bateria de jaz, au cam rămas pe gînduri. După aceea însă s-au obișnuit. Fiindcă domnul Ilie are grijă să-și facă repetițiile numai în cadrul programului de bățut covoare. După-amiază, de la trei la cinci, dumnealui se odihnește, iar seara, după ora nouă, cîntă la restaurantul Decebal sau, dacă e cazul, la vreo nuntă. Toate acestea nu l-au împiedicat să continue a citi în fiecare zi *Deșteptarea*. Numai că lectura acestui ziar, respectiv a anunțurilor imobiliare de la rubrica de mică publicitate, s-a purificat între timp de orice interese mercantile, rămînînd doar pretextul, germenul unor prelungite și atît de plăcute reverii, de a căror gratuitate dumnealui a devenit perfect conștient. Așa cum arătam mai înainte, e ca un fel de vitamină a sufletului – poate cea mai potrivită definiție ce s-a dat vreodată poeziei. Orice ar spune unii și alții, fără un pic de poezie viața nu mai are gust. Este ?

Să vedem acum în ce stadiu se află reparațiile la motocicletă. Cititorul a putut afla la momentul potrivit cum domnul Ilie a demontat piesele motocicletei bucată cu bucată și cum le-a transportat în garsoniera dumnealui cu niște sacoșe de plastic. De atunci au trecut aproape trei zile. S-au petrecut o mulțime de evenimente. Dumnealui însă și-a văzut mai departe de treburile proprii ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. A luat fiecare piesă, a curățat-o de praf și de unsoare, a spălat-o cu benzină, apoi a așezat-o pe o policioară pregătită din vreme. Piesele mai mari au rămas totuși pe jos, în diferite colțuri ale camerei. Cele care nu mai corespundeau au fost înlocuite cu altele noi, cumpărate de la magazin. În sfîrșit, miercuri dimineată totul era pregătit pentru a trece la faza următoare și cea mai dificilă : montarea la loc a pieselor și reconstituirea motocicletei. Atunci a sunat la ușă poștașul și i-a adus o scrisoare de la fiica sa, plecată în străinătate. Îi reamintea cum o bătea cînd era mică sau cum o înclua în casă cînd pieca la serviciu și-l acuza pentru copilăria ei nefericită. « Aici,

în Danemarca, pentru așa ceva ați fi făcut pușcărie, și tu, și mama.» Domnul Ilie rămase mult timp cu ochii la piesele de pe policioară, privind de fapt în gol. Își aminti tot felul de amănunte neconvenabile din trecutul său, dar își spuse că vina o purta Ceaușescu, fiindcă viața era foarte grea, nu se găsea de mâncare și din cauza asta se certa mereu cu nevastă-sa, care nu știa deloc să gătească. De altfel, în cele din urmă au și divorțat. Toate acestea erau îngropate undeva în trecut, multe se schimbaseră de atunci, dar iată că scrisoarea de la fiica sa le readucea în prezent, și ele reînviau muștrindu-l, așa cum ar învia pe neașteptate un mort a cărui avere a fost deja împărțită între rude. În tinerețe, domnul Ilie cântase în formația Eolic Group, dăduse concerte, se considera un artist, ar fi dorit să urmeze Conservatorul, însă condițiile concrete ale vieții s-au opus cu toată hotărârea. N-avea puterea să-și povestească viața de-a fir a păr pentru a o face pe fiica sa să înțeleagă cât de complicate sînt uneori lucrurile. În definitiv, ceea ce toți copiii din lume le pot reproșa cu deplină îndreptățire părinților este tocmai faptul că n-au fost singura problemă a vieții lor.

Începu să monteze la loc motocicletă, piesă cu piesă, gîndindu-se că, poate, într-o zi, se va înțelege și se va consemna undeva, într-un Registru Absolut al Tuturor Întîmplărilor Lumii, ce anume, nu știa cu precizie, la fel cum nu era defel convins că Dumnezeu ar putea fi Marele Scriitor. Și atunci fiica sa, văzînd cele scrise acolo, se va întoarce la el și-i va spune: « Uite, m-am gîndit mai bine și cred totuși că te-am judecat prea aspru. »

Merită să reținem acest amănunt: în dimineața zilei de miercuri, 5 octombrie 1997, domnul Ilie începu să monteze primele piese ale motocicletei. Întîmplător, pentru seara aceleiași zile domnul Ion-șeful-de-scară convocase o importantă ședință a locatarilor, fiindcă dumnealui era de principiu că, dacă nu se convoacă o ședință, nu se poate lua nici o hotărîre.

Într-o zi, marele poet Nichita Stănescu a fost întrebat: « Care este cea mai frumoasă poezie pe care ai scris-o vreodată? » Iar el

a răspuns: « *Odă în metru antic*, de Mihai Eminescu. » Cum adică? s-a întrebat Simion multă vreme după aceea. Ce-o fi vrut oare să spună marele poet cu aceste cuvinte? În cele din urmă i-a răspuns un client care venise cu niște pantofi la reparat: « Nimic altceva decît că, pentru a citi *Odă în metru antic*, trebuie să o fi scris mai întîi în tine, adică să fi primit măcar o părticică din sufletul lui Eminescu și să-l lași să locuiască la tine în suflet. Dacă soarele n-ar fi în fiecare dintre noi, nu l-am vedea nici pe cer. Ne-am holba în sus pînă cînd ne-ar sfîrîi ochii, dar degeaba, că de văzut, tot nu l-am vedea. El există de atîtea ori de cîte ori e văzut; există pe lume atîția sori cîți sînt cei care văd soarele și în al căror suflet el se oglindește. Și mai departe, există atîtea lumi cîte sînt sufletele care oglesc lumea. Dar faptul că noi toți vedem soarele nu înseamnă nicidecum că vedem un singur și același soare, deși el e doar unul singur. Căci în fiecare suflet e un alt soare, un alt sistem de planete, un alt cer cu stele și o altă lume, diferită de celelalte: adică, așa cum spun savanții, un alt univers! Lumile astea trec una pe lîngă alta, cîteodată își pot da chiar bună ziua, își pot spune o mulțime de lucruri interesante despre cum e vremea sau ce emisiuni au mai văzut la televizor, dar rămîn separate și departe una de alta, străine, închise în sine și, nu de puține ori, dușmănoase. »

Pe atunci, Simion nu știa că acela e un înger. L-a întrebat:

— Cine ești dumneata?

— Am venit să-mi repari niște pantofi, i-a răspuns el.

Apoi Simion îl puse în locul soarelui pe Dumnezeu și începu să se minuneze de ce se întîmpla. Vedea fiecare om făurînd în el însuși încă o dată lumea, din copilărie și pînă la moarte, aproximînd, după puterile și priceperea lui, Facerea. Dar lumea fiecăruia era doar în el și diferită de a celorlalți, fiindcă și părticica de Dumnezeu ce i se oglindea în suflet se deosebea de Dumnezeul lor, deși pentru toți Dumnezeu era unul singur și ei recunoșteau cu dragă inimă asta. Unul zicea: « Bunule Dumnezeu, îndelung răbdător și multmilostiv, fă bine și ajută-mi să pot lua femeile și turmele celuia de colo – arătînd către vecinul său –, și nu lăsa să

mi le ia pe ale mele el sau altcineva. » Iar celălalt zicea : « Bunule Dumnezeu, îndelung răbdător și multmilostiv, fă bine și ajută-mi să pot lua femeile și turmele celuia de colo – arătînd către vecinul său –, și nu lăsa să mi le ia pe ale mele el sau altcineva. » Așa se pornea războiul între vecini, fiecare închinîndu-se aceluiași bun Dumnezeu, îndelung răbdător și multmilostiv.

Altădată îngerul îi spuse : « Închipuiește-ți că într-o bună zi Mihai Eminescu s-ar muta cu totul chiar în sufletul tău și vezi cît de bine l-ai primi. Ba nu : deocamdată închipuiește-ți că ar veni să locuiască numai în garsoniera ta. Trebuie să te previn că Mihai Eminescu fumează foarte mult și din cauza asta duhnește a tutun de proastă calitate, se mai și îmbată uneori, e dezordonat, nu strînge masa după ce mănîncă, se scoală cu noaptea în cap și începe să umble prin cameră bodogănind de unul singur, din cînd în cînd mai aduce și femei de stradă, atunci cînd i se face dor de Veronica Micle – lucruri pe care ți le poate confirma unul din prietenii săi cei mai buni, prozatorul Ioan Slavici, și mai ales soția acestuia. Dacă ar locui cu tine în garsonieră, n-ai mai putea să intri la toaletă cînd ai nevoie, sau, cînd ai intra, ai simți mirosul necurătenii lăsate de el acolo, fiindcă uită mereu să tragă apa, nu ți-ai mai găsi lucrurile la locul lor și ți s-ar părea mereu că umblă cineva în ele. Cînd ai vrea să dormi, el s-ar uita la televizor, ai face mereu curățenie la bucătărie, dar ai găsi mereu vasele nespălate, sau cînd ai da vreun telefon, ți s-ar părea că el trage cu urechea... Dar dacă te-ai înghesui cu el în același suflet ? Dacă ți-ar cotrobăi prin toate cotloanele minții, împrăștiind lucrurile de-acolo, făcînd dezordine și mizerie, nelăsîndu-te să te odihnești ? Ei, abia acum începi să vezi cît de greu e să înveți a muri, ca să scrii vreodată *Odă în metru antic* ! »

Iacătă, de aceea se ajunge așa greu în rai ! gîndi Simion. Fiindcă lumea cealaltă e pesemne adăpostită într-un alt suflet.

Poate unii se vor întreba : « Cum, un cizmar oarecare din Bacău să-l fi citit pe Nichita Stănescu și să aibă asemenea idei ? Ba, pe deasupra, să mai stea și de vorbă cu îngerii ! » – socotind

ei că numai anumiți oameni au dreptul de a citi și de a gîndi cutare sau cutare lucruri fiindcă au învățat despre ele la facultate. Mai ales de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut cizmăria de rîs, celor care practică această meserie le sînt interzise judecățile de valoare și, în general, le vine foarte greu să exprime ceea ce simt sau gîndesc. Dar se uită prea lesne că însuși Sfîntul Antonie cel Mare a primit știre despre « un mirean din mijlocul cetății Alexandriei, cizmar de felul său, care îl întrecea în statură duhovnicească și cînta în fiecare zi imnul îngerilor împreună cu cetele îngeruști ». Și că a mai fost un cizmar celebru înainte de Ceaușescu, pe numele său Jakob Böhme, nepotul unui țircovnic din Alt-Seidenberg, lîngă Görlitz, care, dacă ar mai trăi, ar fi împlinit acum 425 de ani, fiind cam de o seamă cu Mihai Viteazul. Într-o zi de duminică, în prăvălia unde el lucra ca ucenic, a intrat « un bărbat prost îmbrăcat, dar respectabil și distins la înfățișare », mai bine zis un înger, care voia să cumpere o pereche de cizme, iar fiindcă Jakob a cerut un preț exagerat, acela i-a dat banii, dar nu a luat cizmele. Însă, înainte de a pleca, i-a poruncit să scrie cartea

AURORA

sau

Răsăritul care întrezărește.

Aceasta înseamnă :

Rădăcina sau Muma Filosofiei,

Astrologiei și Teologiei pe temeiul

Adevărat, sau descrierea Naturii,

tradusă acum de curînd și în românește. Lui Simion nu i s-a întîmplat ceva la fel de important, în schimb, îngerul i-a spus povestea despre Mihai Eminescu.

Pe urmă, îngerul a plecat și n-a mai venit să-și ia pantofii reparați. Simion i-a așezat pe o policioară aflată chiar dinaintea bancului său de lucru. Cînd avea vreo întrebare mai grea despre viață, li se adresa pantofilor, ca și cum ei ar fi știut răspunsul de la stăpînul lor. Însă nu li se adresa direct, ci prin aluzii și privindu-i doar cu coada ochiului, convins că îngerul începuse

deja să-i poarte pe ascuns – chiar dacă, aparent, ei rămîneau la locul lor pe policioară, căci dimineața îi găsea cam prăfuiți și cu tocurile un pic roase.

— Stau și mă întreb cîteodată, zicea cu voce tare Simion în timp ce-i ștergea cu o cîrpă înmuiată în seu de gîscă pentru a le menține pielea moale și catifelată, de ce oamenii își vorbesc unul altuia cu « dumneavoastră », iar lui Dumnezeu îi zic « tu ».

— Fiindcă cei cărora le vorbești cu « dumneavoastră » sînt străini, iar Dumnezeu ți-e apropiat, ca un fel de frate mai mare, răspundea apoi tot el, știind însă că aceste cuvinte i le trimitea îngerul pe o cale nevăzută.

Oamenii au ajuns să nu mai creadă în Dumnezeu și în minunile Sale pentru că au inventat prea multe formule de fizică. Ei cred în mod eronat că există fizică și există formule. O icoană care lăcrimează nu însemna nimic pentru un activist de partid, nu izbutea nici măcar minunea de a-i schimba convingerile ateiste, deși o astfel de icoană reprezintă prin ea însăși o minune dumnezeiască. Activistul ar fi dorit cu totul altceva de la ea : de exemplu, să mărească recolta de porumb boabe la hectar. Așa se întîmplă cînd noi considerăm a fi minune numai ceea ce noi dorim să fie. Însă minunile au adesea un aspect cu totul neașteptat, banal, cum ar fi faptul că, dacă arunci un sîmbure de vișină din balcon, mai tîrziu, acolo unde a căzut sîmburele începe să crească un copac. În *Sfînta Scriptură* se spune că, în vechime, Duhul Sfînt pोगора uneori pe pămînt sub forma unui porumbel, iar noi am vrea să se întîmple la fel și azi. Însă de atunci multe lucruri s-au schimbat, încît astăzi El poate veni la fel de bine sub forma unui articol de gazetă care conține anumite idei, iar Simion descoperise că și răspunsurile îngerului veneau de multe ori în același fel, deși se întrebă din cînd în cînd dacă toate acestea nu se petreceau cumva numai în capul lui.

Cîteodată se întrebă :

— În ce fel ar putea fi pantofii ăștia ai unui înger ?
Și răspundea tot el :

— În felul în care preexistă focul în gămălia unui băț de chibrit, tot așa preexistă îngerul în mine. După cum focul consumă lemnul pentru a produce lumina și căldura, tot așa viața consumă corpul omului pentru a produce suflet și spirit. Sufletul meu nu-i al meu în întregime, cum nici gîndurile mele nu-s doar ale mele, căci de-ar fi așa, n-aș avea nici gînduri și nici suflet. E ca și cum, privind în oglindă, aș crede că mă văd pe mine, cînd, de fapt, eu văd oglinda, cu însușirile doar puțin schimbate datorită prezenței mele. Ce-ar fi sticla oglinzii fără mine, aceea sînt eu fără îngerul. Poate va trebui să dau cîndva înapoi tot ce am primit cu împrumut. Atunci mă voi aprinde și voi lumina !

Anumite idei îi veneau cînd era constipat. Această ușoară complicație digestivă poate avea urmări dintre cele mai dezagrabile nu doar la nivel fiziologic, ci și intelectual. În cazul lui Simion, de exemplu, ele se manifestau adesea sub forma unor ipoteze exagerat de îndrăznețe. Pronosticurile la fotbal nu sînt și ele tot un fel de profeții ? Cei care cîștigă la Loto nu sînt oare un soi de proroci contemporani ? Odată, în timp de urmărirea la televizor emisiunea « Viața satului », și-a dat seama că, în cei șase ani cît a condus țara Ion Iliescu, s-au construit mai multe biserici și mănăstiri decît în vremea domniei lui Ștefan cel Mare. Avea de gînd să-l întreb pe înger dacă, pe această bază, n-ar trebui să fie și Iliescu declarat sfînt. Dar atunci cînd, după mai multe săptămîni, îngerul a venit din nou, Simion l-a întrebat cu totul altceva :

— Oare există OZN-uri ?

Era o întrebare atît de nepotrivită, încît îngerul a preferat să nu-i răspundă.

— Am venit să-mi dai pantofii înapoi, zise.

Dar cînd se uită pe policioară, Simion văzu că pantofii nu mai erau la locul lor.

Se prea poate ca acela să fi fost începutul propriu-zis al iluminării.

Dumneai le ceruse elevilor s-o întrebe ori de câte ori nu înțeleg vreun cuvânt. Fiindcă de aici pornesc nu numai cele mai multe neînțelegeri dintre oameni, dar uneori chiar diavolul se insinuează în lume sub forma unor propoziții echivoce, aparent inofensive. Dacă un singur cuvânt dintr-o frază ți-e nelămurit, fraza respectivă dobândește o ambiguitate periculoasă, care se răsfrânge asupra tuturor celorlalte cuvinte, deturnându-le sensul, așa încât pînă și cel mai simplu enunț devine în cele din urmă enigmatic și confuz, ca un vis din care nu-ți mai amintești mare lucru — cînd te trezești, ai vrea să spui ceva, dar nu prea știi ce. Pentru majoritatea oamenilor, și capacitatea de percepție este astfel condiționată. Ei aud efectiv nu ceea ce le spui, ci numai ceea ce înțeleg ei din ce le spui. Așa se face că strădania acelor intelectuali marcanți care țin discursuri la televizor sau scriu articole de gazetă în scopul de a schimba opinia publicului în vreo chestiune de actualitate rămîne interesantă doar sub aspectul ei comic și inedit, aidoma tentativei, altminteri laudabile, de a face să crească temperatura Oceanului Arctic cu un termo-plonjon electric, ca să nu înghețe peștii.

Bun, să admitem că elevul Temistocle nu înțelesese cuvîntul « suflet ». În acest caz, n-ar fi fost oare mai potrivit să se adreseze direct profesoarei sale de limba și literatura română ? Dar nu, el se dusesse direct la biblioteca județeană și citise acolo într-o revistă concluzia complet eronată că sufletul e rotund ca o minge de tenis. Firește că doamnele din Anglia, familiarizate cu acest sport nobil, pot face orice comparații doresc în ceea ce privește sufletul dumnealor. Dar cu condiția să nu atenteze la sufletul pur și nevinovat al unor copii de pe alte meridiane ! Căci prima consecință nefastă a acestei lecturi nu s-a lăsat mult așteptată : în loc să-și facă tema la limba română, Temistocle preferase să joace fotbal cu ceilalți copii în spatele blocului. Pentru diriginta sa, domnișoara Zenovia, care îi urmărea îndeaproape evoluția, această atitudine sfidătoare constituia un semnal de alarmă cît se poate de serios. La drept vorbind, dumneai nu era foarte sigură că ar fi lămurit problema care

îl frămînta — în afară, poate, de promisiunea, obișnuită în asemenea cazuri, că va înțelege mai bine cum stau lucrurile atunci cînd va fi mare, dar cel puțin n-ar fi lăsat loc unor concepții și interpretări greșite din punct de vedere pedagogic.

Temistocle pornise cu toată hotărîrea pe un drum greșit, iar domnișoara Zenovia se simțea datoră să intervină cu măsuri cel puțin la fel de hotărîte. Prima dintre ele a fost că l-a dojenit în fața clasei.

— Temistocle, ce se întîmplă cu tine ? Ești pe un drum greșit, să știi ! Mă dezamăgești !

Aceste cuvinte răsunau ca un eou dureros chiar și în sufletul dumneai. Însă mult mai dureros a fost ceea ce a urmat. Pentru a da un exemplu de exigență întregii clase, domnișoara Zenovia a făcut un gest pe care ulterior avea să-l regrete : i-a pus elevului său favorit nota trei ! Imediat după aceea, a strîns din ochi și s-a întors cu fața la tablă, pentru ca elevii să nu vadă cum îi țîșniseră lacrimile. A scos batista și s-a prefăcut că-și șterge nasul. Ei erau oricum obișnuiți ca, ori de câte ori diriginta își sufla nasul, să se întoarcă cu spatele la clasă, fiindcă le spusese că nu se cuvine să facem gesturi dizgrațioase în prezența altor persoane. Îi părea atît de rău și i se făcuse atît de milă de bietul băiat, încît ar fi fost în stare să-și ceară îndată scuze sau să-l ridice în brațe și să-l sărute pentru a-l împăca. Își dădu seama, chiar în acel moment, că făcuse o mare nedreptate. De fapt, se răzbunase pe el ! Altora elevi, dacă nu-și făceau tema, și erau destui care nu și-o făceau în mod repetat, motivînd pur și simplu că n-au avut timp, se mulțumea să le adreseze cîteva cuvinte dojenitoare și să-i amenințe că va vorbi cu părinții lor. Lui însă îi aplicase o pedeapsă dintre cele mai aspre chiar de la prima abatere, și asta poate tocmai din cauză că Temistocle nu avea părinți, ca toți ceilalți copii, căroro domnișoara Zenovia să le reclame lipsa lui de interes pentru învățatură. Da, domnișoara Zenovia era una din puținele persoane care știau adevărul : cînd era de numai cîteva luni, mămica lui îl lăsase în lift și plecase nu se știe unde, poate într-o țară străină. Pe atunci,

bunica Elemosina își făcea singură cumpărăturile, fiindcă nu avea încă varice atât de mari, și, întorcându-se de la piață, îl găsisse acolo orăcăind. Desigur că dorința lui Temistocle de a contribui la economisirea energiei electrice explică în bună măsură faptul că el nu folosește niciodată liftul. Dar nici explicația ce ar putea rezulta din rîndurile de mai sus n-ar trebui neglijată cu totul.

Domnișoara Zenovia îi lăasă pe elevi să iasă în recreație cu cinci minute mai devreme. Zbuciumul sufletesc o împiedica să continue lecția. Din păcate, tocmai în aceste condiții domnul Visarion, profesorul de desen, profitînd de faptul că erau singuri în cancelarie, găsi de cuviință să-i facă unele complimente pentru a-i atrage atenția asupra sa, căci avea de gînd ca ulterior să o ceară în căsătorie. De altfel, nu era prima oară. Dumnealui intrase ținînd sub braț o carte de filosofie scrisă de Stéphane Lupasco. La început se arătă destul de reținut, s-ar putea spune chiar timid.

— Ați avut o « fereastră » ? întrebă cu voce joasă, nesigură.

— Nu, am ieșit puțin mai devreme de la oră, răspunse domnișoara Zenovia.

Primind această informație, domnul Visarion căpătă oarecare curaj. Dumnealui tocmai citise acea carte pe care o ținea sub braț și se simțea plin de idei.

— Domnișoara Zenovia, viața e o revanșă ! exclamă. Vreau să spun o revanșă a principiului biologic asupra mineralului. S-a demonstrat că e posibilă existența unui univers în întregime biologic, dominat de vital, așadar, în care ponderea o dețin sistemele microfizice, sistemele macrofizice aflîndu-se în minoritate, efemere și fragile, așa cum sînt sistemele vii în universul nostru. Un astfel de univers ar fi prin excelență negentropic, deoarece organismul viu extrage din mediul înconjurător entropie negativă, se « hrănește » cu ea. Înțelegeți ? Acolo, mineralul « moare » trecînd în biologic, și nu invers, ca aici. În prealabil, trebuie observat că nu metabolismul îi servește ființei vii, ci aceasta îi servește metabolismului, în calitate de mașină destinată să efectueze transformări energetice eterogenizante. Asta în universul nostru, pentru că din-

colo, metabolismul are o funcționalitate inversă. De altfel, dacă ne gîndim bine, dialectica creează materia, și nu invers. Or, principiul dialectic ar putea fi același, nu credeți ?

— Ba da, răspunse cu amabilitate domnișoara Zenovia.

Cuvintele domnului Visarion o liniștiseră întrucîtva. La rîndul său, dumnealui se simți încurajat să continue, sperînd că în cele din urmă va ajunge să-și exprime și propriile sentimente, deși drumul pînă acolo părea deocamdată nesfîrșit de lung.

— Toate acestea par de necrezut, însă au fost demonstrate științific, cu argumente. În prealabil (oare de ce repeta mereu expresia asta ?), ar trebui remarcat că orice judecată este ipotetică, neexistînd pentru ea un sistem metalogic care să poată alege riguros între valorile contradictorii ale experienței fizice. Prin urmare, logica e tautologie. Din logic nu se poate evada decît în afectivul pur, dar aici nu mai găsim nimic existențial. Orice judecată adevărată, vreau să spun, este declarată astfel de către o alta, care o ia ca subiect – dar mi-ați putea spune care e criteriul adevărului acesteia din urmă judecări ? Vedem deci că gîndirea n-a vizat niciodată decît non-contradicția și s-a orientat întotdeauna spre ea. Construcțiile noastre teoretice s-au născut toate din fuga de contradicție și din dorința tenace de a înlătura cu desăvîrșire monismul uneia sau alteia dintre cele două valori ale experienței logice. Așadar, gîndirea nu face decît să regăsească în legile Universului aspirația la identitate care o caracterizează, fiindcă un dat experimental este comprehensibil numai dacă nu e în același timp A și non-A. În prealabil, ar fi trebuit precizat un lucru : relația subiect-obiect pune permanent în evidență faptul că « eu » e un transfinit. Specificul fenomenului psihic al imaginii constă în a fi simultan real și ireal. Or, se știe că orice experiență este în ultimă instanță o experiență mentală, o succesiune transfinită de raporturi... Încît, la limită, se poate afirma că sufletul își are izvorul în somn și în vis. Acest lucru nu e lipsit de consecințe.

Asemenea preocupări elevate ar fi trebuit să stîrnească admirația domnișoarei Zenovia, însă din păcate, acest lucru întîrzia să se întîmple.

— Cu asta și eu sînt de acord, confirmă totuși dumneaei.

Fără îndoială, domnul Visarion era un om deștept, toți colegii o recunoșteau, dar uneori insista exagerat de mult asupra unor lucruri. În schimb, în altele eră excesiv de timid, poate și din cauza salariului mic. De vreme ce domnișoara Zenovia își exprimase acordul cu privire la problemele generale ale Universului și ale gîndirii, chiar dacă ele fuseseră prezentate destul de succint, ar fi putut să se apropie, pas cu pas, de chestiunile sentimentale care îl interesau, așa cum fac de obicei bărbații și așa cum dumnealui intenționase din primul moment, din chiar clipa în care spusese: « Viața e o revanșă. » În loc să profite de ocazie, tăcu și începu să bată darabana cu degetele în masă pentru a-și mobila tăcerea cu un zgomot oarecare. În vechime se credea că păsările au apărut din bărbați inocenți, dar cam săraci cu duhul. Asta nu înseamnă decît că domnul Visarion urmează să ajungă, într-o altă viață, un fel de pasăre ciudată, cu ochii albaștri și un început de chelie. Domnișoara Zenovia îl compară fără să vrea cu elevul Temistocle și tresări descoperind cît de mult semănau: aveau aceeași privire de ciîne bătut. Poate că și dumnealui fusese cîndva un elev excepțional dotat, poate că primise numai note de zece, pînă în ziua în care nu reușise să-și scrie tema despre suflet... Asta ar fi putut explica faptul că problemele sufletului îl mai chinuiau și acum.

În chiar clipa în care se auzi țîrîitul soneriei anunțînd recreația iar ușile sălilor de clasă se deschiseră aproape instantaneu, lăsînd rumoarea și țipetele copiilor să invadeze coridoarele, dumneaei luă hotărîrea de a acționa neîntîrziat. Elevul Temistocle nu trebuia lăsat singur, într-un moment de cumpănă al vieții sale. Dacă se dovedea necesar, domnișoara Zenovia era gata să-l înfieze și să devină mama lui adoptivă, deși spera că acest lucru nu se va dovedi necesar înainte de a-și cumpăra o garsonieră, fiindcă dumneaei încă locuia cu părinții. Deocamdată, era pregătită numai

pentru o discuție foarte serioasă cu el — « ca între bărbați », își spuse, folosind cu un curaj nebunesc expresia aceasta inadecvată, în care presimțea un fel de beție a victoriei — chiar în după-amiaza acelei zile.

Așa se face că, puțin după ora șase și treizeci de minute, cînd domnul Toma tocmai terminase de ascultat emisiunea BBC în limba română, apropiindu-se de fereastră, o putu vedea înaintînd decisă și sigură de sine pe aleea din fața blocului. Acum domnișoara Zenovia știa că liftul nu merge, dar acest lucru aproape că nu o mai deranja, deoarece acum cunoștea și cauza. Cunoașterea cauzelor contribuie miraculos la înțelegerea necesității care, potrivit unei definiții larg acceptate, înseamnă libertatea însăși. De exemplu, cînd stai la coadă la bilete, cei din spate sînt totdeauna nervoși, agitați, puși pe ceartă, deoarece nu știu ce se întîmplă la ghișeu și se tem că ar putea pierde trenul. Însă cei din față, care au posibilitatea de a o vedea pe casierită conversînd la telefon cu o prietenă, manifestă un optimism calm și tolerant, căci ei au înțeles că enervarea din acest motiv nu te ajută să-ți atingi scopul propus. În sinea dumneaei, domnișoara Zenovia pusesese un pariu deosebit de riscant, și anume se angajase față de propria conștiință profesională ca, de această dată, să i se dedice exclusiv elevului Temistocle. Fără a-l mai vizita, nici înainte și nici după aceea, pe domnul Nicostrat Zăvorîtul. Avea motive întemeiate să procedeze astfel, căci la ultima întîlnire, tocmai în timp ce se îmbrăcau, dumnealui făcuse cam fără ocolișuri observația deloc oportună că :

— Sentimentele pe care le nutrim reciproc sînt o problemă, iar taxa pentru cursurile de yoga e o altă problemă. Să nu le amestecăm.

Ceea ce pe dumneaei o rănise profund. Oricît ne-am respectat personajele — în definitiv, un mod de a ne respecta pe noi înșine —, nu putem trece cu vederea faptul că pentru domnul Nicostrat cursurile de yoga erau unica sursă de venit. Or, adevărul e că, de cînd domnișoara se îndrăgostise de dumnealui, și

tocmai ca o consecință a iubirii sale dezlănțuite, neglijase cu totul să-i mai plătească taxa pentru cursuri, considerînd în mod eronat că ar exista o contradicție între sentimentele care îi uneau atît de strîns și achitarea orelor de inițiere. Dar considerase astfel doar în virtutea propriilor concepții idealiste despre viață, cu care domnul Nicostrat nu era întru totul de acord, deoarece nu-i țineau nici de foame și nici nu-i achitau factura telefonică sau pe cea de întreținere. Și dumnealui era capabil de sentimente profunde. La rîndul său, ar fi fost în stare s-o iubească la nebunie, însă numai cu douăzeci la sută din sufletul său, deoarece restul procentelor trebuiau alocate rezolvării celorlalte probleme ale vieții de zi cu zi. Sexul slab înțelege mai greu asemenea lucruri. Cu atît mai greu atunci cînd intervin și unele circumstanțe subiective. Observația dumnealui o făcuse să sufere, iar una din legile nescrise ale iubirii este că atunci cînd unul din îndrăgostiți suferă, vrea neapărat să sufere și celălalt. De aceea domnișoara Zenovia hotărîse să nu-l mai viziteze – un timp – pentru a-l pedepsi astfel. Pînă cînd? Asupra termenului nu luase încă nici o hotărîre. Deocamdată, aștepta ca domnul Nicostrat s-o caute la telefon, ca să-i poate face anumite reproșuri, desigur cu precauția necesară, pentru a nu-l supăra prea tare. Adevărul e că nu voia să-l piardă tocmai acum, la jumătatea cursului. La fel de adevărat este că nici domnului Nicostrat nu i-ar fi convenit să piardă o discipolă atît de conștiințioasă, tocmai într-o perioadă de devalorizare accentuată a monedei naționale, dar nu se gîndise nici o clipă că ar trebui să-i telefoneze, din simplul motiv că aștepta ca dumneai să-l sune pentru a-și anunța venirea la următoarea lecție, așa cum stabiliseră de la bun început. Acum știm foarte clar de ce odată ajunsă la etajul opt, domnișoara Zenovia sună direct la ușa bunicii Elemosina, fără a arunca măcar o privire spre ușa vecină, de la garsoniera domnului Nicostrat, mai ales că unii locatari deja se adunaseră pe palier, cu aproape un sfert de oră înainte de momentul anunțat, pentru a participa la ședința de scară. Se adunaseră și vorbeau între ei cîte ceva, în șoaptă.

Bunica Elemosina deschise imediat, semn că se afla în apropiere – nu e exclus ca tocmai în acel moment dumneai să se fi uitat prin vizor în speranța de a o vedea pe domnișoara Zenovia intrînd în garsoniera domnului Nicostrat, sau doar ca să aprecieze dacă numărul celor prezenți pe palier era suficient pentru a fi îndeplinite condițiile statutare ale desfășurării ședinței de scară.

Cînd, la orele nouăsprezece fix, domnul Ion-șeful-de-scară își făcu apariția în holul de la intrarea în bloc, avu parte de o surpriză dintre cele mai neplăcute: nici un locatar/propietar nu binevoise să dea curs convocării la Adunarea Generală de Scară, pe care dumnealui o afișase statutar încă din primele ore ale dimineții. Nedumerit în primul moment, mai citi o dată afișul, fără însă a-i găsi vreun cusur. Era într-adevăr octombrie, ceasul arăta orele 19, și totuși nu se zărea nici un doritor să dezbată problemele înscrise pe ordinea de zi. Domnul Ion-șeful-de-scară rămase pe gînduri cîteva minute, cu dosarul sub braț, neștiind cum ar fi mai bine să procedeze. În cei șase ani de cînd îndeplinea această funcție, nu i se mai întîmplase niciodată să convoace o ședință la care să nu participe nimeni. Era, cum ar fi spus domnul Toma dacă ar fi fost de față, « o situație inedită ». Dar la acea oră domnul Toma se afla în altă parte, mai precis, pe palierul de la etajul opt, așteptînd împreună cu alți locatari apariția șefului de scară și mirîndu-se, la rîndul său, că acesta întîrzie. Pentru prima oară în ultimele luni, se adunaseră mai mult de jumătate plus unu.

Explicația acestei situații inexplicabile este cît se poate de simplă. În sinea sa, domnul Ion-șeful-de-scară încă mai credea că motivele blocării liftului constituie un secret pentru ceilalți locatari. Avea de gînd să le dezvăluie tuturor acest secret în Adunarea Generală, conținînd pe efectul psihologic deosebit pe care avea să-l producă asupra asistenței, cu care ocazie avea să solicite și aprobarea măsurilor ce se impun. Numai că locatarii, aflînd totul din alte surse mai devreme decît ar fi trebuit, se adunaseră instinctiv la locul faptei, dacă putem spune astfel, adică la etajul opt,

deși pînă atunci toate ședințele de scară avuseseră loc la parter. Încurcătura se datora tocmai felului în care fusese redactată convocarea. Neprecizarea locului în care urma să se desfășoare ședința crease pesemne impresia greșită că ea va avea loc acolo unde se ivise problema înscrisă la primul punct al ordinii de zi. Formularea corectă ar fi trebuit să fie : « Se convoacă Adunarea Generală de Scară pentru ziua de 5 octombrie 1997, orele 19.00, în holul de la parterul blocului (s.n.) », și în acest caz desigur că locatarii s-ar fi adunat disciplinați la parter, așa cum se întîmpla în mod obișnuit. De altfel, pe acest obicei nescris contase și domnul Ion-șeful-de-scară cînd nu mai indicase locul, ca și atunci cînd, luînd sub braț dosarul cu materialele pregătite pentru ședință, coborîse în holul de la parter. Cu o seară în urmă, un remarcabil om politic afirmase, în cursul unei emisiuni de televiziune, răspunzîndu-i realizatorului : « Problema pusă de dumneavoastră este foarte importantă, este o problemă cu adevărat serioasă și care cred că merită un răspuns », iar domnului Ion-șeful-de-scară îi plăcuse atît de mult această reflecție, încît o notase în caietul său de idei pentru a o folosi atunci cînd se va ivi ocazia, respectiv în cadrul ședinței de scară.

Iată însă că domnul Ion-șeful-de-scară îi aștepta pe locatari la parter în timp cei ei îl așteptau la etajul opt. Această situație ar fi putut dura la infinit dacă, la momentul potrivit, n-ar fi apărut în holul de la intrarea în bloc domnul Costică – soțul doamnei Pelaghia, de profesie economist-contabil, care tocmai se întorcea din oraș.

— Vă salut cu toată stima ! zise domnul Costică. Rezolvăm azi problema aceea ?

De cînd îl mușcase un cîine, punea mereu în ședințele de scară una și aceeași problemă, care nu-și găsisese încă rezolvarea : problema cîinilor vagabonzi. Însă domnul Ion-șeful-de-scară crezu că se referise la problema liftului și răspunse :

— Cu cine, dacă nimeni nu participă la ședință ?

— Dar nu aici se ține ! îl contrazise oarecum domnul Costică.

Domnul Ion-șeful-de-scară clipi nedumerit.

— De ce ? întrebă fără rost.

Ce-ar fi putut răspunde domnul Costică ? Ridică din umeri și porni în sus pe scări. Nici dumnealui nu era prea sigur că ședința ar trebui să se desfășoare în altă parte, însă, de cînd citise convocarea de la avizier, nu-și reprezentase un loc mai potrivit de desfășurare decît etajul opt, unde Simion blocase liftul. Abia mai tîrziu înțelese că, de fapt, așa se exprimase voința majorității, care trebuia respectată, chiar dacă majoritatea alesese fără a se gîndi prea mult și fără ca domnul Ion-șeful-de-scară să fi prins de veste.

În același timp, la etajul opt, întîrzierea domnului Ion-șeful-de-scară începu să producă neliniște și îngrijorare. Dintr-un motiv de neînțeles, cei care veniseră primii se trăsese aproape de ușa liftului. Unii mai prevăzători își aduseseră de acasă scăunele, dar cei mai mulți stăteau în picioare, rezemați de calorifer sau de balustradă, sau ședeau cu fundul direct pe treptele scării ce ducea spre cabina scripetilor și, mai departe, spre acoperiș. Atmosfera, ușor încordată, era îndulcită doar de mirosul de ceapă prăjită ce răzbătea dinspre apartamentul bunicii Elemosina, unde tocmai se puneau bazele unei iahnii de fasole. Cînd domnișoara profesoară Zenovia sunase la ușă, fără a arunca măcar o privire spre ușa vecină, mai precis atunci cînd bunica Elemosina îi deschisese, invitînd-o să intre, aburi încărcăți de arome culinare năvăliseră pe palier, excitînd olfactiv imaginația celor prezenți și generînd tot felul de ipoteze. Erau de față, printre alții, domnul Toma, profesorul de biologie Eftimie, domnul Gheorghe Compotecras, doamna X, soția domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere. Dar se înregistrau și unele absențe, cum ar fi : domnul Elefterie, plecat împreună cu soția să-și încaseze banii de la Loto, domnul Ilie, care la acea oră monta în garsoniera proprie ultimele piese ale motocicletei, domnul Nicostrat Zăvorîțul, ocupat momentan cu o nouă discipolă etc. Bunica Elemosina, deși nu participa propriu-zis, venea din cînd în cînd la ușă pentru a urmări prin vizor mersul evenimentelor.

Spre deosebire de toți cei prezenți, domnul Anghel cunoștea motivul pentru care se adunaseră involuntar acolo. Pentru prima oară în ultimele opt luni, dumnealui avea o figură relaxată și nu mai mirosea nici a sulf, nici a spray de gândaci. Nici nu se mai grăbea. Chiar înainte de a urca la ședință, făcuse o baie folosind rețeta prescrisă de Simion în cursul scurtei lor convorbiri de la orele prânzului. Acum aștepta cu încredere efectele. Mierea se întărise pe piele și îl strângea ca o cămașă prea strâmtă. Pe dedesubt simțea vagi gîdilături, dar nu mîncărimea aceea feroce, imposibil de potolit, atît de caracteristică acțiunii devastatoare asupra epidermei a acarianului numit științific *Sarcoptes scabiei*, ci mai degrabă un fel de agitație nedumerită, aproape plăcută, la nivel celular.

Familia doamnei Pelaghia și a domnului Costică era reprezentată deocamdată de doamna Alis, deși vecina și prietena dumneaei, doamna Evlampia, o invitase să meargă împreună la concertul de pian din acea seară. Doamna Alis preferase să participe, în locul fiicei sale, la ședința de scară, deoarece la concert ar fi stat, ca întotdeauna, prea încordată de teamă că solistul va greși. Atunci cînd, datorită vechii prietenii ce le lega, era nevoită să o însoțească pe doamna Evlampia la vreun concert al filarmonicii băcăuane, doamna Alis ținea tot timpul pumnii strînși, presimțind că, dintr-un moment în altul, se poate întîmpla o catastrofă și rugîndu-se în gînd să nu se întîmple. Bunăoară, dirijorul s-ar fi putut împiedica de pupitru sau ar fi putut scăpa din mînă bagheta pe care o agita energic și cam imprudent pe deasupra capului, sau, în timp ce interpreta vreun solo, violonistului i-ar fi venit dintr-o dată să strănute. Și totuși, uneori dumneaei simțea o curiozitate specială, însoțită chiar de o anumită plăcere estetică, în așteptarea acestor catastrofe, așa cum unii găsesc delicii în filmele de groază, pentru efectul lor de catharsis.

În acest timp, în garsoniera sa de la același etaj, domnul Nicostrat încerca să determine punctul G al noii sale discipole, o zonă situată la patru-cinci centimetri adîncime, a cărei localizare se poate obține numai prin investigații repetate. Era o operațiune

dificilă și foarte delicată, căci, așa cum au demonstrat cercetătorii americani, acest punct, capabil să declanșeze orgasme succesive de o surprinzătoare intensitate, este de fapt invizibil, nu poate fi detectat imediat prin pipăit și presupune o stimulare prelungită înainte de a oferi primele senzații plăcute.

Alături, în apartamentul bunicii Elemosina, iahnia dăduse între timp în clocot, iar domnișoara profesoară Zenovia tocmai termina de explicat elevului Temistocle motivele care o determinaseră să-i pună nota trei, încercînd totodată să-și justifice gestul prin rațiuni nu doar pedagogice, ci și existențiale. Căci, să ne înțelegem, viața nu oferă numai plăceri, sau, cum se exprimase dumneaei : « Nu e o plimbare cu automobilul. » Temistocle trebuia să știe asta încă de pe acum ! Să admitem că el nu asimilase foarte bine sensurile cuvîntului « suflet », și din acest motiv nu izbutise să-și facă tema la limba română. Dar ce-l împiedicase să ceară ajutorul profesoarei sale ? De cîte ori nu le recomandase dumneaei elevilor și-i îndemnase ca, pentru lămurirea oricărui cuvînt neclar, s-o întrebe și să-i ceară explicații ? Temistocle asculta cu capul aplecat peste masă toate reproșurile perfect îndreptățite ale dirigintei sale, socotind în gînd dacă ar fi sau nu momentul potrivit s-o întrebe ce înseamnă expresia pe care o scriseseră în urmă cu o săptămîină, în spatele blocului, niște băieți mai mari. Rîdeau chicotit cînd citeau asta sau își spuneau anumite lucruri la ureche și-și dădeau ghionturi, iar Temistocle nu înțelegea de ce și tare ar fi vrut să afle ! Dar, pe măsură ce avansa în discursul său moralizator, domnișoara Zenovia realiza cu o spaimă crescîndă nu numai cît de mult îl nedreptățise pe bietul băiat punîndu-i nota aceea, ci și faptul că în garsoniera vecină, acolo unde locuia domnul Nicostrat, se petreceau lucruri stranii. Zgomotele înfundate și unele sunete binecunoscute care răzbăteau prin perete o determinau să vorbească din ce în ce mai tare și pe un ton tot mai strident, încercînd să facă în așa fel încît, pe de o parte, să acopere acele zgomote cu propria voce, iar pe de alta, să le audă numai dumneaei cît mai distinct. Dintr-o dată avu revelația că nu Temistocle

era cel vinovat de eșecul compunerii despre suflet, ci chiar dumneaei, deoarece le dăduse elevilor o temă exagerat de dificilă, peste puterea de înțelegere a vârstei lor. Ce-ar putea ști niște copii despre un lucru atât de complex și cum ar putea ei să-l descrie, de vreme ce nici oamenii maturi, iar dintre ei nici chiar savanții sau filosofii nu ajunseseră la o concluzie destul de limpede și unanim acceptată în această privință? Tocmai în clipa în care, în loc de orice răspuns, hotărî în gînd să repare nota lui Temistocle, transformînd-o pe furiș din 3 în 8 – bineînțeles, cu condiția ca el să-și scrie totuși blestemata aceea de compunere –, din garsoniera vecină se auzi un prim sughiț erotic. Pesemne domnul Nicostrat dibuise în sfîrșit punctul G al noii sale discipole. Domnișoara Zenovia crezu mai întîi că sughițase Temistocle, poate ca urmare a remușcărilor trezite de amintirea comportamentului său necorespunzător – căci nu numai că își neglijase obligațiile școlare, dar mai și plecase să joace fotbal în spatele blocului, tocmai la ora la care știa că diriginta sa îi va face obișnuita vizită la domiciliu.

— Să nu te pui acum pe plîns, nu folosește la nimic! Îl preveni cu toată severitatea de care se simțea capabilă.

— Nu plîng, răspunse băiatul. Apoi, ca și cum i-ar fi ghicit zbulciul interior, rosti încet, aproape în șoaptă, de parcă i-ar fi destăinuit un mare secret: știu ce este sufletul.

Domnișoara Zenovia tresări.

— De unde știi?

— Mi-a spus Simion.

Auzise și el sughițul acela, dar, spre deosebire de profesoară, știa cu precizie din ce direcție venise. Acum stătea la pîndă încordat, ținîndu-se strîns cu ambele mîini de marginea mesei și așteptînd ca, dintr-un moment în altul, sughițului să-i urmeze diferite variații de gungurit. Fără să bănuiască ce ar putea urma, domnișoara Zenovia încercă să fie ironică, tratînd problema de la înălțime.

— Poate vrei să spui « domnul » Simion! Despre oamenii mai în vîrstă trebuie să vorbim cu respect. Și ce ți-a spus, mă rog, dacă nu sînt indiscretă?

— El mi-a cerut să-i zic Simion, fără domnul, o contrazise băiatul cu destulă îndrăzneală, fiindcă nici îngerii nu-și spun unul altuia « domnule ». Mi-a spus că sufletul e ochiul lui Dumnezeu. Dumnezeu are cîte un ochi în fiecare om, care vede tot ce se întîmplă în el. Cînd ochiul clipește, omul adoarme.

— Hm, nu știu ce ai putea înțelege tu dintr-o astfel de teorie...

— Înțeleg, o asigură Temistocle cu toată seriozitatea. De multe ori îl simt cum mă privește. Simion mai zicea că sufletele oamenilor sînt ca strugurii cu care se hrănește Dumnezeu. Adună mai multe bobite într-un ciorchine – de exemplu, într-unul românii, în alt ciorchine rușii, în altul turcii –, iar cînd dă de vreo bobită viermănoasă sau mucegăită, o scuipă în iad. El a sădit sămînța sufletului în noi și așteaptă să culeagă roadă bună. De aceea strigă episcopul la liturghie: « Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează via aceasta, pe care a sădit-o preasfîntă Dreapta Ta, și o desăvîrșește pe ea... » Atunci cînd i se face foame mai tare, izbucnesc războaie.

— Așa ți-a spus Simion?

— Nu, la asta cu războiul m-am gîndit eu, mărturisii Temistocle.

Domnișoara Zenovia își potrivi, tulburată, ochelarii cu multe dioptrii. Dumneaei nu avusese niciodată o experiență sufletească atât de complexă, cu excepția, bineînțeles, a cursurilor de inițiere sub directa supraveghere și îndrumare a domnului Nicostrat, iar siguranța și seriozitatea cu care îi vorbise Temistocle o puneau în încurcătură și o cam speriau.

— În fine, există mai multe concepții... Sper că, după toate acestea, te vei mobiliza și vei putea să-ți faci compunerea. Dacă mai ai vreun cuvînt nelămurit, te rog să-mi spui acum.

Băiatul ezită. Presimțea ceva interzis și primejdios în întrebarea care ar fi urmat, fără să știe însă lămurit în ce ar consta primejdia.

— Am găsit o expresie pe care n-o înțeleg, spuse vorbind la fel de încet ca mai înainte, temîndu-se poate că bunica Elemosina trăgea ca de obicei cu urechea dindărătul ușii.

— Ce expresie ?

— Muie Steaua.

— Ce înseamnă asta ? se miră domnișoara, ușor indignată.

— Nu știu.

— Dar ce legătură are cu tema despre suflet ?

În loc de orice alt răspuns, Temistocle băgă capacul stiloului în gură. La o adică, se așteptase ca dumneai să-i explice înțelesul cuvintelor, nu să-i ceară lui explicații. În acel moment, un al doilea sughiț, mult mai evident decît primul, trecu aproape neobservat, sau cel puțin așa ar fi vrut domnișoara Zenovia să lase impresia.

— Expresia aceasta, spuse dumneai cu o tot mai accentuată panică în glas, încercînd să oprească, printr-un efort de voință, sîngele care-i năvălea în obraji, reflectă fără îndoială o stare de spirit a iubitorilor fotbalului. Din cîte știu, Steaua este o echipă de fotbal. Suporterii diferitelor echipe au creat, în decursul timpului, un limbaj special, numit argou, prin intermediul căruia își transmit unii altora sentimentele de aprobare sau dezaprobare cu privire la evoluția favoriților lor sau la jocul echipei adverse, încu-răjările etc.

Nu știa ce ar mai trebui să adauge. Ar fi vrut să adauge foarte multe lucruri despre tot ce fac oamenii mari, despre iubire și trădare, fericire și suferință, infidelitate și dezamăgire... Cînd se întoarse, o văzu în pragul ușii pe bunica Elemosina cu o lingură de lemn în mînă, ascultînd cu luare-aminte și dînd aprobator din cap după fiecare frază.

Între timp, domnul Ilie terminase de montat ultima piesă necesară funcționării normale a motorului — o bujie. Tocmai se pregătea să coboare cu motocicletă pe scări, ținînd-o cu mare grijă de coarne, ca nu cumva s-o scape definitiv la vale, cînd făcu

descoperirea uimitoare și foarte neplăcută că, la ieșire, motocicletă nu mai avea același gabarit ca la intrare și, în consecință, nu mai încăpea pe ușă. Toate străduințele dumnealui de-a o scoate din bucătărie se dovediră zadarnice, mai ales din cauza ghidonului și a roții din față. Luate separat, ele trecuseră cu destulă ușurință prin cadrul ușii dar, odată montate pe corpul motocicletei, acumulau cote practic insurmontabile din pricină că axele lor de simetrie se situau în planuri perpendiculare. După aceea, cînd încercă s-o deplaseze cu spatele, reuși să obțină un progres minim, în sensul că roata din spate și trei sferturi din corpul propriu-zis al vehiculului depășiseră punctul critic, dar nimic mai mult. În cele din urmă, pentru a-și crea un spațiu de manevră mai mare, hotărî să scoată ușa din balamale, însă nici această măsură nu se dovedi suficientă. Mai avea la dispoziție doar două posibilități : să scoată motocicleta pe geam, lăsînd-o apoi în jos cu o frînghie, dar de unde să ia frînghia ?, sau să o demonteze din nou, scoțîndu-i cel puțin piesele care împiedicau manevrarea ei. Înainte de a lua o decizie, voia totuși să vadă dacă motorul funcționează bine. S-ar fi putut întîmpla ca, după ce ar fi scos-o afară, să constate că tot nu merge, situație în care ar fi trebuit să-i demonteze încă o dată piesele cu defect. După ce apăsă de cîteva ori pe un anumit buton al carburatorului — operație numită de cunoscători « șprițuire » — și după ce potrivea pedala de antrenare în poziția convenabilă, tocmai cînd se pregătea să apese pe ea cu toată greutatea, observă că nu pusese cheia în contact. Dar unde era cheia ? Normal ar fi fost s-o găsească în cuierul de la intrare. Cînd constată că nu se afla la locul ei, domnul Ilie căzu într-o stare de epuizare nervoasă și demoralizare, căci nu-și putea imagina unde ar fi putut s-o pună. Începu să umble la întîmplare prin casă, privind în gol și cu mîinile bălăngănindu-i-se fără rost pe lîngă corp.

În acest timp, la parter, domnul Ion-șeful-de-scară își privea cu îngrijorare ceasul : sfertul academic trecuse fără ca vreun locatar să dea semne că ar dori să participe la ședință. Tocmai atunci, de

unde de la etaj se auzi modulînd în maniera atît de familiară vocea doamnei Gudelia :

— Neluțuuu ! Unde eeești ? Te caută cinevaaa !

Într-adevăr, la inițiativa domnului Eftimie, domnul Toma coborîse pînă la etajul trei și sunase la ușa domnului Ion-șeful-de-scară să vadă de ce întîrzie – oamenii îl așteptaseră zadarnic la etajul opt mai bine de un sfert de oră și, la drept vorbind, își cam pierduseră răbdarea.

— Dați-mi voie, vecine ! În primul rînd că nu am convocat ședința la etajul opt, ci la parter, explică domnul Ion-șeful-de-scară, ușor iritat de încurcătura pe care chiar dumnealui o produsese.

Domnul Toma nu mai era nervos, fiindcă dormise toată după-amiaza. Nici dumnealui nu avea o explicație logică la cele întîmplate.

— Ce să le fac, vecine ? Dacă s-au adunat toți acolo, m-am dus și eu. Nu trebuie să vă supărați pentru atîta lucru.

— Da, dar în mod normal, ședințele se țin la parter, insistă domnul Ion-șeful-de-scară.

Domnul Toma dădu împăciuitoar din mîină. Ar fi putut răspunde că, avînd în vedere circumstanțele care impuseseră convocarea ei, ședința de acum nu mai putea fi considerată normală, însă în același timp se străduia să-și aducă aminte cuvîntul « cumtă », care definește o situație devenită normativă prin obișnuință, și să-și dea seama dacă s-ar potrivi în situația de față. Urcară în tăcere pînă la etajul doi, unde domnul Ion-șeful-de-scară se opri răsufliînd din greu, sprijinindu-se cu o mîină de balustradă. Domnul Toma socoti că a sosit momentul să dea frîu liber curiozității, punînd o întrebare riscantă.

— A declarat cumva greva foamei ?

— E peste puterea mea de înțelegere, răspunse evaziv domnul Ion-șeful-de-scară, ca și cum n-ar fi priceput despre ce e vorba.

Se aplecă și culese de jos, chiar în dreptul întrerupătorului electric, un cocoloș de hîrtie pe care îl desfăcu și citi : « Dansînd în ploaie : 15.30. » Cu perspicacitatea sa de fost securist, știind că

nimic nu e întîmplător, dumnealui aprecie că hîrtiuța fusese ruptă dintr-o foaie mai mare pe care cineva consemnase programul cinematografelor din oraș. Din spirit de solidaritate și pentru a-i demonstra că e preocupat de curățenia blocului, domnul Toma spuse :

— Totuși, dacă hîrtia aceea nu-i mai trebuia, n-ar fi fost normal s-o arunce la toboganul de gunoi sau, mai bine, s-o depună în lada specială de hîrtii pentru a fi refolosită ?

— Asta era valabil numai pe vremea regimului de tristă amintire, vecine, răspunse cu amară ironie domnul Ion, cînd lozinka celor trei R – recuperare-reconstrucție-refolosire – putea fi întîlnită nu doar la intrarea în toate fabricile, ci aproape la fiecare colț de stradă și stătea la loc de cinste în fiecare scară de bloc. Astăzi însă nimeni n-o mai ia în seamă, de parcă materialele refolosibile, cum e și hîrtia, n-ar fi la fel de energointensive ca atunci.

— Pe vremea regimului de tristă amintire, cînd muncitorii își petreceau concediul în stațiunile de odihnă și tratament de pe litoral..., completă nostalgic domnul Toma. Dar la BBC au spus că în Germania e valabil și acum !

Domnul Ion-șeful-de-scară dădu aprobator din cap, cu toată înțelegerea față de situația poporului german, dar se abținu de la orice comentariu fiindcă nu era sigur dacă la nemți e încă valabilă recuperarea materialelor sau vacanța pe litoral a muncitorilor.

Porniră apoi în grabă spre etajul opt, căci de sus se auzeau voci : se părea că ședința începuse în lipsa lor, iar domnului Ion-șeful-de-scară îi veni pe neașteptate ideea că vor să-l schimbe din funcție în lipsă. Nu cumva tocmai în acest scop se adunaseră separat la cealaltă extremitate a scării ?

lată cum s-a întîmplat. Ușa agenției era larg deschisă, lăsînd să pătrundă din stradă boarea și miresmele înserării tomnatice, împreună cu murmurul trecătorilor de pe trotuare purtîndu-și molatic grijile prin fața vitrinelor pe care lumina în scădere a zilei le transforma în uriașe oglinzi ale acelei stări de lucruri.

Au intrat amîndoi în agenție cu aerul unor oameni foarte grăbiți, preocupați de o problemă viitoare, și totodată decizi. Nu se grăbeau nicăieri, cît despre decizie, rămîne să vedem mai tîrziu. Bărbatul înainte, femeia în urmă, cum e și firesc. Ambii se numesc Popescu. Coincidență ? Nicidecum, de vreme ce sînt căsătoriți de mulți ani.

— Bună ziua, spuse dumnealui.

Agentul citea un ziar. Un ziar obișnuit, pe a cărui primă pagină scria cu litere de o șchioapă : DEMISIA, fiind vorba de fapt de dorința referitoare la primul-ministru exprimată de sindicatele de la rafinăria Onești. Încă o jumătate de oră și va închide, va merge acasă, va mînce ceva la repezeală și poate va face un duș. Să mai vedem. Agentul citea un ziar pe care îl mai citise de cîteva ori în ziua aceea. A ridicat privirea. Și-a potrivit ochelarii. Nedumerit ? Poate. Dar asta face parte din atribuțiile lui de serviciu. Murmură ceva drept răspuns la salutul bărbatului. Observă că femeia a rămas lîngă ușă. Și ce dacă ? Treaba ei ! Puse ziarul deoparte cu o mișcare prudentă, apoi se întoarse încet, își așeză ambele mîini dinainte, într-un gest care bărbatului îi aminti de o fotografie pe care o văzuse cînd era copil, nu mai ținea bine minte unde, poate la bunici. Oricum, o poziție care-i accentua surîsul amabil. Spuse dezinvolt :

— Da ?

Era ceva antipatic în surîsul lui amabil, ca și în felul în care îi cădea costumul maro cu dungi, impecabil croit, chiar și în dezinvoltura cu care s-a rotit pe scaun și a vorbit. Ce să mai spunem de nodul perfect al cravatei și mai ales de felul în care privea, nițel ironic, dindărătul ochelarilor cu rame mari, aurii ! Însă bărbatul, prefăcîndu-se deocamdată a nu lua în seamă aceste amănunte cam penibile, explică pe un ton cît se poate de firesc :

— Am venit să încasăm.

Imediat după aceea băgă mîna într-unul din buzunarele interioare ale surtucului său poșos și dădu la iveală un portofel. Din portofel extrase cu vîrfurile degetelor o hîrtiuță de dimensiuni corespunzătoare, pe care i-o întinse agentului peste birou. Acesta prinse

biletul între două degete, atît, și după ce îl privi numai o clipă, îl înapoie omului nostru, negînd scurt din cap.

— Necîștigător, adăugă.

Între timp, bărbatul pregătise însă un alt bilet, aproape identic cu primul. Deocamdată îl ținea de un colț și îl privea încă zîmbind, parcă neîndurîndu-se să-l predea agentului. Femeia întinse gîtul să vadă ce se întîmplă acolo, lîngă ghișeu, dar nu văzu mare lucru. Totuși, zîmbi încrezătoare.

— Dar asta ? întrebă bărbatul.

Agentul luă biletul și, înainte de a-l citi, privi mult timp, prin vitrină, afară. Probabil că pe trotuarul de vizavi se întîmpla ceva care îi atrăsese atenția. Sau numai se odihnea un pic, înainte de a da cel de-al doilea verdict. Avu o mică ezitare, una mică, mică de tot.

— Nț !

Dezdoindu-și mîinile, bărbatul privi nedumerit în jur, ca un om care avea de gînd să spună ceva destul de important, dar uitase ce anume. Deodată însă își aminti.

— De ce ?

Agentul se miră.

— Cum de ce ?

Femeia se agită puțin lîngă ușă, dar nu interveni, liniștin-du-se după ce bărbatul îi aruncă o privire autoritară, plină și de alte înțelesuri.

— Hm, comentă bărbatul, zîmbind ironic.

Desfăcu larg portofelul și scoase de acolo o mulțime de hîrtiuțe întru totul asemănătoare primelor două, pe care le ordonă apoi pe masa agentului.

Acesta inspiră adînc. Puse coatele pe masă, se aplecă, studie atent chitanță cu chitanță, confruntă numerele scrise acolo cu cele afișate pe un mic panou aflat chiar în stînga lui, la vedere, citi de mai multe ori fiecare chitanță, pentru a nu greși, dar în fine, date fiind sarcinile și atribuțiile sale de serviciu, se văzu nevoit să spună, aproape satisfăcut :

— Fără valoare.

— Cum adică, fără valoare ?
— Uite-așa, fără valoare ! Nu aveți decît două numere, și acelea la extrageri diferite.
— Ce vorbești, domnule ! se miră bărbatul. Dumneata știi ce am jucat eu aici ? Am jucat « cap de pod » ! Știi dumneata ce-i acela un « cap de pod » ?
— Bineînțeles.
— Păi atunci cum poți să spui că-i fără valoare ?
— A dat tot salariul, interveni din spate femeia, aproape involuntar.
— Tu nu te băga ! Acum vorbesc eu cu domnul.
— Domnule, dumneata ai jucat într-adevăr « cap de pod », dar ai jucat greșit, cu 13 și 20. Dacă în loc de 13 ar fi fost 14...
— Așa am vrut eu, să joc 13. E ziua mea de naștere.
— Bine, bine, asta înțeleg. Dar uite că n-a ieșit.
— Dar a ieșit 14 ! E diferență de numai un punct !
— Chiar așa ! Sau 13, sau 14, e aproape totuna. Putea foarte bine să se nască a doua zi, susținu femeia și, prinzînd curaj, mai făcu un pas sau doi către biroul agentului, apoi se opri, temîndu-se de propria îndrăzneală.
— Doamnă, nu vă supărați, dar la noi e așa : dacă nu indici exact...
— Dar am indicat, îl contrazise bărbatul. Numai că în loc de 14 am pus 13 !
— Bre, omule, ce naiba, trebuie să-ți explic de o sută de ori ?
Bărbatul se încruntă, închise ochii, de parcă ar fi făcut cu adevărat un mare efort mintal, și scutură apoi din cap pentru a se dezmetici. Privi mult timp în tavan, în centrul căruia putu admira o frumoasă plafonieră cu neon, apoi se întoarse către soția sa și se miră cît de aproape venise. Fără motiv, dumneai făcu un semn de încuviințare – sau poate de compătimire ? Iar dumnealui îi întoarse semnul. Pe urmă își aminti de agent și se roti spre el.

— Adică dumneata mă faci prost, conchise în cele din urmă.
— N-am zis asta. N-am zis asta, preciză agentul pe un ton aparent calm.
Bărbatul confirmă alene din cap. Oftă. Băgă o mîină în buzunarul pantalonului și păru că se miră de ce găsisse acolo.
— Ba ai zis. Cum n-ai zis ? N-ai zis că trebuie să-mi explici de o sută de ori ?
Agentul clipi des de cîteva ori. Avea chef să se enerveze un pic, dar nu era, încă, momentul. În astfel de situații e mult mai indicat, dimpotrivă, să zîmbești cît mai îngăduitor.
— Am zis, dar...
— Păi, dacă ai zis, de ce zici că n-ai zis ?
— Hai, bre, omule, dumitale îți arde de glumă și e ora închiderii.
— Adică mă dai afară ? Păi atunci schimbăm foaia. Asta e casa mata ?
— Domnule, te rog ! E o instituție publică !
— Lasă-mă, nene, cu expresiile ! După ce că sînteți niște hoți...
— Asta sînteți ! Întări pe neașteptate femeia.
— Doamnă, vă rog ! Dacă vreți să știți, eu îmi cîștig salariul cinstit. Sînt plătit în acord ! strigă agentul.
— Mie îmi spui de acord, mă ? Tocmai mie, care mi-e sufletul acru de el ? Păi știi tu, bă, ce-s eu ? Uită-te la palmele astea ! Nu-s de trîntor, ca ale tale. Eu nu-s trîntor, ca tine și ca toți hoții care păcălesc oamenii cinstiți.
— Le promite miliarde și pînă la urmă nu le dă nimic, completă femeia.
— Ați ajuns să sugeți și sîngele din oameni. Numai noi știm cum trăim, reluă bărbatul. Dar cu mine n-o să-ți meargă, auzi ? Mie să-mi dai banii care mi se cuvin !
— Ce bani, domnule, ce bani ? Ce bani ?
— Lasă, că știi tu ce bani ! Umblați numai cu fofirlica... A scris și în ziar despre șmecheriile pe care le faceți, iar noi, care

muncim cinstit, nu câștigăm niciodată nimic. Ce mănînc eu acum ?
Și mai am și doi copii. Ha ?

— Domnule, uite ce e, pe mine nu mă privește ce ai făcut
dumneata cu salariul. Te rog foarte mult, vă atrag atenția...

— Ha ! Auzi cum vorbește ? Îl auzi ?

— Îl aud, răspunse liniștită femeia.

— Deși e și el un hoț în cîrdășie cu toți ceilalți. Niște hoți
sînteți cu toții, mă, niște bandiți care ar trebui împușcați colo în
piață, are dreptate Vadim ! Uite-așa ne duceți cu vorbulița,
promiteți marea cu căldarea și la urmă faceți pe niznaiu. Dar gata,
a ajuns cuțitul la os, mă auzi ? Pînă aici ! Mie îmi plătești ce mi
se cuvine, altfel iese urît, auzi ?

— Domnule, dacă nu părăsiți imediat agenția...

— Ei, ei, ei, spune, de ce te-ai oprit ?

— Telefoniez la poliție.

Bărbatul deveni dintr-o dată solemn, aproape că luă po-
ziția de dreptți, iar femeia, care îi urmărea atent fiecare mișcare, îi
copie gestul. Tăcu. Apoi fața i se schimonosi treptat, cutele i se
adînciră pe obraji, fruntea i se dilată, alungîndu-i părul spre creștet,
gura i se lăți și ea, devenind o imensă gaură de carne, cu numai
cîțiva dinți. Începu să rîdă.

— Hi, hi, hi... Hai s-o vedem și pe asta ! Ai neamuri și acolo ?
Sînteți mîină în mîină ? Nici nu m-aș mira. Hai, dă telefon, ce mai
stai ! Spune-le !

Iată cum s-a întîmplat :

Mîna agentului a pornit spre aparatul telefonic, dar în aceeași
clipă acesta a zburat într-o parte, iar agentul, cu tot cu scaun,
în partea opusă. În urma lui, cu aceeași viteză, venea perforatorul
de hîrtie care, din fericire, s-a izbit de perete, fără alte urmări.
Veioza a sărit de pe birou și s-a făcut țândări. Găsind o călimară
cu cerneală roșie sau tuș, femeia vru mai întîi s-o arunce, apoi
se răzgîndi, îi desfăcu capacul, se apropie de agent și-i turnă cer-
neala în cap și pe haine. Fără să-și fi revenit din șoc, agentul clipea
des, în timp ce cîteva sertare zburau în juru-i, împrăștiind fel de

fel de documente. O reclamă din polistiren fu ruptă în două și
fiecare parte iarăși în două, fata blondă care zîmbea tenace pe un
perete, cu un teanc de bancnote în mîină, fu anulată printr-un X
mare trasat cu un cui, mai multe pachete de lozuri se rostogoliră
singure dintr-o cutie de carton, coșul de hîrtii se dădu și el de-a
dura, chitanțiere de diferite tipuri filfiră ca niște păsări indecise
prin aer, un pix descrie un traiect elicoidal complex, dar ochelarii,
ochelarii agentului unde erau ? Nimeni n-ar putea spune. În sfîrșit,
cu un ultim efort, cei doi răsturnară biroul, agentul își retrăsese
la timp picioarele, se ghemuise lîngă perete, iar cînd biroul a căzut
cu toată greutatea pe parchet, făcînd : buf !, a închis ochii —, după
care totul reintră în normal. Cînd agentul deschise din nou ochii,
cei doi erau în stradă. O vază care scăpase neobservată căzu de
la locul ei, făcîndu-l să tresară. Conform așteptărilor, vaza se sparse.

Iată ce s-a mai întîmplat :

Cei doi au mai făcut cîțiva pași, iar după aceea s-au oprit.
Bărbatul băgă mîinile în buzunare, scormoni, dădu de niște hîr-
tiuțe pe care le scoase și le privi cu scîrbă, dar nu le aruncă, ci i
le încredință femeii, care însă nu avea poșetă.

— Acum ce facem ? întrebă dumneaei într-un tîrziu.

Seara se lăsa calmă peste oraș, învăluind totul în mantii
de negură. Domnul Elefterie se scărpină îndelung în cap. Se întoarse
și privi în urmă, parcă ar fi așteptat ceva.

— Să mă mai gîndesc, răspunse.

O luă de după umeri pe doamna Gleofina și porniră, brusc
năpădiți de o veselie deznădăjduită. « Plăcerea de a distruge dă
mari satisfacții pentru că e o plăcere imperială », a spus Kirkegaard.

Nu se știe precis cine a vorbit primul. Poate vreunul din
cei de la etajul șapte. Nici măcar domnul Ion-șeful-de-scară n-ar
putea spune cum îi cheamă, deși chiar cu mîna dumnealui i-a
trecut în cartea de imobil. Locuiesc acolo cîteva familii mai tinere,
cu o mulțime de copii mici și gălăgioși, care aruncă mereu gunoiul
alături de tobogan — ai zice că o fac intenționat. Bărbații fumează

în lift, ceea ce domnul Ion-șeful-de-scară a interzis prin Regulament. Dar nu te poți pune cu ei, au niște priviri hotărâte, care intimidează pe oricine, și vorbesc răstit, de parcă s-ar certa mereu, iar la sfârșitul săptămânii se adună să bea bere în balcon, cu casetofonul dat la maximum. Într-o vreme, domnul Ion-șeful-de-scară i-a suspectat că ar face contrabandă cu alimente din Ungaria. Umblau cu niște sacoșe și genți imense, care miroseau a salam, urcau și coborau toată ziua. Apoi au dispărut vreme de câteva luni, pesemne au fost plecați la muncă în Serbia sau în Italia, iar de curînd s-au întors, și cîțiva dintre ei și-au deschis tarabe în piață. Sînt, cu un cuvînt care a dobîndit de-ă lungul anilor tot felul de conotații, « întreprinzători ». În schimb, femeile stau mai mult acasă, iar cînd ies după cumpărături, își pun niște fuste scurte, mulate pe corp, și se parfumează așa de tare că, dacă te nimerești în urma lor, riști să te ia cu amețeală.

Probabil că unul dintre ei a vorbit.

— Domnule Simion ! Nea Simioane, mai ești acolo ? Hai, dom'le, răspunde, că știm că ești !

— Lasă-l, mă, că pînă la urmă trebuie să-l răzbească foamea sau setea și iese el singur. Cîte provizii a putut să-și ia ? îl încurajă altul, tot dintre ai lor, căci primul vorbise cu o voce cam nesigură.

După aceea, preț de câteva clipe, se lăsă o tăcere încordată. Într-un tîrziu, cînd nimeni nu mai credea că va răspunde, Simion îi luă prin surprindere, anunțîndu-i :

— Iubesc foamea !

Întreaga adunare foșni ciudat, ca atunci cînd se anunță sosirea trenului și mulțimea de pe peron începe a se foi, stînd totuși pe loc — toți își iau bagajele în mîini sau împăturesc ziarul pe care-l citeau, întînd gîtul să vadă, deși trenul nu a intrat încă în gară. Fiecare se aplecase imperceptibil spre ușa liftului, poate numai cîțiva milimetri, unii nici nu auziseră bine și-i întrebau în șoaptă pe cei aflați mai aproape ce spusese. Cei doi îndrăzneți care începuseră dialogul zîmbeau victorioși, dar totodată și încurcați, fiindcă nu mai știau ce să adauge, în vreme ce restul adunării aștepta ca

discuția să continue. Dură destul de mult pînă cînd cel de-al doilea, mai îndrăznețul, inventă o poveste.

— Uite, nea Simioane, să știi că chiar mă supăr pe dumneata. Tocmai mi-am cumpărat un televizor nou și, fiindcă ai blocat liftul, trebuie să-l urc în brațe șapte etaje...

Cuvintele nu mai aveau energia de la început, de data asta vorbise fără convingere, încît pînă și domnul Eftimie își dădu seama că minte, căci scutură dezaprobator din cap. Însă lovitura de grație veni din cealaltă direcție, de la domnul Gheorghe.

— Nu-i nici o problemă, vi-l urc eu, dacă e nevoie, se oferii dumnealui de la înălțimea treptelor ce duceau spre cabina scripetilor.

Făță de civili, domnul Gheorghe manifestase dintotdeauna un ușor și — dacă se poate spune așa — binevoitor dispreț, pentru că ei sînt sedentari, gîfii de îndată ce urcă doar cîteva trepte și se îngrașă imediat ce trec pragul vîrstei de 30 de ani, cum se întîmplase, de altminteri, și cu vecinii de la șapte : încă tineri și cu cămășile plesnind pe burtă. Atunci cînd își cumpărase televizor, nici nu-i trecuse prin cap că ar trebui să-l urce cu liftul. Numai că intervenția domnului Gheorghe, în loc să simplifice lucrurile, risca să le complice și mai mult, căci în dispută interveni pe neașteptate domnul Costică, venit de puțînă vreme în locul doamnei Alis (dumneaei plecase să urmărească episodul 2147 din serialul *Santa Barbara*, din care nu pierduse nici un episod)

— Păi dacă Mihai Eminescu ar fi avut televizor, nu-și mai scria niciodată nemuritoarele sale capodopere, măi nene ! Stătea și se holba toată noaptea la *talk-show-uri* !

Altminteri, dumnealui însuși era un mare consumator de *talk-show-uri*, meciuri televizate și emisiuni-concurs cu premii, dar, probabil, simțise imboldul de a lua atitudinea impusă de împrejurări.

Cînd domnul Ion-șeful-de-scară, însoțit de domnul Toma, apără în sfârșit pe palierul etajului opt, curentul de opinie al adunării era net în favoarea lui Simion, fără să se poată totuși spune în ce consta concret asta. Fără îndoială însă că, dacă atunci i-ar fi trecut cuiva prin cap să-i cheme pe pompieri sau pe cei

de la ascensoare ca să deblocheze liftul, propunerea ar fi căzut la vot și, mai mult, ar fi stîrnit proteste vehemente. Cu flerul său îndelung exersat și cu experiența acumulată de-a lungul anilor în funcția de șef, domnul Ion-șeful-de-scară intui din prima clipă cum stau lucrurile și se orientă rapid în favoarea majorității, deși inițial avusese cu totul alte intenții. Însă, pentru a nu da unor răuvoitori ocazia de a-l contesta ulterior sau de a trimite vreo anonimă la asociația de locatari afirmînd că favorizase curentul pro-Simion din motive de interes personal, socoti potrivit să procedeze cu deplină transparență pentru a le demonstra tuturor că democrația este posibilă și în România, ba chiar mai mult decît atît, în cadrul ei poți lua orice decizie dorești, dacă potrivești cu iscusința lucrurile. Pentru acestea era necesar, înainte de toate, să se consulte cu Simion însuși, cel care crease problema înscrisă la primul punct al ordinii de zi.

— Ei, nea Simioane, te-ai mai gîndit ?

— Tot timpul mă gîndesc.

Răspunsul nu se încadra chiar perfect în așteptările domnului Ion-șeful-de-scară.

— Uite, aici au venit numeroși vecini, majoritatea, fiecare dorește să-ți spună ceva, să te încurajeze pentru a depăși momentul critic în care te afli... Am convocat special Adunarea Generală de Scară pentru a discuta aceste aspecte...

— Păi e foarte bine dacă discutați !

— Doream mai întîi să aflu părerea dumatile.

— Of, of, of, vai de păcatele mele ! Și, mă rog, ce ați vrea să auziți ? Ce nevoie aveți voi de părerea mea, de vreme ce încă nu mi-am limpezit-o mie însumi ? Vreți poate să vă vorbesc despre lucruri pentru care nu am glas ? Cine îmi mișcă buzele nu știu, de unde izvorăște sunetul îmi este ascuns, iar înțelesul a ceea ce spun îmi scapă de multe ori... Vorbesc fără să aud cuvinte. Cum predica Sfîntul Francisc păsărilor și ce le spunea el ? Ce-i răspundeau ele și cum le înțelegea ? Atîta știu, că îngerul sunetului face sunetul din ceva, și din sunet apare culoarea ! Văd întunericul !

Aerul se naște din căldură și apa din frig, iar cerul e făcut din inima apei. Domnul trăiește în mine precum pomul în fructul său – mărul nu este pomul însuși, dar crește din puterea acestuia. Pomul crește din puterea pămîntului, pămîntul e fruct al soarelui și prin toate străbate tulpina luminii, care le e sămînță. Atîta știu, că fără El suferința n-ar mai avea nici un temei. Dar acum pe Mîntuitorul săracilor L-au furat bogații și L-au întemnițat în casă bogat aurită, unde îl păzesc temniceri grași, îmbrăcați în haine aurite și cu mașini Cielo la scară, zicînd că toate acestea sînt spre slava Lui. El care s-a pogorît din înălțimea cerului și s-a întrupat spre mîngierea și slava celor flămînzi și goi – pentru văduve, orfani, orbi, epileptici, paralitici, leproși și pentru toți păcătoșii lumii – ajunsese în cele din urmă prizonierul îmbrăușilor și al cămătarilor și al negustorilor care-L vînd cu amănuntul. Vin o dată pe săptămînă să-L inspecteze, îi aduc mîncare la pachet și îl țin de vorbă cu vorbe multe, lăudîndu-L meșteșugit – iar săracii s-au ticăloșit de tot și umblă prin lume fără de Căpătîiul lor, căci li L-au furat. Înțelegeți odată că nu de slava noastră are trebuință Domnul Slavei, ci de mila noastră, ca să ne milostivească !

Domnul Ion-șeful-de-scară își roti privirea peste toți cei prezenți cu un sentiment de triumf, ca și cum cuvintele acelea atît de ciudate, dar care sunau întrucîtva muzical, i-ar fi aparținut. Însă din felul în care îl priveau la rîndul lor deduse că nu înțeleseseră mare lucru din răspunsul atît de lung al lui Simion, și asta nu neapărat fiindcă ar fi avut ceva împotrivă. Erau nedumeriți, un pic speriați, se așteptaseră la cu totul altceva, curiozitatea de la început li se transformase într-un fel de consternare perplexă. Era ca și cum cineva i-ar pretinde moțanului său să i se adreseze cu « dumneavoastră ». Moțanul nu-i va vorbi însă niciodată cu « dumneavoastră », și asta nu pentru că nu-l respectă.

— Nea Simioane, noi ne-am adunat aici ca să dezbatem o problemă serioasă, problema liftului, domnule. Problemele despre care vorbești dumneata, așa, ca un fel de filosofie, sînt desigur

foarte interesante, dar sînt prea mari, iar noi sîntem prea mici ca să le deslușim.

— Nu este om care să fie mic înaintea lui Dumnezeu, îl contrazise Simion. Ca să vă dați seama cît de mare e omul înaintea lui Dumnezeu, aflați că atunci cînd spuneți cu toată credința : « Pîinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi », atît de mult vă prețuiește Domnul, încît de îndată lasă toate deoparte și se îngrijește să vă întocmească pîinea ce ați cerut. De îndată toate stihiiile sînt chemate ca să pregătească cele de trebuință : vîntului i se poruncește să adune apa de pe mări și oceane în înaltul cerului ; tot atunci, soarelui i se rînduiesc zilele de strălucire, iar norilor li se poruncește să răcorească și să dea ploaie la vreme potrivită ; Luna și stelele fac să încolțească bobul în pămîntul cald, ale cărui seve se îndreaptă către firava lui rădăcină, s-o hrănească ; zăpezile se topesc, umflînd pîraiele, ca să învîrtă roata morii ; focul se întetește în cuptor și încinge vatra, în timp ce drojdia din plămadă frăgezește și face să crească aluatul – iată ce face Dumnezeu pentru noi, nevrednicii, robii Săi, numai la o simplă rugăciune pornită din inimă ! Iar dacă ar fi să ne luăm după cuvintele Sfîntului Augustin, chiar și presupunerile oamenilor au adesea puterea sorții, și multe, prin faptul că sînt spuse, au să se întîmple în viitor fără știrea celor ce le afirmă, oamenii dînd peste ele tocmai pentru că nu tac. Așa că trebuie să avem mare grijă la ce vorbim. Sau poate socotiți că toate acestea se întîmplă de la sine ?

— Bre, nea Simioane, intră și domnul Toma în vorbă, să știi că ai dreptate. Și eu m-am gîndit că pîinea oamenilor o face Dumnezeu, dar de împărțit, bănuiesc că o împarte dracul.

— Rugăciunea noastră lucrează lîngă Domnul la plăsmuirea pîinii, însuși sunetul cuvintelor prin care cerem ostenește la întocmirea ei din adîncurile necuprinse. Domnul așteaptă cu fierbinte dorire cuvintele rugăciunii noastre, ca să porceadă la toate acestea. Uitați-vă bine la voi înșivă și judecați singuri cît meritați ascultarea Lui. Ar putea să se îngrijească de lucruri mai demne, cum ar fi mersul și conjuncția astrelor, vîrtejul galaxiilor sau nașterea unor

noi planete, s-ar putea desfăta ascultînd corurile îngeresti sau stînd la sfat cu arhanghelii. De ce trebuie să lase toate la o parte ca să asculte rugăciunile voastre ? Iată de ce : pentru că voi sînteți dezno-dămîntul întregii Lui Creații ! De aceea are atît de mare importanță tot ce spuneți și tot ce faceți aici, pe pămînt, căci cuvintele și faptele voastre au un ecou în ceruri, lucrează acolo alături de Domnul – sau alături de Satana. *Pe Preasfînta, Curata, Preabinecuvîntata, Mărita Stăpîna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți Sfinții, să o pomenim. Azi-noapte ușa de la balconul toboganului de gunoi s-a tot izbit de perete, pînă cînd profesorului Eftimie, de la șapte, a început să-i curgă sînge din nas. N-a fost nimeni să-l ajute.*

Tăcu pe neașteptate, ca și cum ar fi terminat ce avusese de spus, și toate privirile celor prezenți se îndreptară întrebătoare către domnul profesor Eftimie, care încuviință aplecîndu-și capul înainte. Era ușor emoționat și, din această pricină, îi venea să urineze.

Între timp, la etajul șase, domnul Ilie găsise cheia de contact a motocicletei. Dacă l-ar fi întrebat cineva cum sau unde, n-ar fi știut să răspundă. Se trezise la un moment dat ținînd-o în mînă, în timp ce continua totuși s-o caute, umblînd încolo și încoace prin casă și repetînd ca un somnambul descîntecul pe care-l învățase cînd era mic : « Scoate drace ce-ai furat, că te bat, că te bat, cu scîndura de la pat ! » Cînd în sfîrșit o descoperi – deschise din întîmplare palma și o văzu, lucioasă și ademenitoare ca o monedă de argint –, avu deplina convingere că se săvîrșise o minune : cineva i-o strecurase pe furiș în mînă sau, poate, în buzunar. Fără a sta prea mult pe gînduri, domnul Ilie băgă cheia în contact și se lăsă cu toată greutatea pe pedala de pornire. Motorul făcu de trei ori pîc !, dar după aceea se opri. Fusese ca o bătaie indecisă, timidă, la ușa vreunui apartament ai cărui stăpîni, oricum, nu-s acasă.

— Apa e mai ușoară decît aerul, le dezvăluia în acest timp Simion interlocutorilor săi. Dacă nu mă credeți, uitați-vă în sus să vedeți norii ! Cum s-ar putea ridica ceea ce e mai greu deasupra a ceea ce e mai ușor ? Dar ce spun eu de apă, cînd și pămîntul

se poate face mai ușor ca aerul. Sau n-ați auzit că uneori plouă cu pește, sau cu broaște și mormoloci ? Unde a stat grindina cea mare cât oul de rață pînă să cadă pe pămînt și cum a putut sta deasupra aerului altfel decît fiind mai ușoară decît el ? Să nu vă mirați deci dacă veți vedea într-o zi și trupurile omenești înălțîndu-se spre cer și plutind asemenea norilor. De aceea spune un filosof : « Cerul e făcut din inima apei. » *Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeuul Nostru, răsărita lumii lumina cunoștiinței ; că întru dînsa cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ție.* Sînt adevăruri care nu cer nimic și altele care prețuiesc mai mult decît viața. Știe careva dintre voi teorema lui Pitagora ? Sigur că o știți, doar ați învățat-o la școală, în clasa a șaptea. Nimeni nu o pune la îndoială, și totuși, nu văd pe nimeni în stare să-și sacrifice barem un deget pentru adevărul ei. În schimb, pentru mărturia Cuvîntului lui Dumnezeu, mii de martiri au primit de bunăvoie moartea. Fiindcă numai așa puteau dovedi un adevăr al cărui preț era mai presus de cel al vieții... La sfîrșitul acestor cuvinte, făcu o scurtă pauză. Ia ascultați ! Nu auziți ceva ?

— Nu auzim nimic, răspuseră cîteva voci, după ce se străduiseră cu toții să audă ce auzise și el.

— Eu am auzit ceva ca un vuiet, un bubuit îndepărtat care se apropie, vine spre noi răsturnînd totul în cale.

— Cum adică, ce vrei să spui cu asta ?

— Atîta doar știu, că vine.

Ulterior, cuvintele lui aveau să fie interpretate ca o anticipare a cutremurului. Dar pe moment, Simion însuși se îndoie de ceea ce i se părușe a fi auzit și adăugă :

— Hm, poate că mi s-a părut numai.

În apartamentul bunicii Elemosina lucrurile evoluaseră dramatic. Pretextînd că are nevoie de un pahar cu apă, domnișoara Zenovia reușise să-l trimită pe Temistocle la bucătărie. Îndată ce

rămase singură cu bunica Elemosina, se grăbi s-o întrebe, desigur, referindu-se la Temistocle :

— Ce se întîmplă ? Încep să nu-l mai înțeleg, mă îngrijorează din ce în ce mai mult...

Neatentă, bunica Elemosina crezu că întrebarea dumnezeii era legată de zgomotele care răzbăteau din garsoniera vecină — de altfel, tot mai insistente, și deci tot mai greu de eludat. Era cît se poate de clar că domnul Nicostrat și discipola sa depășiseră cu brio faza tatonărilor preliminare.

— A, noi ne-am obișnuit, aproape în fiecare zi se întîmplă la fel, răspunse și îi făcu cu ochiul un semn, ce s-ar fi vrut glumeț.

Aproape în același moment, de dincolo de perete se auziră un fel de chiuituri subțiri, prelungi — ceva de genul : iuuuu-chiuu-chiuu-chiaachiaachiaaaa !, neconsemnate nici în manualul lui Vatsyayana, nici în vreo altă carte a învățaților hinduși —, care făcură să i se aburească instantaneu ochelarii domnișoarei Zenovia. Temistocle, care ajunsese pînă în prag cu paharul, după ce îl umpluse de mai multe ori, se întoarse repede în bucătărie și îl deșertă încă o dată în chiuvetă, cu gîndul de a-l umple din nou. Din neatenție însă, sau poate de emoție, îl scăpă din mîină și paharul se sparse cu un zgomot care diriginței sale îi evocă « jocul paharelor muzicale umplute cu apă », reînviindu-i în suflet amintirea cumplit de dureroasă a primelor întîlniri cu domnul Nicostrat. Două etaje mai jos, motocicleta domnului Ilie, stimulată insuficient de cheie și de impulsul primit prin pedală, tocmai făcuse la rîndul ei : pîc ! pîc ! pîc ! și se oprise. Cele două femei tresăriră simultan, crezînd că zgomotul respectiv completa cu un element nou repertoriul radical schimbat al exercițiilor spirituale cu care se îndeletnicea domnul Nicostrat.

— Eu, dacă nu aveți nimic împotriva, m-aș duce la ședința de scară, fiindcă s-au adunat aproape toți, propuse pe neașteptate bunica Elemosina. Dumneavoastră puteți să mai rămîineți, dacă doriți... Mai discutați cu Temistocle despre suflet... Mi se pare că a și început ! adăugă și se și îndreptă spre ușă.

Domnișoara Zenovia continua să vadă ca prin ceață. Pe măsură ce se înțețeau scîrțîiturile patului și chiuiturile din garsoniera vecină, senzația de sete creștea, însoțită de o fierbințeală tot mai dureroasă în mijlocul pieptului, dar Temistocle, ascuns după ușa bucătăriei, refuza să se arate, de teamă că va fi pedepsit. Părea că nu mai există nici o soluție, nici o ieșire din această situație pe cît de confuză, pe atît de penibilă. Ceața se prelinse de pe lentile, pătrunse în creier, i-l înveli într-o peliculă translucidă ca o piele de ou. În mintea dumneai se amestecau imagini monstruos deformate ale corpului omenesc în actul procreării cu posibile definiții ale cuvîntului « suflet » și cu fragmente din teoriile lui Stéphane Lupasco repovestite de domnul Visarion, iar peste toate trona, nerușinată și triumfătoare, nota trei, pe care i-o pusese lui Temistocle în dimineața acelei zile. Apoi totul deveni vag, rotund, îndepărtat. Lucrurile, ca de ceară, de o consistență moale și călduță, curgeau tăcute spre orizont, învelite în sticlă mată, astfel că în curînd, în afară de bătăile inimii, nu mai exista nimic cu relief. Cutreierată de senzații învălmășite, cu gîndurile răspîndite în tot corpul, domnișoara Zenovia ar fi vrut să se întîmple o catastrofă de dimensiuni cosmice, ceva măreț și înfricoșător care să arunce în străfundurile abisului lumea întregă, cu dezordinea și nedreptățile ei...

În acel moment, domnul Ion-șeful-de-scară tocmai se gîndea că discuțiile dintre Simion și restul adunării, în afara unui cadru organizat corespunzător, riscuau să compromită ordinea de zi a ședinței, care nici măcar nu apucase să înceapă. Tot atunci, domnul Ilie se pregătea să facă o nouă tentativă de pornire a motocicletei, doamna Pelaghia se întorcea de la serviciu cu o întîrziere de peste două ore față de programul normal, domnul Nicostrat o învăța pe noua discipolă « săritura tigrului », iar domnul Elefterie, urmat îndeaproape de doamna Gleofina, intra pe ușa larg deschisă a agenției, ferm decis să-și încaseze drepturile bănești convenite în urma tragerii Loto 6 din 49.

Deodată, pereții blocului intrară în vibrație. La început mai încet, încît în primele secunde nici nu-și dădură bine seama ce ar putea fi, pînă cînd răsună vocea puternică a unuia de la șapte :

— CUUTREEMUUR !

O primă zgîlțitură mai serioasă se produse, cînd cîțiva bărbați săriră peste balustrada scării pentru a o lua înaintea celorlalți. Trepidațiile și zgomotul tot mai intens ajunseră în curînd la apogeu. Femeile începură să țipe înspăimîntate, iar țipetele lor răspîndiră panica în toată clădirea și o amplificară cu viteza sunețului. Speriați, cîțiva copii care își însoțeau mamele începură să plîngă. Toți participanții la ședință se buluciră de-a valma pe scări, cu domnul Gheorghe în frunte, unii dintre ei făcîndu-și la repezeală cruce și implorînd ajutorul lui Dumnezeu ca să ajungă cu bine jos, uitînd că în asemenea situații specialiștii recomandă, dimpotrivă, să rămîni liniștiți, fiecare la locul său, adăpostindu-se sub vreo grindă. Zadarnic flutura din mîini domnul Ion-șeful-de-scară, încercînd să le explice că evacuarea trebuie să se facă în ordine. Pereții trosneau din încheieturi și păreau să se apropie amenințător unul de altul, apoi se depărtau sau se înclinau în funcție de unghiul din care erau priviți. Mai multe uși se deschiseră și se izbiră înapoi cu zgomote înfundate. În plin vacarm, femeile și bărbații se strigau pe nume, copiii zbieau, cineva scăpase pe scări o oală metalică, cîteva geamuri se sparseră, un cățel schelălăia călcat în picioare de locatarii grăbiți dar, de îndată ce i se ivi ocazia, se prinse cu dinții de pantalonii domnului Costică și nu le mai dădu drumul. Cînd ușa garsonierei domnului Nicostrat se deschise, aproape simultan cu cea de la apartamentul bunicii Elemosina, domnișoara Zenovia, domnul Nicostrat și noua discipolă a acestuia se aflară față în față, dar numai pentru cîteva clipe, căci în secunda următoare deja alergau pe scări în urma celorlalți. Din cauza grabei, dumnealui apucase să se îmbrace foarte surnar, numai cu chiloții și un maiou, iar discipola reușise să-și tragă doar fusta, fără ciorapi și fără pantofi, pe care nici nu mai știa pe unde-i aruncase. Bunica Elemosina uitase că are varice și zbură în jos pe

scări ușoară ca un fulg, în timp ce domnul Ion-șeful-de-scară rămăsese ceva mai în urmă să adune de pe jos niște hîrtii care-i căzuseră din dosar. Cei de la etajele inferioare și unii dintre cei care nu participaseră la ședință ajunseseră mai devreme jos și se adunaseră în fața blocului, răsuflînd ușurați și puțin descumpăniți. Își aranjau hainele, își pipăiau zgîrieturile și vînațiile, încercînd să le evalueze gravitatea, sau se apropiau cu sfială unii de alții întrebîndu-se și comentînd, mai mult din priviri decît în cuvinte, ce se întîmplase de fapt. Domnul Elefterie și doamna Gleofina, care tocmai se întorceau din oraș, întrebau zadarnic în stînga și în dreapta, căci nimeni nu părea dispus să intre în amănunte. Cîțiva trecători se opriseră uimiți, încercînd să afle cauza teribilei agitații sau exprimîndu-și părerile despre evenimente – cu atît mai dificil de explicat cu cît între timp zgomotul încetase, căci domnul Ilie, mulțumit de parametrii la care funcționa motocicletă, opriese motorul, scoțîndu-i cheia din contact. Unii observară că pe o ferăstră de la etajul șase ieșea fum și presupuseră că era vorba de un incendiu. În opinia altora, ar fi fost vorba într-adevăr de un seism cu magnitudinea de trei grade pe scara Richter, insesizabil la nivelul străzii și pe care numai cei aflați la nivelurile superioare ale clădirilor îl simțiseră. Una peste alta, în ceva mai mult de două minute, cît durează în medie un cutremur obișnuit, aproape toți locatarii reușiseră să se pună la adăpost – adică sub cerul liber –, cu trei notabile excepții : Simion, Temistocle și, bineînțeles, domnul Ilie. Simion se afla în continuare în lift, de unde zadarnic încercase să se facă auzit pentru a le explica vecinilor săi cauza reală a zgomotului și a vibrațiilor. La rîndul său, Temistocle, cu perspicacitatea excepțională cu care natura sau bunul Dumnezeu îl înzestraseră, sesizase din primul moment și fără nici un efort că sursa vibrațiilor era una artificială : zgomotul venea numai dintr-o anumită direcție, de la un etaj inferior, și nu din toate părțile, așa cum se întîmplă în cazul cutremurelor de pămînt. Ba chiar, printr-o asociație de idei cît se poate de obișnuită, amintindu-și că în urmă cu cîteva zile domnul Ilie își urcaseră motocicletă în apartament,

presupuse că, terminînd de reparat, încerca acum să-i testeze performanțele. Din păcate, nu apucă să-i comunice toate acestea și dirigintei sale, care deja o zbughise pe ușă, deși cu numai cîteva clipe mai devreme își dorise moartea. În învălmășeala care urmasese, dumneaei nu numai că alunecase pe scări, împinsă pesemne de la spate de vreunul mai grăbit, rupîndu-și cu această ocazie ciorapul și zgîriindu-se destul de serios la genunchi, ci își mai pierduse și ochelarii.

În sfîrșit, cînd Temistocle ieși pe palier, totul era pustiu. Prin cele cîteva geamuri sparte, ferestre și uși lăsate deschise trecea un curent de aer rece, suflînd de sus în jos ca un vînt rău prevestitor. Cineva uitase un robinet deschis la un etaj mai jos – apa se revărsa acum clipocind pe pardoseală, cu un ecou care răsuna în toate direcțiile în casa scărilor. Temistocle se apropie de ușa liftului, ascultă cu atenție, apoi bătu ușor.

— Nene Simion, ești aici ?

— Aici, aici, veni răspunsul.

— Voiam să te mai întreb ceva. De ce animalele nu vorbesc ca oamenii ?

— Pesemne că pomul cunoașterii avea un singur fruct și pe acela l-au mîncat Adam cu femeia lui. De aceea pedeapsa pe care au primit-o a fost atît de aspră. Din cauza oamenilor, celelalte viețuitoare au rămas fără de cunoaștere, deși Dumnezeu le-o pregătise și lor.

— Da, zise Temistocle, mare păcat ! Dacă și ele ar vorbi, lumea ar fi minunată...

— Nu trebuie să-ți pară rău, băiatul moșului ! Poate că aceea ar fi o altă lume, unde noi nu prea am avea ce căuta.

— Dar cu oamenii din blocul nostru ce s-a întîmplat, de ce au fugit toți ? mai întrebă băiatul.

— Ca să le arate că nu au neapărată nevoie de lift, Sfîntul Duh a făcut o minune cu ei, răspunse Simion. Hai, acum du-te și-ți fă compunerea despre suflet. Eu trebuie să-mi fac rugăciunea de seară. Așa e rînduiala lucrurilor, fiecare cu treaba lui.

ZILELE URMĂTOARE

Pildele lui Simion

Odiosul

(O minune a lui Simion reconstituită pe baza mărturiei vecinului său de la etajul șapte.)

Într-adevăr, începutul l-a făcut domnul Gheorghe. Pe vremea Odiosului, dimineața, pe la trei și ceva, se scula să meargă după lapte. Oricît se străduia, nu reușea niciodată să fie primul. Nu era nevoie să pună ceasul să sune, fiindcă îl trezea Mamae, de multe ori chiar mai devreme decît ar fi trebuit. Venea cu căruciorul lîngă patul dumnealui – « Gheorghîță, dormi ? » întreba – mai mult din plictiseală, căci noaptea era așa de lungă și nu avea cu cine să mai schimbe o vorbă, iar pentru o femeie de 80 de ani, înțepenită în cărucior, astfel de discuții sînt uneori vitale. « Dacă dormi, foarte bine, somn ușor în continuare, dar dacă nu, n-ai vrea să te duci după lapte ? Nu te superi, da ? M-a rugat madam Artemie să-i fac un mic serviciu. »

Mamae nu suporta să bea lapte, în schimb, făcuse o adevărată pasiune din a-l revinde, la un preț puțin mărit ; pe atunci, litrul de lapte la magazin costa doi lei și douăzeci de bani, iar ea îl revindea cu doi cincizeci. Din patru sticle, cîte putea cumpăra domnul Gheorghe dacă prindea de două ori rîndul, Mamae aduna bani pentru un pachet de Carpați și avea ce fuma toată ziua. Pînă la urmă, Dumnezeu și-a făcut milă și a chemat-o la El cu puțin timp înainte de Evenimente.

După Evenimente, lucrurile s-au mai schimbat, în sensul că ora aceasta e foarte potrivită acum pentru hoții de mașini.

Domnul Gheorghe ieși din casă îmbrăcat într-un halat de molton și încălțat cu niște teniși mai vechi, după care cotrobăise îndelung în debara, ca să nu facă zgomot pe scări. « Răcoarea dimineții îmi umple sufletul de viață », spunea cîndva un cîntăreț de muzică ușoară pe vremea Odiosului, cînd domnul Gheorghe era încă tînăr și sculatul devreme îi dăruia un fel de putere asupra vieții : la trei dimineața, gravitația pămîntului scădea un pic, lumea era mai largă și, din cauza asta, respirația devenea parcă mai ușoară. Acum însă răcoarea dimineții urca pe scări, aducînd de la subsol un ușor iz de mucegai și mișcînd, ici-colo, pînzele de păianjen, pe la colțurile pereților. Aerul rece și umed al zorilor i se strecura pe sub poalele halatului și pe sub pantalonii de pijama, dîndu-i senzația că i-ar fi intrat picioarele în apă. La ultimele două etaje nu mai lumina nici un bec, astfel că, pe întuneric, aproape că nu-ți mai dădea seama dacă ții ochii deschiși sau închiși.

— Nea Simioane, dormi ? întrebă în șoaptă.

— Da.

— N-ai vrea să stăm un pic de vorbă ?

— Gheorghe, tu ești ?

— Eu.

— Păi, la ora asta, măi omule ?

— Am insomnie, explică domnul Gheorghe.

Oricît de încet s-ar fi străduit să vorbească, liniștea și întunericul îi întorceau cu putere ecoul șoaptelor, ca pe niște dangăte de clopot. Undeva jos, tuși ca un om necăjit un cîine care se aciuse, cine știe cum, la capătul scărilor – pesemne că cineva uitase iar ușa de la intrare deschisă. Peste puțină vreme aveau să se audă de-afară hîrșîitul măturoaielor și glasurile măturătorilor, rîzînd sau certîndu-se pentru vreun fleac.

— De la Evenimente încoace nu mai pot să adorm decît cu mare greutate, iar dacă se întîmplă să mă trezesc peste noapte, nu mai dorm deloc pînă la ziuă, reluă domnul Gheorghe, după ce tăcuse o vreme, pentru a se convinge că nu era cineva prin preajmă care să audă ce spune.

— De aceea tragi cu praștia ? vru să știe Simion. Am auzit că ai făcut o praștie cu lunetă.

— A, nu, cu praștia e o altă poveste, separată, îl asigură domnul Gheorghe.

Simion nu întrebă despre ce poveste era vorba, așa că domnul Gheorghe tăcu, așteptînd să fie întrebat altceva. După o vreme însă, văzînd că tăcerea se prelungește mai mult decît ar fi trebuit și temîndu-se că Simion ar putea așipi fără să-l mai întrebă nimic, vorbi tot dumnealui.

— Cît despre praștie, să știi că lucrurile nu-s chiar așa de simple cum cred unii. Eu am avut o problemă cu Ceaușescu. Pe vremea aceea îl uram cu toții, din diferite motive : sau că ne dădea salam cu soia, sau că n-aveam meciuri la televizor, ca să nu mai spun că ne scotea și la muncă voluntară în fiecare duminică. Seara, înainte de a adormi, mă gîndeam în fel și chip cum i-aș putea veni de hac. Îmi închipuiam cum aș face eu o armă cu laser sau cam așa ceva și m-aș ascunde cu ea în blocul de vizavi de Casa Poporului. Mă piteam într-un loc de pe-acolo, la ultimul etaj, și îl urmăream cum vine cu mașina, cu securiștii după el. Îl lăsam anume să intre în birou, îl urmăream prin lunetă cum își bea cafeaua fără zahăr, că avea diabet, sau cum își schimba sîngele, că știi că lua sînge de la copiii din orfelinăte și-și băga în vene, ca să întinerească. Nu mă grăbeam, fiindcă știam ce va urma. Dacă intra și nevastă-sa, cu atît mai bine. Între timp, dacă se apropia vreun securist aflat în control, puneam laserul pe el și îl lichidam cît ai zice pește. Alteori, în loc de laser aveam niște cartușe reactive cu explozibil, extraordinar de puternice, le trăgeam cu niște arme speciale cu amortizor, ca să nu-și dea seama securiștii unde mă ascunsesem, umblau buimaci de colo-colo, neștiind cum să procedeze, în timp ce Casa Poporului sărea în aer și se făcea țandări. Așa adormeam fără probleme în fiecare seară, imediat după Telegazeta. De multe ori nici măcar nu mai ajungeam să trag propriu-zis în el, mă mulțumeam doar să-mi așez ustensilele

la locul lor, în poziții cît mai convenabile, și să aștept, știind că-l am oricum la mînă.

— Dar cartușele de unde le luai ? fu curios să afle Simion.

— Păi, stai să vezi. Aveam o rețea. Erau niște oameni extraordinar de deștepți, niște savanți disidenți care se ocupau de problema asta. Lucrau ascunși în niște buncăre construite de mine în subteran, aici, lîngă Bacău, pe dealul Măgura. Știi că mai sus, spre Onești este un zăcămint de fier, a scris și în ziar, acolo unde mașinile, dacă le lași pe liber, urcă singure, în loc să coboare, din cauza magnetului. De acolo făcusem un tunel de aprovizionare care ieșea prin pasajul de la gară, nimeni nu bănuia ce și cum. Savanții mei geniali inventaseră cartușele acelea, care erau de fapt niște bombe cu hidrogen în miniatură. Înțelegi ? Ca să nu producă radiații și să nu dăuneze populației. Aflasem că el își amenajase un adăpost antiatomic la subsol : în caz de pericol, apăsa pe un buton și de îndată întreg apartamentul cobora în adăpost, dar nici eu nu eram prost, mizam pe elementul surpriză.

* Simion rămase iar pe gînduri. Din cîte spunea domnul Gheorghe, părea să fie vorba de o organizație de gherilă cu largi ramificații, numai că persista o mică îndoială : de unde să fi adunat dumnealui atîția disidenți ?

— Pînă la urmă, l-au împușcat alții, încheie cu părere de rău domnul Gheorghe.

— Ți-au luat-o înainte, remarcă Simion.

— Ai văzut ? Cînd au dat la televizor, am plîns.

Își amintiră în tăcere seara aceea de Crăciun. Vremea era caldă, de parcă lumea ar fi așteptat Paștele, nu Crăciunul. Cu cîteva zile înainte, chiar în dimineața în care au început demonstrațiile la București, deasupra văii Trebeșului apăruse un curcubeu imens, și băcăuanii se uitau nedumeriți într-acolo, întrebîndu-se ce-o fi cu el. Multe zile după aceea s-au tot adunat în fața prefecturii : în balcon luau cuvîntul fel de fel de intelectuali pentru a-și spune părerea, unii citeau poezii, alții își aminteau cît fuseseră de persecutați, a venit și protopopul ca să dea cu agheazmă, pe urmă

un procuror le-a poruncit să stea două minute în genunchi pentru victimele revoluției din București, unde soldații se împușcau între ei. Când, după câțva timp, tăcerea începu să-l neliniștească din nou, domnul Gheorghe își dresе glasul.

— Poate te-am deranjat. Voi ai să dormi ? întrebă încet.

— Îmi făceam un examen de conștiință, îl anunță Simion. Gheorghe, poate ceva bun să începă cu ceva rău ? Cîteodată îmi vine să cred că de-aia nu mai scăpăm de necazuri. Democrația asta a noastră a început cu o crimă.

— Necazul meu e că, de cînd l-au împușcat, nu mai pot dormi. Dacă ar mai fi și acum cozi la lapte dimineața, m-aș oferi voluntar.

Dincolo de ușa liftului se auziră niște foșnete și tîrșitul picioarelor lui Simion pe podea – probabil își schimbase poziția.

— Stai bine acolo, n-ai amorțit ?

— Mi-am adus un scăunel de acasă, răspunse Simion. Dar, ia spune, de ce nu încerci și cu ăștia noi, care i-au luat locul lui Ceaușescu ? Fă-le și lor ceva, niște lasere, niște explozibili, sau măcar pune-le niște grenade lacrimogene, să-i alungi de-acolo, poate așa o să adormi mai ușor.

— ăștia ?! se miră dezamăgit domnul Gheorghe, cuprins brusc de compasiune și un fel de tristețe resemnată, incurabilă. Păi, crezi că n-am încercat ? Dar, nu știu de ce, pe-ăștia nu reușesc să-i urăsc defel. Te apucă lehamitea numai cît te uiți la ei, și scîrba, ca și cum ar trebui să zdrobești cu unghia o gînganie... O bună bucată de vreme m-am gîndit la altceva, m-am reorientat spre problemele sociale. Organizația mea nu se mai ocupa de politică, ci de educarea maselor. Sînt o mulțime de nesimțiți care scuipă, mînîncă semințe, aruncă hîrtii și mucuri de țigară pe stradă sau în autobuz etc. Cu ăștia intrasem în conflict. Formam echipe de cîte trei-patru agenți care monitorizau situația. Dacă întîlneau vreun caz, de exemplu, vreun derbedeu arunca o hîrtie la întîmplare, oamenii mei o culegeau de pe jos și i-o înapoiau vorbindu-i cît mai politicoș : « Nu vă supărați, v-a căzut ceva din mîină, poate

din neatenție ! » Dacă însă acela refuza să ia hîrtia înapoi și s-o pună la coș sau făcea pe căposul, îi ardeau cîteva bastoane pe spinare, să-l învețe minte ! A mers un timp, dar după aceea a început să mi se facă milă. Știi ce tare doare bastonul ăsta de cauciuc ? Orișicît, sînt și ei oameni.

Simion nu-l contrazise, dar nici nu dădea semne că i-ar fi venit vreo idee cum să-l ajute. Pentru moment, domnul Gheorghe nu mai avea nimic de adăugat. Se ghemuise lîngă ușa liftului, cu ochii pe jumătate închiși, sprijinit cu spatele de calorifer și strîngîndu-și genunchii cu amîndouă mîinile, în așteptarea unui sfat care întîrzia. Stătea bine așa, se încălzea singur și se simțea ca un copil într-un culcuș de fîn proaspăt, protejat de forța superioară a tatălui, care în vremea asta trebăluiește pe undeva sau dă de mîncare la vite. Nu mai conta ce se întîmplă aici sau acolo, toate zgomotele ajungeau la el netede ca valul mării întins pe o plajă pustie, cînd, la sfîrșitul zilei, vine foșnind tăcut și șterge urmele pașilor pe nisip, le soarbe sau le ia cu sine pentru a le duce undeva în larg, într-un loc unde se adună toți pașii de pe toate plajele din lume... Era ca și cum s-ar fi deschis o fereastră în timp. I se perindau prin fața ochilor amintiri vechi, dintr-un trecut fără ecou, atît de îndepărtat, încît aproape că nu-l mai poseda ; cel de atunci luneca în adîncul tăcerii, se dizolva în unda ei moale fără s-o atingă, pînă cînd bătăile inimii în piept și zbuciumul ei dureros reînviau cutare sau cutare amănunt : un cîmp cu flori, o stradă îngustă cu ziduri umbrite, o pereche de șosete puse la uscat lîngă ușița sobei... Vietăți somnolente și obiecte aproape vii se inclinau și se roteau tot mai încet, ca într-un carusel al cărui motor s-a oprit, dar inerția încă mai mîină o vreme căluții lui în jurul axului, în clinchetul tot mai stins al clopoțeilor. La un moment dat, auzi ca prin vis vocea lui Simion strigîndu-l pe nume și tresări. Cînd deschise ochii, în aer se deslușeau primele semne ale zorilor, umbre vagi, mișcătoare, ca niște nori lăptoși, plutind în întuneric. Lumea din bloc începuse să se agite. Undeva mai jos cineva trăsese apa de la closet, iar după bolboroseala aceea supărată a apei veni un

sîsîit prelung, insistent, dar tot mai indecis. Pe urmă auzi apropiindu-se și depărtîndu-se zgomotul unei mașini... Înțelese tîrziu, abia după ce se deșteptase de-a binelea, că între timp se întîmplase ceva : adormise.

— Ascultă, Gheorghe, ia seama și străduiește-te să înțelegi ce-ți voi spune, ca să nu-mi răcesc gura de pomană ! Deși un trup cald pare să fie un singur lucru, căldura din trup e altceva decît trupul. Tot așa s-au lipit unul de altul binele și răul în om amestecîndu-se, precum trupul cu căldura lui, și abia la sfîrșitul veacurilor se vor despărți. Prin firea lucrurilor, răul este taman cît lipsa binelui, așa cum frigul e lipsa căldurii și întunericul, lipsa de lumină. Unde nu e omul, nu e nici rău și nici bine : nu este lumină acolo unde nu sînt ochi s-o vadă, căci ochii sînt cei care fac lumina, cu toate culorile ei. Nu te amăgi : dacă n-ai avea ochi, nici întunericul, cu tot ce nu e culoare, nu l-ai vedea – ce vezi cu genunchiul, aceea ar fi lumea fără lumină și întuneric. La fel, timpanul produce prin vibrația lui sunetele pe care le auzi. Pînă să fi lovit timpanul, sunetul era altceva decît sunet ; așa și lumina era altceva decît lumină pînă să ajungă pe retina ochilor, iar dacă s-ar fi oprit acolo, încă tot nu s-ar fi numit lumină – căci nu ochii privesc, ci altceva dindărătul lor –, dar a mers mai departe luînd altă formă, condusă de legea firii prin fibrele nervoase, pînă la acel ceva ascuns în adîncul boțului de carne, care zice din cînd în cînd despre sine « eu ». Și poate dincolo de el și mai departe, la izvorul dintîi, tocmai în depărtările de unde a venit, unde s-a întîlnit la începutul lumii cu sunetele, și mirosurile, și toate celelalte simțite sau gîndite – nu se știe precis unde. Ia aminte deci că lumina și întunericul erau înăuntru mai înainte de a fi afară, iar cînd le primești, se întorc de unde au plecat. La fel binele și răul. Iată, pe scurt, răspunsul meu : dacă vrei să știi cum a făcut Domnul lumea, caută în tine și ai să afli.

Domnul Gheorghe asculta frecîndu-se la ochi și se străduia să se gîndească cu toată seriozitatea la lucrurile despre care-i vorbea Simion.

— Crezi că așa o să adorm mai ușor ? întrebă.

— În primul rînd, nu mai sparge parbrizele mașinilor cu praștia, că s-au scumpit și n-au bieții oameni bani să-și cumpere altele. Iar ca să poți adormi, gîndește-te mai degrabă la Hagi și la echipa națională de fotbal. N-ar merita băieții noștri să-i bată pe englezi și pe nemți ? N-ar merita să ajungă și ei într-o zi campioni mondiali ? Ba ar merita, dar le trebuie o armă secretă și un organizator priceput, așa, ca tine, care să-i învețe scheme tactice și altele de felul ăsta. Ia ocupă-te un pic de ei. Selectezi elementele cele mai valoroase de pe întreg cuprinsul țării, le ții în cantonament, te ocupi personal de pregătirea lor fizică... Faci mai întîi o echipă aici, la Bacău, câștigi Campionatul și Cupa, după aceea îi bați pe italieni, pe spanioli și pe toți ceilalți cu care joci. Ține bine minte : n-ai voie să pierzi nici un meci ! Poți să-i lași la început să dea și ei un gol, două acolo, ca să nu fie vorbă, dar în ultimul sfert de oră pui în funcțiune arma secretă. Ai grijă însă ca, înainte de asta, să ți-o inventeze savanții ăia geniali ai tăi. În rest, mai vezi tu ce și cum.

Domnul Gheorghe se ridică de la locul său, dar nu se îndura să plece, tot legănîndu-se nehotărît cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Își trecu încurcat mîna peste barbă și frecă îndelung firele aspre care-i crescuseră neașteptat de repede.

— Ar mai fi totuși o problemă, obiectă dumnealui. Am uitat să-ți spun că unul dintre savanți e de origine maghiară.

— Mă rog, în cazul ăsta, să zicem că o să faci un meci egal cu ungarilor, să fie și ei mulțumiți. Acum, du-te și te culcă. Să spui de douăsprezece ori Tatăl Nostru și la urmă să te adresezi Preacuratei Fecioare Maria, Maica Domnului Nostru Iisus Hristos.

— De ce de douăsprezece ori ? întrebă nedumerit domnul Gheorghe, iar Simion îi dădu un răspuns care-l nedumeri și mai mult.

— Fiindcă douăsprezece au fost semințiile lui Israel. *Binecuvîntat este Domnul că a auzit glasul rugăciunii mele. Domnul este ajutorul meu și apărătorul meu, în El a nădărduit inima mea și mi-a ajutat.*

Potrivit propriilor mărturii, domnul Gheorghe se întoarse acasă, dar nu mai apucă să se culce, căci se făcuse dimineață și trebuia să se pregătească pentru serviciu. După aceea i-a fost somn toată ziua, iar seara, când s-a întors, a adormit imediat ce a pus capul pe pernă. Abia dacă apucă să construiască două, trei faze de poartă, cu Hagi în rolul principal, acest « Eminescu al fotbalului românesc », cum inspirat scria de curînd un cronicar sportiv.

Despre tinerii din ziua de azi

(Simion ghicește gîndurile oamenilor și le spune ce trebuie să facă pentru a scăpa de necaz.)

O altă mărturie, ce-i aparține domnului profesor Eftimie, dovedește că Simion știa anumite lucruri pe care nici un om n-ar putea să le afle numai prin iscusința lui. Și nu e vorba aici doar de faptul că profesorului i-ar fi curs sînge din nas într-o noapte. De la întîmplarea cu așa-zisul cutremur, cînd domnul Ilie pornise motocicleta în casă, producînd panică printre locatari, trecuseră două zile, iar eleva Lenuța Ciobanu nu mai dăduse pe la școală. Așa cum se va dovedi ulterior, era de fapt o mișcare tactică din partea ei : avea scutire medicală. Din punctul de vedere al domnului Eftimie, acest element era de natură să-i agraveze neliniștea, căci, în definitiv, pe baza cărui diagnostic obținuse ea scutirea? Răspunsul e de la sine înțeles.

Poate că nu întîmplător în seara aceea Simion începu prin a face unele aprecieri cu caracter general despre tinerii din ziua de azi – o temă eternă, savuroasă, frecvent abordată în conversațiile oamenilor preocupați de viitor. Inițial, ei urcaseră din nou la etajul opt cu intenția de a-l convinge să dea drumul la lift. După aceea însă uitară de această primă intenție, așa cum uitaseră și în prima seară, și cum aveau să mai uite după aceea multe zile la rînd. În cele din urmă obiectivul inițial se transformase într-un simplu pretext – « Mergem să-l rugăm să coboare de acolo » – pe cînd, în secret, fiecare spera că nici de data asta Simion nu se va lăsa convins. Dovada ? Unii își aduceau cîte un taburet sau vreo pernuță pe care să stea, ca să nu-i tragă pardoseala.

— Într-o zi, începu Simion, i-am luat la rînd pe toți locatarii din blocul nostru și pe cei din blocurile vecine, ca să-i conving să amenajăm un teren de joacă și să construim împreună un scrînciob pentru copii. Și cînd colo, ce să vezi ? Cei mai în vîrstă au fost de acord, unii mi-au promis și niscai bani pentru materiale, în schimb, cei mai tineri și care aveau copii mici au zis că nici nu prea au timp și nici cu banii nu stau tocmai grozav.

Grupul din fața ușii liftului așteptă într-o tăcere respectuoasă continuarea acestei pilde, dar Simion schimbă pe neașteptate vorba.

— Celor ce le merge bine răul le pare inexistent. Cei cărora le merge rău cred, dimpotrivă, că binele a plecat din lume. Cine e tînăr crede că va fi tînăr toată viața. Cine e bătrîn se miră că tinerii nu înțeleg viața la fel ca el. Oamenii în vîrstă condamnă la tineri mai ales propriile lor defecte. Cît despre dragoste, sătulul nu crede flămîndului.

Aici interveni în discuție, întrerupîndu-l și întrucîtva contrazicîndu-l, domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere. Se simțise dator să enunțe cîteva reflecții personale mai vechi și cam sceptice.

— Farmecul dintotdeauna al tinerilor este că spun tot felul de prostii și vor din toată inima să aibă dreptate. S-a mai spus, și cu deplin temei, că tinerii iubesc libertatea, adică să stabilești niște reguli, să le recunoști obligativitatea și după aceea să le încalci. La modul absolut, ei sînt desigur adorabili și merită să-i iubești, dar asta numai fiindcă, pînă la o anumită vîrstă, prostia se numește inocență, iar ignoranța candoare. Însă, la modul empiric, sînt adesea detestabili : egoiști, stupizi, prezumțioși. Înainte de orice, se pun pe sine drept scop, și tocmai de aceea valoarea vieții lor nu e cu nimic mai mare decît suma aritmetică a prețurilor casei, mașinii, alimentelor pe care le îngurgitează, hainelor pe care le poartă etc.

Doamna Pelaghia lua parte la dezbatere confirmînd prin înclinarea repetată a capului, căci cunoștea de mult aceste idei. Le-ar fi putut continua chiar dumneai, dezvoltîndu-le în sensul

dorit de domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, dacă nu s-ar fi temut că, de emoție, s-ar putea poticni în vreo formulare mai complicată. Era totuși fericită că se aflau împreună aici, fără ca nimeni să bănuiască adevăratul motiv pentru care îi dăduseră acestui nou loc de întâlnire numele conspirativ : « Hanul Ancuței ». În schimb, cei ce fuseseră tineri pe vremea regimului de tristă amintire înclinau să aibă un punct de vedere diferit. Pe vremea aceea tinerii erau un fel de eroi, ridicau hidrocentrale. Se compară ei cu aștia de azi, care nu știu decît să mestece gumă ?

— Stați puțin, nu e chiar așa. Unii dintre ei lucrează la calculator, le luă domnul Eftimie apărarea. Noi avem la liceu cîțiva elevi excepțional dotați și care ne fac cinste. Tînăra generație...

Dar tăcu brusc, căci în clipa în care pronunțase cuvintele « tînăra generație », îi răsărise în minte imaginea elevei Lenuța Ciobanu, care-l apostrofa arătîndu-l cu degetul și întrebîndu-l : « Ce tot vorbești tu acolo, ticălos mic și viclean ? »

— Cică un om sărac s-a pricopsit odată cu o mare sumă de bani – i-au căzut, hodoronc-tronc, din cer, fără să facă nimic pentru asta. Omul i-a strîns cu furca și cu grebla, ca și cum ar fi fost niște frunze uscate, și i-a pus într-un sac. La început nici nu știa prea bine ce întrebuițare să le dea, se tot uita la sacul cu bani și se scărpină în cap. Poate nici nu credea de fapt că-s ai lui sau că ar putea cumpăra ceva cu ei, căci banii aceia nu arătau ca toți banii. Erau monede de un ban și altele de șaiszeci de bani, apoi bancnote de un leu, de șapte lei, de treizeci de lei, dar și altele mai mari, de trei sute șaiszeci și cinci de lei. În sfîrșit, după o vreme, obișnuindu-se cu gîndul că de-acum banii sînt ai lui și poate face orice vrea cu ei, începu să cheltuiască. Fiindcă avea destui și nu le știa socoteala, arunca în stînga și în dreapta fără să-i numere și negîndind pe ce îi dă, plătind mult peste preț și cumpărînd adesea lucruri care nu-i foloseau. Veneau unii și alții să-l sfătuiască : « Măi omule, fii mai strîns la pungă, drămuiește-ți averea, n-o risipi pe fleacuri și tinichele ! », dar el le răspundea mîndru : « Ia, mai bine vedeți-vă de treaba voastră, că știu eu ce fac și, la

urma urmei, îs banii mei ! Dacă sînteți așa de înțelepți, de ce nu aveți și voi atîția bani cîți am eu ? Lăsați-mă să mă simt bine și să mă veselesc cu prietenii, că mai încolo voi avea eu grijă să pun și ceva deoparte, ca să nu ajung vreodată pe drumuri. »

Dar iată că într-o zi, cînd îi dădu prin cap să se uite în sac și să numere banii pe care-i mai avea acolo, se îngrozii. Căci banii care la început păreau atît de mulți, nenumărați, erau acum tare puțini, sacul se golise mai mult de jumătate și-i rămăseseră pe fundul lui numai bancnotele mici și bănuții. Iar după aceea, cînd privi în ogradă, văzu că n-avea nici de unele, nici casa nu și-o terminase de ridicat, nici vite nu-și cumpărase, nici alte acareturi nu apucase să-și rînduiască, nici copiilor nu se îngrijise să le facă vreun rost în viață. De unde la început fusese atît de cheltuitor și țațoș, deveni peste măsură de zgîrcit și nu mai cumpăra nimic, numărîndu-și și socotindu-și de dimineață pînă seara puținii bani ce-i rămăseseră și care se împuținau văzînd cu ochii, de la o zi la alta.

Să-l plîngem și să-l cîinăm pe biet omul acela neînțelept, că n-a știut cum să-și chivernisească avutul, dar se pune întrebarea : sîntem noi oare mai înțelepți decît el ? Pare-mi-se că facem la fel, doar că averea noastră, singura adevărată și cea mai prețioasă, este timpul : bănuții noștri sînt secundele și minutele, iar bancnotele-s făcute din zile și săptămîni și ani – un dar pe care Dumnezeu ni-l dă din dragostea Lui nemărginită pentru oameni. Și ce facem cu el ? Cît sîntem tineri, îl risipim ca și cum n-ar avea preț, îl cheltuim pe nimicuri, iar cînd ne trezim într-un tîrziu, la bătrînețe, să ne facem socoteala, ne îngrozim de cît de puțin a mai rămas din el. Of, of, of ! De-am fi făcut noi lumea asta, era poate mai bună pentru noi, dar mai rea pentru ceilalți ! Ce-ați zice dacă porcul s-ar îngrișa numai pentru plăcerea lui de-a mînca și de-a se simți bine ? Ce-ați zice dacă vaca ar pretinde ca tot laptele să-i fie dat numai copilului ei, vițelul ? Ce-ați mai spune dacă oaia ar socoti că toată lîna trebuie folosită pentru a-i face ei culcuș călduros ? Și dacă găina ar pretinde ca nimeni să nu se atingă de

ouăle ei, ci toate să fie duse la clocitoare, ca să iasă din ele pui ? Toate stau sub porunca Domnului, numai omul vrea să se pună peste sine stăpîn. Dar la ce folosește un lucru care nu folosește la nimic – fericirea omului pentru el însuși ? *De n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc ; de n-ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghea cel ce o păzește. În zadar vă sculați dis-de-diminează, în zadar vă culcați tîrziu, voi care mînceați pîinea durerii, dacă nu v-ar da Domnul somn, iubiți ai Săi.*

După ce termină de spus pilda aceasta, Simion tuși de mai multe ori ca să-și dreagă glasul ori fiindcă îl trăsese curentul în lift, căci era toamnă tîrzie, în zilele din urmă vremea se schimbase și noaptele bătea un vînt tăios, care aducea aer înghețat din nord.

Mărturia domnului Eftimie despre relația sa personală cu Simion se referă la următoarele. În seara în care s-a discutat despre tinerii din ziua de azi și despre cum pierd ei timpul prin baruri și discoteci, dumnealui s-a întors acasă convins că Simion îi mai citise încă o dată gîndurile și de aceea adusesese în discuție tocmai această problemă. Încurajat de această presupunere, domnul Eftimie a pus pe hîrtie, sub forma unei mici povestioare, cazul elevei Lenuța Ciobanu, așa cum îl cunoaștem. S-a străduit să descrie lucrurile cît mai succint și obiectiv, lipsit de patimă, ca și cum ar fi fost vorba despre un profesor oarecare de la un liceu oarecare din orice oraș reședință de județ de pe teritoriul României și de o elevă de la același liceu. Profesorul era un om cu principii ferme, un om integru și cu o înaltă conștiință profesională, în schimb, eleva, cam zburdalnică de felul ei, ca să nu spunem mai mult, fusese văzută adesea prin baruri și discoteci în compania unor oameni de afaceri locali, și existau motive temeinice pentru a presupune că-și începuse prea devreme viața sexuală. De altfel, unul din motive era chiar acela că rămăsese însărcinată. Ea susținea că prezumtivul tată al prezumtivului copil n-ar fi altul decît însuși profesorul cu principii ferme, iar directorul liceului înclina, din motive greu de înțeles, să-i dea crezare. Firește că nu se dădeau numele reale ale persoanelor sau instituțiilor implicate și nici alte indicii care să

conducă la ele, ci numai niște inițiale alese cu grijă, ca nu cumva să sugereze din greșeală realitatea. Compunerea respectivă a ocupat cam patru pagini dictando. Acestora domnul Eftimie le-a mai atașat o foaie dictando nescrisă și, spre miezul nopții, cînd nu mai circula nimeni în casa scării, profitînd de întuneric, a ieșit tiptil și a urcat în vîrfurile picioarelor pînă la etajul opt unde, fără să spună un cuvînt, a împins foile cu pricina prin crăpătura de deasupra ușii liftului. După aceea, tot tiptil, a dat să se întoarcă, scotindu-se că o să vină în zori să vadă dacă Simion i-a înapoiat pe aceeași cale vreun răspuns. Însă, înainte să se fi depărtat trei pași de lift, domnul Eftimie auzi vocea lui Simion vorbindu-i cu multă înțelegere.

— Professore, aveai de gînd să-mi spui ceva ?

De emoție că fusese recunoscut, inima domnului Eftimie bătea să-i spargă pieptul.

— Nu, răspunse, nu, nu... Doar ți-am adus o scrisoare.

— Bună treabă ! Ai făcut vreun păcat ? Ai ceva pe conștiință ?

Întrebarea îl găsi nepregătit pe domnul Eftimie, care trebuia să se gîndească o clipă înainte de a răspunde.

— Da. Ieri după-amiază am fost la biblioteca județeană, unde am consultat cîteva articole din Codul Familiei și, cînd am ieșit de-acolo, am cumpărat trei eugenii de la un chioșc, știi dumneata, biscuiți din aceia lipiți cu cremă de cacao. Costau opt sute de lei bucata. I-am dat vînzătoarei cinci mii de lei, iar ea mi-a dat restul la zece mii, păcălindu-se. În loc să-i atrag atenția asupra greșelii și să-i dau banii înapoi, am plecat muștrîndu-mă în gînd pentru fapta mea, dar și bucurîndu-mă un pic, căci cîștigasem cinci mii de lei fără nici un efort. Nu m-am bucurat însă prea mult, fiindcă fata m-a strigat și mi-a cerut banii. Atunci mi-am dat seama că, dacă vreodată cineva ar vrea să-i adune pe toți puștii oameni cinstiți din țara asta ca să facă cu ei vreun lucru mareț, pe mine nu m-ar lua din pricina acelor trei eugenii. În rest fac numai fapte bune, ajut bătrînii să treacă strada, nu mă înghesui la autobuz etc. Dar ce folos ?

Era rîndul lui Simion să cugete.

— Professore, nu te superi dacă n-o să-ți pot scrie răspunsul la scrisoare ? zise într-un târziu.

— De ce ? se miră sincer domnul Eftimie.

— N-am pix.

— Aha !

În același moment domnul Eftimie își dădu seama că exista și alt impediment : în întinericul de la etajul opt, cu becul din lift de asemenea ars de multă vreme, chiar dacă Simion ar fi avut pix și toată bunăvoința de a citi și de a scrie, nu i-ar fi folosit la nimic.

— Dar cred că n-o să mai fie nevoie să te duci la biblioteca din oraș ca să citești Codul Familiei, adăugă Simion într-un târziu. Problema pentru care ai venit își va găsi cît de curînd rezolvarea, poate chiar mîine. *Cel nevinovat cu mîinile și curat cu inima, care n-a luat în deșert sufletul său și nu s-a jurat cu vicleșug aproapelui său, acesta va lua binecuvîntare de la Domnul și milostenie de la Dumnezeu, Mîntuitorul său. Acum, du-te de te culcă, dar spune înainte de asta Tatăl Nostru, ca să poți adormi mai ușor.*

(Aici se încheie mărturia propriu-zisă a domnului Eftimie despre felul în care Simion, deși nu-i citise scrisoarea, i-a citit gîndurile și a prevăzut că va scăpa de necaz. Rămîne de adăugat că, a doua zi, cînd Lenuța Ciobanu a apărut din nou la școală și au putut negocia în sfîrșit termenii unui acord amiabil, a reieșit că, de fapt, eleva dorea un singur lucru, dar cu orice preț : să fie aleasă Miss Preuniversitaria ! Intenționa să se înscrie la un curs de manechine și-i trebuia blestemata aceea de diplomă de Miss. Ulterior s-a mai stabilit că nici măcar nu fusese gravidă. Inventase toată povestea cu sarcina pentru-a exercita o anumită presiune psihologică asupra directorului liceului și asupra domnului Eftimie, care, potrivit unor informații confidențiale, urma să facă parte din juriul concursului. « În definitiv, e destul de frumușică și ar merita premiul », a fost de părere directorul, opinie confirmată de domnul Eftimie printr-o semnificativă ridicare din umeri.)

Sîrma la români

(Această pildă a spus-o Simion cînd domnul Vasile l-a întrebat de ce românii sînt atît de deștepti în comparație cu alte popoare. Comunicată prin bunăvoința doamnei Olga, soția domnului Vasile.)

Ascultați cu luare-aminte și băgare de seamă, ca nu cumva să-mi răcesc gura de pomană. La începuturile lumii, cînd Dumnezeu a împărțit toate darurile către neamuri, i-a dat neamțului osîrdia și iscusința, spunîndu-i : « Aceste daruri te vor ajuta să construiești mașini minunate care vor umbla pe pămînt, pe ape și prin aer, sau îți vor ușura munca și îți vor înmulți roadele cîmpului, sau te vor ajuta să-ți faci arme de temut, cu care să-ți lovești dușmanii și să-ți orînduiești bine viața în casa ta și în țarina ta, în așa fel încît fiii tăi să aibă bunăstare și să trăiască în cinste, bucurîndu-se de admirația și respectul tuturor semințiilor pămîntului. »

Tot așa i-a dăruit Dumnezeu evreului dragostea de învățătură și talentul de a aduna bani, spunîndu-i : « Aceste daruri te vor ajuta să fii dintre cei mai puternici ai lumii, să dobîndești de la alții tot ce-ți dorești, iar fiii tăi vor trăi în bunăstare și, oriunde s-ar afla în această lume, vor ajunge în frunte și vor învăța pe alții, dar tare greu le va fi altora să-i iubească. »

Grecului i-a dăruit Dumnezeu talentul de a face negoț : « Din negoț îți vei cîștiga pîinea, vei colinda peste mări și oceane ducînd de la unii la alții mărfuri și mirodenii, iar fiii tăi vor trăi în bunăstare și țara ta va fi căutată pentru frumusețile ei. »

Pe urmă s-a gîndit Dumnezeu și la englez și i-a dat darul de a fi întreprinzător, dibaci și iscusit în războaie, spunîndu-i : « Fiii tăi vor trăi în bunăstare și vor dobîndi stăpînire asupra multor neamuri, căci hărnicia și dibăcia lor îi vor ajuta să ia de la neamț știința de a face mașinile cele mai bune, și de la evreu știința de a face bani, și de la grec știința de a face negoț, și fiii tăi vor umple pămîntul și vor fi peste mări și oceane, și peste multe țări străine vor stăpîni... »

Tot așa franțuzul a dobîndit măiestrie în tot felul de arte și un spirit deosebit de ascuțit : « Fiii tăi vor fi vestiți pentru iste-

țimea, temeritatea și curajul lor, iar frumusețea artelor din țara ta va atrage oamenii de la mari depărtări, care multă cheltuială vor face ca să le admire, și fiii tăi vor trăi în bunăstare și în admirația întregii lumi », i-a făgăduit Dumnezeu.

Și a dat Dumnezeu și altor neamuri fel de fel de daruri, fiecăruia după felul său, făgăduindu-le pentru fiii lor bunăstare sau pace sau alte binefaceri care să le facă viața mai ușoară și mai plăcută. Și s-a ținut Domnul de toate făgăduințele sale.

Românul a ajuns, ca de obicei, la urmă, când Dumnezeu terminase de împărțit darurile, așa că nu i-a mai putut da decât *Miorița* și o bucată de sîrmă ce se nimerise nu știu cum pe-acolo, zicîndu-i : « laca, îmi pare rău de tine, că ai o inimă bună, dar numai atît a mai rămas din toate darurile pregătite. *Miorița* nu știu dacă o să-ți folosească la ceva, decît cînd te-o lua urîtul și-ai începe să cînți a jale. În schimb, știu că bucățica asta de sîrmă o să te scoată din multe necazuri și din tot felul de nevoi, iar fiii tăi, cînd nu vor avea încotro, vor lega orice cu o bucățică de sîrmă și astfel lucrurile care la neamț, sau la englez, sau la evreu, sau la grec, sau la franțuz, sau la oricine altcineva n-ar mai merge nici în ruptul capului, fiilor tăi le vor fi de folos, și tot ce aceia vor arunca, fiind lucru învechit și nefolositor, ei vor aduna și vor folosi ca și cum ar fi nou și bun. »

De aceea sîrma joacă un rol atît de important în viața românului : un simplu capăt de sîrmă ține locul tuturor talentelor și darurilor cu care au fost împodobite celelalte nații. Să nu socotiți cumva că alții n-ar folosi deloc sîrma și le-ar lăsa numai românilor onoarea deosebită de a o întrebuița în fel și chip. Ba o folosesc și alții, și încă foarte bine, dar în scopuri limitate și, ca să zic așa, lesne de prevăzut. De exemplu, unui șofer neamț, dacă i se strică mașina aia minunată cu care l-a dăruit Dumnezeu, nu i-ar da prin cap că o poate repara cu o bucățică de sîrmă. Șoferul român însă repede leagă o bucățică de sîrmă la piesa care nu merge, și iacătă că mașina a pornit din loc ! Cu o bucățică de sîrmă românul repară televizorul, proptește gardul care stă să cadă, își leagă cîinele scăpat

din lanț, îndreaptă acoperișul casei ce se prăvale, se scobește în dinți sau în nas cînd are acolo vreo bubă care-l necăjește – în sfîrșit, orice i s-ar întîmpla, primul lucru pe care românul aleargă să pună mîna este salvatoarea bucățică de sîrmă. Neamțul, deși nu-i nici el prost, lasă mașina oprită în drum și pleacă să caute piesa bună pe care s-o pună în locul celei defecte, fără să se gîndească o clipă că piesa aceea nici n-ar fi necesară dacă ar avea la îndemîină o bucățică de sîrmă. Românul însă îndată pricepe și începe a scormoni de jur-împrejur, printre crăpăturile gardului sau prin șanț, doar-doar o găsi vreun căpețel de sîrmă pe care s-o îndoie în fel și chip ca s-o pună în locul celei defecte. Pînă să vină neamțul cu piesa, românul, cu sîrma lui, a și pornit mașina. E drept că, de obicei, nu merge decît puțin timp, după care trebuie să oprească iar pentru a înlocui bucățica de sîrmă veche cu o bucățică de sîrmă nouă. Între timp, mașina neamțului a fost reparată cum se cuvine, și acela își vede de treabă. Mașina românului s-a umplut între timp de bucățele de sîrmă pe la toate încheieturile, e un mic morman de sîrme îndoite, dar minunea e că totuși merge ! Nu ca a neamțului, dar oricum, mai face cîtiva metri. Mai și stă din cînd în cînd, nu-i vorbă, pînă găsește șoferul român prin șanț sau prin crăpăturile gardului căpețelul de sîrmă pe care îl caută cu îndîrjire și înjurînd de mama focului. De fapt, mai mult stă decît merge, sau mai degrabă merge ca și cum ar sta, dar, în definitiv, fraților, ce pretenții putem avea de la cîteva mici bucăți de sîrmă puse cap la cap ?

Unii se laudă cu căruțele lor, alții cu caii lor, iar noi ne lăudăm cu numele Domnului Dumnezeuului nostru.

Povestea celui căruia nu-i plăcea Vivaldie

(Pildă atribuită lui Simion, pe care doamna Pelaghia i-a povestit-o doamnei Olga, știind că prietena dumnezeii, doamna Evlampia, iubește muzica simfonică.)

Astăzi vă voi spune o poveste tristă. Vă voi spune, dragii mei, trista poveste a celui căruia nu-i plăcea deloc Vivaldie. Spu-

nea asta mai ales colegilor săi, cărora le plăcea Vivaldie. Ei ziceau : « Treaba ta, dar să știi că nouă ne place Vivaldie. » — « Treaba voastră, răspundea el, dar mie nu-mi place deloc Vivaldie. » — « Fiecare cu părerea lui, ziceau ei. » — « Într-adevăr, fiecare cu părerea lui, zicea și el. » Și, într-adevăr, fiecare rămânea la părerea lui.

Acuma trebuie să mai știți că omul nostru avea și un șef. Și mai trebuie să știți că șefului său îi plăcea, de asemenea, Vivaldie. Și-i plăcea nu așa sau așa, ci la nebunie, îl considera cel mai mare compozitor al tuturor timpurilor și nu înțelegea nici în ruptul capului cum de pot exista oameni cărora să nu le placă Vivaldie și de ce mai fac ei umbră pământului degeaba. Șeful a aflat că aproape tuturor subordonaților săi le plăcea, de asemenea, muzica lui Vivaldie, *Anotimpurile* și altele de felul ăsta. Totuși, exista printre ei și unul căruia nu-i plăcea deloc. Șeful era un om foarte civilizat, aprecia și respecta opinia fiecăruia. Nu i-ar fi trecut nici o secundă prin minte să se răzbune pe cineva doar pentru simplul motiv că nu-i plăcea Vivaldie, deși o asemenea posibilitate l-ar fi mirat peste măsură.

Într-o zi s-a organizat o mică petrecere între colegi și l-au chemat și pe șef. Știți cum se întâmplă în astfel de ocazii. Zicem că invităm și noi șeful la o cafea. Unul aduce sandvișuri, unul vine cu fursecurile, altul are nu știu de unde niște măslin, apare și o sticlă de coniac și, uite-așa, nu mai lipsește decât un pic de muzică... Ba nu lipsește nici asta ! Un coleg s-a gândit din vreme și a adus casetofonul. L-a uitat, nu știu cum, în geantă ! Ei, asta a fost de fapt o glumă... Șeful, deși altminteri un om foarte corect și foarte exigent, știa de glumă, înțelegea micile slăbiciuni omenești și nu se dădea în lături de la un păhărel împreună cu subordonații. Aceste ocazii îi ofereau prilejul să-i cunoască mai bine și, pe de altă parte, să devină mai popular printre ei. Nu știu cum se face că unul a pus tocmai o casetă cu Vivaldie. Toți au amuțit instantaneu la auzul primelor acorduri, într-o poziție de trăire muzicală profundă și de admirație fără margini. Numai omul nostru, cel căruia nu-i plăcea Vivaldie, a strâmbat din nas. « Ce-i cu scîrțîiala

asta ? Puneți, domnule, o muzică mai veselă, de petrecere ! » N-avea dreptate, n-avea deloc, iar colegii au încercat să-l lămuirească. Vivaldie e unul din marii compozitori preclasici, cum de n-a auzit de el ? *Anotimpurile* sale sînt o capodoperă... « Ba am auzit, că toată ziua îl dau ăștia la radio, dar tocmai fiindcă am auzit prea des nu-mi place », răspunse el mai mult ca să le facă în ciudă. Vorbea vrute și nevrute fără să observe că, între timp, șeful roșise puternic, din cauza unor emoții intense pe care nu dorea să le exteriorizeze. « Așadar, dumitale nu-ți place deloc Vivaldie ? » întrebă șeful într-o doară, ca și cum ar fi vorbit despre starea vremii. « Dacă e să fiu sincer, scîrțîiala lui mă cam plictisește. Toți cei care vor să se dea melomani ascultă marmelada asta cu *Anotimpurile* fără să bage de seamă că, din punct de vedere armonic, e cam sărăcuță... » « Mă rog, acesta este punctul dumitale de vedere », a admis șeful politicoș și asta a fost tot. Altfceva n-au mai vorbit despre muzică nici în ziua aceea și nici altădată, pînă într-un tîrziu, cum se va vedea.

Cîteva zile mai tîrziu, cel căruia nu-i plăcea Vivaldie a fost sancționat pe bună dreptate, fiindcă nu predase la timp o lucrare. Cîteva săptămîni mai tîrziu, cînd s-a ivit ocazia unor disponibilizări de personal, cel căruia nu-i plăcea Vivaldie a fost primul trecut pe listă. A intrat în șomaj și, în următoarele o sută optzeci de zile, oricît a încercat să-și găsească de lucru în altă parte, n-a reușit : mereu intervenea ceva în ultima clipă și era din nou amînat. A ieșit din perioada de șomaj plătit. Soția l-a părăsit, fiindcă nu mai avea cu ce s-o întrețină. Prietenii, de asemenea, au început să-l ocolească, fiindcă le purta ghinion. Pentru că nu și-a plătit la timp factura, i s-a tăiat curentul electric. La fel a pățit și cu telefonul. În scurt timp a ajuns să mînnince la cantina săracilor. Purta niște zdrențe ca vai de capul lui și dormea pe unde apuca, fiindcă din casă îl dăduseră afară — nu-și plătitse întreținerea. Toate îi mergeau de-a-ndoaselea, iar omul nostru ajunsese în pragul sinuciderii. Îl căuta mereu pe fostul șef pentru a-i cere ajutorul, dar nu reușea să ajungă la

el. Secretara îl ducea cu vorba, spunându-i ba că era plecat într-o delegație, ba că avea pe cineva în birou, ba că era ocupat cu probleme de serviciu... În sfârșit, după îndelungi insistențe, obținu să fie primit de șef. De fapt, șeful său avansase între timp, era tot șef, dar mai mare. Arăta proaspăt, binedispus, avea obrazul plin și roz, purta un costum nou, care îi venea perfect. În contradicție cu el, cel căruia nu-i plăcea Vivaldie era în zdrențe, avea obrații pămîntii, supti și privirea pierdută a omului obosit de atîta disperare.

După ce îl privi îndelung, fără să scoată un cuvînt, șeful se ridică de la birou, dădu ocol scaunului pe care stătea vizitatorul său, apoi se opri în fața acestuia și zîmbi mulțumit.

— Ei, cum e, acum îți place Vivaldie ?

(Doamna Eviampia îi atrase atenția doamnei Alis asupra amănuntului că numele corect al compozitorului este Vivaldi, nu Vivaldie.

— Vai, doamna Eviampia, dar ce, credeți că eu nu știam ? răspunse doamna Alis, destul de afectată de observația prietenei sale. N-am făcut decît să vă reproduc ce a spus Simion, iar ca să vă convingeți că nu mint, n-aveți decît s-o întrebați pe fiica mea !

Cele două prietene au fost puțin supărate cîteva zile, dar după aceea s-au împăcat.)

Lăptarul și brutarul

(Domnul Vasile a visat într-o noapte că era Emil Constantinescu și a încercat cu acest prilej să rezolve problema corupției. La rîndul său, Simion le-a spus celor prezenți pilda cu un lăptar și un brutar.)

Potrivit propriilor afirmații, într-o noapte, domnul Vasile a visat că era Emil Constantinescu. Tocmai fusese ales președintele României, se instalase în Palatul Cotroceni și se simțea foarte bine, cu atît mai mult cu cît parlamentarii îi delegaseră de bunăvoie toate atribuțiile, ei mulțumindu-se doar să-și pri-

mească la timp salariul și diurna, să-și păstreze autoturismele și celularele, și să fie incluși în cît mai multe delegații care se deplasează în străinătate. Firește că, în această situație, putea emite orice legi și decrete ar fi dorit, putea numi și revoca întregul guvern și pe primul-ministru, avea sub control toate instituțiile statului, presa era de partea sa, mai de voie, mai de nevoie, sindicatele redeveniră cureaua de transmisie a deciziilor prezidențiale... De fapt, domnul Vasile devenise mai mult decît Emil Constantinescu, așa cum îl știm cu toții de la televizor și din ziare, era un fel de Nicolae Ceaușescu, dar mult mai deștept și animat de o mare iubire față de poporul român, căruia dorea să-i facă numai bine, în așa fel încît să aibă tot ce-i trebuie și să ajungă cît mai repede din urmă popoarele civilizate ale Europei.

— Dacă ar fi să mă compar, aprecie dumnealui, eram Despotul Luminat pe care poporul român, în frunte cu Corneliu Vadim Tudor, îl tot visează de vreo șapte ani încoace, mai precis din ziua aceea de Crăciun cînd celălalt despot a fost împușcat. Ei, și în această situație, ce credeți că mi-a dat prin cap ? M-am gîndit să încep cu lupta împotriva corupției. Trebuia să fiu sigur că nu se mai fură în țara asta.

— Românul nostru are o vorbă : « Și furatu-i tot o muncă », comentă de partea cealaltă Simion. Și cum ai procedat ?

— Am început cu Poliția. Mi-am pus ca ministru de Interne un om cu mîină de fier... priceput, loial și cinstit. Incoruptibil.

— Te-ai gîndit bine. Așa ar fi făcut și Emil în locul tău.

— Dar după o vreme am constatat că nu se schimbasesc nimic. Poliția era la fel de bleagă, se fura la fel de mult, ba unii dintre polițiști începuseră să-și construiască vile cu banii strînși din amenzi. Îl chem la mine pe ministrul de Interne, îl muștruiuiesc, îi cer socoteală. El ridică din umeri, dă vina pe subordonații săi, care nu au acționat conform ordinelor primite, au intrat în complicitate și cu Fane Spoitoru, și cu Gigi Kent, au primit mită, au îngropat dosare...

Aici fu întrerupt de domnul Toma, care aduse la cunoștința celor prezenți că la BBC fusese difuzat, cu câteva săptămîni în urmă, un documentar foarte instructiv despre cazurile de corupție.

— Și totuși, Fane a plecat în Canada ! se miră tot dumnealui.

— Știam asta ! anunță domnul Vasile. De aceea am și luat măsuri. Hotărît să smulg răul din rădăcină, îl schimbai din funcție pe ministrul de Interne, pusei pe altul în locul lui, dar după puțin timp istoria se repetă. La fel și la Justiție, unde îmi pusesem un om de mare încredere, fost coleg de liceu. La Ministerul Comerțului ginere-meu făcea în continuare afaceri cu licențele de import, mai ceva ca pe vremea lui Iliescu. La Finanțe se aranjau mai departe mișmașuri pentru scutirea de impozite sub oblăduirea unui nepot în care avusesem toată încrederea. Toți dădeau și primeau comisiioane. Ziarele scriau zilnic despre procurori corupți, miniștri corupți, judecători corupți, parlamentari corupți, ambasadori corupți, directori corupți, vameși corupți, bancheri corupți – degeaba. Ce era de făcut ?

— Măi să fie ! Încurcată treabă ! N-ai încercat să schimbi guvernul ?

— Ba l-am și schimbat de câteva ori, dar scandalurile de corupție reîncepeau. Schimbai procurorul general cu alt procuror general, dosarele corupților rămaseră tot îngropate. Băgai la închisoare pe cei prinși cu mîța în sac – degeaba, după o vreme aflam că sînt liberi pe caz de boală. Pînă dimineață, cînd a sunat ceasul, i-am făcut miniștri pe cel puțin jumătate din cei douăzeci și două de milioane de cetățeni români, încercînd să nimeresc măcar unul în care aș fi putut avea încredere, și, ca să fiu sincer, nu-mi amintesc să fi găsit vreunul.

— Povestea asta îmi aduce aminte de o alta, oarecum asemănătoare, zise Simion. O știi de la un preot. Se prea poate ca și el s-o fi citit pe undeva, așa că, dacă o știți, să mă iertați că v-o mai spun și eu o dată. Cică trăiau odinioară buni prieteni un lăptar și un brutar. Fiind ei așa de buni prieteni și avînd deplină încredere unul în altul, se înțeleseră ca brutarul să-i dea în fiecare

zi o pîine de jumătate de kilogram lăptarului, iar acesta să-i dea la rîndul său brutarului, o dată pe săptămîină, un boț de unt cîntărind tot jumătate de kilogram. Făceau un fel de *barter*, dacă știți ce înseamnă cuvîntul ăsta, și erau amîndoi cît se poate de mulțumiți. Se înțelegeau atît de bine și aveau atît de mare încredere unul în altul, încît, după o vreme, brutarul nici nu mai cîntărea untul primit de la lăptar, socotind că nu se cuvine să pună la îndoială buna credință a unui prieten, după cum nici lăptarul nu se îndoia de buna credință a brutarului. Dar satana, invidios pe prietenia și buna lor înțelegere, făcu în așa fel încît, după o vreme, văzînd că boțul de unt e din ce în ce mai mic, bunul brutar începu să intre la bănuieli. Azi așa, mâine așa... Într-o zi, brutarul își călcă pe inimă și hotărî să cîntărească boțul de unt primit de la lăptar. Cînd colo, ce să vezi ? Boțul de unt cîntărea mult sub jumătate de kilogram. Așadar, lăptarul, bunul său prieten și omul în care avusese deplină încredere, îl înșela de mai multă vreme, profitînd tocmai de încrederea lui, căci nu-i cîntărise niciodată untul !

Prietenia celor doi se strică și, cum se mai întîmplă în asemenea situații, ajunseră la judecată. Judecătorul, primind pricina, îl chemă pe lăptar și îl întrebă pentru ce își înșelase prietenul. Dar lăptarul, în loc să-și recunoască vina, se arătă el însuși supărat : « Luminat judecător, eu nu l-am înșelat la cîntar pe acest om, care mi-a fost prieten de încredere, și nici nu m-am gîndit să fac un asemenea lucru, ci îi dădeam de fiecare dată boțul de unt așa cum ne fusese înțelegerea de la bun început. Numai că, neavînd în casă greutăți potrivite, puneam pe un taler al cîntarului boțul de unt, iar pe celălalt taler puneam pîinea primită de la bunul meu prieten în fiecare zi și despre care știam sigur că are o jumătate de kilogram. Cum m-aș fi putut eu îndoii de faptul că pîinea cîntărește taman jumătate de kilogram, de vreme ce brutarul era cel mai bun prieten al meu și aveam deplină încredere în el ? »

Cel ce a sădit urechea oare nu aude ? Cel ce a zidit ochiul oare nu privește ? Cel ce pedepsește neamurile oare nu va certa ?

Cel ce învață pe om cunoștința, Domnul, cunoaște gândurile oamenilor, că sînt deșarte.

Va veni Iisus în România ?

(Unde Simion profetește că Ion Iliescu va câștiga alegerile din anul 2000. Despre această profecie a lui Simion au scris la vremea respectivă ziarul Deșteptarea, din Bacău, și apoi, mai pe larg, revista Aurora din Oradea.)

Poate vă mai amintiți, dragi vecini, că în dimineața zilei de 21 decembrie 1989 – asta era într-o joi – un curcubeu imens, atît de clar că îți venea să zici că-i din carne, a luminat preț de cîteva minute partea de vest a Bacăului. Un curcubeu cît tot cerul, ale cărui culori uimitor de vii se proiectau pe fondul întunecat al văii Trebeșului într-un contrast izbitor, nefiresc, cum nefirească era chiar apariția curcubeului în plină iarnă, la sfîrșit de decembrie. Cei care au văzut atunci acel arc grandios deschizîndu-se deasupra orașului și vor fi făcut legătura cu evenimentele din zilele următoare mă vor crede dacă le spun că în ziua aceea Iisus Hristos s-a pogorît pe pămînt la noi, aici, în România.

Da, dragii mei, a fost ! A stat cîteva zile și a plecat tocmai în ajunul Crăciunului.

În zilele cît Iisus a fost la noi s-au petrecut tot felul de minuni, parte din ele consemnate și în ziare sau anunțate la televizor. De altfel, una dintre ele s-a produs cu ziarele însele și cu televiziunea, care cu o zi înainte de Evenimente îl ridicau în slăvi pe Ceaușescu iar despre Dumnezeu nu suflau un cuvîntel, pentru ca o zi după aceea să-l ridice în slăvi pe Dumnezeu iar pentru ceaușescu să aibă numai vorbe de ocară. Vreți și alte exemple ? Oameni care nu se cunoșteau se îmbrățișau de bucurie pe stradă ; dușmani de o viață se pupau și plîngeau unul pe grumazul altuia, magazinele alimentare, pînă atunci goale, s-au umplut ca prin minune cu salam și alte bunătăți etc., etc. Dar poate că miracolul cel mai însemnat a fost altul : indivizi care ani de-a rîndul declaraseră că nu există Dumnezeu s-au apucat dintr-o dată să-și

facă cruce și să strige numele Lui. Acești indivizi erau numiți de popor « nomenclaturiști ». Să nu-mi spuneți că și convertirea spontană la creștinism a zeci și sute de mii de oameni este un fenomen natural care poate fi explicat cu argumente așa-zis științifice, teoria relativității, OZN-uri sau mai știu eu ce ! Adică puteți spune ce vreți, pentru că acum e democrație, libertatea cuvîntului (poftim, încă un miracol !), dar dați-mi voie ca eu să fiu de altă părere, și anume cea expusă mai sus. Toate aceste miracole au fost posibile numai datorită prezenței smerite a lui Iisus printre noi. Nu mă întrebați cine L-a văzut, cine a stat de vorbă cu El, cine i-a pipăit rănile, că nu știu. Poate chiar unii din cei prezenți aici au stat de vorbă cu El și nu L-au cunoscut. Poate la ușa noastră a bătut și nu i-am deschis, socotind că-i vreun cerșetor...

Dar, ca toate minunile care li se întîmplă românilor, și aceasta a ținut numai trei zile. În a patra zi, văzînd că lucrurile merg spre bine și poporul e mulțumit că are salam din belșug și portocale, Iisus s-a retras în ceruri, lăsînd la conducerea treburilor de pe pămînt pe Ion Iliescu, în fruntea Frontului Salvării Naționale. Iar Iliescu și băieții lui din FSN au făcut și ei ce s-au priceput. Nenorocirea e că nu s-au priceput să facă mare lucru, în afară de a-i dăruii poporului din toată inima scrierea cu *î* din *a*.

Ce a urmat, știm cu toții. Pe scurt, lucrurile merg cît se poate de prost. Nici Petre Roman, nici Stolojan, nici Văcăroiu, nici ceilalți n-au reușit să dreagă economia moștenită de la Ceaușescu, care economie se tot prăvale fără să-i fi dat cineva de leac. Nivelul de trai a tot scăzut, prețurile cresc întruna, șomajul e în floare, minerii lui Cozma s-au tot agitat, cerînd zece mii de dolari de căciulă, ca să se liniștească... și așa mai departe. Încît se impune cu necesitate o nouă intervenție din ceruri – solicitată, de altfel, de majoritatea populației. Tot mai mulți sînt cei care afirmă că, în situația actuală atît de încîlcită, numai Dumnezeu ar mai putea face ceva. Dar ce anume, nimeni nu spune cu precizie, se emit doar păreri. Unii spun că Dumnezeu ar trebui să scadă prețurile, cum erau pe vremea lui Ceaușescu. Alții zic că de vină e corupția. Mulți ar

dori să li se asigure locurile de muncă pe viață și niște salarii îndestulătoare, iar săptămîna de lucru să fie de numai două-trei zile, ca să aibă timp să-și lucreze pămîntul de la țară sau să-și deschidă vreo firmă privată. Mai sînt cîțiva care ar vrea să cîștige la Caritas și întrebă de ce a fost desființat. Oamenii de afaceri solicită credite fără dobîndă și anularea tuturor impozitelor. Chiar și Președintele ăsta nou ar avea două mici cereri : să ne primească în NATO și să nu-l mai bată securiștii.

Vedeți deci că lucturile sînt cît se poate de complicate. De aceea Domnul Iisus Hristos, în deplină concordanță cu prevederile *Sfintei Scripturi*, a hotărît ca în anul 2000, cu puțin înainte de alegeri, să vină din nou în România pentru a demonstra lumii întregi că ACESTA e poporul său favorit. Să nu uităm că poporul român i-a dat lumii pe Burebista, Ștefan cel Mare, Mihai Eminescu și alte mari personalități. În schimb, ce a primit ? Mai nimic ! Trăiește ca vai de capul lui, deși e foarte inteligent și talentat. Aici, în spațiul carpato-danubiano-pontic, a avut de înfruntat de-a lungul veacurilor ba pe tătari, ba pe turci, ba pe ruși, ba pe nemți... Pe toți i-a învins, și totuși, poftim, astăzi poporul român moare de foame, în vreme ce nemții au de toate. Nu mi se pare corect. Nu-i echitabil !

De aceea trebuie să vină Iisus și să facă dreptate. Să se pogoare din înaltul cerului pe nesimțite – ca un fur să vină. Și se va sălășlui printre noi, izbăvind-ne de toate nevoile și fericiindu-ne cu toate fericirile făgăduite în *Biblie* pentru tot restul istoriei. Căci flămînzi am fost și ne vom îndestula, plîns-am secole la rînd și ne vom bucura, prizoniți de toți am fost și ne vom ridica peste tot vrăjmașul... Am fost și cam săraci cu duhul, dar asta nu-i bine să recunoaștem. O, Doamne, Făcătorul tuturor, cel tare și drept și milostiv, care unul ești Împăratul împăraților, bun și dătător de toate bunătățile, Atotțitorule veșnic, adună risipirea noastră, izgonește de la noi și pedepsește pe cei ce ne asupresc și ne hulesc cu mîndrie. Vino degrabă, Doamne, și ne scoate din întinăciunea în care noi singuri și de bunăvoie am intrat, scapă-ne

de patimile în care de bunăvoie ne-am împleticit, învrednicește-ne pe noi de bunătatea Ta cea nesfîrșită și nu ne lăsa în ghearele protivnicului, ci ne miluiește după mare mila Ta și ne învață pe noi îndreptările Tale, căci fără de Tine înstrăinați sîntem de tot binele și rătăciți în cele ale întunericii umblăm, zicîndu-i lumină... Așa să fie !

Concret, trebuie puse în aplicare măsuri urgente și eficiente pentru rezolvarea următoarelor probleme : unu – accelerarea reformei, privatizarea în ritm rapid a marilor coloși industriali care produc în pierdere ; doi – menținerea sub control a inflației, reducerea deficitului bugetar ; trei – măsuri de protecție socială, diminuarea șomajului, reconversia forței de muncă disponibilizate și să mai terminăm odată cu minerii ăștia, că toată lumea s-a săturat de ei ; patru – echilibrarea balanței comerțului exterior, obținerea de noi împrumuturi de la FMI, atragerea investitorilor străini ; cinci – intrarea în NATO și în Uniunea Europeană, dar fără să ne mai oblige să facă homosexualii cum vor ei.

În acest sens, e posibil ca o singură și simplă intervenție a lui Dumnezeu să nu fie suficientă, avînd în vedere multitudinea și complexitatea problemelor ce trebuie rezolvate, și s-ar putea dovedi imperios necesară o lucrare de durată, ceea ce va impune rămînerea Lui printre noi cîțiva ani, pînă la lichidarea crizei economice, încheierea cu succes a reformei, depășirea perioadei de tranziție și ajungerea din urmă a țărilor occidentale avansate. Fiindcă, dacă El vine numai două-trei zile și pleacă, ne pomenim că iar cîștigă alegerile PDSR-ul și ne duce țara de rîpă. De aceea cîțiva români cucernici, animați de cele mai înalte sentimente patriotice, îl vor ruga pe Iisus să accepte, măcar pentru o perioadă de patru ani, funcția de Președinte al României. Din funcția cea mai înaltă în stat, vor spune ei, vei putea, Doamne, să împaci partidele, să alungi dezbinarea și zavistia dintre români și să îndrumi viața socială, economică și politică pe făgașul cel întru totul luminat, fericit și just al vrerii Tale, astfel scăpîndu-ne pentru totdeauna de povara nevoilor și necazurilor. Iar Iisus, ascultînd fierbîntea

lor rugămintele, în marea Lui milă și bunătate și îndurare, se va smeri acceptând îndrăznețea propunere.

Dar știți voi oare, dragii mei, că Domnul le-a dat oamenilor, de la întemeierea lumii, voință liberă ? El n-a vrut să silească omul spre bine, ci i-a dat înalta demnitate de a-și alege singur binele care i se potrivește. De aceea Domnul, care nu vrea să fie iubit sau ales cu forța, ci vrea ca omul singur să alerge la El și să-L aleagă dintre mulțimea de idoli și falși zei, va cere ca înaintea de toate să fie consultată voința oamenilor, punându-se această dorință a lor la încercare prin vot, după cum prevede, de altfel, și legea supremă a țării, Constituția. Căci numai așa nu vor mai fi cîrtitori și va putea începe apoi lucrarea Sa împreună cu oamenii, pentru salvarea României.

Ei, dragii mei, aici apar o serie de probleme. Pentru că, vedeți, democrația e cu totul altceva decît te-ai aștepta de la ea, și mai are și alte neajunsuri. Dacă vă imaginați că alegerea lui Iisus Hristos în funcția de președinte al României va fi o simplă formalitate, dați-mi voie să vă spun că nu vă pricepeți deloc la politică. Politica are regulile ei, ce nu trebuie cîtuși de puțin subestimate. În primul rînd, să nu pierdem din vedere că Iisus nu va fi singurul candidat, căci fiecare partid își va desemna candidatul propriu, ca să nu mai vorbim de puzderia de candidați independenți ce-și fac de fiecare dată apariția în astfel de ocazii. Vă convine sau nu, dar numai așa se poate vorbi de alegeri democratice, care exprimă cu adevărat voința populară. Ia gîndiți-vă că ar auzi cei de la Consiliul Europei că în România a fost un candidat unic, fie el chiar și Iisus ! Păi ce facem, ne întoarcem la dictatură ? Nu ne-ar mai primi ei acolo în veci !

Iisus va candida probabil pe lista independenților, ne-susținut de nici o grupare politică, alături de Mudava sau Nicolae Cerveni, sau mai știu eu ce alt pensionar căruia i se va năzări să se vadă la televizor. Și atunci se pune problema : de unde va lua banii necesari pentru campania electorală ? Pentru că poporul trebuie să-și exprime voința sa liberă nu doar în mod liber, demo-

cratic, ci și în deplină cunoștință de cauză, ceea ce presupune și pentru Iisus, ca pentru orice alt candidat, organizarea unei campanii electorale.

Pînă în 1989, românii nu prea știau ce înseamnă o campanie electorală, în schimb, știau că atunci cînd se aduce salam și telemea la Alimentara, trebuie să-l voteze pe Ceaușescu. Astăzi, lucrurile stau cu totul altfel. Cînd e vorba de alegeri, ne putem aștepta la orice. Ca să învingi, nu e suficient să fii cel mai bun, îți trebuie fonduri, îți trebuie director de campanie, fotografii mari cît gardul, în culori țipătoare și megafoane care să-i asurzească pe cei ce te ascultă, trebuie să colinzi țara în lung și în lat, să ții discursuri, să faci cele mai nebunești promisiuni, să apari la televizor, să dai interviuri în ziare, în fine, o întreagă industrie de zgomot și tîmbălău. Îl vedeți voi oare pe Iisus înconjurat de fete cu minijupă și arătîndu-și dantura la reporteri, ca Petre Roman, sau făcînd cruci și mătănii cu nemiluita în fața camerelor de luat vederi, ca dreptcredinciosul liber cugetător Ion Iliescu ? Unde mai pui că, deși are un pic de barbă, nu seamănă cîtuși de puțin cu Alexandru Ioan Cuza, ca să-l concureze măcar pe Emil Constantinescu ! El va umbla urmat doar de cîțiva ucenici, dintre care unul oricum va trece la PDSR cînd va înțelege că altfel nu are șanse să ajungă parlamentar, niște oameni simpli, îmbrăcați modest, slabi, nebarbieriți și deloc fotogenici. Ce impresie credeți că vor face cînd vor apărea la televizor ? Fie între două clipuri cu Madonna ca o fecioară, fie între două reclame de conserve pentru cîini. Uitați-vă numai cum arată preoții, cu hainele lor lungi, cît de neîndemînatici sînt și, îndrăznesc a zice, caraghioși, cînd apar pe ecranul televizorului... Credeți că Iisus va arăta mai bine ? Un reporter șmecher, uns cu toate alifiile, îl va întreba, de exemplu, care este poziția Sa în problema universităților multiculturală și, în general, în problema minorităților, iar Iisus va răspunde, așa cum știm, că trebuie să ne iubim dușmanul la fel cum îl iubim și pe prieten, iar pe străin să-l îngrijim ca pe fratele nostru, lăsînd astfel impresia că ar ține cu ungurii. În vreme ce

contracandidații săi ne vor promite lichidarea șomajului, salarii mai mari, locuri de muncă sigure, intrarea în NATO și așa mai departe, Iisus ne va spune că cea mai mare avuție a omului este dragostea de oameni. În aceste condiții, să nu ne mire dacă și cei care inițial L-ar fi votat vor începe să manifeste anumite rețineri. Și de unde, la începutul campaniei electorale, Iisus era creditat cu cele mai mari șanse, treptat sondajele de opinie vor consemna o scădere dramatică a popularității Sale. Vor apărea tot mai multe semne de îndoială în legătură cu oportunitatea alegerii Sale în funcția de Președinte, mai ales după ce un obscur ziar din provincie îi va avertiza pe cititori că unul dintre ucenicii Săi, pe când era vameș, a primit mită sau altfel de drepturi necuvenite... Dar știrea bombă abia urmează și va fi publicată într-un ziar de orientare social-democrată : de fapt, Iisus nici nu există ! Sau, dacă există, nu e Dumnezeu. Sau, dacă e Dumnezeu, nu a coborât din ceruri... În fine, ceva e neclar cu El. Imediat, celelalte ziare, atît de doritoare să-și mărească tirajul, vor prelua și vor titra cu litere de o șchioapă senzațională știre. Într-un interviu acordat televiziunii naționale și difuzat la o oră de maximă audiență, un parlamentar din tabăra PDSR-ului va face următoarele aprecieri :

— În legătură cu întrebarea dumneavoastră dacă Iisus Hristos există cu adevărat sau nu, aș dori mai întîi să fac cîteva precizări. După cum probabil știți, partidul nostru nu are nimic împotriva ca El să existe. Eu personal m-am botezat la biserică și mi-am botezat și copiii, îmi fac rugăciunea aproape zilnic și cîteodată mai și postesc. Deci sînt creștin. Dar, stimată doamnă, dacă îmi permiteți, aș dori să-l întreb pe această cale pe Iisus : Dumnezeului este creștin ? Și dacă da, este catolic sau ortodox ? Fiindcă mi se pare deosebit de important acest aspect. Acum să revenim la problema pe care ați ridicat-o dumneavoastră și care e, într-adevăr, foarte serioasă. Opinia mea este următoarea : Dumnezeu să stea acolo în ceruri și să-și vadă de treburile Sale, iar pe noi să ne lase să ne ocupăm de ale noastre. Nu putem admite intervenția în trebu-

rile interne ale României din partea nici unei forțe străine, oricare ar fi ea ! De ce Iisus a dorit neapărat să devină președintele României și nu al Statelor Unite, bunăoară ? Nu vi se pare curios ? Păi să vă spun eu de ce : fiindcă a crezut că noi sîntem mai proști ! Aici e vorba de o conjurație internațională care urmărește federalizarea României ! Deci să meargă Domnul Iisus în altă țară, în orice țară vrea Dumnezeului și, dacă va fi ales acolo, Îl vom alege și noi.

Pînă la urmă, după ce toată lumea se va convinge că Iisus există (căci Îl vor putea pipăi) și poate va accepta chiar și că El e Dumnezeu întrupat și coborât din ceruri, va persista totuși impresia neplăcută că e ceva care nu e în regulă cu persoana Lui – biografia și existența Lui au prea multe necunoscuturi, prea multe pete albe. Pe acest fond de vagă suspiciune cade ca un trăsnet atacul lansat într-o publicație patriotică și națională. Un atac murdar, calomnios, plin de invective și lipsit de orice argumente, dar care – paradoxal, nu-i așa ? – va avea un mare impact emoțional, astfel încît, săptămîni în șir după aceea, presa nu va mai publica aproape nimic altceva decît reacții, luări de poziție și opinii relative la atacul respectiv. Ce-i va imputa lui Iisus această publicație, cunoscută de altfel pentru relațiile ei foarte bune cu Dumnezeu în trecut ? Mai întîi, faptul că este evreu (îl va numi pe față : JIDAN). Oare românii nu-s în stare să-și aleagă un Președinte român ? Oare trebuie să vină iarăși un JIDAN să ne conducă țara ? Să fim din nou la cheremul forțelor oculte iudeo-masonice ? Asta merită poporul român după DOUĂ MII DE ANI DE CREȘTINISM ?

Dar are dreptate autorul articolului ! Nu știu cum îl cheamă, fiindcă a semnat cu pseudonim. Dar chiar dacă mai exagerează cîte un pic și folosește cuvinte cam tari, ceva dreptate oricum are, se bazează el pe ceva, de vreme ce are curajul să scrie ! Și eu L-am rugat pe Dumnezeu de mai multe ori să-mi rezolve unele probleme, dar nu mi-a rezolvat nimic. Odată, cînd stăteam la coadă la butelii, m-am rugat să vină mai repede mașina cu butelii, patru ore m-am rugat, și degeaba. Aș putea să-L întreb de ce. Dar n-o fac, mi-e de-ajuns că nu voi vota cu El.

Credeți poate că CDR-ul va lua apărarea lui Iisus? La început, da, țărăniștii, ca partid democrat-creștin, vor schița oarecari gesturi de susținere, mai ales că, din câte își vor da seama, Iisus nu e cîtuși de puțin agreat nici de pedeseriști, nici de aperiștii lui Meleşcanu, nici de socialiștii verdeți, nici de social-democrații lui Petre Roman. Dar pe măsură ce ziua alegerilor se va apropia și întrucît CDR-ul va avea propriul său candidat la președinție, se va distanța treptat de Iisus, rămînînd eventual să-i folosească voturile în turul al doilea.

— Da, Dumnezeu este bun să creadă poporul în El, pentru că poporul trebuie să creadă în ceva, ca să nu se gîndească la alte prostii, să aibă o ocupație, să nu facă greve, va declara cu toată luciditatea un avocat sîsîit. Dar... — aici urmează o întorsătură tipic liberală — înțeleg că programul Său este cuprins în Sfînta Evanghelie. Să mă ierte Dumnezeu, dar cu multe puncte din acest program nu pot fi de acord. De exemplu, acest program, în afara faptului că manifestă o indulgență nepermisă față de vechea nomenclatură, pledează deschis pentru proprietatea comună asupra mijloacelor de producție. Ce facem, ne întoarcem la comunism?

Pentru a respecta adevărul pînă la capăt, să recunoaștem că Iisus va avea totuși cîțiva susținători, dar foarte puțini, în jur de șaptezeci. Aceștia vor colinda prin țară încercînd să ne determine să-L alegem pe El. Dar, în loc să promită locuri de muncă, apă caldă și mîncare mai multă, ei se vor limita să ne îndemne la buna înțelegere între oameni, blîndețe și multă răbdare, vor zice să ne ferim de uneltirile celui viclean, să fugim de ispite și de poftele trupești, înrobitoare. Neavînd stații de amplificare, nici megafoane, nici afișe multicolore și nici celelalte mijloace logistice strict necesare unei campanii electorale eficiente, vor povădui toate acestea prin auzogări, pe la cozi, prin trenurile de navetiști sau prin spitale — și cine știe cîți vor avea urechi de auzit ca să-i audă...

Așa că alegerile prezidențiale din anul 2000 le va cîștiga tot Ion Iliescu. Sau, poate, altcineva. Oricine în afară de Iisus.

Cum îl iubește Dumnezeu pe poporul Său ales

(Această pildă a spus-o Simion într-o seară cînd unii începuseră a cîrți că de două săptămîni nu se mai dă apă caldă și că ar trebui ca domnul Ion-șeful-de-scară să meargă la asociația de locatari pentru a face reclamație.)

Multe fapte minunate petrecute în vechime sînt trecute în Sfînta Scriptură, dar încă și mai multe au rămas nescrise, iar cea despre care vă voi vorbi este dintre acestea din urmă. Ascultați, luați seama și străduiți-vă să înțelegeți ce vă voi spune, ca să nu-mi răcesc gura de pomană!

Era secetă mare în Israel. Și au venit israeliții la prorocul, omul cel mai înțelept, cel mai curat și mai sfînt dintre ei, pe care îl iubea Domnul, și i-au spus: « Roagă-te Dumnezeului pentru noi, păcătoșii, să ne ierte păcatele și să ne dea ploaie, căci iată, nu mai avem pîine, mor vitele pe cîmp și ni se usucă femeile și copiii de sete în umbra fierbinte a corturilor. Iarba toată s-a uscat și spicele-s fără boabe, roada cîmpului e pîrjolită, roagă-te degrabă, dacă ești cu adevărat sfînt și bineplăcut Lui, ca Dumnezeu să-ți asculte rugăciunea! » Și a postit prorocul și s-a rugat zi și noapte Dumnezeului care-l iubea.

Dar i-a răspuns Domnul: « Nu te mai ruga degeaba, scoală-te din țărînă și spală obrazul tău și te veselește, căci tu nu ai trebuință de cele ce îmi ceri, fiindcă te-ai hrănit toată viața cu scoarță uscată de copac și rădăcini culese din umbra pădurii și ai băut numai apă amară din mlaștini, nu-ți trebuie ploaie ca să Mă iubești, iar lor nu le voi da, fiindcă trăiesc în desfrînare, înșală și fură, iau pîinea de la gura văduvei și a orfanului — poporul acesta are mîinile pătate de sînge nevinovat, nevrednic este de iubirea Mea. Dacă ar crede cu adevărat în Mine, nu le-ar mai trebui nici ploaie, roadele cîmpului, cîte sînt, i-ar îndestula și în vreme de secetă, s-ar mulțumi cu iarba uscată și scoarță de copaci, ar mîncă gîndaci și viermi și tîrîtoare — dacă M-ar iubi, le-ar ține și pietrele de foame. Nu este om drept în Israel. »

S-a întors deci prorocul la poporul care-l aștepta cu buzele crăpate de sete și i-a vorbit zicându-i : « Domnul s-a mâniat din pricina fărădelegilor voastre, pocăiți-vă ! » Și a strigat poporul cu glas mare : « Vai nouă că l-am mâniat pe Dumnezeuul lui Israel ! » S-au îmbrăcat atunci mulți în pînză de sac, și-au pus cenușă în cap, căzînd cu fața în țărîină, postind și rugîndu-se pentru ploaie, dar ploaia tot nu venea. Degeaba se rugau, degeaba făceau procesiuni, degeaba ieșeau preoții templului cu icoana Maicii Domnului și făceau slujbă în cîmp.

S-au dus deci iar la prorocul și i-au zis : « Iată, noi ne-am pocăit și am căzut cu fața în țărîină înaintea lui Dumnezeu, ne-am curățit împreună cu toată casa lui Israel și am postit ca și tine, am făcut jertfă de animale pentru iertarea păcatelor, acum trăim cuviincios, de ce nu ne dă El ploaie nici acum ? » Iar prorocul, întrebîndu-l iarăși pe Dumnezeu, s-a întors cu acest răspuns : « Domnul mi-a spus că acum e mulțumit de voi, dar la ce vă mai trebuie ploaie, dacă trăiți cu puțin ? Oare nu știți că voința lui Dumnezeu nu se împiedică de dorințele mărunte ale oamenilor ? Bucurați-vă și lăudați-L pe El, căci voința lui e Binele. Au nu cumva v-ați pocăit și ați postit cu viclesug, doar pentru ca să vă dea ploaie, socotind ca după aceea să începeți iar a vă desfrîna ? Obișnuiți-vă a trăi cu puțină hrană și puțină apă, și atunci seceta nu va mai fi rea pentru voi, ci numai pentru dușmanii voștri cei lacomi de mîncare și băutură. Așa, neamul vostru va fi mai tare decît celelalte și nu va pieri. »

Dar ei nu au crezut, ci au strigat din toți rărunchii : « Ploaie cît cuprinde, pînă în marginile pămîntului să ne dea, dacă e cu adevărat Dumnezeuul cel viu, altfel vom pieri, căci ploaia este bună și șceta e rea ! » Și așa a venit, dragii mei, Potopul, la strigătele oamenilor către Domnul – vrînd ei, adică, să despartă pentru totdeauna binele de rău. Căci, pare-mi-se, pe prorocul acela îl chema Noe. *Bine ești cuvîntat, Doamne, învață-ne pe noi îndreptările Tale.*

(Unii mai deștepți, printre care domnul Artemie, de la șapte, au făcut observația, de altfel justă, că dacă întîmplarea aceasta

s-a petrecut înainte de Noe, atunci încă nu era pe lume poporul lui Israel, care a apărut din Isaac, fiul lui Avraam, și nici icoana Maicii Domnului nu putea fi scoasă din templu, fiindcă era înainte de Hristos și pe atunci nu existau icoane. Simion însă le-a răspuns : « Ei, ce să vă fac, nu poate un singur om să le știe chiar pe toate ! »

Altădată le-a făcut Simion această profeție : « Am avut un vis. Mîine se va petrece un accident de circulație la capătul podului Mărgineni. O babă va fi călcată de un tractor. »

Temistocle termină de citit romanul *Invitație la vals* de Mihail Drumeș vineri seara, la ora șase și un sfert. Povestea tragică a iubirii dintre Tudor Petrican și Mihaela Deleanu a făcut să curgă de-a lungul timpului mai multe generații de lacrimi, deși criticii literari n-au luat-o vreodată în serios – decît înainte de a fi devenit critici literari, pe vremea cînd erau doar niște puștani în pragul adolescenței, nu tocmai deștepți, nici prea culți, dar mult mai curajoși și mai cinștiți. Pentru cine n-a citit această carte, trebuie spus că ea conține de fapt mărturisirea lui Tudor Petrican înainte de a se sinucide, pentru a o urma în lumea umbrelor pe iubita sa. « Nu exagerez deloc ; în mine e viu numai un singur gînd : acela de a muri. În fața lui, celelalte gînduri au amuțit, paralizate de înfricoșata lui atotputernicie », scrie Tudor la început. Iar în final, după vreo trei sute de pagini : « Am credința fermă că viața mea a început cu Mihaela și se încheie odată cu ea. Oricum, a fost prea frumos ca să se sfîrșească altfel. Adio ! »

În viața de toate zilele, am putea aprecia că, după ce scrii cîteva sute de pagini despre hotărîrea de a te sinucide, e aproape sigur că nu mai ai chef s-o faci, dar în romane, lucrurile nu stau deloc așa.

Temistocle mai dădu o foaie, ultima, pe care nu scria nimic, apoi închise cartea, o apăsă ușor cu palma, ca pentru a se asigura că a închis-o bine, și se întinse în pat, cu brațele adunate deasupra capului. Privea, poate, în tavan ; de fapt, rătăcea în labirin-

tul pe care întâmplările din roman și destinul personajelor îl săpaseră, despiciînd tranșee adînci în sufletul lui. Îi vedea pe eroii cărții în vârtejul acela nebun de pasiune și suferinți care îi împingea către moarte – cum i-ar fi putut opri ? Îl vedea pe Tudor Petrican, la început plin de sine, orgolios, trecînd cu ușurință de la o aventură amoroasă la alta ; o vedea pe Mihaela – brunetă, înaltă, « cu ochii neverosimil de strălucitori, ca doi luceferi așezați sub bolta frunții », exact așa cum o descrie autorul. Semăna izbitor cu domnișoara Zenovia, deși nu purta ochelari. Acum ea era dincolo, așteptîndu-l pe Tudor, a cărui iubire nu voise s-o trădeze nicio dată, nici măcar după ce el o părăsise pentru a se căsători imediat cu Cecilia !

Ca de obicei, bunica Elemosina trebăluia în bucătărie. De cîteva zile, mai precis după așa-zisul cutremur, zgomotele și celelalte sunete misterioase din garsoniera domnului Nicostrat încetaseră subit, ceea ce ar fi putut însemna fie că ședințele de yoga fuseseră provizoriu suspendate, fie că li se găsise un alt loc de desfășurare – sau poate dumnealui plecase în concediu ? Dar prima consecință a acestei situații era că, ori de cîte ori i se năzărea că aude vreun zgomot deosebit, bunica venea îndată în camera lui Temistocle, cu inima tresăltînd de noi speranțe, și își făcea de lucru cotrobăind prin dulap – chipurile, ar fi căutat acolo ceva greu de găsit. Cînd îl văzu pe băiat culcat, rămase puțin dezamăgită. Încă o dată, ceea ce i se păruse a fi « gunguritul porumbelului verde », care însoțește în mod obișnuit mușcătura în formă de cerc pe sîni, numită « nor destrămat », nu fusese decît bolboroseala vreunui robinet într-un apartament de la etajul inferior, unde cineva probabil încercase să afle dacă se dă apă caldă.

Temistocle își trecu încet mîna peste frunte și își netezi la fel de încet frizura pînă în creștet, ca un om năpădit de multe griji sau aflat în pragul unei decizii importante. Simțea un nod în gît, o rană fierbinte și rece, de parcă ar fi înghițit un bulgăre de zăpadă.

— Bunică, îmi vine să plîng, zise.

— Plîngi, dacă îți vine, îl îndemnă dumneaei.

El trase mai întîi mult aer în piept și îl ținu acolo – ar fi putut să-l țină așa o veșnicie. Dar bulgărele acela, devenit între timp o avalanșă de nestăvilnit, se topi brusc într-un potop, sau mai degrabă o văpaie de lacrimi care țîșniră cu putere, înecîndu-i ochii. Era prima oară în viața lui că plîngea ca un om mare, adică pentru un motiv serios. Fără să știe că mii și mii de cititori ai aceluiași roman plînseseră la fel înaintea lui, cam din același motiv, izbucni în hohote nestăpînite care îi zgîlțiau trupul, însoțite de icnete și sughituri amarnice, lăsîndu-se purtat de ele pînă în cele mai adînci tenebre ale disperării, pe care însă lacrimile lui păreau să le lumineze un pic. Bunica Elemosina îi privi cu oarecare interes zbucriumul fără să comenteze, apoi îl lăsă singur și se întoarse în bucătărie. Pesemne îl considera încă un copil, iar copiii nu trebuie luați în seamă de fiecare dată cînd plîng.

În cele din urmă din chiar disperarea lui răsări o întrebare plină de speranță, iar plînsul i se mai domoli : oare s-a sinucis într-adevăr Tudor Petrican după ce a pus punct relatării sale ? Pe măsură ce încerci să-ți descrii suferința, descoperi că motivele ei sînt derizorii, oricare vor fi fost ele, iar personajul romanului *Invitație la vals* ar fi putut deveni el însuși victima propriei mărturisiri, descoperind în final că se lamentează degeaba. Temistocle luă cartea și mai citi o dată ultimele pagini. « Totuși, în rînduiala aceasta cuminte a morții, un gînd se agață timid de viață. A tras un colț de umbră și mi-a luminat drumul pe care l-aș fi străbătut de aci înainte : politica, profesoratul, căsnicia. Mi-a arătat perspectivele, bucuriile, victoriile care mă așteptau... »

Poate că, în realitate, Tudor nu murise ! Ar fi fost și păcat, după ce scrisese un roman atît de frumos ! Merita să trăiască definitiv... Sau dacă, totuși, hotărînd să i se alătore Mihaelei în mormînt, va fi greșit de puțin ținta ? A tras cu pistolul, dar a fost dus repede la spital și medicii l-au salvat – se mai întâmplă !

Într-un târziu, descoperi că, de fapt, speranța ca Tudor Petrican să fi scăpat cu viață se suprapunea perfect dorinței pro-

prii de a trăi și de a o iubi pururea pe domnișoara Zenovia, indiferent dacă dumneai va afla sau nu vreodată acest lucru.

Încă își mai simțea coșul pieptului aprins de o febră necunoscută când hotărî să se ridice din pat. Dar de plîns, nu mai plîngea – doar suspina adînc din cînd în cînd, ca și cum ar fi încercat să scoată afară prisosul de aer fierbinte și greu care îi ardea mocnit în plămîni. Intră în baie, își clăți fața și, după ce se șterse cu prosopul, se privi în oglindă, încercînd să descopere cît din el devenise între timp Tudor Petrican. De cealaltă parte îl întîmpină chipul unui băietan plînd și nițel speriat, dar cel nevăzut, cel care privea în oglindă și studia cu încruntată răceală chipul băiatului de acolo, era într-adevăr un om matur, trecut prin experiența vieții și care avea de luat acum o hotărîre dramatică. Între ei se stabilise de cîtăva vreme o solidaritate totală și necondiționată, astfel încît, printr-un efort de voință, unul ar fi putut schimba oricînd destinul celuilalt. Se aflau față în față.

— Sînt obosit ! spuse Tudor Petrican. Încerc impresia că am trăit cîteva vieți pămîntești, atît de greu mi-e sufletul. Iar copilăria mi se pare atît de îndepărtată și nebuloasă, încît mă îndoiesc că am fost cîndva copil.

— Trebuie să trăiești ! răspunse Temistocle în șoaptă. Trebuie să trăiești !

Nu mai știa ce să adauge, ce argument să aducă în sprijinul îndemnelui său, așa că, după ce repetă încă o dată : « Trebuie să trăiești ! », fugi înapoi în dormitor și își ascunse fața în pernă. Era cît pe ce să izbucnească din nou în plîns, dar reuși în ultimul moment să-și înăbușe un hohot, înghițindu-l. Lacrimile însă, mai greu de oprit, le lăsă să curgă în voie. O mare nesiguranță în privința a tot ce constituie înțelesul și rosturile vieții pusese stăpînire pe el. Problema copleșitoare a morții îl surprinsese cu totul nepregătit, și din acest motiv se simțea în stare de orice gest, eroic sau disperat.

Dar dacă și eu aș muri ? se întrebă în cele din urmă, uimit de îndrăzneala unei asemenea întrebări. Oricum, propria moarte

i se părea mult mai ușor de acceptat decît aceea a lui Tudor Petrican, bunăoară, ca să nu mai vorbim de cea a domnișoarei Zenovia. În mod ciudat însă, pentru Mihaela nu simțea nici un strop de compasiune. Poate și pentru că în privința ei lucrurile erau oarecum limpezi, dobîndiseră prin moarte o rezolvare definitivă – o știa în siguranță acolo, pe lumea cealaltă, într-un loc de odihnă asigurat de bunul Dumnezeu tuturor celor cu suflet bun și curat.

Răspunsul la întrebare nu putea fi decît unul nesigur, aproximativ, aproximînd, la rîndul lui, conceptul de limită ; căci moartea e un concept derivat : ea marchează brutal o acumulare imperceptibilă și necesară. Ori de cîte ori oamenii nu pot să explice de ce se întîmplă un lucru inventează un nou concept, căruia i se închină apoi ca unui idol, și probabil că la fel s-a întîmplat cîndva, la începuturile omenirii, cînd, pentru a simplifica lucrurile, cineva a numit « moarte » acea schimbare a cărei explicație completă ar fi luat prea mult timp, iar generațiile de după el au acceptat rezumatul concis și teribil de cuprinzător al unei întîmplări altminteri inexplicabile. Degeaba s-au străduit mai tîrziu înțelepții și au scris tone de cărți pe aceeași temă : ele toate erau vasale ale conceptului inițial, pe care nu-l mai puteau eluda și, în definitiv, nu făceau decît să-l multiplieze tautologic. Dar Temistocle se afla deocamdată în faza premergătoare conceptului, faza aceea în care idolul-concept nu a fost încă creat și « numai mirarea are presentimentul a ceva », cum ar zice Grigorie de Nyssa. Iar mirarea lui era deocamdată spaimă fără conținut, lipsită de o cauză anume. Dacă ar fi putut să vorbească cu Simion, l-ar fi întrebat mai întîi : « Oare de ce mi-e frică ? »

Din nefericire, la ora aceea Simion era ocupat cu oamenii mai în vîrstă, ale căror probleme încerca, pe cît îl țineau puterile, să le rezolve, spunîndu-le vreo pildă sau povestindu-le vreo istorioară plină de învățăminte din viața lui, sau lăsîndu-i pe ei să-și povestească orice. În ultimele zile se înmulțiseră cererile, apăreau mereu figuri noi, necunoscute – pesemne că mai veneau unii și

de pe la blocurile vecine. Noroc că întrunirea din seara aceea a fost mai scurtă, fiindcă era meci la televizor. Pe la opt și jumătate adunarea începu a se rări, poate și ca urmare a faptului că domnul Costică începuse să relateze o întâmplare cu nenumărate amănunte despre cum a fost dumnealui odată la București, din care cei mai mulți nu înțelegeau nimic, și nici nu prea îl ascultau. În timp ce domnul Costică povestea, domnul Elefterie se interesa la domnul Anghel dacă nu l-ar putea ajuta să obțină un certificat de handicapat. Făcuse o socoteală simplă din care rezulta că, dacă ar lua un împrumut PHARE nerambursabil, și-ar putea cumpăra un camion cu prelată, cu care să transporte apoi diverse mărfuri, dar i se părea cu totul injust să-i plătească statului treizeci la sută impozit pe profit. Dacă ar fi avut certificat de erou al Revoluției sau de handicapat, n-ar mai fi plătit impozit deloc și ar fi reinvestit profitul. « Dar oare n-ar fi mai profitabilă o patiserie ? » îl întrebă la urmă pe domnul Anghel, care confirmă, dînd din cap cu multă înțelegere. În colțul opus, domnul Toma îi destăinuia la ureche domnului Eftimie :

— Am citit în *România literară* un articol despre post-modernism, semnat de Mircea Cărtărescu. Ceva extraordinar, merită să-l citești și dumneavoastră ! îl asigură în șoaptă pe profesor, care însă asculta neatent, cu gîndul în altă parte.

Abia pe la ora nouă, după ce se lăsase întunericul, se întoarseră cu toții în apartamentele lor, fiindcă începea transmisia meciului decisiv pentru turneul final al Campionatului Mondial de Fotbal. Întregul bloc, ca de altfel întregul oraș și țara întregă, se conecta la tensiunea partidei. Pînă și bunica Elemosina renunțase la telenovela de pe programul doi pentru a urmări cu sufletul la gură evoluția echipei naționale și se mirase în sinea dumneaei că Temistocle nu se uită la meci – ori că nu-l interesa deloc rezultatul, ori că n-avea simțul patriotic destul de dezvoltat, dar nu-l întrebă unde pleacă. Tocmai se cînta imnul național al României. În astfel de împrejurări, cînd auzi imnul țării tale, uiți de toate și îți dau lacrimile fără să vrei.

Temistocle ieși pe palierul de la etajul opt și se așeză pe prima treaptă pe care o găsisese bîjbîind prin întuneric. Din cînd în cînd, vocea comentatorului răzbătea de dincolo de uși, anunțînd componența celor două echipe sau făcînd aprecieri competente asupra așezării jucătorilor în teren și a calității gazonului. Zbuciumului sufletesc provocat de moartea Mihaelei și de iminenta sinucidere a lui Tudor Petrican îi luase treptat locul o liniște crispată, împietrită în suferință, încă moccînd gînduri de răzbunare... Împotriva cui, nu știa. Simțea, în schimb, o nouă responsabilitate apăsîndu-i umerii. A dezlega enigma morții devenise dintr-o dată chestiunea urgentă a vieții lui și o datorie supremă de conștiință, a cărei asumare voluntară, dar inevitabilă promitea incalculabile riscuri, angajîndu-i destinul pe un drum plin de neprevăzut. La capătul aceluia drum îl aștepta poate riscul suprem al sacrificiului de sine, dar Temistocle se simțea destul de puternic pentru a-l străbate și pregătit să-i înfrunte primejdiile – era ca un strigăt, ca o chemare la luptă. Astfel, în numai cîteva minute, teama de moarte se transformase în dorința sinceră de a muri. Despre această nouă dorință ar fi vrut să vorbească acum cu Simion. Însă chiar în clipa în care se ridicase în picioare pentru a se apropia de ușa liftului trebui să se retragă tiptil spre un colț mai întunecat dinspre cabina scripeților fiindcă zărise lumina unei lanterne mici, cu fascicul subțire, urcînd temătoare treptele...

Doamna Pelaghia nu mințise atunci cînd, cu cîteva zile în urmă, spusese despre apa cu miros de ou clocit că e bună. Preț de o clipă, gustul ei special, deși nu neapărat plăcut, îi provoca ceva asemănător reveriei, îi amintea ceva imprecis, poate o mică aventură din copilărie cînd fusese prima oară într-o tabără de pionieri, o întâmplare din care nu mai putea reconstitui decît fragmente fără legătură, cum ar fi surpriza de a-și descoperi buzele sărate în timp ce trenul se apropia de litoralul Mării Negre, sau firele de nisip uscat lipite pe pulpele picioarelor – dar toate

acestea se întâmplau numai în prezența domnului al cărui nume îl trecem sub tăcere, dimineața în zori, când se întâlneau pentru câteva minute pe alea din spatele stației de autobuz și el îi dădea sticluța cu apă minerală adusă de la Moinești. Era porția de elixir al iubirii pentru ziua aceea. Gustau pe rând, apoi, la despărțire, sticluța rămânea în posesia doamnei Pelaghia, să poată bea și la prânz din ea, fiindcă, așa cum o asigurase domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, era foarte bună pentru toate bolile de ficat, pentru dischinezia biliară în special, cu condiția să fie luată în mod regulat. Numai că se întâmpla un lucru cu totul neplăcut după aceea, în anumite privințe chiar condamabil: îndată ce ajungea la serviciu, doamna Pelaghia vărsa întreg conținutul sticluței direct în chiuveta de la toaletă. Condamabil era faptul că făcea asta fără nici o urmă de regret, ba chiar cu o anumită grabă, ca să nu fie surprinsă de vreo colegă. Încercase o dată, de două ori să ia măcar o înghițitură, de dragul lui, dar mirosul împuțit al apei îi oprise înghițitura în gât, era cât pe ce să vomite. În momentele acelea regreta că lăudase exagerat așa-zisele calități curative ale apei, admitând în plus că ar avea un gust plăcut, și îl făcuse pe domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere să renunțe a o mai păstra pentru uzul propriu – în momentele acelea se considera una din cele mai nefericite ființe de pe fața pământului. El o întreba în fiecare dimineață: « Ei, cum e? Te simți mai bine? Nu-i așa că-și face efectul? » Iar dumneai trebuia să confirme de fiecare dată, căci în prezența lui aproape că nu trebuia să facă nici un efort pentru a o bea, decît că strîngea din ochi și se strîmba un pic.

Și totuși, simțea o apăsare pe conștiință. Acolo era o luptă îndârjită, o confruntare de forțe aproape egale care își disputau poate chiar sufletul și sentimentele dumneai. Într-un moment de inspirație, făcîndu-și mai înainte cruce și chemînd-o în ajutor, cu fierbinte chemare, pe Maica Domnului, se hotărî la un gest mai mult decît imprudent – nebunesc: îl va întreba pe Simion! Nu știa prea bine ce anume, dar spera că va afla pe parcurs. Profitînd de

acalmia relativă de pe scara blocului după începerea meciului de fotbal, își luă lanterna de buzunar și urcă la ultimul etaj. Dacă domnul Costică ar fi întrebat-o unde pleacă, ar fi aflat că iese să deșerte găleata de gunoi la tobogan.

Lucrurile decurseră întocmai așa cum prevăzuse doamna Pelaghia în momentul acela de inspirație. Cu lanterna într-o mînă și cu găleata în cealaltă, reuși să urce nevăzută de nimeni cele șase etaje, iar odată ajunsă sus, puse găleata la o parte, stinse lanterna și trase mult aer în piept pentru a-și face curaj. Apoi spuse totul dintr-o răsuflare, cu luciditate și patetism. Ceva important rămînea totuși nespus și, dincolo de ceea ce dumneai ar fi vrut ca Simion să înțeleagă, rămîneau foarte multe lucruri importante despre care el ar fi trebuit nu doar să nu afle nimic, dar nici măcar să bănuiască ceva. Rezultatul acestei contradicții, de altfel previzibil, fu că Simion stătu îndelung pe gînduri, neînțelegînd ce i se cerea. Sau poate că, în definitiv, nu i se cerea nimic. În cele din urmă întrebă, din simplă curiozitate:

— Și zici că apa aia e bună la ficat?

— Da, confirmă doamna Pelaghia. Apoi repetă cu toată convingerea, pradă unui zbulucium sufletesc asemănător deopotrivă entuziasmului și disperării: da, da, e bună!

— Să-mi aduci și mie într-un șip.

Doamna Pelaghia tăcu descumpănită. Îndemnul lui Simion nu rezolva deloc conflictul dumneai interior, dimpotrivă. Ar fi vrut să-l întrebe la ce i-ar folosi, dacă nu cumva are și el dischinezie biliară, sau cum să-i dea șipul, de vreme ce ușa liftului e blocată... – dar toate acestea numai pentru a cîștiga timp. În definitiv, cerea lui Simion i se părea deplasată, fiindcă intervenea brutal și-i tulbura ceva din intimitatea sa cea mai ferită – și abia astfel își dădu seama că n-ar fi putut lăsa pe nimeni să bea din apa minerală primită de la domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere, chiar dacă nici dumneai n-o bea, fiindcă mirosea urît, ci o arunca la chiuvetă.

Tocmai atunci, din colțul său nevăzut, lui Temistocle îi scăpă un strănut. Deși încercase din răspuseri să se abțină, răceala par-

doselii pe care se așezase îi trădase în cele din urmă prezența. În primul moment, doamna Pelaghia încremeni speriată, ca hipnotizată de consecințele dezastruoase ale aventurii sale necugetate. Exista un martor! Cineva auzise totul! Iar acel cineva va vorbi, o va demasca... Văzu cu toți ochii minții – și erau mulți, nenumărați! – catastrofa apropiindu-se, ineluctabil, distrugându-i mai întâi familia, apoi cariera, destinul, viața... Până și iubirea pentru domnul al cărui nume îl trecem sub tăcere devenise dintr-o dată ceva mic, se chircise într-un cotlon al sufletului, se făcuse nevăzută. Trebuia să încerce un prim gest de apărare dar nu știa care ar putea fi acesta. Căci se simțea înconjurată din toate părțile, întunericul ascundea o întreagă armată ostilă. Sau doar i se păruse?

Ascultă cu atenție: nici o mișcare, nici un foșnet, nimic. Poate că totuși mai avea o șansă. Făcându-și puțin curaj, se lăsă ușor în jos, îndoind doar genunchii, și bijbii cu mîna după găleată, dar nu o găsi. Atunci renunță. Domnul Costică n-avea decît să admită că o scăpase cu gunoi cu tot pe tobogan. Pipăind cu mîna balustrada și cu vîrfurile picioarelor marginea primei trepte, își pregătea pe nesimțite poziția de fugă. Și deodată o zbughi în jos pe scări, fără să se uite înapoi, fără să mai fie nevoie să aprindă lanterna. Și, bineînțeles, fără să mai aștepte vreun cuvînt de la Simion.

E puțin probabil ca Simion să fi înțeles ce se petrecuse. Cum însă el nu se grăbea niciodată să vorbească, rămase multă vreme tăcut, poate că și ațipise pînă cînd Temistocle, destul de speriat la rîndul său, îndrăzni să iasă din ascunzătoarea lui. Judecînd după cele ce au urmat, s-ar putea presupune că, la primele cuvinte ale lui Temistocle, Simion credea că stă încă de vorbă cu doamna Pelaghia.

— Nene Simion, aș vrea să mor.

— Nu e adevărat. Ai vrea numai să trăiești un pic pe lumea cealaltă.

Temistocle încercă să se gîndească la cum ar fi pe lumea cealaltă și dacă într-adevăr ar merita să trăiască acolo. Întrebă:

— Dar acolo o să am prieteni, o să pot juca fotbal cu ei?

— Nu știu, băiatul moșului, cred că n-o să ai, răspunse Simion.

— Nici calculator, cum avem la școală, să pot naviga pe Internet?

— Nici.

— Păi atunci... Ce să caut acolo?

— Acolo o să ne fie mai bine decît aici, îl asigură Simion.

Temistocle nu-l contrazise, dar tăcerea lui nu însemna nicidecum aprobare. Nu-și putea imagina cum ar putea fi undeva bine fără prieteni și fără Internet.

— La gîndește-te, ce-ți plăcea ție cel mai mult cînd aveai șase ani?

— Mașinuțele.

— Și acuma-ți mai plac?

— Păi nu, că acuma-s mare.

— Vezi, cam la fel are să se întîmple cu toate! Hainele pe care le purtai cînd erai mic astăzi nu-ți mai vin, iar haina care acum îți vine atît de bine o vei arunca mai tîrziu ca netrebuincioasă. Ceea ce acum îți place nu-ți va plăcea peste zece ani, iar ceea ce-ți va plăcea peste zece, o să ți se pară fără rost peste douăzeci. Și peste alți zece ani lucrul la care vei ține cel mai mult va fi iarăși altul, apoi alte lucruri vor deveni importante, iar cele care au fost le vei lăsa în urmă, neînsemnate, pînă cînd vei ajunge la sfîrșitul vieții și, trecînd spre lumea cealaltă, toate lucrurile la care ai ținut pe lumea asta ți se vor părea de nimic. Atunci cînd vei îmbrăca haine de lumină.

— Atunci cînd o să mor?

— Nu omul moare, ci trupul lui. Trupul e numai o haină, băiatul moșului, cea de care ne vom dezbrăca la urmă. Înainte de asta, trebuie să ne țesem cu răbdare, prin fapte bune, haina pe care o vom purta dincolo, ca să nu umblăm goi. Nu vei muri niciodată, căci ești de la începutul lumii: tu ești și tatăl tău, și mama ta, și bunicii, și strămoșii tăi pînă la Adam, aceeași sămîntă în mai multe învelișuri. Doar te vei muta și vei lăsa în lumea asta un alt înveliș, în urmașii tăi.

— Nu prea înțeleg ce spui, fiindcă eu nu am nici mamă, nici tată. Bunica Elemosina nu e bunica mea. Primește bani de la stat ca să mă țină... Nene Simion, de ce nu-s toți oamenii așa buni ca tine?

— Ba sînt buni în felul lor. Numai că e mai ușor să iubești lucrurile decît oamenii, băiatul moșului. Și de aceea.

URMAREA LUI SIMION

Parabola blocului de locuințe

Simion a deblocat liftul și l-a părăsit de bunăvoie *probabil* în cursul nopții de 13 spre 14 octombrie 1997. În ajunul Sfîntei Paraschiva, adică pe 13 octombrie, venise la el preotul paroh Ploscariu, de la biserica Bunavestire, care-l certase că-i smintește enoriașii făcîndu-i să creadă în minuni care nu-s și îndepărtîndu-i astfel de la dreapta credință. Simion nu a încercat să se apere, nu a răspuns acuzațiilor ce i se aduceau – de fapt, n-a scos nici un cuvînt și se prea poate ca, în momentul acela, nici să nu se mai fi aflat acolo. Preotul a vorbit, a tot vorbit, l-a îndemnat la pocăință, a recitat cîteva versete din niște psalmi, l-a întrebat dacă vrea să se spovedească, dacă nu se teme de chinurile iadului ; pe urmă, văzînd că nu-i răspunde nimeni, a plecat făcîndu-și de trei ori cruce și murmurînd ceva ce numai el a auzit.

Există bănuiala că pregătirile începuseră cu cîteva zile în urmă. Cei care locuiau la etajele superioare aveau să mărturisească după aceea că auzeau uneori, noaptea tîrziu, niște bocănituri în lift, semn că bătrînul pantofar se întorsese la meseria de bază. Își adusese mai întîi scaunelul, apoi măsuța de lucru, sculele, cala-podul, și meșterea nu se știa ce, dar se putea bănui. Cînd l-au întrebat, a răspuns că « repară niște pantofi pentru cineva ». Cum de reușise să-și aducă sculele și celelalte lucruri trebuincioase, iarăși e greu de spus, știind că liftul era blocat de aproape două săptămîni la etajul opt, iar încercările – ce-i drept, destul de timide de a-l debloca ale celor de la Ascensoare, chemați în cele din urmă de administratorul asociației de locatari, rămăseseră fără rezultat.

Cît despre « Hanul Ancuței », trebuie spus că întîlnirile de la etajul opt continuau să se desfășoare seară de seară, iar lumea care participa la ele era din ce în ce mai numeroasă și din ce în ce mai pestriță. Întreprinzătorii de la etajul șapte își anunțaseră pesemne rudele sau prietenii – nu se mai întîlneau la ei pe balcon, ci se adunau lîngă ușa liftului, aducînd și cîteva sticle de bere, ceea ce pe oamenii cumsecade, vechi locatari ai blocului, precum domnul Ion-șeful-de-scară, domnul Toma, domnul Eftimie, domnul Gheorghe etc., avu darul să-i ofenseze. Dumnealor veneau tot mai rar la aceste întîlniri și stăteau tot mai puțin. Odată a venit și un grup de tineri frumos îmbrăcați și foarte politicoși care fuseseră îndrumați din greșeală acolo – căutau să facă prozeleți pentru Martorii lui Iehova. Mai mult decît atît, într-o seară, cineva i-a strecurat lui Simion pe sub ușa liftului, ca din greșeală, o bancnotă de cincizeci de mii. Nu s-a putut afla nici cine și nici în ce scop. Ce să facă Simion cu banii acolo, în cașcarabeta lui? De altfel, se pare că el nici n-a observat încercarea de mituire fie că, în lift fiind întuneric, n-a văzut bancnota, fie că aceasta nici n-a ajuns la el – căci, așa cum s-a putut constata după plecarea lui Simion, cabina liftului se afla cu aproape un metru mai sus de nivelul palierului, astfel că nu numai bancnotele, ci și bilețelele prin care diverși inși solicitau diverse lucruri cădeau în coloana liftului și vor putea fi găsite cîndva la subsol, dacă cineva va avea vreodată timp să le caute.

Pe data de 11 octombrie, Simion ar fi trebuit să se ducă la oficiul poștal să-și ridice pensia. Nu s-a prezentat. În ziua următoare, poștașul i-a adus pensia acasă, așa cum se obișnuiește. A sunat la ușă – prima dată scurt, apoi de două ori mai lung, firește, fără nici un rezultat. Întîmplător, tocmai atunci își făcu apariția în holul de la parter domnul Anghel, venind de la birou în pauza sa de prînz. Chiar dacă între timp dispăruse motivul care îl determinase să solicite această pauză, domnișoara Meletina, căreia îi spusese că ulcerul nu-l mai deranja, insista că trebuie să țină în

continuare un regim alimentar strict și să ia masa la timp, iar el n-o putuse contrazice.

— Unde o fi nea Simion? întrebă poștașul. Văd că nu răspunde. O fi plecat undeva?

Luat prin surprindere, domnul Anghel ezită cîteva clipe înainte de a răspunde.

— A, da! Păi cred că e plecat undeva, spuse dumnealui în cele din urmă.

Poștașul își văzu de drum, mulțumindu-se cu acest răspuns. Cîteva minute mai tîrziu, în holul de la parter intră echipa de filmare a televiziunii locale TV Symbol, care la puțin timp după aceea avea să dea faliment. Cine i-o fi chemat pe oamenii ăștia? Aleseseră o oră cît se poate de nepotrivită. Majoritatea locatarilor erau plecați la serviciu, iar domnul Ion-șeful-de-scară participa, împreună cu domnul Vasile, la ședința de constituire a filialei Partidului Vieții Sănătoase, condus de scriitorul Pavel Codruț.

Domnișoara Mirela Romanet a sunat mai întîi la ușa lui Simion, în timp ce cameramanul filma, amenințînd că dintr-un moment în altul i se vor termina acumulatorii. Firește, n-a răspuns nimeni. Au citit apoi de cîteva ori tabelul locatarilor de la avizier, remarcînd că în dreptul unora cineva pusese discret semnul întrebării, ceea ce însemna că aveau restante la plata întreținerii. În dreptul numelui Popescu Elefterie erau trei semne de întrebare! Persoana care sunase la redacție « în numele unui grup de locatari » le dăduse indicații precise. Urcară deci la etajul trei, căutîndu-l pe domnul Ion-șeful-de-scară. Nici aici nu le răspunde nimeni, deși, cum se va afla ulterior, doamna Gudelia era acasă. Atunci cei doi își continuă investigația la ultimul etaj. Domnișoara Mirela Romanet luă microfonul și, întorcîndu-se spre cameraman, îi arătă ușa liftului:

— Filmează aia!

— De ce?

— Știu eu de ce!

Bunica Eremosina socoti potrivit să iasă ca din întâmplare cu găleata de gunoi chiar în acel moment, ca să apară și dumneaei la televizor. Reportajul pe care TV Symbol l-a transmis în aceeași seară la știri a urmat fidel etapele prezentate pînă aici. Telespectatorii au putut vedea mai întîi cîteva cadre luate în fața blocului, apoi ușa garsonierei lui Simion, avizierul cu lista locatarilor, în sfîrșit, ușa liftului, închisă, pe care domnișoara Mirela Romanet încerca demonstrativ s-o deschidă, și o gospodină în vîrstă, foarte corpulentă, ducînd găleata cu gunoi la tobogan. « Liftul blocului de pe strada Oilor este blocat de aproape două săptămîni, fără ca organele în drept să ia măsurile ce se impun », spunea în comentariul său domnișoara Mirela Romanet. Nici administratorul asociației de locatari, nici șeful de scară nu cunosc motivele acestei situații. Unitatea care asigură prin contract întreținerea și repararea liftului a promis, în urmă cu cîteva zile, că va trimite o echipă de specialiști, dar echipa nu a sosit nici pînă azi. Ne întrebăm de ce. » Aici comentariul se întrerupse, iar în prim-plan apărură bunica Eremosina, care le spusese telespectatorilor :

— Eu sînt o femeie în vîrstă, locuiesc la ultimul etaj, sînt bolnavă, am și varice... De aceea nu pot urca scările... Liftul ar trebui reparat de urgență... Își bat joc de noi.

În realitate, bunica Eremosina spusese mult mai multe cuvinte, bucuroasă că găsise în sfîrșit pe cineva s-o asculte, dar la masa de montaj rămăseseră numai acestea, căci una din regulile de aur care funcționează în orice televiziune din lume este : știri cît mai scurte.

Vizita de a doua zi a preotului Valeriu de la biserica Buna-vestire se poate să fi fost consecința acestui reportaj.

În orice caz, ziua de 14 octombrie (Sfînta Paraschiva, ocrotitoarea Moldovei, în calendarul creștin-ortodox) a debutat sub semnul unei neașteptate inundații cu apă clocotită, care s-a declanșat la etajul șapte. Domnul Artemie, unul din întreprinzătorii care plecaseră de acasă încă din primele ore ale dimineții ca să ocupe loc la tarabele din piață, uitase robinetul deschis. Năvala apei a

cuprins repede etajele șase, cinci și chiar patru, căci venea cu mare presiune pe conductă după ce cîteva zile la rînd nu venise deloc, iar aburii ei fierbinți, mirosind a clor, s-au răspîndit în scurt timp în casa scării, s-au depus sub formă de condens pe balustradă și pe pereți, iar apoi au început a șiroi, alungînd păianjenii și lăsînd în urmă dîre prelungi, melancolice.

Chemat de urgență, domnul Ion-șeful-de-scară a urcat și a bătut cu toată puterea în ușa apartamentului 28, fiindcă țîrîitul soneriei nu dăduse nici un rezultat. Era hotărît, cu orice risc, să treacă la măsuri ferme și să spargă ușa, însă nu a fost nevoie. Loviturile dumnealui puternice o treziră pe doamna Eudoxia — nume ce înseamnă « bunăvoință » în grecește —, care dormea dusă, cu copilul de 3 ani alături, doborîtă de oboseala activităților desfășurate în cursul nopții. În grecește, Eudoxia înseamnă bunăvoință. Dumneaei intră numaidecît în panică, deoarece aburii din apartament erau atît de groși, încît nu vedea nimic în jur. Își luă copilul în brațe și, ridicîndu-se în picioare, începu să strige din toate puterile după ajutor. Speriat de țipetele mamei, de bătăile în ușă și de vacarmul apei care curgea în valuri, revărsîndu-se din chiuvetă, copilul se porni să plîngă cît îl ținea gura. Nu puteau coborî din pat, căci între timp apa fierbinte se ridicase la cîteva centimetri deasupra parchetului, plimbînd încolo și înapoi, ca pe niște bărcuțe, papucii de casă. În aceste condiții, nici nu se puneau problema să deschidă ușa și cu atît mai puțin să se apropie de robinetul din bucătărie, uitat deschis de domnul Artemie.

Sosit degrabă în ajutor, domnul Ilie își aminti că tocmai domnul Artemie reclamase în urmă cu cîteva zile că nu se mai dă apă caldă și tot dumnealui fusese cel care observase ironic, după ce Simion spusese pilda cu să aducă Potopul dat de Dumnezeu poporului Său ales care ceruse cît mai multă ploaie, că pe vremea aceea poporul lui Israel nu apăruse încă în istorie. Nu știa însă ce ar trebui să facă. Dacă, ajutat de domnul Ion-șeful-de-scară, ar fi forțat ușa, s-ar fi putut întâmpla să-și opărească amîndoi picioarele, fiindcă amîndoi veniseră încălțați numai în papuci. Chiar

și apa care se strecura pe sub ușă era destul de fierbinte, dar, oricum, suportabilă. Probabil că ar fi trebuit căutate de urgență niște cizme de cauciuc. Împărtășindu-i domnului Ion-șeful-de-scară această părere, domnul Ilie fu de îndată însărcinat să meargă prin vecini să caute asemenea cizme.

Domnul Ion-șeful-de-scară se întoarse către cele câteva soții casnice adunate la capătul palierului și, privindu-le deznădăjduit, le făcu semne de încurajare. Se străduia să afișeze o mare stăpînire de sine, dar numai dumnealui știa cum îi tremura sufletul de frică, gîndindu-se în primul rînd la soția sa. Dacă mai întîrzia mult să ia unele măsuri eficiente, apa avea să ajungă la etajul trei, și nu se știe dacă doamna Gudelia, văzînd-o prelingîndu-se pe pereții apartamentului, ar fi rezistat tentației de a face o criză de astm.

— De ce nu chemați pompierii ? strigă alarmată o femeie.

— Cineva ar trebui să meargă la subsol să închidă ventilul de siguranță, își dădu cu părerea o alta.

Domnul Ilie nu se mai întorcea, nici cu cizme, nici fără. O luase ușă cu ușă, începînd de la parter. Din nebăgare de seamă, sunase chiar și la ușa lui Simion. Cînd dumnealui va ajunge în cele din urmă din nou la etajul șapte pentru a-l încunoștiința pe domnul Ion-șeful-de-scară că nu găsise nicăieri cizme de cauciuc, inundația va fi fost deja oprită. S-au pus în circulație două variante. Prima, potrivit căreia la ora șapte și treizeci de minute se terminase programul de furnizare a apei calde, nu prezintă interes din punctul de vedere al relatării noastre. Cea de-a doua însă, da. Potrivit ei, Simion, auzind țipetele disperate ale doamnei Eudoxia, coborîse el însuși cu liftul la parter, apoi pe scări pînă la subsol, și închisese ventilul coloanei de apă caldă – au poate că pur și simplu făcuse o ultimă minune, după care...

Aici ar mai trebui consemnate două evenimente asupra cărora vecinii nu s-au pus de acord nici pînă în ziua de azi. Primul : anunțat de careva despre cele întîmplate la dumnealui acasă, domnul Artemie a lăsat marfa în grija unui vecin de tarabă și a alergat într-un suflet să vadă despre ce e vorba. De fapt, a luat

un taxi. A coborît aproape din mers, a intrat val-vîrtej în holul de la parter, a chemat liftul, a urcat cu el pînă la etajul șapte, unde și-a găsit soția strîngînd apa de pe jos cu o cîrpă pe care o storcea apoi într-un lighean.

— Poftim, TU ai vrut apă caldă ! îi reproșă dumneaei.

Pagubele provocate de inundație nu păreau să fie foarte mari, doar parchetul începuse să se umfle, pe ici, pe colo...

Am spus cumva, din greșeală, că domnul Artemie a urcat cele șapte etaje cu liftul ? Am spus ! Rămîne cum am spus.

Al doilea : cînd domnul Ilie, plecat în căutarea unor cizme de cauciuc, sunase din nebăgare de seamă la ușa lui Simion, cineva îi deschisese și-l întrebasese : « Ce doriți ? » — « Niște cizme de cauciuc, dacă aveți cumva, răspunsese dumnealui. » — « Nu am, îi mărturisise acela. » Abia o jumătate de oră mai tîrziu, după ce domnul Ilie mai trecuse și pe la alte apartamente și după ce inundația se va fi oprit de la sine sau ca urmare a închiderii ventilului de la subsol, dumnealui se va fi întrebat cum putuse să-i deschidă cineva ușa garsonierei lui Simion de vreme ce Simion era blocat în lift. Ar fi vrut să dezbată această problemă cu domnul Ion-șeful-de-scară, însă în momentul acela dumnealui era absorbit de alte probleme, mai importante. După ce, în cursul aceleiași dimineți, pompierii, chemați telefonic de domnul Ion-șeful-de-scară pentru a debloca liftul, au constatat că nu era nevoie nici de aparat de sudură, nici de celelalte dispozitive și utilaje speciale cu care se echipaseră, căci ușa se deschidea trăgînd pur și simplu de mîner, iar liftul circula normal între etaje în urma unei simple apăsări pe buton, domnul Ilie găsi răgazul să-i spună domnului Ion-șeful-de-scară :

— La nea Simion în garsonieră e cineva !

— Cine ? întrebă alarmat domnul Ion-șeful-de-scară.

— Un înger.

Cînd au coborît să verifice, îngerul plecase. S-a întors după-amiaza cu un camion în care se aflau de-a valma mobile, aparate electrocasnice, niște saci de polietilenă plini cu haine, frigiderul,

aragazul, alte câteva ustensile de bucătărie și un covor persan. Era un bărbat de vreo 35 de ani, divorțat de curînd și care susținea că-l cheamă Benedic. După spusele lui, cumpărase garsoniera de la Simion în urmă cu două zile și îi arată domnului Ion-șeful-de-scară contractul înregistrat la notarul public. Domnul Ilie își aminti abia acum că citise un anunț în *Deșteptarea*: « Vînd garsonieră, parter, pe strada Oilor, excelentă pentru privatizare », dar nu făcuse legătura.

— Cît a costat ? întrebă domnul Ion-șeful-de-scară.

— Jumătate din preț, glumi celălalt și rîse.

Dar oare într-adevăr glumise ?

Puțin după telejurnalul de seară, capii de familie se întîlniră pe palierul etajului opt pentru a hotărî ce era de făcut. Veniseră și câteva femei ai căror soți lucrau în schimbul de după-amiază sau plecaseră din oraș. Era ultima oară că se adunau acolo, iar sentimentul că urmau să se despartă de ceva ce le aparținuse numai lor și pierderea definitivă a aceluia ceva pentru care nu puteau găsi un nume făceau ca inima să li se strîngă de o durere umilă, asemănătoare în multe privințe remușcărilor. Cineva cu spirit de inițiativă montase pe palier un bec nou, a cărui lumină nefiresc de puternică le stînjenea puțin gîndurile. Chipurile lor aveau un aer grav, preocupat și oarecum neputincios. Cei mai mulți stăteau ușor înclinați, cu privirea ațintită în vreun punct îndepărtat, de unde chemau înapoi trecutul, al cărui ecou lovea în adîncul pieptului, producînd un suspin. Din cînd în cînd, liftul pornea în sus sau în jos cu un icnet scurt, atît de familiar altădată, dar care acum îi lua mereu prin surprindere, aproape că tresăreau. De altfel, liniștea era întreruptă doar de icnetul liftului, urmat de fișîitul cablurilor și, la un anumit interval, de scîrțîitul saboților frînei pe șina de ghidaj. Locatarii deschideau și închideau ușa cu grijă, ca și cum s-ar fi strecurat în lift pe furiș și tot pe furiș ar fi ieșit – o formă de timiditate sau de respect. Din motive asemănătoare, noii sosiți la această ceremonie a tăcerii, care se

anunța de pe acum solemnă, preferau să urce pe scări. Odată ajunși sus, se aplecau ușor peste balustradă să vadă dacă mai vine cineva în urma lor. Îl așteptau, de fapt, pe domnul Ion-șeful-de-scară. Dacă, din întîmplare, privirile li se întîlneau, ele își comunicau întrebări despre rostul tristeții duioase care îi cuprinsese pe toți. La ora aceea, nimeni nu bănuia că, patru etaje mai jos, în apartamentul domnului Ion-șeful-de-scară, li se pregătea încă o surpriză de proporții.

Pe la șase și jumătate seara, cînd afară începuse să se întunece, la ușa domnului Ion-șeful-de-scară a sunat bunica Elemosina. Avea ochii umflați de plîns.

— Domnu Ion, vă rog să mă scădeți cu o persoană de la întreținere, spuse. Am rămas singură.

— Cum așa ? se alarmă domnul Ion-șeful-de-scară în timp ce o îndemna cu gesturi ospitaliere să intre.

— Temistocle m-a părăsit. Nu știu ce-o să mă fac acuma... După ce intră, bunica Elemosina începu să se smiorcăie, lăsîndu-se apoi epuizată într-un fotoliu și acoperindu-și fața cu un batic. Era un copil atît de bun ! adăugă.

Domnul Ion-șeful-de-scară ar fi vrut s-o consoleze, dar nu prea găsea ce să spună.

— Lasă, doamna Elemosina, găsim noi o soluție. Poate că nici n-a plecat, întîrzie pe undeva cu copiii la joacă.

În loc să-l contrazică, bunica Elemosina îi întinse fără să-l privească biletul scris de Temistocle, care însoțea « Parabola blocului de locuințe », scrisă tot de el, dar după dictarea lui Simion. În acel bilet Temistocle îi mulțumea pentru că îl luase în brațe în urmă cu doisprezece ani, cînd îl găsisese abandonat în lift, și-l îngrijise cu tot dragul, ca o adevărată mamă și bunică în același timp. Acum crescuse mare, venise vremea să ia viața pe cont propriu. Dumneaei să fie fără grijă, căci nu pleacă singur, ci împreună cu Simion.

Domnul Ion-șeful-de-scară se încruntă pentru a citi cu glas tare toate acestea, fiindcă nu-și pusese încă ochelarii.

— Vai ! spuse doamna Gudelia, acoperindu-și îndată gura cu mâna – și tăcu, mută de uimire.

Pe urmă dumnealui își luă ochelarii și continuă lectura în tăcere, dar la un moment dat se opri și remarcă :

— Din păcate, nu știm în ce direcție au luat-o.

Cele două doamne confirmară tăcînd. Apoi bunica Elemosina scoase un nou suspin. Deși murea de curiozitate să afle ce mai scrisese Temistocle acolo, doamna Gudelia nu îndrăzni să-l întrebe nimic pe soțul său, ca să nu-l deranjeze. Într-adevăr, după ce își pusese ochelarii de citit, dumnealui se adînci mult timp în lectura « Poveștii » și nu mai spuse nimic. Cînd termină, întoarse de cîteva ori foile pe o parte și pe alta, ca și cum ar fi căutat continuarea sau altceva, vreo explicație suplimentară. Le privi pe cele două femei clătînd din cap cu înțeleș, însă nu s-ar putea spune că dumnealor înțeleșeseră ceva, de vreme ce doamna Gudelia găsi nimerit s-o întrebe tocmai atunci pe bunica Elemosina dacă nu dorește o cafea, crezînd pesemne că asta ar consola-o cît de cît. Era o întrebare cu tötul nepotrivită – chiar și domnul Ion-șeful-de-scară recunoscă în sinea sa acest lucru. Mai recunoscă însă și că orice ar fi spus oricare dintre ei în acel moment ar fi sunat nepotrivit. De aceea se ridică fără o vorbă și trecu în camera alăturată ca să se îmbrace, căci vizita neanunțată a bunicii Elemosina îl gășise în pijama.

De obicei, domnul Ion-șeful-de-scară purta bască și putea fi ușor recunoscut chiar de la mare distanță. Însă de această dată nu-și mai luase basca, așa încît chelia îi fu confundată cu a domnului Toma, iar apariția dumnealui în capul scărilor de la ultimul etaj, cu dosarul sub braț, le produse locatarilor un mic șoc. Mulți nici nu-l recunoscără în primul moment, fiindcă îmbrăcase costumul cel bun, pe care și-l punea numai duminica.

Tăcut, înclină ușor capul și traversă palierul, oprindu-se două trepte mai sus, pe scara ce ducea la cabina scripeților.

De acolo îi vedea mai bine pe toți și putea fi, la rîndul său, văzut. În liniștea încordată care urmă, domnul Ion-șeful-de-scară deschise dosarul, îl răsfoi preocupat, apoi trase mult aer în piept și rosti :

— Vecinul nostru Sîmion a plecat. Definitiv. Simțînd îngrijorarea provocată de cuvintele sale în rîndurile ascultătorilor, se grăbi să adauge : nu i s-a întîmplat nimic rău. Atît că nimeni nu știe în ce direcție a luat-o.

Întreaga adunare răsufală ușurată. Ca de obicei, cîteva își făcură cruce.

— Domnilor, trebuie înțeleș un lucru ! Viața, cu bucuriile și necazurile ei... Domnul Ion-șeful-de-scară se opri : uitase ce voia să spună sau poate se răzgîndise între timp. N-are rost să lungesc vorba. Mai bine vă citesc scrisoarea pe care ne-a lăsat-o nouă tuturor. Este, de fapt, o pildă intitulată « Parabola blocului de locuințe », din care trebuie să tragem anumite învățăminte. Nu el a scris-o, ci i-a dictat-o elevului Temistocle, pe care îl cunoaștem bine cu toții, un copil foarte politicoș și la locul lui.

Domnul Ion-șeful-de-scară își drese un pic glasul răgușit din cauza emoției, apoi reluă :

« *Mîntuiește, Doamne, poporul Tău și binăcuvîntează moștenirea Ta.* Ascultați voi toți cei de față pilda aceasta de la urmă a mea și luați aminte la ea, iar tu, loane, citește tare, cu punct și virgulă, cele scrise aici, ca să înțeleagă bine oamenii ce am vrut să le spun. »

— Ceea ce și fac, comentă domnul Ion-șeful-de-scară.

« Fost-a, pe vremea lui Ceaușescu, un teren viran, loc necotmit și gol, unde Partidul a hotărît să construiască un bloc de locuințe pentru oamenii muncii. Au venit inginerii, au măsurat, pe urmă excavatoarele și buldozerele au săpat o groapă pentru fundație. Muncitori aduși cu dubele de la țară, așa-zisii navetiști, turnară apoi beton și ridicară schele, în timp ce fumau țigări Carpați, beau rachiu ieftin și se înjurau cu voioșie. Fraților, greu mai era de mîncare pe vremea aceea ! »

(Oamenii dădură din cap în semn de aprobare, însă de data asta domnul Ion-șeful-de-scară continuă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.)

« Pe măsură ce zidurile se înălțau, devenea tot mai clar că acela va fi un bloc cu multe etaje, un bloc turn, cel mai mîndru din cartier. Și iată că, într-o bună zi, lucrările au ajuns cu bine la capăt. Nu era totul chiar perfect – pe ici, pe colo mai curgea cîte o țevă, becurile nu se aprindeau cînd apăsa pe comutator, cîte o fereastră nu se închidea bine sau nu se deschidea deloc, dar, vorba ceea, „întotdeauna loc de mai bine” – și cei care au primit repartiție erau cît se poate de mulțumiți.

Numai că, la puțină vreme după aceea, pe Ceaușescu l-au împușcat, iar cei care abia se mutaseră au fost un pic nedumeriți. Cîteva apartamente rămase libere au fost ocupate de familii gălăgioase, cu mulți copii, fără să se mai țină cont de listele de priorități de la primărie sau de locul de muncă, dacă el există sau nu. Nici repartiție nu aveau, pe motiv că „ce nevoie mai au de repartiție, dacă s-a făcut revoluție?” Venise în sfîrșit Democrația. Toți vorbeau și nimeni nu asculta. Dacă întrebai ceva de acte sau te arătai prea curios, îți ziceau „comunist”. »

— Fac aici o paranteză, spuse domnul Ion-șeful-de-scară, întrerupîndu-și lectura, ca să înțelegeți mai bine despre ce e vorba. Faptul că ai fost sau nu comunist nu contează. Contează dacă ești Om, cu o mare! Ascultați ce zice în continuare Simion :

« Viața la bloc își continua cursul ei normal. Numai că, de la o vreme, unii locatari și-au cumpărat cîini sau pisici care se murdăreau pe unde se nimerea. Alții, mai dibaci, s-au adaptat la economia de piață, au început să facă afaceri, aduceau marfă de la turci sau cumpărau pui de la Avicola și-i creșteau în balcon. Alții construiseră pe lîngă bloc cotețe pentru porci, pe care îi hrăneau cu gunoaie și resturi de mîncare. Pe urmă, îi vindeau în obor. Erau însă și unii care așteptau zadarnic să li se mărească salariul. Într-o zi, își făcură apariția și în acest bloc primii șomeri, de fapt mai vechi locatari, cunoscuți de toată lumea ca niște

oameni cumsecade, cîndva fuseseră poate chiar fruntași în producție. Dar acum stăteau toată ziua acasă și, în loc să facă ceva folositor, se îmbătau cu bere, după care începeau să înjure. Din cauza presiunii psihologice, unii își băteau nevestele, sub pretextul că n-ar fi destul de gospodine. Sau, în semn de protest, nu-și mai plăteau întreținerea. Dacă-i întrebai împotriva cui protestează, răspundeau : „Împotriva celor care cresc pui în balcon. S-au îmbogățit pe spinarea noastră!” Fiindcă tot blocul mirosea a găinaț. A venit deci administratorul asociației de locatari, a purtat tratative cu ei, dar fără rezultat. Așa că a plecat de unde venise, amenințîndu-i cu aceste cuvinte : „Nu plătiți, vă tai apa!” Ceea ce s-a și întâmplat în scurtă vreme.

Dacă lucrurile s-ar fi oprit aici, ar fi fost încă bine. După alte cîteva săptămîni, cei de la etajele superioare reclamă că toboganul de gunoi se înfundase. Unul dintre ăia cu bani mulți își cumpărase frigider nou și înghesuisese ambalajul de polistiren pe gura toboganului, fără să se gîndească la urmări. Din această cauză, multe familii erau nevoite să coboare cu găleata de gunoi pînă la parter. Cîțiva, care își plătiseră întreținerea, au convocat o ședință de bloc pentru a stabili ce măsuri să ia, dar nu s-au prezentat decît tot ei. S-au certat cîteva ore și s-au despărțit dușmănește, fără să ia nici o măsură. Oamenii mai cumiți, văzînd că nu mai aveau loc de ceilalți, făceau schimb de locuință și se mutau în altă parte. În locul lor veneau alții, ai căror copii aruncau toată ziua cu petarde pe scări și zgîriau pereții. Între timp, cei care nu-și plătiseră deloc întreținerea umblau din ușă în ușă cu o listă de semnături, să schimbe șeful de scară și pe administratorul asociației, ca să nu mai plătească nimeni niciodată la întreținere. În caz că n-ar fi reușit, urmau să declare greva foamei și să blocheze circulația pe strada lor. Deocamdată, ca să le facă în ciudă celorlalți, nu mai duceau gunoiul la tobogan, ci-l deșertau unde se nimerea, pe scări, pe palier, în fața blocului, uneori de-a dreptul pe geamul de la bucătărie. Degeaba s-au baricadat unii mai avuți în apartamentele lor, degeaba își puneau gresie și faianță în baie, degeaba își montau

uși metalice cu sistem de alarmă, degeaba și-au instalat centrale termice separate, ba au săpat și un puț din care pompau apă numai pentru ei – la ușa lor pîndea mizeria, pe geam năvălea mirosul de cocină. Ah, de-ar fi înviat Ceaușescu, să-i scoată pe toți cu forța la muncă voluntară !

Liftul nu mai mergea de multe săptămîni, mormanele de gunoi creșteau văzînd cu ochii, ușile holului de la intrare fuseseră scoase din țîțîni, tencuiala începu să cadă de pe pereți, prin acoperișul spart curgeau pîraie de fiecare dată cînd ploua, iar la subsol băltea apa și se înmulțeau țințarii. Noul șef de scară a cerut ajutoare de la primărie, s-a dus în audiență, a explicat ce și cum. Pentru scurtă vreme, fiindcă veneau alegerile, oamenii au avut iar apă, s-a repus și liftul în funcțiune dar, fiind obișnuiți să nu plătească, așteptau ca toate să li se dea gratis. Și după alegeri li s-au luat. Aia care aveau bani nu se îndurau să plătească, iar cei care nu aveau se obișnuiseră să nu aibă. Cîteva apartamente s-au golit, proprietarii plecînd la țară, unde primiseră ceva pămînt, după Legea 18. Nimeni nu îndrăznea să le ocupe, de frica vecinilor, căci li se dusesse vestea. Ca urmare, ușile și geamurile le-au fost furate, tăiate și băgate pe foc, fiindcă, din cauza frigului, unii își făcuseră sobe de teracotă în apartament. Dacă încercai să-i împiedici cumva sau numai să le atragi atenția că nu-i frumos ce fac, îndată săreau la bătaie, strigînd că sobele nu pot încălzi fără lemne, iar ei n-au chef să stea în frig.

Socotiți poate că, în locul lor, ați fi fost mai buni sau mai înțelepți ? Vai mie !, lesne-i să fii înțelept pînă cînd n-ai dat de necaz, ca unul cu buzunarele doldora de adevăr : are de unde împărți oricînd povețe în dreapta și-n stînga. Să nu cumva să credeți că oamenii din blocul acela erau mai răi ca alții sau că nu le-ar fi plăcut să locuiască în condiții civilizate, într-un bloc curat, bine încălzit, cu gaze la bucătărie și apă rece și caldă la robinet, sau că n-ar fi vrut să-și dea și ei copiii la facultate, deși deocamdată nu-i mai trimiteau la școală nici măcar să învețe abecedarul. De fapt, erau la fel ca oamenii din alte blocuri, atîta doar

că ani la rînd Partidul îi scutise de a fi buni sau răi și, trezindu-se deodată fără Partid, nu mai știau încotro s-o ia.

Dar, însă : în blocul acela viețuia ca vai de el un moșneag pe nume Avram, căruia îi dăduse prin cap să bată la ușa vecinilor în fiecare dimineață și să le spună : „Bună dimineața !” li cam sîcîia cu obiceiul ăsta al lui, dar nimeni n-avea curajul să-i spună în față cum stau lucrurile. Îi răspundeau, de voie, de nevoie : „Bună să-ți fie și dumitale !”, prefăcîndu-se adică veseli și binevoitori. Știind că are pensie mică, cîte unul îi mai dădea o coajă de pîne sau o farfurie cu mîncare înăcrită în cazul că nu apucase să le arunce la gunoi. Altminterea, Avram era un om cuminte și drept înaintea lui Dumnezeu, și pe deasupra văduv, căci baba îi murise de multă vreme. Feciorii lui, cîți îi avea, plecaseră care încotro prin lume, căutîndu-și un rost și lăsîndu-l singur, dar el nu se plîngea de asta, ci preamărea pe Domnul că le purta de grijă și nu deveniseră șomeri.

Într-o seară, au venit la el trei Necunoscuți și au bătut în ușă – trei străini fără față. Avram se afla întins în pat, căci în dimineața acelei zile alunecase pe o pojghiță de gheață și se lovise la coaste. La începutul toamnei, o furtună găsise ușile de la balconul toboganului și pe cele de la intrarea în bloc deschise. Atîta le-a izbit vîntul, încît toate geamurile s-au șpart. Așa s-a făcut că, mai tîrziu, cînd a dat înghețul, caloriferele din casa scării au crăpat. În primul moment, nimănui nu i-a păsat de asta. Dar, cu timpul, s-a văzut că nu e chiar așa, fiindcă apa care băltea pe paliere s-a transformat în ghețuș. Ieșind moș Avram să umble prin vecini, după obiceiul lui, a alunecat nu știu cum.

Doi dintre Necunoscuți s-au așezat pe scaune, iar al treilea a rămas în picioare și a vorbit. „Dumnezeu a numărat zilele blocului acestuia și a hotărît să le pună capăt. Mergi și te mută în altă parte”, i-a spus lui Avram.

Moșul a început a se tîngui și a-și smulge părul din cap, strigînd : „Vai de păcatele mele, unde să plec, bătrîn și neputincios cum sînt ! Decît să-mi spui vestea asta, mai bine mi-ai fi adus un castron cu ciorbă fierbinte. Iaca, o vecină mi-a dat azi-dimineață

o bucată de șnițel fără să-mi ceară nici un leu. Și acuma îmi spui că blocul are să se dărîme peste ea.”

I-a răspuns Necunoscutul : „Vecina aceea lucrează ca asistentă medicală și face chiuretaje pe ascuns, omoară copiii nenăscuți. Iar șnițelul l-a furat pentru sine din hrana bolnavilor și l-a ținut în frigider pînă a mucegăit.”

„Ceartă-mă, Doamne, pentru că-s prost și mă muștră, însă cu îndurare. Știi bine că, din tinerețile mele și pînă azi, nu Ți-am cerut nimic, m-am mulțumit cu puțin, am muncit și în agricultură, și pe șantier, unde s-a nimerit, n-am furat, n-am pizmuit pe cei avuți, mi-am crescut feciorii cum se cuvine. Dar astăzi, iată, îndrăznesc, Multmilostive, să te rog măcar pentru profesorul de sport, care stă la etajul doi, un om foarte simpatic, politicoș, la locul lui, nu deranjează pe nimeni, nu dă muzica tare, își plătește întreținerea la timp, odată m-a luat cu mașina lui pînă în centru !” – s-a rugat iarăși Avram.

„Omul acela foarte simpatic, i-a răspuns Necunoscutul, este pederast, ademenește băieții minori și-i învață lucruri contra firii.”

„Vai mie, nu la el mă gîndeam, m-a luat gura pe dinainte, zise cu grăbire Avram, eu voiam să spun de celălalt, funcționar la primărie, i-am confundat din cauză că stau amîndoi la același etaj. Și el m-a dus odată cu mașina, cînd era frig și ploua.”

„Acela primește mită ca să dea aprobări, iar pe vremea lui Ceaușescu a fost turnător la Securitate. Mulți și-au pierdut serviciul din cauza lui, cîțiva au făcut și pușcărie.”

Atunci Avram a tăcut o vreme și s-a gîndit ce să mai spună. După aceea a oftat din adîncul pieptului. „O, Doamne al dreptății, Dumnezeuul milei și al îndurărilor fără număr, vād că eu nu-i cunosc destul de bine pe oamenii aceștia, vecinii mei, căci despre oricare Ți-aș vorbi, vei găsi ce să-mi răspunzi. Unde s-a mai văzut pădure fără uscături și cum vrei Tu, Bunule, să dai foc la toată pădurea din pricina cîtorva vreascuri ? Oare vei dărîma un bloc întreg, construit cu sudoare și suferință, pentru cîțiva nelegiuți care s-au nimerit să primească repartiție aici, avînd pile ? Dar cel

drept și nevinovat cu inima cui se va plînge ? Unde-și va găsi el altă locuință și ce se va întîmpla cu toată agoniseala vieții lui ? Caută, deci, Tu însuți și, cercetînd cu de-amănuntul printre ei, cu siguranță vei găsi măcar cinci dreptți pentru care să ne cruți viața nouă, tuturor celorlalți, și să nu ne arunci pe drumuri sau în ghearele morții.”

„Dacă se vor găsi cinci oameni curați la trup și la suflet, se va cruța tot blocul pentru ei”, i-a făgăduit Necunoscutul.

„Poate să nu fie chiar cinci în cap, dar măcar vreo patru tot cred că sînt”, a socotit Avram.

I-a răspuns atunci Necunoscutul : „Bine-ar fi să fie măcar patru, ca să se salveze prin ei viața și bunurile tuturor celorlalți.”

Însă Avram, căpătînd curaj după această neașteptată promisiune, a început iarăși a socoti pe degete cam cîți ar fi fost cei pe care se putea bizui, și fiindcă nu-i ieșea numărul dorit, a mai încercat o dată. „Vād eu că inima Ta e bună și mila Ta de oameni e fără margini, a zis, dar să presupunem că unul din cei patru nu e chiar perfect, așa cum ar trebui să fie, o mai fi făcut și el ceva acolo, o cît de mică greșeală. Oare pentru atîta lucru, rămîinînd blocul acesta cu numai trei dreptți, ai să-l pierzi, ca și cum n-ar fi fost nici unul ?”

„Avrame, Avrame, bun erai tu de negustor ori ca să tocmești intrarea României în NATO ! Uite, îți fac și hatîrul de pe urmă și îți făgăduiesc că, de se vor găsi trei dreptți în blocul acesta, se va cruța, și, ca să nu mai pierdem vremea, se va cruța, de asemenea, de vor fi numai doi, iar de va fi măcar unul singur, să-l puneți pe acela șef de scară, că el va salva blocul de la dărîmare.”

Spunînd acestea Necunoscutul, au ieșit împreună toți trei, și Avram nu i-a mai văzut.

Ce s-a mai întîmplat după aceea, s-o fi dărîmat blocul sau a rămas în picioare, nu știu, dar dacă vă simțiți cumva atinși de cuvintele mele, crezînd bunăoară că v-am spus povestea blocului nostru, aflați că altceva am vrut eu să spun, spunîndu-vă toate astea. Și vă las pe voi să ghiciți ce. Cînd veți ghici, veți înțelege că blocul acela este, fraților, săraca țară bogată, patria noastră,

România, așa cum ne-a lăsat-o Ceaușescu și cum am făcut-o noi după aceea !

Acestea toate am vrut să vă spun, dragii mei, eu, Simion, vecinul vostru de la parter, înainte de a pleca spre alte meleaguri. Vă mulțumesc pentru a mă fi îngăduit vreme îndelungată printre voi, și mai cu seamă pentru că m-ați lăsat să rămân, acum la urmă, câteva zile în lift, ca să-mi fac rugăciunea cum se cuvine, iar aceluia pe care i-am necăjit dintr-o pricină sau alta le cer iertare. Știu de pe acum că are să-mi fie dor de voi. Amintiți-vă de mine și de ucenicul meu Temistocle, căruia în scurtă vreme îi voi deveni eu însumi ucenic, și ne pomeniți, pe cât se poate, căci vom avea mare trebuință, pe unde vom umbla, de rugăciunile voastre și de mila lui Dumnezeu.

Fie numele Domnului binecuvântat de acum și pînă în veac. »

Domnul Ion-șeful-de-scară terminase de citit și tăcu, dar ei rămăseră cu auzul încordat, parcă așteptînd să continue sau poate ascultînd încă vocea lui Simion, care continua să le vorbească dindărătul acelei tăceri, și simțindu-i din nou prezența. Nu îndrăzneau să se miște din locurile lor, fiindcă nu știau ce ar trebui să facă sau să spună. Nimeni nu încerca să plece. Ascultaseră stînd în picioare, cu mîinile împreunate dinainte, într-un gest pios, și, încă în așteptarea deznodămîntului pildei ce li se citise, rămăseră astfel, fiecare la locul lui, ca și cum imobilitatea i-ar fi asigurată împotriva riscului vreunei dezordini interioare. Acolo, împreună, se simțeau poate în siguranță, iar teama de a pleca era doar adierea ajunsă pînă la suprafață dintr-o teamă mai adîncă – aceea de a rămîne singuri. Domnul Ion-șeful-de-scară constată abia acum, cu oarecare nemulțumită surprindere, că veniseră și ei, cei mai mulți, îmbrăcați în haine de duminică. Își dresă de mai multe ori vocea, dar nu știa nici dumnealui ce ar trebui să spună. Nu îndrăznea deocamdată să declare ședința închisă, presimțind în așteptarea lor încremenită un ritual, mișcări ale sufletului și sentimentelor care inițiau un fel de extaz domestic. Tocmai de

aceea responsabilitatea primului gest devenea copleșitoare – căci ar fi urmat ca aceluia gest să i se încredințeze destinul tuturor întîmplărilor de pînă atunci și al tuturor iluziilor care le însoțiseră.

Apărută nu se știe de unde, o molie începu să dea tîrcoale becului. Era o molie obișnuită. N-avea un plan bine stabilit. Din pricini obscure, făcea mai întîii ocoluri largi, elipsoidale, trecînd uneori razant pe lîngă globul de sticlă. Apoi, însă, venea direct spre bec. Scopul ei era să se lipească de filamentul electric, dar nu reușea din cauza sticlei. Toate privirile îi urmăreau zborul și ezitățile cu o curiozitate avidă, în care se concentra întreaga lor dorință de a nu avea gînduri proprii. O molie nici măcar nu poate fi socotită o insectă ; e ceva pufos care plutește aproape de la sine și, uneori, mai dă și din aripi. Iată că această neînsemnată vietate le oferea gratuit, totuși cu prețul propriei vieți, pretextul unei evadări din sine, al unui divertisment. Cine știe, poate că în cele din urmă izbutise. Cînd nu o mai văzură, se întoarseră din nou către șeful de scară.

În astfel de situații, oamenii preferă să audă enunțuri cu caracter general, cuprinzătoare și vagi, care prezintă marele avantaj de a nu te privi niciodată direct în ochi. Sub impulsul unei inspirații de moment, domnul Ion-șeful-de-scară găsi tocmai cuvintele pe care ei toți le așteptau de câteva minute pentru a se elibera.

— Viitoarele ședințe de scară le vom ține la parter, așa cum e și normal, anunță dumnealui.

Nimerise exact butonul pe care trebuia apăsat pentru a le pune în mișcare trupurile pînă atunci inerte. Pe de o parte, cuvintele sale îi asigurau pe toți cei prezenți că nu se întîmplase nimic grav sau ireparabil ; pe de altă parte, propunînd o perspectivă nedefinită, se constituiau într-un mic preludiviu al eternității. Mulțumit că i se ivise prilejul de a folosi un neologism, domnul Toma i se adresă profesorului Eftimie, comunicîndu-i în șoaptă constatarea sa : concluzia șefului de scară era într-adevăr irefutabilă ! Alții însă nu erau la fel de mulțumiți. Domnul Gheorghe, vorbind de unul singur, făcu un reproș fără adresă, dar destul de sever.

— De aceea a plecat. Fiindcă am început să venim la el cu tot felul de prostii, bilețele, bani și alte asemenea.

Chipul dumnealui avea aerul autoritar al oamenilor nefericiți. Din acest motiv, nimeni nu îndrăzni să-l contrazică. Strânseră puțin din umeri și se prefăcură că n-au auzit, era mai bine așa. Poate că nici nu avea dreptate. Simion plecase fiindcă nu putea rămîne la nesfîrșit acolo – liftul nu-i chilie ! Între timp, își va fi găsit un loc mai potrivit în altă parte. Unii presupuneau că făcuse schimb de locuință sau se mutase în alt oraș – poate la Bîrlad, unde avea rude. Cică pe-acolo prețurile sînt mai mici. Alții însă auziseră, nu se știe de unde, că ar fi cîștigat la Loteria Vizelor și ar fi plecat în SUA, sau că ar fi moștenit o clădire cu cinci etaje în București, pe care statul i-a retrocedat-o în cadrul acțiunii de reconstituire a proprietăților abuziv confiscate de comuniști. Mai erau însă și cîțiva care dădeau de înțelese că preotul Ploscariu discutasese totuși cu Simion în dimineața aceea și-l convinsese să se mute la o mănăstire din județul Neamț, unde putea să se roage în voie toată ziua, fără să deranjeze pe nimeni. Dar nimic nu explica faptul că îl luase și pe Temistocle cu el – sau poate că Temistocle îl urmăsea din proprie inițiativă ?

Nu vom ști niciodată ce s-a mai întîmplat cu Simion. Pare a fi una din regulile vieții ca despre întîmplările fără importanță să putem afla oricînd oricîte amănunte, în vreme ce despre evenimentele cu adevărat importante să aflăm doar că au avut loc. În zilele următoare, discuțiile despre Simion se vor extinde și amplifica, fără să adauge nimic nou datelor inițiale ; apoi se vor stinge treptat, pînă cînd din ele va rămîne doar o amintire vagă, un fel de legendă simplificată despre un cizmar din Bacău care a stat două săptămîni în lift, poate a făcut și niscai minuni acolo, și după aceea a plecat.

Unde ?

Păi doar v-am spus că nu știu !